ΣΤΕΦΑΝΙΤΗΣ

ΚΑΙ

ΙΧΝΗΛΑΤΗΣ,

ΗΤΟΙ

Βιβλίον φυσιολογικὸν (ἠθικοπολιτικὸν), μετακομισθὲν ἐκ τῆς Ἰνδίας, καὶ δοθὲν τῷ Βασιλεῖ Χοσρόῃ ἐν Περσίδι, παρά τινος Περζωὲ, σοφοῦ καὶ ἰατροῦ τὴν τέχνην, καὶ μετενεχθὲν εἰς τὴν Ἀράβων γλῶσσαν.

Ὑπὸ δὲ

Συμεὼν Μαγίστρου καὶ φιλοσόφου τοῦ Σὴθ, εἰς τὴν Ἑλλήνων διάλεκτον μεταβληθὲν, καλούμενον ἀραβιστὶ μὲν Κυλίλε καὶ Δίμνε, ἑλληνιστὶ δὲ ΣΤΕΦΑΝΙΤΗΣ καὶ ΙΧΝΗΛΑΤΗΣ.

Ἐκδοθὲν νῦν τὸ δεύτερον ὡς συμπλήρωμα Τῆς ἐκ τοῦ Ἰνδικοῦ ὑπὸ *Δημητρίου Γαλανοῦ* ἀτελοῦς μεταφράσεως τοῦ πρωτοτύπου συγγράμματος τοῦ Βισνοῦ-Σαρμᾶνος, ἐπιγραφομένου *Χιτοπαδάσσα*, ἢ *Πάντσα Τάντρα*, ἤτοι Πεντάτευχος.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἐκ τῆς Τυπογραφίας Γ. Χαρτοφύλακος.

1851.

ΣΤΕΦΑΝΙΤΗΣ

ΚΑΙ

ΙΧΝΗΛΑΤΗΣ.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Ἐν ᾧ ὑπάρχει μυθικὴ διήγησις τῶν κατὰ τὸν Στεφανίτην καὶ Ἰχνηλάτην.

Ὁ τῶν Ἰνδῶν Βασιλεὺς Ἀβεσσαλὼμ ἤρετό τινα τῶν περὶ αὐτὸν φιλοσόφων λέγων· «Βούλομαί σε ὑποδειγματίσαι μοι, τῷ τρόπῳ ὁ δολιὸς καὶ πονηρὸς ἀνὴρ, μεσολαβήσας, εἰς ἔχθραν μεταβάλλει τὴν μεταξὺ τινῶν συστᾶσαν φιλίαν.»

Ὁ δὲ φιλόσοφος ὑπολαβὼν οὕτως ἔφη· «Λέγεται, ὡς ἔμπορός τις πολύολβος ὢν, καὶ βίου ἐπιετανοῦ (κατὰ τὴν ποίησιν) εὐπορῶν, καὶ παῖδας ἔχων νωχελεῖς, καὶ μὴ βουλομένους δι' ὄκνον ἄσκησίν τινα τέχνης μεταχειρίσασθαι, παραινετικοῖς τοιοῖςδε πρὸς αὐτοὺς ἐχρῆτο ῥήμασιν· «Ὦ τέκνα, λέγων, ὁ ἐν τῷ βίῳ τούτῳ ἀναστρεφόμενος, τριῶν δεῖται πραγμάτων· αὐτάρκους περιουσίας, δόξης τῆς παρὰ ἀνθρώπων, καὶ ἐπιτυχίας τῶν ἀποταμιευομένων ἐκεῖσε τοῖς δικαίοις ἀγαθῶν. Ταῦτα δὲ τὰ τρία οὐκ ἄλλως ἐπιγίνεταί τινι, εἰ μή γε διὰ τῶν τεσσάρων τούτων· τουτέστι τοῦ κτᾶσθαι τὸν πλοῦτον ἐκ πόρου δικαίου καὶ εὐλόγου, καὶ τὰ ἀποκτηθέντα καλῶς οἰκονομεῖν καὶ διεξάγειν· εἶτα καὶ τὸ μεταδιδόναι τῶν ἀποκτηθέντων τοῖς δεομένοις· ὅπερ ἐν τῷ παρόντι βίῳ λυσιτελεῖ,

καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· ἔτι καὶ τοῦ ἐκκλίνειν τὰ ἐπισυμβαίνοντα πτώματα, ὅσον τὸ κατὰ δύναμιν. Εἴτις οὖν ἕν τι τῶν τεσσάρων τούτων παραδράμῃ, οὐδὲν ἀνύσει. Εἰ γὰρ μὴ πλούτου εὐπορήσει, οὐκ ἂν καλῶς περὶ τὸν βίον συναναστραφῇ, οὔτέ τινας εὐεργετῆσαι δυνηθείη. Εἰ δὲ πλοῦτος μέν ἐστιν αὐτῷ, οὐ μὴν δὲ καλῶς τοῦτον οἰκονομεῖ, τάχιστ' ἂν τοῖς πένησι γενήσεται συναρίθμιος. Εἰ γὰρ καὶ δαπάνας ἐλαχίστας ποιεῖται, κατὰ μικρὸν δὲ, μὴ ἐπιγινομένης τινὸς προσθήκης, ὁ σύμπας αὐτῷ πλοῦτος ἀναλωθήσεται, καθάπερ τὸ στίμμι, ὅπερ κατὰ μικρὸν, ὡς χοῦς· μεταδιδόμενον, δαπανᾶται. Εἰ δὲ ὁ πλοῦτος ἀποκτηθῇ μὲν, καὶ τῆς εἰσφορᾶς ἐπιμέλεια γένηται, οὐ μὴν ἐκ τούτου μεταδοθῇ τι καὶ τοῖς χρῄζουσι, πένης πάλιν ὁ τοῦτον ἔχων λογισθήσεται· καὶ αἴτιος αὐτῷ ὁ πλοῦτος παντελοῦς ἀπωλείας γενήσεται, καὶ διαῤῥαγήσεται τὰ τῆς εὐπορίας, καθάπερ οἱ σωλῆνες διαῤῥήγνυνται, ὅτε ἐν αὐτοῖς, ὕδωρ προστιθέμενον ὕδατι, πόρον ἀποῤῥοίας οὐχ εὑρίσκει. »

Τούτων ἀκούσαντες οἱ παῖδες τῶν παραινέσεων, ἐπείσθησαν τῇ τοῦ πατρὸς συμβουλῇ. Καὶ ὁ πρῶτος αὐτῶν πρὸς ἐμπορίαν ἐστάλη, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ ἅμαξαν, ὑπὸ δύο ταύρων ἑλκομένην. Συνέβη δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν βαλτώδει τινὶ τόπῳ θάτερον τῶν βοῶν συμποδισθῆναι. Ἐφ' ᾧ ὁρμηθεὶς ἅμα τοῖς ὑπ' αὐτοῦ, ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ πηλοῦ. Καὶ δὴ ἣν ὑπέστη βίαν, ἑλκόμενός τε καὶ ἀνθέλκων, ἀτονήσας κατελήφθη, περαιτέρω προχωρεῖν μὴ δυνάμενος. Παντελεῖ δὲ ἀπορίᾳ ὁ ταῦρος συσχεθεὶς, ἠρέμα βαδίσας πεδίον εὗρε χλοηφόρον καὶ ὑδατῶδες, ἐν ᾧ καὶ ἔμενε διαιτώμενος. Οὐ πολὺ δὲ τὸ ἐν μέσῳ, καὶ πάνυ λιπανθεὶς καὶ παχυνθεὶς, ἤρξατο τοῖς κέρασι τὴν γῆν κατορύσσειν, καὶ μέγα μυκᾶσθαι.

Διῆγε δὲ πλησίον αὐτοῦ λέων τις τῶν θηρίων βασιλεύς. Παρῴκουν δὲ τούτῳ θηρίων καὶ ζώων γένη διάφορα, λέοντές τε καὶ ἄρκτοι, λύκοι τε καὶ λαγωοὶ, πάρδοιτε καὶ ἀλώπεκες,

θῶες τε καὶ λυκοπάνθηρες, καὶ ἕτερα ζώων ἀλόγων εἴδη. Ὁ δὲ λέων στιγματίας ἦν, καὶ ἠπορημένος, καὶ ἐλλιπὴς τὴν φρόνησιν. Ἀκούσας οὖν τῶν τοῦ ταύρου μυκηθμῶν, καὶ ἀνήκοος τοιούτου ἤχου ὤν, ἐδειλίασε σφόδρα, καὶ οὐκ ἠθέλησε τὴν δειλίαν αὐτοῦ τοῖς ὑπ' αὐτὸν φανερῶσαι, ἀλλ' ἔστη ἐφ' ἑνὸς τόπου ἀμετακίνητος.

Παρῆσαν δὲ ἐκεῖσε σὺν τοῖς ὑπ' αὐτὸν θῶες δύο, ὁ μὲν Στεφανίτης, ὁ δὲ Ἰχνηλάτης καλούμενος, ἀμφότεροι ποικίλοι τὴν φρόνησιν. Πλὴν ὁ Ἰχνηλάτης πονηρὸς ἦν τὴν ψυχὴν, καὶ πλέον ἐφιέμενος τῆς τῶν πραγμάτων καταλήψεως. Ὃς δὴ καὶ εἶπε τῷ Στεφανίτῃ· «Τί δῆτα, ὦ ἑταῖρε, ὁρῶμεν τὸν λέοντα ἀμετακίνητον, ὥσπερ πεπηγότα, καὶ κατὰ τὸ εἰωθὸς μὴ καταδυναστεύοντα;» Ὁ δὲ Στεφανίτης ὑπολαβὼν ἔφη· «Τίσοι κοινὸν καὶ ταῖς τοιαύταις ἀνοήτοις ἐρωτήσεσιν; οὐδὲ γὰρ ἡμῖν πρόσεστί τι ἀνιαρόν· ἀλλὰ τῇ πύλῃ τοῦ ἡμετέρου Βασιλέως προσκαρτεροῦντες, τὴν ἐφήμερον ἑκάστοτε τροφὴν ποριζόμεθα· ἀλλ' οὐδὲ οἷοι ἐσμὲν περὶ Βασιλέων διαλέγεσθαι, καὶ τὰ τούτων ἀδύνατα περισκοπεῖν. Παῦσε οὖν τῶν τοιούτων καὶ ἴσθι, ὡς ὁ χρώμενος ἀνοικείοις αὐτῷ ἔργοις τε καὶ λόγοις, πείσεται κἀκεῖνος κατὰ πάντα τὸ τοῦ πιθήκου. Λέγεται γάρ, ὡς πιθηκός τις, ἰδὼν τέκτονα ξύλα σχίζοντα πάλοις δυοῖν, τὸν ἕνα ἀφαιροῦντα, καὶ ὠθοῦντα τὸν ἕτερον, καὶ ταῦτα παρομοιάσαντα ἐφίππῳ ἀνδρὶ, διά τινα χρείαν μετὰ ταῦτα ἀποδημήσαντα, ἐπιβὰς τοῦ ξύλου ὁ Πίθηκος ἐπεχείρησε ποιεῖν τὰ ὅμοια. Τῶν δὲ παιδογόνων αὐτοῦ μορίων τοῖς τοῦ ξύλου ῥήγμασι συμπιεσθέντων, ἐλειποθύμησε· τοῦ δὲ τέκτονος καταλαβόντος αὐτὸν, ἐτιμωρήθη τὰ μέγιστα. Οὕτω καὶ σὺ πάθοις ἂν, εἰ τοῖς τοιούτοις χρᾷ. Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης, «Ἔγνων, φησὶν, ἅπερ μοι προύτεινας· ἀλλ' ἴσθι ὅτι καὶ δόξης ἐφίεσθαι δεῖ, εὐφραινούσης μὲν τοὺς φίλους, ἀνιούσης δὲ τοὺς ἐχθρούς. Χθαμαλῶν γὰρ καὶ χαμαιρεπῶν ἀνδρῶν τὸ ἀρκεῖσθαι τοῖς τυχοῦ-

χοῦσι, καὶ στέργεσθαι τούτοις, ἐπεὶ καὶ ὁ κύων πολλάκις, ὀστοῦν εὑρίσκων ξηρότατον, ἐφήδεται τούτῳ· ὁ δέ γε ὑψίνους ἀνὴρ οὐ μέχρι τῶν οὐδαμινῶν ἵσταται καὶ τῶν εὐτελῶν, ἀλλὰ τὰ ἄνω ἐπιζητεῖ, καὶ τὰ ἄξια τούτων διώκει, καθάπερ ὁ λέων ὁ τοῦ λαγωοῦ κατατρέχων· ἐπεὶ δ' ἂν ἴδῃ τὴν κάμηλον, ἀφεὶς ἐκεῖνον, κατατρέχει αὐτῆς. Ἢ οὐκ οἶσθα, τὸν κύνα τῷ οὐραίῳ σαίνοντα, ἄχρις ὅτου τῆς τροφῆς ἀπολαύσει τοῦ ἔρτου· τὸν δὲ μέγαν ἐλέφαντα, προσφερομένης τῆς τροφῆς ἀπαναινόμενον, καὶ μόλις τῷ κολακεύεσθαι ταύτην ἐσθίοντα; Καὶ γὰρ ὁ μεγαλόθυμος ἀνήρ, καὶ μεγαλεπήβολος, καὶ εὐμετάδοτος, κἂν μὴ ἐπὶ μακρῷ χρόνῳ τὸν βίον καταλλάξῃ, ἀλλὰ μακροβιώτατος γνωρίζεται. Ὁ δὲ βίῳ στενοτάτῳ καὶ ταλαιπώρῳ σώζων, καὶ μήτε ἑαυτόν, μήτε ἑτέρους ὠφελῶν, βραχύβιος οὗτός ἐστι, καὶ μινυνθάδιος, εἰ καὶ εἰς βαθὺ καταντήσει γῆρας.»

Ὁ δὲ Στεφανίτης ἔφη· «Ἔγνων ἃ λέγεις· ἀλλὰ λόγισαι, ὡς ἕκαστος ἴδιον μέτρον ἔχει. Καὶ ὅτε ἐστί τις παρὰ τοῖς ὁμοτίμοις ἔντιμος, δεῖ τοῦτον ἀρκεῖσθαι ἰδίῳ βαθμῷ. Τοιοῦτοί ἐσμεν καὶ ἡμεῖς. Οὐκοῦν ἀσπαστέον τὸ μέτρον τὸ καθ' ἡμᾶς.» Καὶ Ἰχνηλάτης «Κοιναὶ πᾶσαι αἱ τοῦ βίου ἀξίαι, καὶ ὁ μεγαλόνους ἀνὴρ ἀεὶ ποιεῖται τὴν ἄνοδον· ὁ δὲ χαμαιρεπὴς ἀεὶ κάτεισι. Δυσχερὲς γὰρ τὸ κάτωθεν ἄνω ἀποπηδᾶν· εὐχερὲς δὲ τὸ ἀπὸ τῶν ἄνω κατιέναι ἐπὶ τὰ χθαμαλώτερα. Ὥσπερ ὁ λίθος δυσχερῶς μὲν ἄνω φέρεται, ῥαδίως δὲ πρὸς τὰ κάτω χωρεῖ. Δεῖ οὖν ἡμᾶς τὰ ἄνω ἐπιζητεῖν, ὡς οἷόν τε, καὶ μὴ στέργεσθαι τῷ οἰκείῳ μέτρῳ, ἐξὸν μεταβαίνειν εἰς ἕτερα. Καὶ βούλομαι τὴν τοῦ λέοντος περίστασιν πρόφασιν λαβεῖν τῆς πρὸς αὐτὸν ὁμιλίας καὶ οἰκειώσεως· ὁρῶ γὰρ αὐτὸν ἀσυλλόγιστον, καὶ πάντῃ ἠπορημένον, ἅμα τοῖς ὑπ' αὐτὸν στρατιώταις, καὶ ἴσως τύχω παρ' αὐτοῦ ἀξίας τινός.»

Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Στεφανίτης, «Καὶ πόθεν σοι δῆλον, ἔφη,

ὅτι ὁ λέων ἠπόρηται;» Καὶ ὁ Ἰχνηλάτης, «Οἶδα, φησὶ, τὸν τούτου λογισμόν· ὁ γὰρ ἐχέφρων ἀνὴρ διαγνῶναι δύναται τὰ τοῦ πλησίου διανοήματα, στοχαζόμενος τούτου ἔκ τε τῆς διαθέσεως καὶ σχήματος.» Καὶ ὁ Στεφανίτης· «Καὶ πῶς ἐλπίζεις χάριν εὑρεῖν παρὰ τῷ λέοντι, οὐδέποτε βασιλεῦσιν ὑπηρετήσας, μηδὲ ἐπιστήμην ἔχων αὐτὸς τῆς ὁμιλίας αὐτῶν καὶ τῆς παιδείας ἀξίαν;» Καὶ ὁ Ἰχνηλάτης· «Ὁ νουνεχὴς ἀνὴρ, φησὶν, οἶδεν ἀναστρέφεσθαι, καὶ ἐν οἷς ἐμπειρίαν οὐκ ἔχει· ὁ δὲ μὴ τοιοῦτος καὶ περὶ τὴν ἰδίαν τύχην σφάλλεται.» Ὁ δὲ Στεφανίτης ἔφη· «Ὁ ἐξουσιαστὴς οὐκ εἴωθε λαμβάνειν τὸν κρείττονα τῶν παρ' αὐτῷ· ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν πλησιέστερον, παρομοιούμενος τῇ ἀμπέλῳ· αὕτη γὰρ οὐ τοῖς κρείττοσι τῶν δένδρων, ἀλλὰ καὶ τοῖς πλησιέστερον περιπλέκεται. Πῶς οὖν αὐτὸς οἰκειοῦσθαι δυνήσῃ τῷ λέοντι, τούτου ἀπῳκισμένος ὑπάρχων;» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης εἶπεν· «Ἔγνων, ὅσα εἴρηκας, καὶ ἀληθῆ εἰσι· ἀλλ' οἶδα τοὺς οἰκειοτέρους μὴ ὄντας πρότερον τοιούτους, ἀλλὰ ἀναχθέντας κάτωθεν. Βούλομαι οὖν κἀγὼ οὕτως ἐπιχειρήσασθαι. Λέγεται γὰρ, ὅτι πᾶς ὁ προσανέχων τῇ βασιλικῇ αὐλῇ, τὴν ὑπερηφανίαν ἀποῤῥίψας, καὶ τὸν θυμὸν δαμάσας, καὶ τὴν βλάβην ὑπομένων, καὶ τοῖς πᾶσιν ὑπείκων, οἰκειοῦται τάχιστα τῷ βασιλεῖ.» Καὶ ὁ Στεφανίτης αὖθις φησί· «Καὶ ὑπόθου νῦν, ὅτι προσεγγίσεις τῷ λέοντι· πῶς οὖν δυνήσῃ χάριν εὑρεῖν παρ' αὐτῷ;» Καὶ ὁ Ἰχνηλάτης, «Ὅτε προσεγγίσω τούτῳ, φησὶ, γνώσομαι τάτε ἤθη αὐτοῦ, καὶ τὴν γνώμην αὐτοῦ ὄψομαι· καὶ βουλόμενον μέν τινι ἐπιχειρήσασθαι τῶν λυσιτελῶν, διεγερῶ μᾶλλον αὐτὸν πρὸς τὴν πρᾶξιν, καὶ παρασκευάσω τοῦτον ἐπὶ πλεῖον τῷ τελεσιουργήματι ἐπιτρέπεσθαι· μεταχειριζομένῳ δέ τι τῶν ἀσυμφόρων, ἀποκαλύψω αὐτῷ τὴν ἐκ τοῦ τοιούτου ἔργου βλάβην, καὶ τὸ ἐν τῇ καλύψει αὐτοῦ λυσιτελές. Καὶ τοῦτο εὐμεθόδως καὶ κολακευτικῶς ἐργάσομαι, καὶ οἶμαι, ὡς τοι-

ουτοτρόπως ὁ λέων με ἀγαπήσει, καὶ τῶν ἄλλων προκρινεῖ. Ὁ γὰρ συνετὸς ἀνὴρ δύναται τὸ ἀληθὲς κυρῶσαι, καὶ τὸ ψεῦδος συστῆσαι· ὥσπερ καὶ ὁ ἄριστος γραφεὺς παραχαράττειν ἰσχύει τὴν ἀλήθειαν, σχηματίζων εἰσελεύσεις τινῶν, καὶ ἐξελεύσεις ἐν ἐπιπέδῳ.»

Ὁ δὲ Στεφανίτης ἔφη· «Εἰ ταῦτα βούλῃ, δεῖ σε παραφυλάττεσθαι τὴν παρὰ τῷ Βασιλεῖ οἰκειότητα. Οὐδεὶς γὰρ ἐχέφρων τῶν δε τῶν τριῶν κατατολμᾷ, ἀλλ' οὐδὲ ῥαδίως ἐξ αὐτῶν σώζεται· λέγω δὴ τῆς πρὸς τοὺς Βασιλεῖς ἐγγύτητος, καὶ τῆς τοῦ δηλητηρίου διαπειρᾶν μεταλήψεως, καὶ τοῦ ταῖς γυναιξὶ πιστεύειν μυστήρια. Παρείκασται γὰρ ὁ Βασιλεὺς ὄρει κρημνώδει καὶ δυσβάτῳ, παντοίαις ὀπώραις, καὶ πόαις κομῶντι, θηρίων τε καὶ λεόντων πλήρει· ἐφ' ὃ καὶ ἡ ἄνοδος δυσχερής. καὶ ἡ διαμονὴ ἐπισφαλής.» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης εἶπεν· «Ἀληθῶς εἶπας· ἀλλ' ὁ μὴ κινδύνων κατατολμῶν, οὐ τυγχάνει τῶν ἐφετῶν, καὶ ὁ πρὸς πᾶν πρᾶγμα ἐπτοημένος, ἄμοιρος πάντων μένει. Λέγεται γάρ, ὡς τὰ τρία ταῦτα οὐδεὶς ὑπεισέρχεται τῶν μικροψύχων· λέγω δὴ τὰς βασιλικὰς ὑπηρεσίας, καὶ τὴν διὰ θαλάσσης ἐμπορίαν, καὶ τὴν ταχεῖαν πρὸς τὸν ἐχθρὸν συμπλοκήν. Δύο γὰρ ἀφώρισται τόποι τῷ μεγαλόφρονι ἀνδρί· αἱ Βασίλειαι αὐλαί, καὶ αἱ ἐν ἐρήμοις παρὰ τοῖς ἀσκηταῖς διατριβαί, ὥσπερ καὶ τῷ ἐλέφαντι, ἤτε ἔρημος, καὶ ἡ ἐν τοῖς βασιλείοις διαγωγή.»—«Καὶ αὖθις, φησὶν ὁ Στεφανίτης, οὐ συναινῶ σοι περὶ τῶν τοιούτων. Ἄπελθε, καὶ ποίει, ὃ βούλει.»

Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης εὐθέως ἀπελθὼν πρὸς τὸν λέοντα, προσεκύνησεν αὐτῷ ὁ δὲ λέων ἐπηρώτησεν αὐτόν, ἔνθα διῆγε τὸν τοσοῦτον καιρόν. Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης, «Οὐ διέλειπον, φησίν, ἀεὶ προσανέχειν τῇ βασιλικῇ πύλῃ, ἐλπίζων διὰ παντὸς ἀξιοῦσθαι συνεργείας τινὸς μεταδοῦναι τῷ Βασιλεῖ, εἰδὼς ὡς τινα τῶν πραγμάτων ἐπιδέονταί ποτε καὶ τῆς χθαμαλῶν καὶ

ἀδήλων ἀνδρῶν συμμεταλήψεως, καὶ πολλοὶ τῶν τῆς κάτω τύχης πολλάκις ἐν μεγάλοις πράγμασι λυσιτελοῦσι· τῷ γὰρ ἐῤῥιμμένῳ καὶ ἐπὶ γῆς κειμένῳ ξύλῳ ἐνίοτε χρώμεθα πρὸς ὠτὸς κνησμόν.» Ὡς οὖν ἤκουσεν ὁ λέων τῶν τοιούτων λόγων, εἶπε πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτόν· «Ὁ εὐσυνείδητος καὶ λόγιος ἀνὴρ ἀγνοεῖται πολλάκις· πλὴν καθάπερ τὸ ὑποκρυπτόμενον πῦρ, ὁπόταν εἰς φῶς ἐξέλθῃ, ἀέριον τὴν φλόγα ἀπεργάζεται, παραπλησίως καὶ οὗτος, καιροῦ τυχών, ἐκ μόνης τῆς ὁμιλίας οἷος ἐςὶ, κατάδηλος γίνεται.» Ὡς οὖν ἔγνω ὁ Ἰχνηλάτης, ὅτι ἀρεστὸς κατεφάνη τῷ λέοντι, ἔφη· «Ὦ Βασιλεῦ, δεῖ τὴν αὐλὴν τοῦ Βασιλέως ἀναφέρειν εἰς αὐτὸν ἅπαντα τὰ δέοντα· τηνικαῦτα γὰρ ἑκάστῳ τὴν ἀξίαν ἐκεῖνος ἀπονεμεῖ τιμήν. Καὶ καθάπερ τὰ διάφορα σπέρματα, ὑπὸ γῆν κείμενα, οὐ φαίνεται οἷά ἐστιν, εἰ μή γε τῆς γῆς ἀναβλαστήσει, οὕτω καὶ ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων διὰ τῶν οἰκείων αὐτῷ λόγων ὁποῖος ἐστὶ, δείκνυται. Καὶ δεῖ τὸν Βασιλέα μήτε τὸν τῆς κεφαλῆς κόσμον προσάπτειν τοῖς ποσὶ, μήτε τὸν τῶν ποδῶν τῇ κεφαλῇ ἐπισυνάπτειν. Καὶ γὰρ ὁ τὸν ὑάκινθον καὶ τοὺς μαργαρίτας τῷ μολίβδῳ συμπλέκων, ἑαυτὸν μᾶλλον, ἢ τοὺς μαργαρίτας ἠτίμησε· δεῖ γὰρ τὸν μὲν ἄρχοντα διακρίνειν τοὺς ὑπ' αὐτὸν, τὸν δὲ στρατηγὸν τοὺς στρατιώτας. Οὐ γὰρ τῷ πλήθει κατορθοῦσιν οἱ ἡγεμόνες τὰ ἐπιχειρήματα, ἀλλὰ τῇ ἀρίστῃ ἐκλογῇ· καὶ γὰρ ὀλίγοι ὑάκινθοι πολλῶν ἑτέρων εὐμεγέθων σωμάτων καὶ πραγμάτων ὀνησιμώτεροί εἰσι καὶ χρησιμώτεροι. Καὶ χρὴ τὸν ἡγεμόνα μὴ καταφρονεῖν τινὸς τῶν ὑπ' αὐτὸν εὐτελῶν· τὸ γὰρ μικρὸν οὐ μικρόν, φασιν, ὅταν ἐκφέρῃ μέγα. Δεῖ δὲ καὶ τὸν ἐξουσιαστὴν μὴ τοὺς κατὰ γένος περιφανεῖς μόνον προσίεσθαι, ἀλλὰ καὶ λυσιτελεῖν δυναμένους. Μήτε μὴν τοῖς περὶ αὐτὸν μόνοις ἀρκεῖσθαι, καὶ τούτοις προσανέχειν· ἀλλὰ καὶ πόῤῥωθεν τοὺς συνέσει καὶ παιδείᾳ κεκοσμημένους μετακαλεῖν. Οὐδὲν γὰρ ἐγγύτερόν

τινι ὑπὲρ τὸ ἴδιον σῶμα· ἀλλ' ὅτε νόσος τούτῳ ἐπισυμβῆ, τὰ πορρωτέρω φάρμακα ὁ νοσῶν ἐπιζητεῖ. Καὶ οἱ μῦες πολλάκις βασιλικοῖς οἰκήμασι παρεδρεύουσιν, ἀλλ' οὐ προτιμώτεροι τοῦ ἱέρακος, τῆς ἐγγύτητος ἕνεκα· ὁ γὰρ ἱέραξ ἄγριος ὤν, διὰ τὴν ἐν αὐτῷ λυσιτέλειαν, μετακαλεῖται καὶ προσλαμβάνεται παρὰ Βασιλέων καὶ ἐπὶ βραχίονος φέρεται.»

Τούτων ἀκούσας τῶν ῥημάτων ὁ λέων, κατεπλάγη σφόδρα, καί φησι πρὸς τοὺς συνέδρους αὐτοῦ· «Οὐ δεῖ τὸν ἐπ' ἐξουσίας παρορᾷν τοὺς σπουδαίους ἄνδρας, κἂν ὦσι τῆς κάτω τύχης· ἀλλὰ ἑκάστῳ τὸ κατ' ἀξίαν ἀπονέμειν, κἂν ἅπαντες ἀπαρέσκωνται.» Ἰδὼν οὖν ὁ Ἰχνηλάτης εὐμενῆ τὴν τοῦ λέοντος πρὸς αὐτὸν ῥοπήν, ὡμίλησε μετὰ θάρσους αὐτῷ κατὰ μόνας λέγων· «Τί τοῦτο, ὦ Βασιλεῦ, ὅτι ἐπὶ πολλὺν ἤδη καιρὸν ἔμεινας ἀκίνητος, μὴ καταβαίνων ἐπὶ τόπον ἕτερον;» Ἠβουλήθη οὖν ὁ λέων τὴν αὐτοῦ δειλίαν ἀποκαλύψαι· ἀλλ' ἔφθασε τὸ μεταξὺ τῶν μυκηθμῶν ἀκούσας τοῦ ταύρου, καὶ ἔτι περίδηλος καὶ περίτρομος γεγονώς, ἔφη· «Δέδοικα, μὴ ἀνάλογον εἴη τούτου τοῦ ζώου τὸ σῶμα τοῖς μυκηθμοῖς· καὶ εἰ οὕτως ἔχει, φευκτέον ἐνθένδε.» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης ὑπολαβών, «Μὴ φοβοῦ, φησιν, ὦ βασιλεῦ, τὰς ὑπερόγκους φωνάς· κεναὶ γὰρ πολλάκις εἰσὶν αὗται. Λέγεται γάρ, ὡς ἀλώπηξ τὶς πεινῶσα, καὶ τροφὴν ἐπιζητοῦσα, προσετετύχηκεν ἔν τινι ὕλῃ τυμπάνῳ, δένδρῳ ἀπηωρημένῳ, καὶ ἐν τῷ ὑπὸ ἀνέμων ὑποκρούεσθαι, ἀλαλαγμὸν ποιουμένῳ τοῖς τοῦ δένδρου κλωσί. Τούτου ἡ ἀλώπηξ ἀκούσασα, ἐδειλίασε προσεγγίσαι· εἶτα τῷ λιμῷ καὶ τῇ ὀρέξει ἡττηθεῖσα, κατετόλμησε τούτου. Πολλῶν γὰρ καὶ πιμελῶν κρεάτων πρότερον ἐπιτυχοῦσα, τῷ δὲ μεγέθει τοῦ τυμπάνου καὶ τῷ ἤχει πλανηθεῖσα, ἀπέσχετο τούτων. Διὸ πάντα κινήσασα κάλον, λαβοῦσα διέῤῥηξεν αὐτό, καὶ κενὸν ἰδοῦσα ἔφη· «Βαβαί! πῶς τὰ χείρονα τῶν σωμάτων εὐμεγεθέστερα καὶ με-

γαλοφωνότερά εἰσι! «Τοιοῦτόν τι καὶ ἡμεῖς, ὦ Βασιλεῦ, τήμερον πάσχομεν, ὑπὸ τῆς τοιούτου ζώου φωνῆς πλανόμενοι καὶ δεδιττόμενοι. Ἀλλ' οὖν, εἰ βούλει, ἀπελεύσομαι πρὸς αὐτὸ, ἵν' ἴδω, οἷόν ἐστι, καὶ τάχιον ὑποστρέψω πρός σε.»

Καὶ τοῦτο ἀρεστὸν ἐφάνη τῷ λέοντι, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτόν. Τοῦ δὲ ἀπελθόντος πολὺς κατέλαβε τὸν λέοντα μετάμελος ἐπὶ τῇ τοῦ Ἰχνηλάτου ἀποστολῇ, καὶ καθ' ἑαυτὸν διελογίζετο, λέγων· «Τί ἄρα παθὼν τῷ Ἰχνηλάτῃ ὅλος προσεῤῥύην; οὐ δεῖ γάρ, φασι, τὸν ἐξουσιαστὴν πιστεύειν τῷ ἐπὶ πλεῖστον καιρὸν ἀναιτίως παρεωραμένῳ, ἢ τῷ πλεονέκτῃ, καὶ ἀπλήστῳ ἀνδρὶ, ἢ τῷ μὴ ἐν καιρῷ περιστάσεως οἰκείας παρ' αὐτοῦ συνεργηθέντι, ἢ τῷ πλοῦτον καὶ δόξαν ἀφαιρεθέντι, καὶ τοῖς τοιούτοις. Ὁ γὰρ Ἰχνηλάτης ἐκ πολλοῦ ἤδη συνετώτατος ὢν, πρὸς τὴν ἐμὴν ἀπέῤῥιπτο πύλην. Ἴσως γὰρ διὰ τοῦτο οὐ πιστῶς ἐκολάκευέ με, μὴ εὑρὼν τὸ μεγαλοφωνότατον τουτὶ ζῶον ἐμοῦ μεῖζον τῇ δυνάμει καὶ εὐσθενέστερον. Εὑρὼν δὲ, τούτῳ προσρύσεται καὶ ἀναγγελεῖ τὰ ἐμὰ ἐλαττώματα.» Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα λογιζομένου τοῦ λέοντος, ἐφάνη μόνος ὁ Ἰχνηλάτης. Ὡς οὖν εἶδε τοῦτον ὁ λέων, ἐθάρσησε καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Τί ἔδρασας;» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης εἶπεν· «Εἶδον τὸ μεγαλοφωνότατον ζῶον· τουτὶ ταῦρός ἐστι, καὶ ἐπλησίασα τούτῳ, καὶ ὡμίλησα, καὶ διελέχθην, καὶ οὐδεμία μοι βλάβη ἀπεγένετο ἐξ αὐτοῦ.» Καὶ ὁ λέων, «Μὴ λάβῃς, φησὶ, τὸ μὴ βλαβῆναί σε τεκμήριον τῆς τοῦ ζώου ἀσθενείας· ὁ γὰρ σφοδρὸς ἄνεμος, ὁ καὶ λαίλαψ, τὰ μὲν ἀδρανῆ τῶν φυτῶν οὐ καταβλάπτει· τὰ δὲ ὑψιπέτηλα δένδρα πρόῤῥιζα ἐκτίλλει καὶ κατακλᾷ.» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης εἶπε· «Μὴ οἴου, ὦ Βασιλεῦ, τὸ τοιοῦτον ζῶον δυνατώτατον εἶναι· εἰ γὰρ βούλει, παραστήσω σοι τοῦτο, καὶ ὑπήκοόν σοι ἔσται ὑπὸ χεῖρα. Πισθεὶς οὖν ἐπὶ τούτων ὁ λέων, προσέταξεν αὐτῷ ποιῆσαι τὸ ὑποσχεθέν.

Ὁ οὖν Ἰχνηλάτης ἀπελθὼν πρὸς τὸν ταῦρον θαρσαλέως ἔφη αὐτῷ· «Ὁ λέων πρός σέ με ἐξαπέστειλεν, ἀξιῶν ἐλθεῖν σε πρὸς αὐτόν. Εἰ μὲν οὖν σπεύσεις τὴν πρὸς ἐκεῖνον πορείαν, συγγνωμονήσει σοι τὴν μέχρι τοῦδε καθυστέρησιν, καὶ τὴν περὶ τὴν ἀπάντησιν αὐτοῦ ἀμέλειαν· εἰ δὲ ἐνδοιάσεις, ἀναφερῶ αὐτῷ τὰ κατά σε.» Καὶ ὁ ταῦρος· «Καὶ τίς ἐστί, φησιν, ὁ λέων οὗτος, ὁ πρός με ἐξαποστείλας σε; καὶ ποῦ διάγει;» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης ἔφη· «Βασιλεύς ἐστι τῶν θηρίων, καὶ ἐν τῷδε διάγει τόπῳ, μετὰ καὶ τῆς ὑπ' αὐτὸν στρατιᾶς.» Ὁ δὲ ταῦρος δειλιάσας ἠκολούθησεν ἄχρι τοῦ λέοντος σὺν τῷ Ἰχνηλάτῃ. Καὶ ὁ λέων τοῦτον ἰδὼν εὐμενῶς προσεδέξατο, καὶ ἠρώτησε τὰ κατ' αὐτόν. Ὁ δὲ ἀνήγγειλεν αὐτῷ πάντα, καὶ ὑπέσχετο τούτῳ ὁ λέων πᾶν ἀγαθὸν, καὶ ἀνέθηκεν αὐτῷ τὰ τῆς ἀρχῆς, καὶ πάντων προέκρινε τῶν ὑπ' αὐτόν.

Ὅπερ ἰδὼν ὁ Ἰχνηλάτης ἐφθόνησε, καὶ μὴ ἀναισχυνόμενος ἀπεκάλυψε τὸν φθόνον τῷ ἑταίρῳ αὐτοῦ Στεφανίτῃ. «Καὶ οὐ θαυμάζεις, ἔφη, ὅπερ ἔδρασα κατ' ἐμοῦ αὐτοῦ; τὰ γὰρ λυσιτελοῦντα τῷ λέοντι ἐλάσας, ἔλαθον ἐμαυτὸν βλάψας, προσενεγκὼν ἐκείνῳ τὸν καθυστερήσαντά μου τῇ ἀξίᾳ κατὰ πολὺ ταῦρον· βούλομαι οὖν ἀποκατασταθῆναι εἰς τὴν προτέραν μου τάξιν. Δεῖ γὰρ τὸν φρόνιμον τὰ τρία ταῦτα μεταχειρίζεσθαι. Πρῶτον μὲν ἐννοεῖν, ἃ πέπονθεν ἀγαθά τε, καὶ ἐναντία· καὶ τὰ μὲν αἴτια τῶν κακῶν ἀποφεύγειν, τὰ δὲ αἴτια τῶν ἀγαθῶν διώκειν. Εἶτα δὲ καὶ τὰ ἐνεστῶτα καλὰ ἢ φαῦλα· καὶ σπεύδειν κατέχειν μὲν τὰ καλὰ, ἀποφεύγειν δὲ τὰ φαῦλα, καὶ σκοπεῖν καὶ τοῦτο τὸ μέλλον, καὶ ὡσαύτως τί ποιεῖν. Διελογισάμην οὖν κἀγὼ τὴν προτέραν κατάστασιν, καὶ οὐχ εὗρον πόρον τῆς ἀποκαταστάσεως, ἀλλ' ἢ τῷ δόλῳ τὸν ταῦρον ἀποκτεῖναι· τοῦτο γάρ μοι λυσιτελὲς, ἴσως δὲ καὶ τῷ λέοντι.» Ὁ δὲ Στεφανίτης εἶπεν·

«Οὐχ᾽ ὁρῶ βλάβην τῷ λέοντι ἐπιγινομένην ἐκ τῆς τοῦ ταύρου οἰκειώσεως.» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης ἔφη· «Ὁ λέων ὅλος αὐτοῦ ἐγεγόνει, περιφρονήσας τοὺς λοιπούς. Δι᾽ ἓξ δὲ πράγματα ὁ Βασιλεὺς περιφρονεῖται καὶ καθαιρεῖται· τῷ μὴ χρᾶσθαι τοῖς προσφόροις τῷ καιρῷ, ἀλλ᾽ ἔνθα δεῖ δεινότητος καὶ αὐστηρίας, ἐκεῖσε μαλακίζεσθαι, καὶ ἔνθα δεῖ κολακείας τοὐναντίον θρασύνεσθαι· τῷ μὴ ἱκανῶν καὶ συνετῶν καὶ πιστῶν εὐπορεῖν ὑπηκόων, ἢ οἰκείων συμβούλων, καὶ τῷ στασιάζειν τοὺς ὑπ᾽ αὐτόν· τῷ ἡττᾶσθαι ταῖς ἀλόγοις ὀρέξεσι, καὶ τῷ ὑπείκειν τῷ θυμῷ· πρὸς δὲ πᾶσι τούτοις, τῷ εἴκειν ταῖς τῶν καιρῶν μεταβολαῖς.»

Ὁ δὲ Στεφανίτης εἶπε· «Καὶ πῶς δυνήσῃ βλάψαι τὸν ταῦρον, πολὺ ὄντα σου δυνατώτερον, καὶ φίλων εὐποροῦντα καὶ ὑπηκόων;» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης ἔφη· «Μὴ ἀπίδῃς πρὸς τὴν ἐμὴν εὐτέλειαν καὶ ἀσθένειαν· οὐ γὰρ ἡ νίκη τῇ δυνάμει καὶ τῇ ῥώμῃ τοῦ σώματος ἕπεται· πολλοὶ γὰρ τῶν δυνατωτέρων ὑπὸ τῶν τυχόντων ἡττήθησαν.» Εἶτα πρὸς τούτοις ἔφη ὁ Στεφανίτης· «Καὶ ἀληθῶς οὕτως ἔχει· ἀλλ᾽ ὅρα, μὴ τοῦτο ποιήσας, σὺ βλαβήσῃ. Λέγεται γάρ, ὡς ἀσκητῇ τινι δέδοται παρὰ τοῦ Βασιλέως ὑφάσματα πολλά. Ἰδὼν δὲ ταῦτα κλέπτης τις, προσελθὼν δολερῶς τῷ ἀσκητῇ, εἶπεν αὐτῷ· «Βούλομαί σοι μαθητὴς γενέσθαι, καὶ σύν σοι εἶναι, καὶ τὰς σὰς μιμεῖσθαι ἀρετάς.» Μετ᾽ οὐ πολὺ δέ, εὑρὼν ἄδειαν ὁ κλέπτης, λαβὼν τὰ ὑφάσματα ἀπέδρασε. Γνοὺς δὲ ὁ ἀσκητὴς τὸν δρασμόν, ἐδίωκε τοῦτον. Καὶ ἐν τῷ διώκειν αὐτόν, ὁρᾷ καθ᾽ ὁδὸν δύο κριοὺς ἀλλήλοις μαχομένους, ὥστε τὰ αἵματα αὐτῶν καταρρέειν ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐλθοῦσα δὲ ἡ ἀλώπηξ ἐκεῖσε, ἔλειχε τὰ τούτων ἕλκη· ἐν δὲ τῷ λείχειν, αὖθις συγκρούσαντες ἀλλήλοις, ἔκτειναν τὴν ἀλώπεκα.

«Καταλαβὼν δὲ τὴν πόλιν νυκτός, καὶ ποῦ καταλῦσαι μὴ ἔχων, ἦλθε τοῦ μεῖναι ἐν οἰκίᾳ τινὸς πόρνης. Εἶχε δὲ

ἡ πόρνη δούλην τὰ αὐτὰ τῇ κυρίᾳ αὐτῆς μετερχομένην· ἡ δὲ δούλη ἐραστήν τινα εἶχε πάνυ αὐτὴν φιλοῦντα, τὴν δὲ κυρίαν αὐτῆς βδελυσσόμενον. Ζηλοτυπήσασα δὲ ἡ κυρία αὐτῆς, ἠβουλήθη ἐκ μέσου τοῦτον ποιήσασθαι. Νυκτὸς γοῦν καταμεθύσασα τοῦτον, καὶ κοιμήσασα, λαβοῦσα δὲ δηλητήριον ἐν καλάμῳ κατεσκευασμένον, καὶ ἐνέγκασα τῷ ἀφεδρῶνι, ἐφύσησε τοῦτο, ἵνα τοῦ δηλητηρίου εἰς τὰ ἔγκατα τοῦ ἐραστοῦ εἰσελθόντος, θανατώσῃ αὐτόν. Ἐκ δὲ τοῦ ἀφεδρῶνος, συμβὰν οὕτω, φυσήματος ἐξελθόντος, στραφὲν τὸ δηλητήριον διὰ τοῦ καλάμου εἰς τὸν τῆς πόρνης λαιμὸν, ἀπέκτεινεν αὐτήν. (Καὶ ταῦτα ἔκ τινος ὀπῆς τοῦ ἀσκητοῦ, κατοπτεύοντος.) Ἐγερθεὶς δὲ τῇ ἑξῆς κατέλυσεν ἐν οἴκῳ τινὸς σκυτοτόμου. Οὗτος δὲ ὑπότινος φίλου κληθεὶς, παρήγγειλε τῇ γυναικὶ αὐτοῦ φιλοφρονῆσαι τὸν ξένον, ἐξῶν ἔχει, καὶ ἀναπαῦσαι. Ἔσχε δὲ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μοιχὸν καὶ μαστρωπὸν, συσκιαστοῦ (γείτονος) γυναῖκα. Τοῦ δὲ ἀνδρὸς ἀπελθόντος ἤδη, ἔφη πρὸς τὴν μαστρωπὸν ἡ γυνή· «Ἀπελθοῦσα, ὦ αὕτη, κάλεσόν μου τὸν ἐραστήν· ὁ γὰρ ἀνὴρ ὁ ἐμὸς οὐκ οἴκοι μένει.» Ἡ δὲ ἀπελθοῦσα εἰς ἔργον ἔβαλε τὸ τῆς μοιχαλίδος ἐπίταγμα. Ἐλθόντος οὖν τοῦ μοιχοῦ, καὶ ἐν τῷ πυλῶνι ἅμα τῇ μοιχαλίδι καθίσαντος, ἀφίκετο καὶ ὁ σκυτοτόμος ἤδη μεθύων. Ὃς ἰδὼν τὸν μοιχὸν μετὰ τῆς γυναικὸς, ἐκείνῳ μὲν ἔφη οὐδὲν, τὴν δὲ γυναῖκα, οἰσελθὼν, δήσας ἐν τῷ στύλῳ, ἔτυπτεν ἀφειδῶς· καὶ τύψας ἀπελθὼν ἐκάθευδε. Καθεύδοντος δὲ αὐτοῦ, εἰσελθοῦσα ἡ μαστρωπὸς, «Ὁ σὸς, ὦ καλή φησιν, ἐραστὴς ἔξω κάθηται ἀγανακτῶν.» Κἀκείνη, «Ὁρᾷς, φησι, τὸ συμβάν μοι· ἀλλὰ δέομαί σου, λύσασά με δῆσον σεαυτὴν, ὅπως ἔλθω πρὸς τὸν ἐρώμενον, ταχέως δὲ ἐπιστρέψω.» Ἡ δὲ οὐδὲν ἀμελήσασα ἔλυσε μὲν τὴν μοιχαλίδα, ἔδησε δὲ ἑαυτήν. Ἐκείνης δὲ ἀπελθούσης, ἔξυπνος γενόμενος ὁ ἀνὴρ, καλεῖ μὲν τὴν γυναῖκα· ἡ δὲ, ἵνα μὴ

γνωσθῇ, ἐσιώπα. Θυμωθεὶς δὲ καὶ ἐγερθεὶς ἐκεῖνος, λαβὼν μάχαιραν ἀπέτεμεν αὐτῆς τὴν ρίνα, καὶ στραφεὶς πάλιν ἐκάθευδε. Ἐπανελθοῦσα δὲ ἡ μοιχαλίς, καὶ ἰδοῦσα τὸ συμβὰν, λύει μὲν τὴν μαστρωπὸν, καὶ ἀποπέμπει, δήσασα πρότερον ἑαυτὴν τῷ στύλῳ. Ἐκείνης δὲ οἴκαδε ἀπερχομένης, καὶ ἀνὰ χεῖρας τὴν ρίνα φερούσης, ἤρξατο αὕτη θεοὺς ἐπικαλεῖσθαι καὶ λέγειν· «Εἰ μὲν ἐγὼ ἠδικήθην παρὰ τοῦ ἀνδρὸς, στραφήτω αὖθις ἡ ρὶν, καὶ γενέσθωμοι ὑγιὴς, ὡς τὸ πρότερον.» Τοῦτο δὲ εἰποῦσα, «Ἀνάστα, φησὶ, πρὸς τὸν ἄνδρα, ὦ ἀνόσιε, καὶ ἴδε τὸ γεγονὸς εἰς ἐμὲ τεράστιον, πῶς ὑγιὴς κατέστην!» Ὁ δὲ, «Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, ὦ μάγε σύ, φησι;» Ἀνάψας δὲ λύχνον, καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὑγιῆ, μετεμελήθη, οἷς ἔδρασε, καὶ διηλλάγη αὐτῇ.

Ἡ δὲ μαστρωπὸς τὴν ἑαυτῆς αἰσχύνην οὐκ ἔχουσα πῶς ἐπικρύψῃ, τοιοῦτόν τι ἐδραματούργησεν. Ὀρθρίσας ὁ ἀνὴρ αὐτῆς τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὸ ἴδιον ἐργαστήριον, «Ἐπίδος μοί φησιν, ὦ γύναι, τὰ ἐργαλεῖα.» Ἡ δὲ ἐξεπίτηδες λαβοῦσα τὸ ξυρὸν μόνον, αὐτῷ ἐνεχείρησε. Καὶ οὗτος, «Πάντα μοι δός!» Ἡ δὲ πάλιν τὸ ξυρὸν δέδωκε μόνον. Καὶ τρίτον ἤδη τὸ αὐτὸ ποιησάσης, ὀργισθεὶς ὁ ἀνὴρ ἀφῆκε μετὰ θυμοῦ κατ' αὐτῆς τὸ ξυρόν. Λαβοῦσα δὲ εὐθὺς ἐκείνη τὴν ρίνα, καὶ κράξασα, τὴν ρίνα μου, δὶς καὶ τρὶς, ἐφώνησε τοὺς γείτονας καὶ τοὺς ἰδίους. Ἐκεῖνοι δὲ παρέδωκαν αὐτὸν τῷ δικαστῇ, καὶ ὁ δικαστὴς αὐτὸν ἐτάσας, παρέδωκεν εἰς τὸ κολασθῆναι. Ἔφη δὲ ὁ ἀσκητής· «Δοκεῖς, Κύριέ μου, ὅτι ὁ κλέπτης ἔλαβε τὰ ὑφάσματα, ἅπερ μοι δέδωκας, καὶ ζητῶ αὐτά; ἢ οἱ κριοὶ ἀπέκτειναν τὴν ἀλώπεκα; ἢ τὸ δηλητήριον τὴν πόρνην; ἢ ὁ τιμωρηθεὶς οὗτος ἀπέτεμε τὴν ρίνα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ; Οὐχί. Ἀλλ' ἡμεῖς πράττομεν αὐτὰ, ἅπερ πάσχομεν·» καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ πάντα ἅπερ ἔπαθε, καὶ ἅπερ ἑώρακεν. Οὕτω καὶ σὺ σεαυτὸν βλάψεις, εἴπερ εἰς ἕτερον κακόν τι ποιήσεις.

Εἶτά φησι πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰχνηλάτης· «Ἀληθῶς ἔφης· ἀλλ᾽ εἶπον σοι ἤδη, καὶ πάλιν ἐρῶ, ὡς πολλοὶ τῶν δυνατωτέρων ὑπὸ τῶν τυχόντων ἡττήθησαν. Λέγεται γὰρ, ὡς κόραξ τις ἐμφωλεύων τινὶ τῶν ὀρεινῶν δένδρων, παρὰ τοῦ ὄφεως καθ᾽ ἕκαστον ἠδικεῖτο ἔτος, τοὺς νεοττοὺς αὐτοῦ κατεσθίοντος. Ὡς οὖν πολλάκις τοῦτο εἰς αὐτὸν ἔδρασεν, ἀπελθὼν εἴς τινα φίλτατον αὐτῷ θῶα, «Βούλομαί σοι, ἔφη, συμβούλῳ χρήσασθαι, εἰδότι, οἷα παρὰ τοῦ ὄφεως πάσχω. Ἔδοξε γάρ μοι συμφέρειν προσεγγίσαι τούτῳ ὑπνώττοντι, καὶ ἐξορύξαι αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς.» Ὁ δὲ θὼς, «Οὐ καλῶς, φησιν, ἐβουλεύσω· ἀλλὰ σκόπησον ἑτέραν μηχανὴν, δι᾽ ἧς ἐκεῖνον μὲν ἀπωλέσῃς, σὺ δὲ ἀπήματος διατηρηθείῃς. Λέγεται γὰρ, ὡς κύκνος τις παρά τινι ἰχθύων πλήρει λίμνῃ οἰκῶν, κἀκ τούτων τρεφόμενος ἐγήρασε, καὶ πρὸς ἀλιείαν ἠτόνησε. Λιμῷ δὲ κατασχεθεὶς ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἀνερχόμενος συνήντησε καρκίνῳ, κατηφὴς ὢν καὶ σκυθρωπός. Ὁ δὲ καρκῖνος ἔφη πρὸς αὐτόν «Σύννους μοι φαίνῃ καὶ ἀθυμῶν.»—«Καὶ πῶς οὐκ ἀθυμήσω, φησὶν ὁ κύκνος; Πρότερον γὰρ παρέδρευον τῇ λίμνῃ ταύτῃ, καὶ ὑπὸ τῶν ἰχθύων αὐτῆς, ἱκανῶν ὄντων, δαψιλῶς ἐτρεφόμην· σήμερον δὲ ἑώρακα ἀλιεῖς παραγενομένους εἰς τοῦτον τὸν τόπον, καὶ πρὸς ἀλλήλους διαλεγομένους, ὅπως ἂν ἅπαντας τοὺς ἰχθύας σαγηνεύσωσιν.» Ὁ δὲ καρκῖνος, ταῦτα ἀκούσας, παραγίνεται πρὸς τοὺς ἰχθύας, καὶ ἀπαγγέλλει, ἃ παρὰ τοῦ κύκνου ἠκηκόει. Κἀκεῖνοι προσελθόντες τῷ κύκνῳ εἶπον· «Ἄρτι συμβούλῳ σοι χρώμεθα· ὁ γὰρ συνετὸς ἀνὴρ πολλάκις τῷ ἰδίῳ ἐχθρῷ συμβούλῳ χρῆται, νουνεχεῖ ὄντι, ὅτε κοινὴ πᾶσιν αὐτοῖς ἡ τοῦ πράγματος ὠφέλεια εἴη. Ὁ δὲ κύκνος·

«Οὐδεμία μοι ἐν τούτῳ, φησὶ, μηχανὴ, εἰ μήγε ἄρα τὸ μετατεθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦδε τοῦ τόπου ἐφ᾽ ἕτερον βαλτώδη καὶ καλαμώδη, καὶ ὑδατώδη.» Οἱ δὲ, «Καὶ μετάστησον λοιπὸν

ἡμᾶς πάντας ἐπὶ τὸν τοιόνδε, ὃν φῇς τόπον.» Καὶ ὁ κύκνος, «Δέδοικα, ἔφη, μὴ πρὸ τοῦ μετατεθῆναι πάντας ὑμᾶς, προκαταλάβωσιν οἱ ἁλιεῖς· ὅμως, ὅση δύναμις, ἐπιχειρήσω τοῦτο ποιῆσαι.» Ἤρξατο δὲ ἐπὶ τοιαύτῃ προφάσει μετακομίζειν τινὰς τῶν ἰχθύων ἐπίτινα τόπον, καὶ ἐσθίειν, τῶν ἄλλων οἰομένων ἐπὶ τὸν ὑποσχεθέντα τόπον μετακομίζεσθαι. Ἠξίωσε γοῦν καὶ ὁ καρκῖνος τὸν κύκνον μετακομίσαι καὶ αὐτὸν, ὡς ἕνα τῶν ἰχθύων· ὃν λαβὼν ὁ κύκνος ἀπήγαγεν, ἔνθα τοὺς ἰχθύας κατήσθιε, βουληθεὶς καὶ τοῦτον ἐκεῖσε καταφαγεῖν. Ὁ δὲ καρκῖνος, ἰδὼν τὰ τῶν ἰχθύων ὀστᾶ ἐκεῖσε κείμενα, ἔγνω τὸν δόλον, καὶ τὴν οὐ καλὴν ἀποικίαν, καὶ καθ' ἑαυτὸν διελογίζετο, ὡς βιοθανατώσει τὸν κύκνον. Καὶ δεῖν ἔγνω μὴ ὑπείξειν, ἀλλὰ συμπλακῆναι τῷ κύκνῳ, καὶ μὴ ἄδοξον ὑποστῆναι θάνατον, ἀλλὰ ἢ ζῆσαι, ἢ καλῶς τεθνηκέναι· καὶ ἐπισχὼν ἀθρόως ταῖς χηλαῖς τὸν τοῦ κύκνου τράχηλον, βιαίως αὐτὸν ἀπέπνιξε. Διὰ τοῦτο οὖν σοι τάδε ἔφην, ὦ κόραξ, ἵνα μάθῃς ἀκριβῶς, ὡς πολλάκις ὁ ἐπιβουλεύων τινὶ, ταῖς οἰκείαις ἄρκυσιν ἁλίσκεται. Δεῖ οὖν σε μετελθεῖν τὸν ὄφιν τρόπῳ τοιῷδε· ἁρπάσας γῆθέν τι τῶν τιμίων καὶ πολυτελῶν, οἷς ἄνθρωποι χρῶνται, τούτων ὁρώντων, ἐγκατάθου τῇ τοῦ ὄφεως τρώγλῃ. Οἱ δὲ τοῦ πράγματος κύριοι ἰδόντες, ἔρχονταί σοι, καὶ εὑρόντες, αὐτοὶ ἐκεῖνοι ἀναιροῦσι τὸν ὄφιν. Τοῦτο δὲ δράσας ὁ κόραξ ἀπηλλάγη παντελῶς τῶν τοῦ ὄφεως ἀδικημάτων.

Ταῦτά σοι διῆλθον, ὦ φίλε, ἵνα γνῷς, ὡς ἡ φρόνησις ἐπικρατεστέρα ἐστὶ τῆς δυνάμεως.» Ὁ δὲ Στεφανίτης εἶπεν· «Εἰ μὴ πρὸς τὴν ἀνδρείαν ὁ ταῦρος καὶ ἀγχίνους ἦν, εὖ εἶχέ σοι τὰ τοιαῦτα λέγειν· ἀλλ' ἐστὶ καὶ συνετώτατος.» Καὶ ὁ Ἰχνηλάτης· «Ἀληθῶς ἔφης, τοιοῦτός ἐστιν· ἀλλ' ἐν τούτῳ δύναμαι καταβαλεῖν αὐτὸν, τῷ θαῤῥεῖν μοι, καὶ πιστεύειν

ἐν πολλοῖς πράγμασι, τοιούτῳ τρόπῳ, ὥπερ καὶ ὁ λαγωὸς τὸν λέοντα κατέβαλε. Λέων γάρ τις ᾤκει χλοηφόρον καὶ ὑδατῶδες πεδίον, ἐν ᾧ καὶ γένη θηρίων ἐνέμοντο διάφορα, τῶν μὲν ἄλλων ἀφθόνως καὶ δαψιλῶς εὐμοιρούντων, μόνῳ δὲ τῷ λέοντος φόβῳ παρενοχλούμενα. Βουλὴν δὲ συστησάμενα προσῆλθον τῷ λέοντι, καὶ εἶπον αὐτῷ· «Πάντες, ὦ Βασιλεῦ, συνίδομεν, ἵνα σε μὲν κόπου καὶ μόχθου ἀπαλλάξωμεν, ἡμῖν δὲ αὐτοῖς ἀμεριμνίαν ποιήσωμεν. Σὺ γὰρ μόχθῳ πολλῷ καὶ ἱδρῶτι μόλις θηρεύσεις ἕνα ἐξ ἡμῶν· ἡμεῖς δὲ πάλιν τῷ φόβῳ τοῦ θηρεύοντος περίδειλοι ὁσημέραι διατελοῦμεν. Δεῖν οὖν ἔγνωμεν ἑκάστῃ ἡμέρᾳ δεξιοῦσθαί σου τὴν τράπεζαν ἕνα ἐξ ἡμῶν.» Καὶ τοῦτο ἀσπαστὸν ἐφάνη τῷ λέοντι, καὶ διετέλεσαν ἡμέρας ἱκανὰς, κλήρους βάλλοντες κατ' ἀλλήλων, καὶ τὸν εἰσπεσόντα τῷ κλήρῳ, τῷ λέοντι ἐξαπέστελλον. Ὡς οὖν ὁ κλῆρος ἦλθέ ποτε καὶ ἐπὶ τὸν λαγωὸν, εἶπε τοῖς θηρσί· «Συνεργήσατέ μοι, ὦ θῆρες, ἀπαλλάξω γὰρ ὑμᾶς ἐπιτιμίου βαρυτάτου.» Οἱ δὲ εἶπον· «Ὅπερ βούλει, ποιήσωμεν.» Ὁ δὲ φησί· «Παραγγείλατε τῷ ἕλκοντί με πρὸς τὸν λέοντα, μὴ κατεπείγειν με πρὸς τὴν ὁδόν· ἀλλ' ὅτε πλησίον αὐτοῦ γενώμεθα, ἀποκρυβῆναι.» Οἱ δὲ τὸ προσταχθὲν ἐποίησαν· καὶ ἀπελθὼν ὁ λαγωὸς, βραδυτέρᾳ τῇ πορείᾳ ἐχρήσατο, ὥστε τὸν λέοντα πρόσπεινον γενόμενον ἀγριωθῆναι. Ὡς οὖν οἶδε τὸν λαγωὸν, εἶπε πρὸς αὐτόν· «Τί ὅτι μέχρι τοῦδε ἐβράδυνας, καὶ οὐχ, ὡς οἱ λοιποὶ, τάχιον ἦλθες;» Καὶ ὁ λαγωὸς, «Ἐφελκόμην, φησὶ, πρός σε, καί τίς μοι συναντήσας λέων, ἥρπασε τὸν ἕλκοντά με, πολλὰ αὐτῷ ἐπιφωνησαμένου καὶ προδιαμαρτυραμένου μου, ὡς δίαιτά σοι ἐπέμφθην· ἀλλ' οὐκ εἰσηκούσθην, καὶ εἴπερ βούλει, ἀπάξω σε πρὸς αὐτόν.» Θυμωθεὶς οὖν ὁ λέων εἶπε τῷ λαγωῷ, ὡς ἕψομαί σοι, ἔνθα ἐστὶν ἐκεῖνος. Ὁ δὲ ἀπήγαγε τοῦτον ἐπί τι βαθύτατον

φρέαρ, καὶ παρεσκεύασεν ἐν αὐτῷ προκύψαι, ὥστε τὸν λέοντα ἰδεῖν. Καὶ συμπροέκυψε καὶ οὗτος, καὶ εἶπεν αὐτῷ· «Οὗτός ἐςιν ὁ λέων, ὁ τὴν ἁρπαγὴν ποιήσας, καὶ ὁ ἁρπαγεὶς λαγωὸς,» ὑποδείξας αὐτῷ ἐν τῷ ὕδατι τὸ ἑαυτοῦ κἀκείνου ἐκτύπωμα. Ἐφ᾿ ᾧ ὁ λέων πλανηθεὶς ἔῤῥιψεν ἑαυτὸν ἐν τῷ ὕδατι, καὶ ἀπεπνίγη. Οὕτω κἀγὼ θαῤῥῶ ἐπὶ πᾶσί μοι πιστεύοντα τὸν ταῦρον.»

Ὁ δὲ Στεφανίτης εἶπεν· «Εἰ δύνασαι τὸν ταῦρον ἀπολέσαι, μὴ καταβλαπτομένου τοῦ λέοντος, τὸ ἔργον ἐπιχείρησον. Καὶ γὰρ σύτε κἀγὼ, καὶ ἕτεροι πλεῖστοι τῶν καθ᾿ ἡμᾶς διὰ τῆς τοῦ ταύρου οἰκειώσεως παρεωράθημεν νῦν· εἰ δὲ τοῦτο ἀδύνατόν ἐστί σοι, ἀπόσχου τοῦ ἐγχειρήματος· παράβασις γὰρ τὸ τοιοῦτον καὶ παρασπόνδησις.» Οὐ μετὰ πολλὰς γοῦν ἡμέρας ἦλθεν ὁ Ἰχνηλάτης πρὸς τὸν λέοντα, κατηφείας μεστὸς καὶ σύννους, καὶ ἐπηρώτησε τοῦτον ὁ λέων περὶ τοῦ πάθους, καὶ ἔφη· «Μήτι συνέβη καινόν;» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης εἶπε· «Συμβέβηκέ τι πρᾶγμα ἀποτρόπαιον, σοί τε κἀμοί· ἀλλ᾿ ὅτε ὁ λέγων ἐπίσταται, ὡς τὰ παρ᾿ αὐτοῦ λεχθησόμενα δυσάρεστα τῷ ἀκούοντι φανήσεται, οὐ τοῦ λέγειν κατατολμᾷ, εἴγε καὶ δι εὔνοιαν τοῦτο πράττει τοῦ ἀκούοντος, εἰ μή γε πολλάκις θαῤῥήσει τῇ εὐνοίᾳ αὐτοῦ, δόξαντος παραίνεσιν εὐνοϊκὴν εἶναι τὰ ὑποτιθέμενα. Εἰδὼς οὖν σε, ὦ Βασιλεῦ, καὶ αὐτὸς συνέσει καὶ ἀγχινοίᾳ κεκοσμημένον, ἐθάρσησα διαλεχθῆναί σοι. Περὶ ὧν ἄκουε, εἰ βούλει· οἶδα γὰρ, ὡς οὐκ ἐνδοιάζεις πρὸς τὴν ἀκραιφνῆ καὶ εἰλικρινῆ μου δουλωσύνην, καὶ διανοοῦμαι μὲν, ὡς ἄπιστά σοι φανήσεται τὰ ῥήματά μου· ἀλλὰ πάλιν διαλογίζομαι, ὡς αἱ ἡμέτεραι ψυχαὶ τῆς σῆς ἀνήρτηνται ψυχῆς, καὶ γνώμης καὶ ἐξουσίας. Καὶ ἀναγκαῖόν μοι φαίνεται, τὸ μηδὲν τῶν δεόντων καὶ λυσιτελούντων ἀποκρύπτειν σοι· οὐ δεῖ γὰρ οὔτε τὸν ὑπήκοον τὴν πρὸς τοὺς

δεσπότας εὔνοιαν συγκαλύπτειν· οὔτε τὸν νοσοῦντα μὴ ἀνακοινοῦσθαι τὰ τῆς νόσου τῷ ἰατρῷ· οὔτε τὸν πένητα σπεύδειν λαθεῖν τὴν ἑαυτοῦ πενίαν τοὺς φίλους. Ἀνέμαθον οὖν παρά τινος ἀξιοπίστου, ὡς ὁ ταῦρος τοῖς ἄρχουσι τοῖς ὑπό σε ὡμίλησε κατὰ μόνας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· «Ἐπειράσθην τοῦ λέοντος καὶ ἔγνων ἀκριβῶς τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ, καὶ τὴν φρόνησιν, καὶ εὗρον αὐτὸν παντελῶς ἐν τούτοις ἀφελῆ·» καὶ ἐκ τῶν τοιούτων αὐτοῦ προοιμίων ἐτεκμηράμην τὴν τούτου ἀναίδειαν, καὶ τὴν παρασπόνδησιν· ὅτι, σοῦ τὸν τοιοῦτον ὑπὲρ πάντας ὑψώσαντος, καὶ ὁμότιμον σεαυτῷ καταστήσαντος, διενοήθη τῆς σῆς ἀποδράξασθαι ἀρχῆς.

Καὶ δεῖ τοὺς Βασιλεῖς, ὅτε τινῶν ἐπαίσθωνται τῆς οἰκείας ἀρχῆς ἐφιεμένων, προκαταλαμβάνειν τούτους καὶ ἀφανίζειν, πρὶν ἢ τὰ τῆς ἐφέσεως εἰς μεῖζον ἀρθῇ· τούτου γὰρ μὴ γενομένου, ἀνέγκλιτα ἴσως γίνεται τὰ συμπτώματα. Οἱ μὲν γὰρ ἱκανώτατοι παντὶ τρόπῳ σπεύδουσι μὴ ἐμπεσεῖν ἀπευκταίῳ τινὶ, καὶ ἐναντίῳ συμπτώματι· οἱ δὲ ἥττονες τούτων καὶ καταδεέστεροι περιπίπτουσι μὲν ἴσως τισὶ, μηχανῶνται δ' ὅμως τὴν οἰκείαν σωτηρίαν· οἱ δὲ ἄλλοι πάντη ἀφελεῖς, περιπεσόντες οὐκ ἀναφέρουσι. Καὶ τοῦτο παρόμοιόν ἐστι τοῖς τρισὶν ἰχθῦσι· λέγεται γὰρ ὡς ἔν τινι λιμνηδίῳ πρὸς ποταμὸν συνάπτοντι τρεῖς διητῶντο ἰχθύες· ὧν ὁ μὲν ἦν συνετώτατος, ὁ δὲ ἧττον ἐχέφρων, ὁ δὲ πάντη ἠλίθιος. Συνέβη δὲ ἐλθεῖν δύο τινὰς ἁλιεῖς ἐπὶ τὸ τοιοῦτον λιμνήσιον ὕδωρ, καὶ συνθῆναι πρὸς ἀλλήλους, ὁπότε ὑποστρέψωσι σαγηνεῦσαι τοὺς ἰχθύας. Ὁ μὲν οὖν συνετώτατος τούτων, ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τῶν τοιούτων, ἀπεδήμησε τῆς λίμνης πρὸς τὸν παραῤῥέοντα ποταμόν· οἱ δὲ λοιποὶ δύο, ἀμελήσαντες τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας, προσεκαρτέρησαν. Ὅπερ ἰδὼν ὁ ἧττον ἐχέφρων ἰχθὺς, μετεμελήθη ἐπὶ τῇ τοῦ δέοντος ἀβλεψίᾳ, καὶ εἶπε πρὸς ἑαυτόν·

τοιαύτη ἐστὶν ἡ τῶν ἀμελούντων ἀπόβασις· ποία οὖν μηχανή ἐστι τῆς ἐμῆς σωτηρίας; σπανίως γὰρ δρᾶται, καὶ κατὰ καιρὸν, ἡ μετὰ σπουδῆς ἐπιτηδευομένη μηχανή· ἀλλὰ μηδὲν τῶν εἰκότων παραλείψω. Εἶτα ὑπεκρίθη τοῦ θανεῖν, καὶ ὕπτιος ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἐξεφέρετο· ᾧ δὴ πιστεύσαντες οἱ ἁλιεῖς, καὶ οἰκείαις χερσὶ λαβόντες αὐτὸν, ὡς τεθνεῶτα, ἔθηκαν μεταξὺ τοῦ λιμνηδίου, καὶ τοῦ ποταμοῦ, καὶ εὐθὺς τῷ ποταμῷ εἰσπηδήσας ἐσώθη. Ὁ δὲ ἠλίθιος ἐκεῖνος ἰχθὺς, πολλὰ μογήσας πηδῶν, ἔνθεν κἀκεῖθεν ἀναστρεφόμενος, βιαίως ἐσαγηνεύθη. Οὕτω καὶ πᾶς ἀνόητος πείσεται, τῆς αὐτοῦ μὴ προνοῶν σωτηρίας.»

Ὁ δὲ λέων ἔφη· «Ἔγνων σου τὸ ὑπόδειγμα, ἀλλ᾽ οὐ δοκῶ τὸν ταῦρον, οὐδὲν παρ᾽ ἐμοῦ παθόντα δεινὸν, δόλιον φανῆναι.» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης εἶπε· «Τὸ μηδὲν παρά σου δεινὸν παθεῖν παρεσκεύασεν αὐτὸν σκευωρίαν κατά σου τοιαύτην συῤῥάψαι· τοσοῦτον γὰρ αὐτὸν ὕψωσας, ὡς πρὸς μηδένα ἕτερον βαθμὸν ἀφορᾷν, ἢ τὸν σόν. Ὁ γὰρ οὐκ εὐσυνείδητος ἀνὴρ εὐνοίᾳ χρῆται πρότερον, ἄχρις ἂν καταλήψεται βαθμὸν, οὗ ἦν ἄξιος· τοῦτον δὲ καταλαβὼν, μηχανᾶται σὺν δόλῳ, καὶ κακουργεῖ τοῦ περαιτέρω προβῆναι. Καὶ δι᾽ οὐδὲν ἕτερον ἐξυπηρετεῖται τοῖς ἡγεμόσιν, ἢ τοῦ τυχεῖν τινος τῶν ἐφετῶν, καὶ ὑποκρίνεται τὸ σπουδαῖος φαίνεσθαι, ἄχρι τῆς τῶν ἐλπιζομένων καταλήψεως· τούτων δὲ τυχὼν, πρὸς πονηρὰν ἐπανακάμπτει φύσιν, ὡς καὶ ἡ τοῦ κυνὸς οὐρὰ, φύσει λοξὴ οὖσα καὶ διεστραμμένη, ἐπειδὰν μίτῳ δεσμευθῇ, καὶ ἐκταθῇ, εὐθεῖα φαίνεται.

Καὶ ἴσθι, ὦ Βασιλεῦ, ὡς ὁ μὴ δεχόμενος παρὰ τοῦ εὐνοϊκῶς ὁμιλοῦντος τοὺς ἐπαχθεῖς λόγους, ἔοικε τῷ νοσοῦντι, τῷ τὴν χρῆσιν τῶν πικρῶν φαρμάκων καὶ λυσιτελῶν ἀποστρεφομένῳ, καὶ τοῦ ἰατροῦ παρακούοντι· καὶ ἔσο πρὸς τούτοις εἰδὼς, ὡς κρείττων, ἐν ὑπηκόοις καὶ φίλοις, ὁ τῆς

εὐνοίᾳ; ἀντιποιούμενος· καὶ ἐν τοῖς ἔργοις βέλτιον, τὸ ἀγαθὴν ἔχον ἀπόβασιν· ἐν δὲ τοῖς ἐπαίνοις, ὁ παρὰ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν θρυλλούμενος ἔπαινος· ἐν δὲ τοῖς ἡγεμόσιν, ὁ μὴ τῇ οἰήσει καὶ τῇ ὑπερηφανίᾳ ἑαυτὸν ἐκδιδούς· ἐν δὲ τοῖς πλουσίοις, ὁ μὴ ὑπὸ τοῦ πολλοῦ μόχθου καὶ πόνου περισπώμενος· ἐν δὲ τοῖς φίλοις, ὁ μὴ ἀντερίζων· λέγεται δὲ καὶ τοῦτο, ὡς αἱρετώτερόν ἐστιν ἐπὶ πυρᾶς καὶ ὄφεων ἐπιβῆναι, ἢ συνοικεῖν τινι τῶν ἐπιβουλευόντων τῇ αὐτοῦ ζωῇ.»

Ὁ δὲ λέων ἔφη· «Συνετώτατα λέγεις, εἰ καὶ ἀπότομα· ἀλλ᾽ εἰ θῶμεν τὸν ταῦρον οὑτωσὶ ἐχθρωδῶς πρὸς ἡμᾶς ἔχοντα, οὐ δυνήσεται μέντοιγε βλάψαι, χλοηνόμος ὤν, ἐμοῦ ὠμοβόρου ὑπάρχοντος· μᾶλλον γὰρ ἡ φύσις ἐκεῖνον ἐμοί, ἢ ἐκείνῳ ἐμὲ τροφὴν παρεσκεύασεν.» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης εἶπε· «Μὴ πλανηθῇς τῷ τοιούτῳ σκοπῷ· εἰ γὰρ μὴ δι᾽ αὐτοῦ σε ὁ ταῦρος καταβαλεῖν δυνήσεται, τοῦτο δι᾽ ἑτέρων ἐργάσεται· λέγεται γάρ, ὡς εἰ ξεναγωγήσει σέ τις, τὴν σεαυτοῦ μὴ πρότερον πιστεύσῃς σωτηρίαν, πρὶν ἢ τὴν τούτου διάθεσιν διαγνῷς, μὴ ταὐτὸν πάθῃς τῷ τοῦ φθειρός. Φθεὶρ γάρ τις δεμνίοις τινὸς τῶν μεγιστάνων ἐπὶ μακρῷ ἀνεκέκρυπτο χρόνῳ, τρεφόμενος τῷ αἵματι αὐτοῦ ὑπνώττοντος, καὶ ἠρέμα τούτῳ προσέρπων, ἀφώρατος ἦν. Τῶν δὲ νυκτῶν μιᾷ κατέλυσέ τις παρ᾽ αὐτῷ ψύλλα, ἥτις ἀνυποστόλως καὶ αὐθαδῶς πλήξας τὸν ἄνδρα ὑπνώττοντα, ἐξύπνησεν· ὁ δὲ εὐθέως ἐγερθείς, καὶ τὴν ἑαυτοῦ στρωμνὴν ψηλαφήσας, τὸν φθεῖρα εὑρών, ἀπέκτεινε, ταχέως τῆς ψύλλας ἐκπηδησάσης, καὶ διασωθείσης. Εἰ οὖν σὺ τὸν ταῦρον οὐ φοβῇ, τοὺς ὑπό σε δειλιάσῃς ἀνεπανισταμένους σοι.» Ὁ δὲ λέων τοῖς τούτου πεισθεὶς λόγοις, ἔφη· «Καὶ τί δεῖ πρὸς ταῦτα ποιεῖν;»— «Ὁ σεσημμένος ὀδοὺς (ὑπολαβὼν ἔφη ὁ Ἰχνηλάτης,) οὐκ ἄλλως ἰᾶται, εἰ μὴ ἐκβληθῇ· καὶ τῆς διαφθαρείσης τροφῆς ἡ

βλάβη διὰ τοῦ ἐμέτου ἐκδιώκεται.» Ὁ δὲ λέων ἔφη· «Δηλώσω λοιπὸν τούτῳ ἀπελθεῖν, ἔνθα βούλεται.» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης εἰδὼς ὡς, εἰ ὁμιλήσῃ τῷ λέοντι ὁ ταῦρος, ἀποκαλυφθήσεται ἡ μεταξὺ τούτων σκευωρία, εἶπεν· «Οὐ συνορῶ τοῦτο εἶναι λυσιτελές· εἰ γὰρ διαγνώσεται ὁ ταῦρος, ὡς παρά σοι ἐφωράθη, ἐχθρὸς γενήσεται, καὶ πρὸς ἀντιπαράταξιν παρασκευασθήσεται· οἱ γὰρ συνετώτατοι τῶν Βασιλέων φανερῶς μὲν τιμωροῦσι τὸν προδήλως πταίσαντα, κρυφίως δὲ τὸν ἀδήλως.» Ὁ δὲ λέων ἔφη· «Ὅτε ὁ Βασιλεὺς ἐξ ὑπολήψεως ἐπενέγκῃ τινὶ τιμωρίαν, καὶ ἀτιμίαν, καὶ μὴ ἀληθὴς δειχθείη ἡ ὑπόληψις, ἑαυτὸν μᾶλλον ἠτίμησεν.» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης εἶπεν· «Ὅτε εἰσέλθῃ πρός σε ὁ ταῦρος, ἕτοιμος ἔσο· ἐκ γὰρ πρώτης ὀφθαλμῶν ἐπιβολῆς διαγνώσῃ τὸ βούλημα αὐτοῦ· ὄψη γὰρ ὠχρὸν τὸν τοιοῦτον, καὶ ὑπότρομον τὰ μέλη, καὶ ἐπὶ δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ κλονούμενον, καὶ κερατίσαι βουλόμενον.» Ὁ δὲ λέων ἔφη· «Εἰ τοιαῦτα σημεῖα ἴδω, πληροφορηθῶ ἐν τοῖς σοῖς ῥήμασιν.» Ἐβουλήθη οὖν ὁ Ἰχνηλάτης πρὸς τὸν ταῦρον ἀπελθεῖν, καὶ διεγεῖραι τοῦτον κατὰ τοῦ λέοντος· καὶ συνεῖδε, μὴ ἄνευ γνώμης τοῦ λέοντος προσομιλῆσαι αὐτῷ, μήπως ἀκούσας ὁ λέων τὸ τοιοῦτον, διαγνῷ τὸν δόλον, καὶ εἶπεν· «Εἰ προστάττεις, ὦ Βασιλεῦ, ἀπελεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ ἴδω τὴν τούτου διάθεσιν, καὶ οὐ λήσεταί με ἡ διάνοια αὐτοῦ ἐκ πρώτης ὁμιλίας.» Ὁ δὲ λέων προσέταξεν αὐτῷ ἀπελθεῖν.

Καταλαβὼν οὖν ὁ Ἰχνηλάτης τὸν ταῦρον, εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν σκυθρωπὸς καὶ κατηφής. Ὁ δὲ ταῦρος εὐμενῶς προσεδέξατο αὐτὸν, καὶ περὶ τῆς βραδυτῆτος ἐπηρώτησε, καὶ εἶπε· «Πάντως ἀγαθὸν τὸ ταύτης αἴτιον; Καὶ ὁ Ἰχνηλάτης, «Κα ποῖον πάρεστιν ἀγαθὸν τῷ μὴ ἑαυτοῦ κυριεύοντι, ἀλλ' ἑτέρῳ ἀπηρτημένῳ, ἀπίστου καὶ ἀβεβαίου;» Ὁ δὲ ταῦρος ἔφη· «Καὶ τί γέγονε καινόν;» Καὶ ὁ Ἰχνηλάτης· «Καὶ τίς δυ-

νήσεταί φησι, τὴν εἱμαρμένην ἐκφυγεῖν; ἢ τίς τοῖς ἡγεμόσι παρεδρεύων, καὶ ἐξυπηρετούμενος ἀβλαβὴς ἀπηλλάγη; ἐοίκασι γὰρ οὗτοι πόρναις γυναιξὶν, αἵτινες πολλοῖς ἀνδράσι συζεύγνυνται· ἢ διδασκαλείῳ, εἰς ὃ φοιτῶσι παῖδες, καὶ ὑποχωροῦσιν, ἀεὶ ἕτεροι ἀνθ' ἑτέρων εἰσερχόμενοι. Οἶδας τὴν μεταξὺ ἡμῶν συστᾶσαν φιλίαν, καὶ ὡς αἴτιός σοι γέγονα τῆς πρὸς τὸν λέοντα ἀφίξεως, καὶ τοῦτο μὲ πείθει εὐνοϊκώτατα προσομιλῆσαί σοι νῦν· εἶπε γάρ μοι τίς τῶν πιστωτάτων, ὡς ὁ λέων ἔφη πρός τινας τῶν ἀμφ' αὐτὸν, ὅτι βούλεταί σε καταφαγεῖν, διὰ τὸ λιπανθῆναι καὶ ὀγκωθῆναί σε, καὶ τοῦτο ἀκούσας ἦλθον δηλῶσαί σοι, ἵνα περιποιήσῃς σεαυτῷ τὸ ἀσφαλές.» Ὡς οὖν ἤκουσεν ὁ ταῦρος τοὺς τοιούτους λόγους, ἐφρόντισε λίαν, καί φησι· «Τί κακὸν ἔδρασα τῷ λέοντι; ἢ πρὸς τίνα τῶν ἀμφ' αὐτὸν ἐκοινολογησάμην, ἵνα περὶ ἐμοῦ τοιαῦτα διανοηθῇ; ἀλλ' οἱ περὶ αὐτὸν, φθονεροὶ ὄντες, κατεψεύσαντό μου, τῷ φθόνῳ διαβαλλόμενοι· ἡ γὰρ τῶν πονηρῶν ὁμιλία ἐναντίας ἀπογεννᾷν εἴωθεν ὑπολήψεις περὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας.» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης ὑπολαβὼν εἶπεν· «Οὐκ ἔτι τοῦτο αἴτιον ταύτης αὐτοῦ τῆς πρός σε διαθέσεως· ἀλλ' ἔστιν ἀεὶ ἄστατος, ἄφιλος, ἀγνώμων, ἀβέβαιος, καὶ πρῶτον μὲν γλυκὺς, εἶτε δὲ πικρὸς φαινόμενος.» Ὁ δὲ ταῦρος ἔφη· «Καλῶς εἶπας· ἐγευσάμην γὰρ αὐτοῦ γλυκύτητος πρότερον, καὶ κατήντησα μέχρι τοῦ πικροῦ δηλητηρίου· καὶ τί με δεῖ διάγειν παρὰ λέοντι αἱμοβόρῳ, χλοηνόμος ὤν; ἡ γὰρ πλεονεκτικὴ γνώμη τοιούτῳ με συμπτώματι περιέπλεξε, παρόμοιόν τι παθόντα ταῖς ἄφροσι μελίτταις, αἵτινες ἀσπαστὸν ἡγούμεναι τὸ ἐπικαθῆσθαι τοῖς ἄνθεσιν, οὐ πρότερον ἀφίστανται, πρὶν ἢ συμμιγέντων τοῖς ἄνθεσι τῶν φύλλων ἀποπνιγῶσι. Καὶ ὁ μὴ τοῖς ὀλίγοις ἀρκούμενος ἐν τῷ βίῳ, ἀλλ' ἐπιτείνων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τὰ πόῤῥω, καὶ μὴ διαλογιζόμενος τὰ

ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὄπισθεν, πείσεται τὰ τῶν μυιῶν, αἵτινες οὐκ ἀρκοῦνται τοῖς δένδροις καὶ τοῖς ἄνθεσιν, ἀλλ' ἐνίοτε περιπέτονται τῷ ῥύπῳ τῶν ὤτων τοῦ λέοντος· δι' ὃ καὶ πολλάκις πληγεῖσαι θνήσκουσιν.»

Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης «Ἄφες, εἶπε, τὰ πολλὰ καὶ τὰ ἄκαιρα, καὶ σκόπει βουλὴν ἐφευρεῖν, ἥ σε σώσει τοῦ θανάτου.» Ὁ δὲ ταῦρος ἔφη· «Ὁ μὲν τοῦ λέοντος σκοπὸς ἀκέραιός ἐστιν· ἀλλ' οἱ περὶ αὐτὸν, πονηροὶ ὄντες, οὐκ ἐῶσιν αὐτὸν ἀγαθὸν εἶναι, καὶ τὸ τοιοῦτον σύστημα πολλάκις, κἂν ἀδύνατον ᾖ, ἀναιρεῖ τὸν ἀθῷον καὶ ὅσιον, ὡς ὁ λύκος, καὶ ὁ κόραξ καὶ ὁ θώς. Λέγεται γὰρ, ὡς λέων τις παρά τινι διῃτᾶτο ὕλῃ, ἧς πλησίον ὁδὸς ἦν· ἦσαν δὲ ἐκεῖσε τρία ζῶα ἀλλήλοις συμφιλιούμενα· λύκος, κόραξ καὶ θώς. Ἐμπόρων δέ ποτε τινῶν διερχομένων, ἀπελείφθη ἐξ αὐτῶν κάμηλος, ἥτις πρὸς τὸν λέοντα ἐλθοῦσα, ἀνήγγειλε τὰ κατ' αὐτήν. Ὁ δὲ λέων εἶπεν αὐτῇ· «Εἰ βούλει τὴν ἐμὴν ξυναυλίαν, ἔσται σοι πάντως, καὶ διάξεις ἐν ἀμεριμνείᾳ, καὶ βίου εὐθηνίᾳ, καὶ ἀνέσει τὸν πάντα τῆς ζωῆς χρόνον.» Καὶ διέμεινεν ἐκεῖσε ἡ κάμηλος, ἄχρις ὅτου, ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, ὅτε ἐξελθὼν ἐπὶ θήραν ὁ λέων συνήντησεν ἐλέφαντι, καὶ συνεπλάκη τούτῳ, καὶ τραυματισθεὶς ὑπέστρεψεν ἄπρακτος, καθημαγμένος τὰς σάρκας, καὶ ἀνεκλίθη τῇ νόσῳ δεδαμασμένος, καὶ μήτε θηρεῦσαι δυνάμενος, μήτε ἑτέρωθι μεταβῆναι. Ἀπέλειψαν οὖν αὐτὸν αἱ τροφαὶ, καί φησι τοῖς περὶ αὐτόν· «Ἀπειρήκατε, ὡς οἶμαι, τῷ λιμῷ πιεζόμενοι.» Οἱ δὲ εἶπον· «Ἡμεῖς μὲν ἑαυτῶν φροντίσαι δυνάμεθα· περὶ σοῦ δὲ μόνον ἀλύομεν, καὶ εἴγε ἠδυνήθημεν εὑρεῖν, δι' οὗ συ μὲν αὐτὸς ὠφεληθήσῃ, ἡμεῖς δὲ πάντες βλαβησόμεθα, προθύμως ἂν τὸ τοιοῦτον πράξαιμεν.» Ὁ δὲ εἶπεν· «Οὐκ ἐνδοιάζω περὶ τῆς ἡμετέρας εὐνοίας· ἀλλὰ διασκεδάσθητε ὑμεῖς πανταχοῦ, εἴ πως εὑρήσητε τὰ αὐτάρκη ὑμῖν τε καὶ ἐμοί.»

Οἱ δὲ ἔγγιστά που ἀναχωρήσαντες συνελογίσαντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· «Τί ἡμῖν καὶ τῇ καμήλῳ ταύτῃ, τῇ χλοηνόμῳ καὶ ἑτεροφυεῖ οὔσῃ πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἑτεροβίῳ; ἀλλ' εἰ δοκεῖ, διερεθίσωμεν τὸν λέοντα ταύτην καταφαγεῖν.» Καὶ ὁ μὲν θὼς εἶπε· «Τοῦτο ἀδύνατόν ἐςιν ἡμῖν ἀριδηλότατα διασαφῆσαι τῷ λέοντι, συνθήκας ἤδη πρὸς αὐτὴν ποιησαμένῳ.» Ὁ δὲ κόραξ εἶπε· «Μείνατε ἐνταῦθα ὑμεῖς, καὶ ἐάσατε μόνον ἐμὲ σὺν ἐκείνῳ.» Ἀπῆλθεν οὖν ὁ κόραξ πρὸς αὐτὸν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὁ λέων, ἔφη· «Ἄρά γε ἐπίθου τινὸς, ἢ ἔγνως τί;» Καὶ ὁ κόραξ· «Σὺ γινώσκεις τὰ περὶ ἡμᾶς· ἡμεῖς γὰρ τῆς ὄψεως ἐστερήμεθα, δι' ἣν ὑπέστημεν ἔνδειαν· ἀλλὰ δυνάμεθά σοι ἐξυπηρετήσασθαι, εἰ ὑπακούσας ἡμῶν κατάξεις τὴν μεθ' ἡμῶν ἀναστρεφομένην κάμηλον.» Ὁ δὲ λέων ὀργισθεὶς εἶπε· «Βαβαὶ τῆς ἀπηνίας καὶ ὠμότητος! ἢ οὐκ οἶσθα, ὡς συνθήκας καὶ φιλικὴν συμφωνίαν πρὸς αὐτὴν ἐποίησα; Οὐκ ἔδει σε ῥήμασί με τοιούτοις προσερεθίσαι· ἀδύνατόν μοι καθέστηκε τοῦτο.» Ὁ δὲ κόραξ πάλιν εἶπε· «Καλῶς εἴρηκας, ὦ Βασιλεῦ· ἀλλ' ἡ μία ψυχὴ ὑπὲρ ὅλου οἴκου προδίδοται, καὶ οἶκος ὅλος ὑπὲρ πόλεως, καὶ πόλις ὑπὲρ κλίματος (ἐπαρχίας), καὶ κλίμα (ἐπαρχία) ὑπὲρ Βασιλείας. Καὶ ἡμεῖς συγκατατρυχόμεθα σήμερον τῇ τῶν ἀναγκαίων ἐνδείᾳ, καὶ πῶς εὑρήσομέν σοι πόρον, ᾧ τηρηθείης πάσης ἀνώτερος μέμψεως;» Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐπανῆλθε πρὸς τοὺς ἑταίρους, ἀναγγείλας αὐτοῖς, ὅσα εἶπε τῷ λέοντι, καὶ ὅσα παρ' αὐτοῦ ἤκουσεν.

Οἱ δὲ τοιοῦτον δόλον συνέῤῥαψαν, ὥστε ὁμοῦ πάντες σὺν τῇ καμήλῳ προσελθεῖν τῷ λέοντι, καὶ ἕκαστον δωρεῖσθαι ἑαυτὸν πρὸς διατροφὴν, καὶ ἀπολογίαν τοὺς λοιποὺς ὑπὲρ ἑκάστου ποιήσασθαι, πλὴν τῆς καμήλου· καὶ τοῦτο σκευωρήσαντες προσῆλθον τῷ λέοντι. Πρῶτος δὲ ὁ κόραξ εἶπεν· «Ὁρῶ σε, ὦ Βασιλεῦ, πάνυ τῇ νόσῳ βεβαρημένον·

καὶ πολλαί σου εἰσὶν αἱ πρὸς ἐμὲ πρότερον εὐποιΐαι· ἀλλ' οὐκ ἔχωτι, ὧνγε προσοίσω σοι, ἀλλ' ἢ ἐμαυτόν· κατέσθιε λοιπὸν ἀνυποστόλως.» Οἱ δὲ εἶπον· «Παῦσαι τοῦ λήρου· βραχὺς εἶ τὸ σῶμα καὶ μηδαμινός.» Ὁ δὲ θῶς εἶπεν· «Ἀλλ' ἐγώ σοι, ὦ Βασιλεῦ, ἱκανὴ τροφὴ ἔσομαι σήμερον.» Ὁ δὲ λύκος ἔφη· «Παῦσαι καὶ σύ, δυσῶδες γάρ σου τὸ σῶμα, καὶ πρὸς τροφὴν ἀνεπιτήδειον· μᾶλλον ἐγὼ πρὸς τοῦτο εὐθετώτερος.» Ὁ δὲ θῶς καὶ ὁ κόραξ ἀπεκρίναντο· «Εἴτις βούλεται κυνάγχῃ περιπεσεῖν ὅλως, ἀπογευσάσθω σου τῶν σαρκῶν.» Ὑπέλαβεν οὖν ἡ κάμηλος, ὡς καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἀπολογήσονται, καί φησιν· «Ἀλλ' ἐγὼ καὶ σαρκῶν εὐπορῶ, καὶ ἡδυτάτη τῷ βουλομένῳ τροφή εἰμι.» Οἱ δὲ ὁμοῦ μεγάλως ἐβόησαν· «Ἀληθέστατα εἶπας, ὦ κάμηλε,» καὶ διεσπάραξαν αὐτήν. Δέδοικα γοῦν κἀγώ, μὴ ταὐτόν τι πάθω τῇ καμήλῳ παραπλήσιον παρὰ τῶν τοῦ λέοντος ὑπηκόων, μὴ βουλομένου αὐτοῦ τὴν ἐμὴν ἀπώλειαν· ῥανὶς γάρ, φασιν, ἐνδελεχοῦσα κοιλαίνει πέτραν. Ἀλλ' ἑτοιμασθήσομαι λοιπὸν πρὸς ἀντιπαράταξιν αὐτῷ· οὔτε γὰρ τοσοῦτος μισθὸς ἀποταμιεύεται τῷ πολλὰ εὐχομένῳ, ἢ τῷ ἱλαροδότῃ, ἢ τῷ ἀσκητῇ, ὅσος τῷ ἑαυτὸν θανάτου ῥυσαμένῳ, κἂν πρὸς μίαν καιροῦ ῥοπήν.»

Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης εἶπεν· «Οὐ δεῖ τινα κινδυνώδει πράγματι δι' ἑαυτοῦ προσπλακῆναι· καὶ γὰρ ὁ ἐχέφρων ἀνήρ, μετὰ πᾶσαν ἄλλην μέθοδον, τῷ πολέμῳ ὕστερον ἐπιχειρεῖ· οὐ δεῖ δὲ καταφρονεῖν τοῦ ἐχθροῦ, εἰ καὶ ἀδύνατός ἐστι, καὶ μάλιστα, εἰ συνέσει κατωχύρωται. Ἄκουσον δέ μου εὐνοϊκώτατά σοι προσομιλοῦντος· ὁ γὰρ μὴ τοὺς ὀνησιφόρους λόγους παρὰ τῶν φίλων δεχόμενος, ταὐτὸ πείσεται τῇ ἀλκυόνι, ὅπερ ἔπαθε παρὰ τῆς Νηρηΐδος, ἥτις κέκλοφε τοὺς ταύτης νεοσσούς, καὶ πάλιν φοβηθεῖσα ὑπέστρεψεν αὐτοὺς διὰ τὴν πρὸς ἐκείνην ἀντιπαράταξιν. Λέγεται γάρ,

ὡς ἔν τινι αἰγιαλῷ κατῴκει ὄρνεον, καλούμενον ἀλκυὼν, σὺν τῇ συνεύνῳ· ἡ δὲ σύνευνος, ἐγγίσαντα τῷ τεκεῖν, εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· «Εἰ εὑρήσεις ἡμῖν τόπον ὀχυρὸν τῷ φωλεῦσαι, καὶ γεννῆσαι ἐν αὐτῷ, κρεῖττόν ἐστι· καὶ γὰρ φοβοῦμαι μήπως, τῆς θαλάσσης οἰδουμένης, ἐλθοῦσα ἡ Νηρηῒς λάβῃ τοὺς νεοσσοὺς ἡμῶν. «Ὁ δὲ εἶπεν· Τέκε ἐνθάδε· ὁ γὰρ τόπος οὗτος χλοηφόρος καὶ ὑδατώδης, καὶ πάνυ ἡμῖν ἐπιτήδειος.» Λέγει δὲ αὐτῷ ἡ ὁμόζυγος· «Πρόσεχε τοίνυν· οὐκ ἀφόβως γὰρ ἐνθάδε ὑπὸ τῆς Νηρηΐδος διάξωμεν.» Ὁ δὲ, «Οὐ τολμήσει, φησὶν, ἐγῷμαι, ποιῆσαι τοῦτο· ἀντιπαραταξώμεθα γὰρ αὐτῇ.» Ἡ δὲ ἔφη· «Οὐκ αἰσχύνῃ ταῦτα λέγειν, καὶ ἀπειλεῖν τῇ Νηρηΐδι; ἢ οὐκ οἶσθα τὴν σὴν δύναμιν; ἀλλ' οὖν ἄκουσόν μου, καὶ μετάστησον ἡμᾶς ἐκ τοῦδε τοῦ χώρου· ὁ γὰρ μὴ ἀκούων τοῦ εὐνοϊκῶς νουθετοῦντος, πείσεται τὸ τῆς χελώνης. Λέγεται γὰρ, ὡς ἔν τινι πηγῇ νῆτται ἐδιαιτῶντο δύο, καὶ μία χελώνη, ἀλλήλαις συμφιλιούμεναι· τοῦ δὲ τῆς πηγῆς ὕδατος ἐκλιπόντος, διενοήθησαν ἐκεῖθεν μεταστῆναι ἐφ' ἕτερον ὕδωρ. Ὡς οὖν ἔμελλον μετακομισθῆναι, εἶπεν αὐταῖς ἡ χελώνη· «Ὑμῖν μὲν μέλει οὐδὲν περὶ τῆς τοῦ ὕδατος ἐκλείψεως· ἐμοὶ δὲ τῇ ἀθλίᾳ, πόρον ζωῆς ἕτερον οὐκ ἐχούσῃ, καὶ πάνυ μελήσει· ἀλλ' ἄρατέ με, δέομαι, τῶν ὧδε, καὶ κομίσατε σὺν ἡμῖν αὐταῖς.» Αἱ δὲ εἶπον· «Εἰ μὴ πρότερον ἐπομόσῃς ἡμῖν, ὡς οὐδὲν φθέγξῃ παρ' ἡμῶν φερομένη, οὐκ ἄν σε μετακινήσωμεν, ἢ μετοικήσωμεν.» Ἡ δὲ ἐπωμόσατο· καὶ λαβοῦσαι αἱ νῆτται ξύλον ἀπευθυσμένον ἐπέτρεψαν αὐτῇ δακεῖν τὸ μέσον αὐτοῦ· καὶ τούτου γεγονότος, λαβοῦσα ἑκάστη τῶν νηττῶν τὸ τοῦ ξύλου ἄκρον, ἦραν εἰς ἀέρα δι' αὐτοῦ τὴν χελώνην. Καί τινες τῶν κάτω ἐρχομένων, ἰδόντες τὴν χελώνην ἀνηρτημένην, καὶ τὰς νήττας πετομένας, ἔφασαν· «Οὐχ ὁρᾶτε τέρας; χελώνην μέσον δύο

νηττῶν ἐπ' ἀέρος φερομένην;» Η δὲ τοῦτο ἀκούσασα, ὑπὸ φιλοτιμίας, «Ἀνωτέρη, ἔφη, ἵπταμαι ὑμῶν·» καὶ ἀνοίξασα τὸ στόμα, ἵνα τὸ ἔπος προφέρη, πεσοῦσα εἰς τὴν γῆν, συνετρίβη. Τοιαῦτα πείσεται καὶ ὁ μὴ ἀκούων αὐτῷ ὁμιλοῦντι.»

Η δὲ ἀλκυὼν εἶπεν· «Ἔγνων ἃ λέγεις· τέκε δ' οὖν, καὶ μὴ φοβοῦ τὴν Νηρηΐδα.» Γεννησάσης δὲ, ἦλθεν ἡ Νηρηῒς, καὶ λαβοῦσα τοὺς νεοσσοὺς σὺν τῇ φωλεᾷ ἀπῆλθεν. Η δὲ στραφεῖσα εἶπε τῷ συνεύνῳ· «Ἐγὼ μὲν προέλεγον ταῦτα, σὺ δὲ ἠπίστεις, καὶ διὰ τοῦτο ταῦτα πεπόνθαμεν.» Η δὲ ἀλκυὼν ἔφη· «Ἀληθὲς τοῦτο εἴρηκας, ἀλλ' εἰπόν σοι ὅτι, ἐάν τι συμβῇ ἡμῖν τῶν ἐναντίων παρ' αὐτῆς, δείξω σοι τὴν ἀντιπάθειαν, καὶ ἄρτι ὄψῃ τοῦτο.» Ἀπελθοῦσα οὖν πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτῆς καὶ φίλους, ἐγνώρισεν αὐτοῖς, ἅπερ ἐπεπόνθει παρὰ τῆς Νηρηΐδος καὶ, «Ἀντιλάβεσθέ μου, ἔφη, κατ' αὐτῆς, ὡς ὁμογενεῖς καὶ ὁμοιοπαθεῖς ὄντες, μή ποτε ταὐτὸν ἐμοὶ πάθοιτε καὶ ὑμεῖς.» Οἱ δὲ εἶπον αὐτῇ· «Ημεῖς μὲν σύνεργοί σου καὶ ἐπίκουροι ἐσμέν· ἀλλ' οὖν τί δυνάμεθα βλάψαι αὐτήν;» Η δὲ ἀλκυὼν, «Ἀπέλθωμεν πάντες, καὶ δεηθῶμεν τῶν πετεινῶν, ὅπως συνεργήσωσιν ἡμῖν.» Ἀπελθόντες οὖν ἐκεῖνοι εἶπον πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τὰ τοιαῦτα· τὰ δὲ πετεινὰ ἔφησαν· «Ημεῖς μὲν μετὰ προθυμίας, εἰ μόνον ὁ Βασιλεὺς βουληθείη, βοηθήσωμεν ὑμῖν.» Τοῦ δὲ βασιλέως τῇ αὐτῶν εἴξαντος ἱκεσίᾳ, ὑπέσχοντο βοηθῆσαι αὐτῇ, καὶ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν. Ἀκούσασα δὲ ταῦτα ἡ Νηρηῒς, καὶ φοβηθεῖσα τὴν Βασιλέως ἀντιπαράταξιν, ἀπέδωκε τοὺς νεοσσοὺς τῇ ἀλκυόνι. Ταῦτα οὖν διεξῆλθόν σοι, ἵνα γνῷς, ὅτι οὐ συμφέρει σοι ἡ ἀντιπαράταξις τοῦ λέοντος, οὐδὲ συναινῶ σοι εἰς ταῦτα.» Καὶ ὁ ταῦρος, «Οὐχ οὕτως ἀναιδῶς ἐπιχειρήσω τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ λέοντος.» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης ἔφη· «Σὺ δὲ ὅταν ἴδῃς ὀφθαλμοὺς ἠγριωμένους, καὶ ὑφαίμους,

καὶ ὁρμὴν ἀκατάσχετον, συνεχῆ καὶ ταχεῖαν τοῦ οὐραίου κίνησιν, τότε πληροφορήθητι.»

Εἶτα εἰσῆλθεν ὁ ταῦρος πρὸς τὸν λέοντα. Ἰδὼν δὲ τοῦτον ἠλλοιωμένον, καὶ ἃ εἶπεν ὁ Ἰχνηλάτης σημεῖα φέροντα, θυμοῦ πλησθεὶς ὁ ταῦρος ἔφη· «Κρεῖττόν ἐστιν ὄφει ἢ Βασιλεῖ συνοικεῖν ἀδίκῳ·» καὶ διανέστη πρὸς τὴν τοῦ λέοντος παράταξιν. Ἰδὼν δὲ ὁ λέων τὸ τοιοῦτον, συνεπλάκη καὶ αὐτὸς τῷ ταύρῳ, καὶ τοῦτον ἀπέκτεινε. Παρὼν δὲ τηνικαῦτα ὁ Στεφανίτης τῷ Ἰχνηλάτῃ ἔφη· «Οἶδας τὸν δόλον, ὃν συνέῤῥαψας κατὰ τοῦ ταύρου· σκόπησον οὖν καὶ τὴν ἀπόβασιν· τὸν γὰρ λέοντα κατῄσχυνας, τὸν ταῦρον ἀπώλεσας, τὴν ὁμόνοιαν τῶν συστρατιωτῶν διεσκέδασας. Ἢ οὐκ οἶσθα, ὡς οἱ δυνατώτατοι τῶν Βασιλέων πρωτοσύμβουλοι οὐκ ἐῶσι τούτους πολέμων κατάρξασθαι, καίπερ δυνατώτεροι ὦσι ἐχθρῶν; ἡ γὰρ φρόνησις τὰς τῶν πολλῶν χεῖρας νικᾷ. Ἔγωγε οὖν ἀεὶ ὁρῶν σου τὴν οἴησιν, καὶ τὴν πλεονεκτικὴν γνώμην, ἐκώλυόν σε τοῦ τοιούτου κατατολμῆσαι ἔργου· οὐδὲν γὰρ ἕτερον ἀπολλύει τοὺς ἐπ' ἐξουσίας, ὡς τὸ ἀκούειν, καὶ δέχεσθαι λόγους παρὰ τοιούτων, οἷος σύ. Κἀμοὶ μὲν γάρ ἐςι λόγου σύνεσις, ῥητορείας, δικαιοσύνης, μεταδόσεως, ἱλαρότητος, πλούτου, καὶ ἡ πρὸς τοὺς δεομένους μετάδοσις, ὡς ζωὴ ὑγεία καὶ εὐφροσύνη. Ἴσθι δὲ πρὸς τούτοις, ὡς διὰ τῆς γνώσεως νήφει μὲν ὁ συνετὸς, μεθύσκεται δὲ ὁ ἀσύνετος· καθάπερ πάσχει τὰ τῶν νυκτερίδων ὄμματα πρὸς τὸ καθ' ἡμέραν φῶς. Καὶ Βασιλεὺς ὁ τοιούτους ἔχων περὶ αὐτὸν ὑπηκόους, ἔοικεν ὕδατι πάνυ καθαρῷ καὶ διαφανεῖ, κροκοδείλων δὲ πλήρει, ᾧ τίς ἂν πλησιάσειε, κἂν δίψῃ καταφλέγοιτο; σὺ δὲ οὐδένα ἠθέλησας πλήν σου οἰκειωθῆναι τῷ λέοντι. Ἀλλ' ἡ βασιλεία διὰ τῶν περὶ αὐτὴν συνίσταται, ὡς ἡ θάλασσα διὰ τῶν κυμάτων· ἐν τούτοις γὰρ φοβερὰ τοῖς πλέουσι καθίστα-

ται. Ἀνόητον δὲ πάντη τὸ ἐπιπολαίως φιλεῖν, καὶ τὸ τὰ εἰκότα τῇ φιλίᾳ μὴ τηρεῖν, καὶ τὸ δι ἑτέρων βλάβης οἰκείαν ἐπισπᾶσθαι ὠφέλειαν.

Πρὸς τούτοις οἶδα τοιαῦτά σοι παραινοῦντα, ἀνηνύτοις μὲ ἐπιχειρεῖν· φησὶ γάρ τις τῶν σοφῶν· «Μὴ ἔλεγχε μωρὸν, ἵνα μή σε μισήσῃ, ὥσπερ καὶ οἱ πίθηκοι μισοῦντες ἀπώλεσαν τὸν ἐλέγχοντα αὐτοὺς κόρακα. Λέγεται γὰρ, ὡς τινὲς πίθηκοι ἔν τινι τῶν ὀρεινῶν δένδρων καὶ τόπων, καθ' ὥραν χειμερινὴν διατρίβοντες, καὶ σφοδρῷ τῷ κρύει συσχεθέντες, εὑρόντες τινὰ λίθον στίλβοντα, ὑπέλαβον πῦρ εἶναι, καὶ κατεφύσων αὐτὸ ἱκανῶς. Κόραξ δὲ τούτους ἰδὼν τοῦτο ποιοῦντας, «Μὴ πλανᾶσθε, ὦ οὗτοι, ἔφη· οὐ γὰρ πῦρ τὸ προκείμενον, ἀλλὰ λίθος.» Ὡς δὲ τούτου οὐκ ἤκουον, κατῆλθεν ἐπ' αὐτούς· κατερχομένῳ δὲ αὐτῷ εἶπεν ἕτερος κόραξ· «Μὴ μάτην κοπία· μηδὲ ἐπιχείρει τὸν σκολιὸν εὐθύνειν, καὶ τὸν ἀσύνετον συνετίζειν· οὐδεὶς γὰρ τὴν ἑαυτοῦ σπάθην ἐπὶ πέτρας δοκιμάζει ἀτόμου.» Ὁ δὲ κόραξ, ἀποστραφεὶς τὸν παραινοῦντα, προσήγγισε τοῖς πιθήκοις· οἱ δὲ συλλαβόντες αὐτὸν διεσπάραξαν. Τοιοῦτον δὴ κἀμὲ τοιαῦτά σοι παραινοῦντα δοκεῖ εἶναι.

Ἀλλὰ καὶ σύ, τῇ πονηρίᾳ καὶ τῇ φιλαυτίᾳ ἡττώμενος, καὶ οὐκ ἀκούων παραινέσεως, ταὐτὸν πείσῃ τῷ πονηρῷ ἀνδρὶ, τῷ κοινωνῷ τοῦ σχολαστικοῦ. Λέγεται γὰρ, ὡς πονηρός τις ἀνὴρ συνάμα σχολαστικῷ τινι, κοινωνίαν πρὸς ἀλλήλους ποιησάμενοι, καὶ συμπεριπατοῦντες εὗρον χρυσίου τάλαντα χίλια· καί φησιν ὁ σχολαστικὸς τῷ δυστρόπῳ ἐκείνῳ ἀνδρί· «Διάνειμε τὸ ἕρμαιον ἐπ' ἴσης.» Κἀκεῖνος ἔφη· «Οὐχί· ἀλλὰ τανῦν ἀναλάβωμεν, εἰ δοκεῖ, ὅσα ἐξ αὐτοῦ χρήζομεν· τὸ δὲ λοιπὸν ὑπὸ γῆν συγκαλύψωμεν· καὶ ὅταν δεηθῶμεν, ἐλευσόμεθα, καὶ κατὰ μικρὸν τὸ αὔταρκες λαμβάνοντες τὸν θησαυρὸν ἐξαντλήσομεν· τούτῳ

γὰρ τῷ τρόπῳ ἡ κοινωνία πολὺν ἡμῖν διαρκέσει χρόνον, καὶ διὰ τῆς κοινωνίας ἡ φιλία. Καὶ ἐπείσθη ὁ σχολαστικὸς τῇ παραινέσει αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ δένδρον μέγα καὶ ὑψηρεφὲς τὸν χρυσὸν κρύψαντες ἀνεχώρησαν. Μετ' οὐ πολὺ δὲ λάθρα ὁ πονηρὸς ἐλθὼν ἐσφετερίσατο τὸν θησαυρόν. Καιροῦ δὲ οὐ πολλοῦ διαστάντος, ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ σχολαστικός· «Ἀπέλθωμεν, εἰ δοκεῖ, καὶ λάβωμεν τὸ ὑπὸ γῆν χρυσίον.» Πορευθέντες οὖν καὶ κατορύξαντες, ὡς οὐδὲν εὗρον, ἤρξατο ὁ τοῦτο κεκλοφὼς τίλλειν τὰς τρίχας, καὶ τύπτειν τὸ στῆθος, καὶ καταβοᾷν τοῦ σχολαστικοῦ, ὡς ὑποκεκλοφότος τὸν θησαυρόν. Τοῦ δὲ, μυρίοις τοῦτο ὅρκοις ἐπιβεβαιοῦντος, οὐκ ἐπείθετο· ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ κριτήριον εἵλκυσεν. Ὁ δὲ κριτὴς εἶπεν· «Ὁ ἐνάγων βαρύνεται ταῖς ἀποδείξεσι, καὶ δεῖ σε τὸ τοιοῦτο ἡμῖν δεῖξαι.» Ὁ δὲ, «Τὸ δένδρον ἡμῖν αὐτὸ μαρτυρήσει τὴν ἀλήθειαν, εἰ καὶ ἄφωνόν ἐστι.»

Καὶ προσελθὼν τῷ ἰδίῳ πατρὶ, ἀνήγγειλεν αὐτῷ πάντα, καὶ ἠξίου αὐτὸν ὑπεισελθόντα τὸ δένδρον, πρὸς τὸν μέλλοντα ἐρωτᾷν ἀποκρίνασθαι, καὶ λέγειν, ὡς ὁ σχολαστικὸς μόνος ἀνείληφε τὸ χρυσίον. Ὁ δὲ πατὴρ ἔφη· «Ἐγὼ μὲν, ὦ τέκνον, τοῦτο ποιήσω· σὺ δὲ ὅρα, μὴ ταῖς ἰδίαις παγίσι ληφθῇς, καὶ πάθῃς ὅπερ καὶ ὁ κύκνος πέπονθε. Λέγεται γὰρ, ὡς κύκνος τις, ἔν τινι χώρᾳ πλησίον ὄφεως φωλεύων, ἐν τῷ γεννᾷν αὐτὸν, ὁ ὄφις τοὺς νεοσσοὺς αὐτοῦ κατήσθιεν. Ὁ δὲ κύκνος, διὰ τὴν τοῦ χωρίου ἐπιτηδειότητα, ἥκιστα μετοικῆσαι ἐβούλετο. Γνοὺς οὖν ὁ καρκῖνος τὴν αὐτοῦ βλάβην, ἔφη τῷ κύκνῳ· «Διατί ἀδημονεῖς;» Ὁ δ' ἀνήγγειλεν αὐτῷ, ἅπερ ἐπεπόνθει ὑπὸ τοῦ ὄφεως. Ὁ δὲ καρκῖνος, δείξας αὐτῷ ὀπήν τινα ἀντικρὺ τῆς τοῦ ὄφεως καταδύσεως, λέγει αὐτῷ· «Ἔγνως τίνος ἡ ὀπὴ αὕτη;» Κἀκεῖνος, «Νύμφης, ἔφη.» Καὶ ὁ καρκῖνος, «Ἡ νύμφη, φησὶ, μεγίστην

ἔχθραν ἔχει κατὰ τοῦ ὄφεως· εἰ οὖν ἰχθύας λαβὼν θήσεις μέσον τῶν ὀπῶν, ἡ μὲν ἐξελθοῦσα φαγεῖν τοὺς ἰχθύας, καταντήσει μέχρι τῆς τοῦ ὄφεως τρώγλης, καὶ εἰσελθοῦσα καταπνίξει αὐτόν.» Ἐξελθοῦσα οὖν ἡ νύμφη τῇ ἑξῆς, κατέφαγε τοὺς ἰχθύας, καὶ τὸν ὄφιν ἀπέκτεινε· εὑροῦσα δὲ καὶ τὸν κύκνον ἅμα τοῖς νεοσσοῖς, κατεθοινήσατο. Τοῦτόν σοι, ὦ τέκνον, εἴρηκα τὸν μῦθον, ἵνα γνῷς, ὡς ὁ ἐπιβουλεύων τινὶ ἀφρόνως, ἁλίσκεται τῇ ἰδίᾳ πονηρίᾳ.» Ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ ἔφη· «Μὴ φοβοῦ, πάτερ, τοῦ μύθου τούτου ἕνεκεν· ἀνδρίζου δὲ μᾶλλον, ἵνα ταῦτα τὰ τάλαντα κερδήσω.» Πεισθεὶς δὲ τῷ υἱῷ, ἀπελθὼν ὑπεισέδυ τὸ δένδρον. Τοῦ δὲ κριτοῦ ἐκεῖσε παραγενομένου, καὶ τὸ δένδρον ἐπερωτήσαντος, φωνὴ ἐνεδίδοτο, τὸν σχολαστικὸν τοῦτο κεκλοφέναι φάσκουσα. Ἀκούσας δὲ τοῦτο ὁ κριτής, καὶ τὸν δόλον νοήσας, προσέταξε πυρὶ τὸ δένδρον ἀποτεφρωθῆναι, ὡς ἂν μᾶλλον εἴποι τὸ ἀληθές. Τοῦ δὲ πυρὸς ἀναφθέντος ἤδη, καὶ ἐπ' αὐτὸν τῆς φλογὸς ἀνελθούσης, ἀνεφώνησεν εὐθὺς ὁ γηραιός, καὶ ἐκβληθεὶς τὸν δόλον καθωμολόγησε. Τιμωρηθεὶς οὖν παρὰ τοῦ κριτοῦ σὺν τῷ υἱῷ, ἅπαν τὸ χρυσίον ἀφῃρέθησαν, ὃ καὶ ἐδόθη μόνῳ τῷ σχολαστικῷ. Αὕτη γοῦν ἡ τοῦ πονηροῦ καὶ τοῦ μοχθηροῦ ἀπόβασις.

»Ἐγὼ μὲν γὰρ ἀεί σου τὴν γλῶτταν ἐπτοούμην, ὡς τὸν τοῦ ὄφεως ὀδόντα, ἐπεὶ καὶ ἄμφω ἰὸν ἀποστάζετον· καί, ὡς εἴρηκεν ὁ εἰπών· «Φευκτέον πονηροὺς ἄνδρας, κἂν συγγενεῖς, κἂν ἄγχιστοί εἰσι·» ταὐτὸν γὰρ πέπονθας καὶ αὐτὸς τῷ ἐμπόρῳ. Λέγεται γάρ, ὡς ἔμπορός τις, μέλλων ἀποδημεῖν, παρακατετίθετό τινι λάμμας σιδήρου ἑκατόν· καὶ ὡς ἐπανέζευξε, παρεγένετο πρὸς τὸν τὴν παρακαταθήκην λαβόντα, ἀπογνόντα ἤδη τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ, καὶ τὸν σίδηρον πωλήσαντα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· «Ἀπόδος, ὃν παρεθέμην σοι, σίδηρον.» Ὁ δὲ ἔφη· «Ἔν τινι γωνίᾳ τοῦτον τῆς οἰκίας

βαλόντος μου, οἱ μῦες αὐτὸν κατέφαγον· μελέτω δέ σοι περὶ αὐτοῦ μηδὲν, ἐπειδὴ σῶος πρὸς ἡμᾶς ἐπανῆλθες· ἀλλ' ἐλθὲ σήμερον, συνεστιάθητι ἡμῖν μετὰ περιχαρείας, καὶ τελέσωμεν τὰ εἰσιτήρια.» Ὁ δὲ κατένευσε, καὶ εἰσελθὼν ἐνέτυχε τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ λαβὼν αὐτὸν, νήπιον ὄντα, ἀπήγαγεν ἐπὶ τὸν ἴδιον οἶκον, καὶ κατέκρυψε, καὶ πάλιν ὑπέστρεψεν. Εὑρὼν δὲ τὸν πατέρα τοῦ παιδὸς ζητῶντα, καὶ ἐρωτῶντα περὶ αὐτοῦ, «Εἶδον ἐγώ, φησιν, ἱέρακα, τὸν σὸν υἱὸν εἰς ἀέρα φέροντα.» Καὶ ὃς μέγα κράξας τοῖς ἐκεῖσε, ἔφη· «Ἴδετέ ποτε, ὦ ἄνδρες, ἱέρακα ἄνδρα εἰς ὕψος φέροντα;» Καὶ ὁ τοῦ σιδήρου κύριος ὑπολαβὼν ἔφη· «Ναί· ἔνθα μῦες σίδηρον τοσοῦτον ἐσθίουσιν, ἐκεῖσε καὶ ἱέρακες ἐλέφαντας αἴρουσιν.» Ὁ δὲ αἰσχυνθεὶς ἐπὶ τούτῳ, ἀπέδωκε τὸν ὅσον ἀφείλετο, σίδηρον, καὶ τὸν οἰκεῖον ἀπέβαλε παῖδα.

»Οὕτως ἔτι καὶ σὺ καταισχυνθήσῃ ψευδεῖς λόγους οὕτω πλαττόμενος. Ἀλλ' ὁ κακὸς οὐδὲν ἄλλο, πλὴν κακός· καὶ γὰρ ὁ πικρὸς καρπὸς, κἂν πολλάκις ἐπιχρισθῇ μέλιτι, οὐκ εἶδε μετατρέπειν τὴν οἰκείαν πικρότητα εἰς γλυκύτητα. Ἀνθεκτέον, ὦ οὗτος, τῆς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν συναυλίας, καὶ φευκτέον τοὺς πονηρούς· ὥσπερ γὰρ μεταλαμβάνει ὁ πνέων ἀὴρ ἀπὸ τῆς δυσωδίας τῶν δυσωδῶν, καὶ τῆς εὐωδίας τῶν εὐωδῶν, ἐφ' ᾧτινι ἂν τύχῃ τούτων πεπνευκὼς, οὕτω μεταδίδωσιν ἡ τῶν φαύλων καὶ τῶν πονηρῶν ἀνδρῶν ὁμιλία τῷ προσομιλοῦντι. Οἶδα δὲ πρὸς τούτοις, ὡς καὶ πάνυ σοι φορτικὸς ταυτὶ παραινῶν καταφαίνομαι· ἀεὶ γὰρ φορτικοὶ εἰσι τοῖς ἀνοήτοις ἀνδράσιν οἱ συνετοὶ, καὶ τοῖς ἀπαιδεύτοις οἱ πεπαιδευμένοι, τοῖς δὲ φειδωλοῖς οἱ εὐμετάδοτοι, καὶ τοῖς προπετέσιν οἱ ἀνεξίκακοι, καὶ τοῖς στρεβλοῖς οἱ εὐθεῖς.» Τούτων δὲ λεγομένων μεταξὺ, λέων ὁ Βασιλεὺς τὸν ταῦρον ἀνῄρηκε, καὶ εὐθὺς μετεμελήθη ἐπὶ τῇ αὐτοῦ ἀναιρέσει. Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης προσελθὼν τῷ λέοντι, καὶ σύννουν αὐτὸν ἰδὼν,

«Τί, μετάμελος ἐπὶ τὸν ταῦρον γέγονας, ἔφη; ἢ οὐκ οἶσθα, ὡς εἰ δηχθῇ τις ὑπὸ ἐχίδνης, ἐπὶ τὸ σύμπαν σῶμα ἀναδίδοται τὸ δῆγμα;» Καὶ ἀκούσας ὁ λέων ἐπίστευσε τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ παρηγορήθη. «Οὕτως οὖν, ἔφη ὁ φιλόσοφος, καὶ ὁ κακὸς καὶ μοχθηρὸς ἀνήρ, ὅτε μεταξὺ δύο τινῶν ἀλλήλοις ἀντιφιλούντων ἑαυτὸν παρεισβάλλει, θορύβους ἐμποιεῖ, καὶ τοὺς φίλους διΐστησι.»

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς τῷ φιλοσόφῳ ἔφη· «Ἀνάγγειλον οὖν μοι, πῶς ἔσχε τὰ κατὰ τὸν Ἰχνηλάτην ἐκεῖνον, μετὰ τὴν ταύρου ἀναίρησιν;

Ὁ δὲ φιλόσοφος ὑπολαβὼν ἔφη· «Μετὰ τὴν τοῦ ταύρου ἀναίρεσιν, μιᾷ τῶν νυκτῶν ἐξελθὼν ὁ λεοντόπαρδος, ὃς ἦν διδάσκαλος τῷ λέοντι, καὶ πιστὸς σύμβουλος, καὶ προσελθὼν τῇ τοῦ Ἰχνηλάτου πύλῃ, καὶ ἀκροώμενος ἤκουσε τοῦ Στεφανίτου, κατονειδίζοντος τοῦτον, ὑπὲρ ὧν εἰς τὸν ταῦρον ἔδρασε, καὶ ὡς οὐ διεκφυγεῖ τὰς τοῦ λέοντος χεῖρας, μαθόντος τὸν συῤῥαφέντα κατ' ἐκείνου δόλον. Ὅπερ ἀκούσας εἰσῆλθε πρὸς τὴν μητέρα τοῦ λέοντος, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ, ὅσα δὴ καὶ ἀκήκοε. Ἡμέρας δὲ ἤδη γενομένης, ἀφίκετο αὕτη πρὸς τὸν λέοντα· καὶ ἰδοῦσα τοῦτον σκυθρωπὸν καὶ κατηφῆ καὶ μετάμελον ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ ταύρου, ἔφη· «Ὦ τέκνον, ὁ μετάμελος καὶ ἡ φροντὶς οὐδὲν ἄλλο ἐργάζονται, ἀλλ' ἢ τοῦ σώματος τηκεδόνα καὶ τῆς ψυχῆς ζόφωσιν· ἀλλ'

Ἐξαύδα μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδωμεν ἄμφω. Ἀλλ' οἶδα καὶ πρὸ τοῦ εἰπεῖν σε, ὡς διὰ τὸν ταῦρον ἀθυμεῖς, καὶ γὰρ ἀναιτίως αὐτὸν ἀνῄρηκας· καὶ εἰ δίκαιος ἧς, ἔδει σε πάντως τὴν πρὸς αὐτόν σου διάθεσιν τῇ πρὸς σεαυτὸν

ἐκείνου διακρίναι διαθέσει· λέγεται γάρ, ὡς ἀνταμείβουσιν ἀλλήλας αἱ καρδίαι. Εἰπὲ οὖν μοι, ὅπως διέκεισο πρὸς τὸν ταῦρον.» Ὁ δὲ λέων εἶπεν· «Ἀεί μοι ὁ ταῦρος φίλος ἦν, καὶ ἐπίστευον αὐτῷ ἐν πᾶσι, καὶ τὰς αὐτοῦ παραινέσεις ἐδεχόμην, καὶ οὐδεμία μοι κατ' αὐτοῦ ὑπόληψις ὑπέδραμεν ἐναντία. Καὶ νῦν μεταμεμέλημαι ἐπὶ τῷ αὐτοῦ θανάτῳ, καὶ περίεργός εἰμι, αἰσθόμενος, ὡσανεὶ ἀθῶον τοῦτον τῶν κατ' αὐτοῦ ἐγκληθέντων κατέκτεινα· ἀλλ' ἠπατήθην τοῖς τοῦ δολίου Ἰχνηλάτου λόγοις καὶ ψευδέσι διαλογισμοῖς. Ἀνάγγειλον οὖν μοι, εἴπερ τι τοιοῦτον ἀκήκοας· ἡ γὰρ ἀληθὴς ὑπόληψις διὰ τῶν ἔξωθεν ἐρχομένων βεβαιοῦται ἀγγελιῶν.»

Ἡ δὲ τοῦ λέοντος μήτηρ φησίν· «Ἐπυθόμην παρά τινος τῶν πιστοτάτων, ὡς διὰ φθόνον ὁ Ἰχνηλάτης ἐπί σοι τοῦ ταύρου κατεψεύσατο.» — «Καὶ τίς ἐστιν, ἔφη, ὁ λέων ὁ τοῦτό σοι ἀναγγείλας;» Ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ φησι· «Τὰ τῶν φίλων μυστήρια δεῖ τηρεῖν· ἔνθα δὲ σκοπός ἐστι τῆς ἀληθείας ἡ φανέρωσις, καὶ τοῦ ἡμαρτημένου ἐκδίκησις, ἥκιστα συγκατακαλύπτειν χρὴ τὸ ἁμάρτημα. Ὁ γὰρ δίκαιος Βασιλεὺς οὐχ ὑπολήψει τιμωρεῖ οὐδέν, εἰ τύχοι ἀμφίβολος ἡ ὑπόθεσις· δέδοικα γάρ, μήπως τὰ ὅμοια μεταμελήσῃς τῇ τοῦ ταύρου ἀναιρέσει, καὶ ἐπὶ τοῦ Ἰχνηλάτου, ὑπολαμβάνουσά σε ἐνδοιάζειν τὰ περὶ ἐμοῦ.» Ὁ δὲ λέων εἶπεν· «Οὐκ ἐνδοιάζω, ἀλλὰ βούλομαι τὴν ἀλήθειαν εἰς φῶς ἀγαγεῖν. Ἡ δέ, «Δέδοικα, φησι, μήπως τοῦτο ποιήσασα, ἀσυνείδητος, ὑποπτευθῶ.»

Ταῦτα ὁ λέων ἀκούσας παρὰ τῆς μητρὸς παρέστησεν αὐτῷ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἅπαντας· μετεκαλέσατο δὲ καὶ τὸν Ἰχνηλάτην· ὃς κατηφῆ ἰδὼν τὸν λέοντα, «Τί ὅτι, φησί, πρὸς τοὺς παρεστῶτας, ὁρῶ τὸν λέοντα στυγνὸν καὶ κατηφείας μεστόν;» Ὑπολαβοῦσα δὲ ἡ τοῦ λέοντος μήτηρ ἔφη· «Οὐ δὲ

ἕτερόν τι κατήφεια, ἀλλ᾽ ἢ τὸ μέχρι νῦν σε ἐᾶσαι τοῖς ζῶσι συμμετρεῖσθαι, πείσαντα τοῦτον δόλῳ καὶ πανουργίᾳ τὸν ἄθλιον ταῦρον ἀνελεῖν.» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης εἶπεν· «Ὁρῶ, ὡς πᾶς ὁ βλέπων τὸ συμφέρον, ἕτοιμός ἐστι πρὸς ὑποδοχὴν τῶν συμφορῶν μᾶλλον, ἢ τῶν εὐποιϊῶν· ἐπὶ τοῦτο γὰρ οἶμαι καὶ τοὺς ἀσκοῦντας, χαίρειν εἰπόντας τοῦ τοῖς ἀνθρώποις συνδιαιτᾶσθαι (ἀσφαλέστερον τὸ) τὰς ἐρήμους διώκειν. Ἐγὼ δὲ, εὔνους ὢν τῷ Βασιλεῖ, ἀνέφερον αὐτῷ τὰ κατὰ τὸν ταῦρον, καὶ ἐξεφαύλισα τὴν ἐπιβουλὴν αὐτοῦ. Εἰ οὖν ἐτάσει τὰ παρ᾽ ἐμοῦ ἀναχθέντα, εὑρήσει πάντως ἀληθῆ ὄντα· τὸ γὰρ ἐνοικουροῦν τοῖς λίθοις πῦρ, μεθόδῳ τινὶ φανεροῦται, καὶ τὰ ἐγλήματα ἐπίσης, ἐξεταζόμενα, μᾶλλον ἀποκαλύπτεται, παραπλησίως τῇ δυσώδει ὕλῃ ταραττόμενα. Εἰ μὲν οὖν συνεγίνωσκον ἐμαυτῷ ἁμάρτημά τι, οὐκ ἂν ἐνταῦθα προσαφικόμην, ἀλλ᾽ ἔντινι τόπῳ τῆς εὐρείας χθονὸς τὰς διατριβὰς ἐποιούμην. Ἀξιῶ οὖν τὴν Βασιλικὴν μεγαλειότητα ἐξετάσαι ἀκριβῶς τὰ κατ᾽ ἐμὲ διά τινος δικαιοτάτου διαιτητοῦ, μὴ τὴν ἀλήθειαν παραχαράττοντος, μήτε μὴν πρόσωπον λαμβάνοντος, μήτε πρὸς τοὺς φθονοῦντάς μοι τὰ ὦτα κλίνοντος· ἐπεί μοι πολλοὶ πάρεισι τοιοῦτοι, δι᾽ ἣν ἔχει πρός με ὁ Βασιλεὺς ἀγαθὴν διάθεσιν. Εἰ δὲ μὴ τοῦτο γένηται, πρὸς τίνα ἄρα καταφεύξομαι, εἰ μὴ πρὸς τὸν τὰ πάντα βλέποντα τοῦ Θεοῦ ὀφθαλμόν; Τὸν γὰρ θάνατον οὐ δέδοικα· οἶδα γὰρ τοῦτον ὡρισμένον, καὶ ἀπαραίτητον παντὶ θνητῷ ζώῳ. Εἰ καὶ μυρίας ψυχὰς εἶχον, οὐκ ἂν ἐφεισάμην τούτων πρὸς σὴν ἀρέσκειαν.»

Ὑπολαβὼν δέ τις τῶν στρατιωτῶν ἔφη πρὸς αὐτόν· «Οὐ φθέγγῃ τὰ τοιαῦτα διὰ φιλικὴν πρὸς τὸν κρατοῦντα διάθεσιν, οὔτε μὴν διὰ τὸ πρὸς αὐτὸν σέβας· ἀλλ᾽ ἢ διὰ σεαυτὸν, ὑπεραπολογούμενος, δι᾽ ὧν παρηνόμησας.» Καὶ ὁ Ἰχνηλάτης, «Ἄφρον, ἔφη, πῶς οὖν μεμπτέον ἐστὶ τὸ τοι-

οὗτον ἔργον; καὶ τί ἕτερον τῷ ζῶντι τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς τιμιώτερον; εἰ γὰρ μὴ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀπολογήσεταί τις, σχολῇ γ' ἂν ἑτέρου ὑπερασπίζοιτο· ὥστε ἐφανέρωσας τὸν ἐνδομυχοῦντά σοι φθόνον, καὶ ἀνεγνώρισας πᾶσιν, ὡς ἄφιλος εἶ καὶ ἀβέβαιος. Ἄφες οὖν τὸ προσανέχειν τῇ Βασιλικῇ αὐλῇ· ἀνάξιον γάρ ἐστιν τοιοῦτον ὄντα σε Βασιλεῖ ὑπηρετεῖσθαι.» Τούτων ἀκούσας ἐκεῖνος, ἐξῆλθε κατηφής. Πρὸς αὐτὸν αὖθις ἡ τοῦ λέοντος μήτηρ ἔφη· «Ἄγαμαί σου τὸ προπετὲς, ὦ Ἰχνηλάτα, καὶ ὅπως τοιοῦτον τολμήσας ἔργον, τοιούτοις ἡμῖν καταναιδεύῃ τοῖς ῥήμασι.» Καὶ οὗτος ὑπολαβὼν, «Ἵνα τί με, φησὶ, δι' ἑνὸς ὁρᾷς ὄμματος; οὐκ οἶσθα, ὡς *στρεπταὶ αἱ τῶν ἐσθλῶν φρένες* κατὰ τὸν ποιητήν; Ἀλλ' ὁρῶ πάντας ἀγριωθῆναι καὶ οὐδένα τὴν ἀλήθειαν ἀσπάζεσθαι, δι' ἀγαθότητος τοῦ Βασιλέως ὑπερβολὴν, μήτε ἐκδειματοῦντος τινὰ, μήτε ἐπιπλήττοντος.» Κἀκείνη, «Ὁρᾶτε, ἔφη, τὸν πονηρότατον καὶ ἀσεβέστατον τοῦτον· πῶς τοιαῦτα πράξας ἀνομήματα, καὶ μεγάλοις περιπεσὼν ἐγκλήμασι, παραχαράττειν ἐπιχειρεῖς τὴν ἀλήθειαν, καὶ συλλογισμοῖς, μᾶλλον δὲ παραλογισμοῖς ψευδέσιν ἀπατᾷν ἅπαντας;» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης ἔφη· «Τοιοῦτός ἐςιν ὁ τὰ μυστήρια ἐκφαυλίζων, καὶ ὁ γυναικείοις τρόποις ἀνὴρ χρώμενος, ἢ ἀνδρείοις χρωμένη γυνὴ, καὶ ὁ ξένος ὁ λέγων ἑαυτὸν κύριον τῆς οἰκίας, καὶ ὁ παρὰ Βασιλεῖ ἀπολογούμενος, περὶ ὧν οὐκ ἐρωτᾶται.» Ἡ δὲ τοῦ λέοντος μήτηρ αὖθις ἔφη· «Οὐκ οἶδας, ὦ Ἰχνηλάτα, οἷα εἰργάσω δεινά;» Καὶ ὁ Ἰχνηλάτης, «Ὁ δεινά, φησιν, ἐργαζόμενος οὐκ εὐνοεῖ πρός τινα, οὐδ' ἀποτρέπει τὴν μέλλουσαν κακίαν.» Τῆς δὲ, «Μὴ ὑπολάβῃς, ἀσεβέστατε, εἰπούσης, ὡς ἐκφεύξῃ τὴν ἐκ τῆς δίκης τιμωρίαν, διὰ τῶν ψευδῶν σου τουτωνὶ παραλογισμῶν.» Καὶ αὖθις ὁ Ἰχνηλάτης· «Τοιοῦτοί εἰσιν οἱ τὰ ψεύδη διαπλαττόμενοι, καὶ τὸ δίκαιον ἐκκλίνοντες, καὶ μήτε λό-

γοις, μήτε ἔργοις στέργοντες.» Τὸν γοῦν λέοντα ἰδοῦσα μηδὲν πρὸς ταῦτα ἀποκρινόμενον, ἔφη ἐν ἑαυτῇ· ἴσως κατεψεύσαντο τούτου οἱ διαβάλλοντες· δοκεῖ γὰρ ἀληθῶς φθέγγεσθαι ὁ ἐπὶ μέσου τοῦ θεάτρου, Βασιλέως ἐνώπιον, παῤῥησιαζόμενος, καὶ παρὰ μηδενὸς ἀνατρεπόμενος. Προσέταξεν οὖν ὁ λέων τηνικαῦτα τὸν Ἰχνηλάτην καθειρχθῆναι καὶ δεσμευθῆναι, ἄχρις ἂν ἐξετάσῃ τὰ κατ' αὐτόν.

Μετὰ δὲ τὸ φρουρηθῆναι τοῦτον καθωμολόγησε τῷ λέοντι ἡ μήτηρ τὸν εἰπόντα, καὶ ὡς ὁ λεοντόπαρδος ἦν. Καὶ ὁ λέων «Ἐᾶτε, φησὶ, τοῦτον· ὄψεσθε γὰρ, ἃ πείσεται.» Νυκτὸς δὲ ὁ Στεφανίτης παραγενόμενος πρὸς τὸν Ἰχνηλάτην, καὶ δέσμιον τοῦτον θεασάμενος ἔκλαυσε, καὶ ἔφη· «Ταῦτά εἰσιν, ἅπερ σοι προὔλεγον· σὺ δὲ τῇ οἰήσει καὶ τῇ φιλαυτίᾳ νικώμενος οὐ προσεδέχου· ὅρα γοῦν τὴν τούτων ἀπόβασιν.» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης, «Ἀληθῶς εἶπας, ἔφη· οὐ γὰρ διέλειπες παραινῶν μοι τὰ συνοίσοντα· ἀλλ' ἐγὼ οὐχ ὑπήκουον, ἀπληστίαν νοσῶν ὁ ἄθλιος· πέπονθα γὰρ ταὐτὸν τοῖς νοσοῦσιν, οἵτινες εἰδότες, ὡς βλάπτονται ὑπό τινος τῶν ἐδεσμάτων, οὐκ ἀπέχονται μέν τοι γε τούτου. Καὶ νῦν οὐ δι' ἐμαυτὸν ἀλύω, ἀλλὰ περὶ σοῦ· δέδοικα γὰρ, μήποτε, διὰ τὴν μεταξὺ ἡμῶν φιλίαν, ληφθῇς καὶ σὺ, καὶ ἀναγκασθήσῃ ὁμολογῆσαι τὰ κατ' ἐμέ· καὶ θάνατόν μου καταψηφίσονται ἄωρον, καὶ συναναιρεθῇς μοι τότε καὶ σύ.» Ὁ δὲ Στεφανίτης εἶπε· «Κἀγὼ τοῦτο διελογισάμην· ἀλλὰ συναινῶ σοι, ἅπαν ὁμολογῆσαι ἁμάρτημα.» Καὶ ὁ Ἰχνηλάτης, «Ἀνέξομαι ἕως ἴδω, ὅπη καταντήσει τὰ κατ' ἐμέ.» Τότε ὁ Στεφανίτης, περίλυπος ὁμοῦ καὶ περίδειλος, ἀπαλλαγεὶς καὶ δηλητήριον πεπωκὼς, ἐξέπνευσε.

Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ λέων προσεκαλέσατο τὸν κριτὴν, καὶ τὸν λεοντόπαρδον, καὶ τὸν Ἰχνηλάτην, ὥστε ἐπὶ μέσου κριθῆναι· καὶ συνελθόντων ἁπάντων, εἶπεν ὁ Λεοντόπαρδος· «Ὁ Βασιλεὺς, ὦ συστρατιῶται, οὐ διαλείπει φροντίζων περὶ

τῆς τοῦ ταύρου ἀναιρέσεως· λοιπὸν οὖν, εἴτις ἐξ ἡμῶν συνοῖδέ τι περὶ αὐτοῦ, ἀναφερέτω αὐτό· οὐ γὰρ βούλεται ἀνεξέταστον τὴν κρίσιν ἐπενεγκεῖν.» Ὁ δὲ κριτὴς ἔφη· «Καλῶς ἔφη οὗτος, καὶ εἴτις ἔγνω τὶ περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως, ἀναγγειλάτω· πονηροῦ γὰρ ἀνδρὸς ἀναιρεθέντος, συστολὴ τῶν κακῶν γίνεται, καὶ πρὸς συμφέρον ὁρᾷ τὸ τοιοῦτον τῆς πολιτείας.» Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐσιώπησαν. Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης εἶπεν· «Ἵνα τί σιωπᾶτε, ὦ οὗτοι; Εἴτις ἐξ ὑμῶν οἶδέ τι περὶ ἐμοῦ, λαλησάτω, κἀγὼ ἀπολογήσομαι· ὁ γὰρ τὰ ψεύδη λέγων ταῦτα, πείσεται κατὰ πάντα τὸ τοῦ ἀμαθοῦς ἰατροῦ. Λέγεται γὰρ, ὡς ἰατρός τις τοιοῦτος ἐπεδήμησε πόλει τινί· ἔτυχε δὲ τὴν θυγατέρα τοῦ τῆς πόλεως ἐξουσιαστοῦ νόσῳ περιπεσεῖν, καὶ διωρίσατο σοφός τις ἕτερος ἰατρὸς τυφλὸς, χρήσασθαι ταύτην ἀδιάντῳ. Προσεκλήθη οὖν ὁ ξένος ἰατρὸς, ὥστε διακρίναι τὸ ἀδίαντον ἐκ τῆς φαρμακοφόρου κίστης, καὶ τοῦτο ἀγνοῶν, ἀντ' αὐτοῦ ἐντεριώνην προσελάβετο, καὶ δέδωκε πιεῖν τῇ γυναικί· πιοῦσα δὲ ἐκείνη καὶ δυσεντερίᾳ περιπεσοῦσα ἐτελεύτησεν. Ἐβιάσθη οὖν ὁ ἀμαθὴς ἰατρὸς παρὰ τοῦ πατρὸς τῆς κόρης ἐκ ταύτης πιεῖν· καὶ πιὼν περὶ τὸ ζῆν ἐκινδύνευσεν. Οὕτως οὖν ὁ ποιῶν καὶ λέγων, ἃ οὐκ οἶδε, πείσεται.

Ἀναστὰς δὲ ὁ πρωτομάγειρος ἔφη· «Ἀκούσατέ μου, ὦ συστρατιῶται· φυσιογνώμων γάρ εἰμι. Πρόδηλός μοι καταφαίνεται ὁ Ἰχνηλάτης δόλιός τε εἶναι, καὶ μοχθηρότατος. λέγεται γὰρ, ὡς ὁ ἔχων τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμὸν τοῦ δεξιοῦ βραχύτερον, καὶ εὐκινητότατον, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀλλήλων ὅσον διεστηκότας, καὶ ἐν τῷ βαδίζειν τὴν κεφαλὴν κλίνων, συκοφάντης ὁ τοιοῦτός ἐστι, καὶ πονηρότατος· τοιοῦτον ὁρῶμεν τὸν ἄθλιον Ἰχνηλάτην.» Καὶ ὁ Ἰχνηλάτης, «Πάντες, φησὶν, ἐσμὲν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, καὶ οὐδεὶς ἡμῶν ὑπερβαίνει τοῦτον· καὶ οὗτος ὁ ταῦτα λέγων δοκεῖ σώφρων εἶναι;

Εἰ οὖν, ὡς ἔφη, αἱ ψυχικαὶ δυνάμεις ἕπονται ταῖς τοῦ σώματος κράσεσι, τί δεῖ κολάζειν τοὺς βίᾳ παρανομοῦντας, ἢ βραβεῖα χορηγεῖν τοῖς ὀρθῶς πολιτευομένοις; Ἔοικάς μοι, ὦ ἄφρων, τὴν μὲν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐχ ὁρᾶν, τὸ δὲ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ πλησίον διακρίνειν, ταὐτὸ πεπονθὼς τῇ ἄφρονι ἐκείνῃ γυναικί. Λέγεται γάρ, ὡς δύο γυναῖκες μετ᾽ ἀνδρός, ἔκ τινος διαδράντες αἰχμαλωσίας γυμναί, συνηυλίζοντο τῇ χώρᾳ. Θατέρα δὲ αὐταῖν ῥάκει τινὶ περιτυχοῦσα, τούτῳ τὴν ἰδίαν περιεκάλυψεν αἰσχύνην. Ἐπιστραφεῖσα δὲ πρὸς τὴν ἑτέραν ἔφη· «Οὐκ αἰσχύνῃ γυμνὴ βαδίζουσα;» Πρὸς ἣν ὁ ἀνήρ· «Κατέλειπες, ὦ ἀσύνετε, τὴν ἰδίαν ὁρᾶν γυμνησίαν, καὶ ὀνειδίζεις ταύτην ἐπὶ τούτῳ;» Οὕτως οὖν καὶ σύ, ὦ πρωτομάγειρε, καθέστηκας, τὴν δίκην τοῦ κατ᾽ ἐμὲ συμβάματος μεταχειριζόμενος.» Ταῦτα ὁ πρωτομάγειρος ἀκούσας μετεμελήθη, ἐφ᾽ οἷς εἶπε. Μαθὼν δὲ παρά τινος τὰ λεχθέντα ὁ λέων, ἀπέπεμψε τοῦτον, καὶ ἐσημειώθη ἐν γραφῇ τὰ τῆς δίκης, καὶ αὖθις καθείρχθη ὁ Ἰχνηλάτης.

Ἕτερος δέ τις φίλος τοῦ Ἰχνηλάτου παρεγένετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ τὸν τοῦ Στεφανίτου θάνατον· ἐφ᾽ ᾧ λυπηθείς, καὶ πικρῶς κλαύσας, «Τί μοι δεῖ, ἔφη, ζῆν ἔτι βούλεσθαι, στερηθέντα φίλου τοιούτου, φιλτάτου καὶ εὐγνώμονος; Καλῶς οὖν ἔφησεν ὁ εἰπών· ὡς *ἐν καιρῷ πειρασμοῦ συῤῥέει πανταχόθεν τὰ δεινά*.» Εἶτα καὶ αὖθις παρέστη τῷ δικαστηρίῳ, καὶ ἰδὼν τοῦτον ὁ στρατηγὸς ἔφη· «Ἔγνων, ὦ Ἰχνηλάτα, τὰ ἔργα σου, καὶ οὐ καταλέλειπταί σοι ἔτι πρόφασις, ἢ ἀπολογία· καὶ εἰ μὴ ἡ τοῦ Βασιλέως ἐπιείκεια μεγίστη ἦν, καὶ ἄπειρος, οὐκ ἄν σε μέχρι τοῦδε ζῆν εἴασεν.» Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης εἶπεν· «Εἰ γὰρ πολλὴ καὶ ἄπειρος ἡ ἐκείνου ἐπιείκεια, νικᾷ δ᾽ ὅμως ἡ ἀνεξίτητός σου ἀπήνεια καὶ σκληροκαρδία· ὁρῶ γάρ σε, ὦ ἀνδράποδον, τῷ σῷ θε-

λήματι πρὸ τῆς καταδίκης μου θάνατον καταψηφιζόμενον. Καὶ οὐ μέμφομαί σε τοῦ τρόπου· ἀεὶ γὰρ οἱ φαῦλοι τοῖς σπουδαίοις ἀντίκεινται.» Ὁ δὲ κριτὴς ὑπολαβὼν, ἔφη· «Δεῖ τοὺς ἄρχοντας παῤῥησιάζεσθαι τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐλέγχειν, καὶ ἐτιμᾶν τοὺς ἀπαιδεύτους· ἀλλὰ συναινῶσοι, ὦ Ἰχνηλάτα, προαιρεῖσθαί σε ἐνταῦθα μᾶλλον κολασθῆναι ἢ μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀποβίωσιν δίκας ὑφέξειν.»

Ὁ δὲ Ἰχνηλάτης, «Καλῶς εἶπας, φησί· δεῖ γὰρ ἅπαντα νουνεχῆ προσκαίρων προκρίνειν τὰ αἰώνια· ἀλλὰ ἀθῶός εἰμι τοῦδε τοῦ ἐγκλήματος, καὶ οὐ δεῖ με θανάτου κατ᾽ ἐμαυτοῦ ψεύσεσθαι. Εἰ γὰρ ὁ ἑτέρου καταψευδόμενος θάνατον ἀσύνετος, πόσῳ μᾶλλον ὁ καθ᾽ ἑαυτοῦ τοῦτο δρῶν; ὁρᾶτε γοῦν, μήπως μεταμεληθήσεσθε, ὁπότε οὐ λυσιτελήσει ὑμῖν ὁ μετάμελος· καὶ προσέχετε, μὴ ταὐτὸν πάθοιτε τῷ ἀμαθῶς λέγοντι, καὶ, ἃ μὴ οἶδε, μαρτυροῦντι. Λέγεται γὰρ, ὡς ἱερακάριός τις ἠράσθη τῆς γυναικὸς τοῦ κυρίου αὐτοῦ· ἡ δὲ ἀπεστρέφετο αὐτόν. Ὀργισθεὶς οὖν ἐπὶ τούτῳ, ἐθήρευσε κίσσας δύο, καὶ ἐδίδαξε τὴν μὲν λέγειν Περσικῇ διαλέκτῳ· «Εἶδον τὴν κυρίαν μου μοιχευομένην τῷ πυλωρῷ·» τὴν δὲ ἑτέραν λέγειν· «Ἐγὼ οὐδὲν λέγω.» Ἔτυχε γοῦν ποτε τὸν κύριον αὐτοῦ Πέρσαις συνδικιτᾶσθαι· οἱ δὲ ἀκούσαντες τῶν κισσῶν, ἡδέσθησαν· εἶτα καὶ αὐτὰ, ἅπερ αἱ κίσσαι, ἀνήγγειλαν. Ὁ δὲ ἱερακάριος ἔξωθεν ἑστὼς ἔφη· «Κἀγὼ συμμαρτυρῶ, ὡς τὸ τοιοῦτον εἶδον οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ πολλάκις.» Ὁ δὲ κύριος αὐτοῦ, θυμοῦ πλησθεὶς, ἔμελλε τὴν ἰδίαν ἀποκτεῖναι γυναῖκα. Ἡ δὲ τὰ τοῦ ἱερακαρίου τῷ ἰδίῳ ἀνδρὶ ἀνήγγειλε, καὶ ὡς δόλον ὁ τοιοῦτος κατ᾽ αὐτῆς συνέῤῥαψε, διὰ τὸ μὴ πεισθῆναι αὐτῷ, καὶ ποιῆσαι τὴν αἰσχρουργίαν· καὶ τούτου σημεῖον, ἔφασκεν ἡ γυνὴ, τὸ μὴ εἰδέναι τὰς κίσσας ἄλλην περσικὴν λέξιν, πλὴν ἣν ἐδιδάχθησαν. Καὶ ἐρωτήσαντες οἱ Πέρσαι περί τινων ἑτέρων τὰς κίσσας, εὗρον αὐτὰς

μηδὲν ἕτερον εἰδέναι, εἰ μὴ ὃ ἔμαθον αἴσχιστον ἀπόφθεγμα. Ἐλθοῦσα δὲ ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ἱερακάριον, ἔφη· «Οὐ φοβῇ σὺ τὸν Θεὸν, τοιαῦτά μου καταμαρτυρῶν; οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα;» Ὁ δὲ ἔφη· «Ναί·» Καὶ τοῦτο αὐτοῦ λέγοντος ἐκείνη, ἄφνω ἱέραξ ἐπεισπηδήσας, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐξώρυξεν. Οὕτως ἄρα καὶ ὑμεῖς πείσεσθε, εἰ ψευδῶς μου καταμαρτυρήσεσθε.»

Μηδενὸς οὖν τὸν Ἰχνηλάτην καταδικάσαι ἰσχύσαντος ἐξ ἐκείνων, αὖθις ἐφρουρήθη ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά. Ἡ δὲ μήτηρ τοῦ λέοντος ἐν τῷ μεταξὺ πρὸς τὸν λέοντα ἔφη· «Εἰ τὸν ἀσεβέστατον τοῦτον τοῦ ἐγλήματος ἀφήσῃς, ἴσθι, ὡς ἕκαστος τῶν ὑπό σε (ὅπερ κἀκεῖνος βούλεται) ἀνυποστόλως διαπράξεται τὰ ὅμοια, πληροφορούμενος τῷ μὴ ἀποτίσαι εὐθύνας, ὧν ἔπραξεν.» Ἰδὼν οὖ ὁ λέων τὴν ἔνστασιν τῆς ἰδίας μητρὸς, προσέταξεν ἀναιρεθῆναι τὸν Ἰχνηλάτην. Εἶτα ὁ φιλόσοφος εἶπε· «Σκοπητέον, καὶ ἰστέον τὰ τοιαῦτα· πᾶς γὰρ ὁ καθ' ἕτερον δόλον συῤῥάπτων, ἑαυτῷ λέληθε τὸ κακὸν ἀρχιτεκτονῶν.»

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔφη· «Ἔγνων τὰ τοιαῦτα ὑποδείγματα· λοιπὸν ἀνάγγειλόν μοι ὑπόδειγμα τινῶν ἀντιφιλούντων ἀλλήλους, καὶ τῇ φιλίᾳ ἀεὶ συστοιχούντων.»

Ὁ δὲ φιλόσοφος εἶπε· «Τοῦ ὄντος φίλου πιστοῦ ἀντάλλαγμα τῶν ὄντων οὐδέν· καὶ δεῖγμα τούτου σαφέστατον τὸ τοῦ κόρακος, μυὸς, δορκάδος τε, καὶ χελώνης. Λέγεται γὰρ, ὡς ἔν τινι χώρῳ τόπος ἦν πρὸς θήραν ἐπιτήδειος, εἰς ὃν συχνοὶ παρεγένοντο θηρευταί· ἦν δὲ ἐκεῖσε καὶ δένδρον μέγα, ὑψηρεφές τε, καὶ εὐσκιόφυλλον· καὶ τούτῳ ἐνεφώλευσε κόραξ, ὃς ἰδὼν ἐκ τοῦ δένδρου τὸν θηρευτὴν, τῷ μὲν δα-

κτύλῳ δίκτυον, τῇ δὲ χειρὶ ῥάβδον κατέχοντα, ἐδειλίασε μὲν ἐμμεῖναι· μέντοι γε ἔκρινε καὶ θεάσασθαι τὸν θηρευτὴν, τί μέλλει διαπράξασθαι. Τοῦ δὲ θηρευτοῦ τὸ δίκτυον ἐξαπλώσαντος, περιστερά τις τῶν ἄλλων προκρίτους θεασαμένη τοὺς κόκκους, ἐμπέπτωκεν αὐτῷ μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὴν λοιπῶν περιστερῶν. Ἥσθη οὖν ὁ θηρευτὴς τῇ θήρᾳ· αἱ δὲ περιστεραὶ ἤρξαντο συνταράττεσθαι, καὶ ἑκάστη τὴν ἰδίαν πραγματεύεσθαι σωτηρίαν. Ἡ δὲ τούτων ὁδηγὸς, «Μὴ θορυβεῖσθε, ὦ αὗται, ἔφη· ἀλλ' ὁμοῦ ἀλλήλαις συνασπισώμεθα, εἴποτε δυνηθείημεν ἆραι τὸ δίκτυον.» Ἦραν οὖν εἰς τὸν ἀέρα τὸ δίκτυον· ὅπερ ἰδὼν ὁ θηρευτὴς ἐθαύμασε μὲν, οὐκ ἀπέγνω δέ· ἠκολούθησε δὲ μᾶλλον αὐταῖς πετομέναις, προσδοκίᾳ, τοῦ μὴ ἐπὶ πολὺ προήκειν αὐτάς.

Ὁ οὖν κόραξ τοιαῦτα ἰδὼν, δεῖν ἔγνω ἕψεσθαι ταύταις, καὶ ὄψεσθαι, ὅπῃ καταντήσωσιν. Ἡ δὲ προέχουσα τῶν περιστερῶν, ἑπόμενον τὸν θηρευτὴν ὁρῶσα, ἔφη πρὸς τὰς λοιπάς· «Ὁ θηρευτὴς οὗτος, ὡς ὁρᾶτε, ἕπεται ἡμῖν· καὶ εἰ κατὰ πεδίον τὴν πτῆσιν ποιησόμεθα, οὐκ ἀπόσχοιτο ἀκολουθῶν· εἰ δὲ ἐπ' ὀρέων καὶ δυσβάτων τόπων, τάχις' ἂν ἡμῶν ἀπογνῷ. Πρὸς δὲ τούτοις ὑπὸ ταύτην τὴν ὁδὸν ἔχω φίλον· καὶ εἴγ' εἰς τοῦτον ἀπέλθωμεν, αὐτὸς ἡμῶν τὰ δεσμὰ διαῤῥήξει, καὶ τούτων ἐλευθερώσει.» Ὁ γοῦν θηρευτὴς ἀπογνοὺς ὑπέστρεψεν. Ἠκολούθει δὲ ἄρα ὁ κόραξ, ἅμα τὸν τρόπον τῆς αὐτῶν σωτηρίας μαθησόμενος, καὶ τὸν φίλον αὐταῖς θεασόμενος. Ὡς οὖν ἐπὶ τὴν τοῦ μυὸς γεγόνασι κατάδυσιν, κατῆλθον. Ὁ δὲ μῦς ἐξελθὼν, καὶ ἰδὼν τὴν περιστερὰν, ἥσθη λίαν, καί φησι· «Τίς σε τοῖς τοιούτοις, ὦ φιλτάτη, ἐνέπλεξε δεινοῖς;» Ἡ δὲ, «Οὐκ οἶσθά, φησι, ὡς τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ φαῦλα τῇ πεπρωμένῃ ὑπόκεινται; Ἡ εἱμαρμένη τοῖς τοιούτοις περιέπλεξε, καὶ πρὸς τοὺς κόκκους ὡδήγησε, καὶ τῇ τοῦ δέοντος ἀβλεψίᾳ περιέπειρεν, ὥστε με τῷ δικτύῳ συμπεπλέχθαι.

Οὐκ οὖν θαυμαστὸν τοιούτῳ περιπεσεῖν με συμπτώματι· μείζονες γάρ, ἢ ἔγωγε, μείζοσι περιέπεσον. Ἐσθ' ὅτε γὰρ ἥλιος τῇ σελήνῃ ἐπισκοτούμενος ἐκλείπει, καὶ ἡ σελήνη τῇ σκιᾷ τῆς γῆς συγκαλύπτεται, καὶ ὁ θαλάττιος ἰχθὺς ἐκ βάθους τοῦ ὕδατος ἁρπάζεται, καὶ τὰ πετεινά, ἢ ἐξ ἀέρος κατάγεται, ἢ εἰς γῆν ὄντα συλλαμβάνεται, ὅτε ὁρισθῇ τὸ τοιοῦτον, καὶ δι' οὗ πολλάκις ὁ ἀσύνετος τυγχάνει τῶν κατὰ σκοπόν.»

Ταῦτα λεγούσης τῆς περιστερᾶς, ἤρξατο ὁ μῦς τοὺς δεσμοὺς κατεσθίειν, καὶ λύειν. Ἡ δὲ περιστερά, «Ἄρξαι πρῶτον, ὦ φίλος, ἔφη, τὰς ὑπ' ἐμὲ ἐλευθεροῦν, εἶτα ἐμέ·» Τοῦ δὲ μυὸς μὴ ἐν νῷ λαβόντος τοὺς αὐτῆς λόγους, ἀλλ' ἐπιειμένου καὶ λύοντος αὐτήν· «Μή με μέμφῃ, φησίν, ὦ μῦ, ὑπὲρ ὧν σοι ἐπιτάσσω. Ἐπεὶ γὰρ ὑπ' ἐμὲ αὗται τυγχάνουσιν οὖσαι, ἐπωφείλεται ταύταις ἡ παρ' ἐμοῦ πρόνοια· εὐγνωμόνως γάρ μοι ὑπηρέτησαν, καὶ διὰ τῆς τούτων συμμαχίας τῶν τοῦ θηρευτοῦ παγίδων ἀνώτεραι γεγόναμεν. Δέδια δὲ πρὸς τούτοις, μήπως προτέραν με λύων ἀπείποις, καί τινα τούτων ἄλυτον ἐάσῃς· εἰ γὰρ ἔγωγε μόνη καταληφθῶ, ἀναγκασθήσῃ τοῦ δεσμοῦ ἀπολύειν με.» Ὁ δέ μῦς εἶπεν· «Οὗτοί σου οἱ λόγοι ἐπὶ πλεῖόν σε φιλεῖν τοὺς οἰκείους, καὶ τοὺς ὑπό σε διερεθίζουσιν.» Εἰπὼν δὲ ταῦτα ἔλυσε πάσας, καὶ λυθεῖσαι ἐπετάσθησαν.

Ἰδὼν οὖν ὁ κόραξ τὸ πραχθέν, ἐπὶ τὴν τοῦ μυὸς μυωξίαν παρεγένετο, καὶ ἐφώνησε τοῦτον. Ὁ δὲ μῦς ἔφη· «Τίς εἶ φίλτατε;» Τοῦ δέ, ἐγὼ εἰμί, εἰπόντος, καὶ ἰδὼν σου τὴν πρὸς τοὺς φίλους διάθεσιν, ἔδοξέ μοι φιλιωθῆναί σοι, καὶ ἐπὶ τοῦτο προσῆλθόν σοι, ἔφη ὁ μῦς· «Τί κοινὸν ἐμοί τε καί σοι; τὸν γὰρ νουνεχῆ οὐ τὰ ἀδύνατα ἐπιζητεῖν χρή. Ὁ γὰρ ἀδυνάτοις ἐπιχειρῶν, τῷ καθ' ὕδατος ἅμαξαν ἕλκοντι ἔοικε, καὶ ἐπὶ ξηρᾶς πλοῖον· πῶς γάρ σοι ἔσομαι φίλος, βρῶσις

ὑπάρχων σοι;» Ὁ δὲ κόραξ, «Διάκρινον, ἔφη, τῷ λογισμῷ τὰ εἰκότα· οὐδὲν γάρ μοι λυσιτελεῖ τὸ διά σου τραφῆναί με. Πολὺ γάρ μοι ὀνησιμώτερον τὸ τοῖς ζῶσι συνεῖναί σε, καὶ συνεργεῖν μοι ἐν ἅπασιν· οὐ δεῖ οὖν σε κενόν με ἀποπέμψασθαι τῶν ἐλπίδων. Πεπληροφόρημαι γάρ σου τὴν περὶ τοὺς φίλους εὔνοιαν, κἂν μὴ σὺ ταύτην μοι ὑπέδειξας· ἡ γὰρ τοῦ σπουδαίου ἀρετὴ τῇ τοῦ μόσχου ἔοικεν εὐωδίᾳ, ἣ καὶ καλυπτομένη διαχεῖται, καὶ κατάδηλος γίνεται.» Καὶ ὁ μῦς εἶπε, «Μεγίστη ἐστὶν ἡ φυσικὴ ἔχθρα, αὕτη δὲ διττή ἐστιν· ἡ μὲν ἀντεριστικὴ λεγομένη, ὡς ἡ τοῦ λέοντος καὶ τοῦ ἐλέφαντος· ἡ δὲ φευκτή τε καὶ διωκτή, ὡς ἡ τῆς γαλῆς, καὶ τοῦ μυός. Καὶ οὐ δεῖ πιστεύειν ἐχθροῖς· τὸ γὰρ ὕδωρ, κἂν πυρὶ θερμανθῇ, τὴν οἰκείαν οὐκ ἀποβάλλει φύσιν, οὐδὲ ἑνοῦται τῷ πυρί· σβέννυσι γὰρ τοῦτο ἐπιχεόμενον.» Ὁ δὲ κόραξ «Ἔγνων, φησὶν, ἃ λέγεις· ἀλλ' ἡ ἐμὴ πρός σε φιλία οὐ τοιαύτη γενήσεται· παγία δὲ μᾶλλον, καὶ στερέμνιος. Ὥσπερ γὰρ τὸ χρυσοῦν σκεῦος δυσκέδαστόν ἐστι, καὶ εὐκατασκεύαστον· τὸ δὲ ὀστράκινον εὔθρυπτον μὲν, δυσανάκτητον δέ· οὕτως καὶ ἡ εἰλικρινὴς καρδία καὶ φιλία δυσμετάβλητος καὶ εὐανάδοτος, ἡ δὲ μὴ καθαρὰ εὔφθαρτός τε καὶ δυσίατος.»

Ὁ δὲ μῦς, «Δέχομαί σου, φησὶ, τὴν φιλίαν, ἐπεὶ οὐδέποτέ τινα τῶν δεομένων μου κενὸν ἀπέπεμψα· ἀλλὰ τούτοις τοῖς λόγοις ἐμαυτῷ, ἤ σοι τὴν ἀπολογίαν ἐποιησάμην. Εἰ γάρ ποτε καιροῦ ἀνατρέψεις τὰς ἡμετέρας συνθήκας, οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν· «εὑρὼν τὸν μῦν ἀσύνετον, ἠπάτησα τοῦτον, καὶ ἐδελέασα.» Εἶτα προκύψαντι τῆς οἰκείας μυωξίας ἔφη ὁ κόραξ· «Τί μὴ τέλειον ἐξέρχῃ πρός με;» Ὁ δὲ μῦς εἶπεν· «Οἱ ἐν τῷ βίῳ ἀναστρεφόμενοι κατὰ δύο τρόπους ἀλλήλους ἀντιφιλοῦσιν· οἱ μὲν κατὰ τὴν ψυχὴν, οἱ δὲ κατὰ τὴν χρείαν. Κατὰ ψυχὴν μὲν φιλοῦσιν οἱ οὐ δι' ἄλλο τι τὸν φίλον φιλοῦσιν, ἢ διὰ τὴν αὐτοῦ ψυχήν· οἱ δὲ κατὰ χρείαν φιλοῦντες, ἕνεκά τινος τῶν

ξιωτικῶν πραγμάτων τὴν φιλίαν συνιστῶσι. Καὶ ἐοίκασιν οὗτοι θηρευτῇ, ὃς ὑποῤῥίπτει τὸν σῖτον δέλεαρ τοῖς πετεινοῖς, οὐ φιλοτιμούμενος, ἀλλ' ἑαυτῷ τὸ συμφέρον θηρώμενος. Ἔγωγε δ' οὖν, οὐ δι ἄλλο τι, ἢ διὰ σεαυτὸν ἐφιλιώθην σοι· καὶ οὐδὲν ἕτερον κωλύει με τῆς πρός σε ἐξελεύσεως, ἀλλ' ἢ τὸ δεδοικέναι με τοὺς ὁμοειδεῖς καὶ ὁμοίους σοι τὴν φύσιν, κατὰ δὲ τὴν γνώμην διαλλάττοντας.» Ὁ δὲ κόραξ ἔφη· «Μὴ φοβοῦ τούτων ἕνεκα· τῆς γὰρ εἰλικρινοῦς φιλίας τεκμήριον, τὸ φιλιοῦσθαι τῷ φίλῳ τοῦ φίλου, καὶ ἐχθραίνεσθαι τῷ ἐχθρῷ αὐτοῦ· κἀμοῦ σε ποθοῦντος, καὶ οἱ μετ' ἐμοῦ σε ποθήσουσι.» Ταῦτα εἰπόντος τοῦ κόρακος, ἐξῆλθεν ὁ μῦς, καὶ ἡ φιλία ἐν αὐτοῖς ἐπαγιώθη.

Μετὰ δέ τινας ἡμέρας ἔφη ὁ κόραξ· «Ὁρῶ σου τὴν κατάδυσιν πλησίον τῆς ὁδοῦ, καὶ δέδοικα, μὴ δι ἐμοῦ διαγνωσθῇ σου ἡ κατοίκησις· ἀλλ' οἶδα τόπον κεχωρισμένον, ἐν ᾧ ἰχθύες πολλοί, καὶ ἕτεραι διατροφαὶ δαψιλεῖς ὑπάρχουσιν· ἐστὶ δέ μοι κἀκεῖ καὶ φίλη χελώνη, καὶ βούλομαι ἐκεῖσε ἀπελθεῖν καὶ συνδιάγειν.» Ὁ δὲ μῦς, «Συμπορεύσομαί σοί, φησι κἀγὼ, βούλομαι γὰρ τὸν τόπον ἐκεῖνον εἰδέναι· ἵν', ὅταν τοῦτον ἐάσω, περί τινος ἄλλου διαγωγὴν, εἰς ἐκεῖνον ἀπέλθω.» Λαβὼν οὖν ὁ κόραξ τὸν μῦν διὰ τῆς οὐρᾶς, ἀπήγαγε τοῦτον ἐπὶ τὴν πηγὴν, ἐν ᾗ ἡ χελώνη διῆγεν. Ὡς οὖν εἶδεν αὐτὴ τὸν κόρακα, μῦν ἐπιφερόμενον, ἔδοξεν ἀλλότριον τοῦτον εἶναι· καὶ δειλιάσασα ὑπεκρύβη τῷ ὕδατι. Θεὶς οὖν ὁ κόραξ τὸν μῦν ἐπὶ τῆς γῆς, ὀνομαστὶ τὴν χελώνην προσεκαλέσατο. Ἡ δὲ τὴν τοῦ φίλου φωνὴν γνωρίσασα, ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ ἠρώτησε, πόθεν παρεγένετο; Ὁ δὲ ἀνήγγειλεν αὐτῇ πάντα, καί φησι πρὸς τὸν μῦν· «Ὑπέσχου μοι, ὅτε τὰ ἐνταῦθα καταλάβωμεν, ἀναγγεῖλαι περί τινων τῶν κατά σε.»

Ὁ δὲ μῦς ἔφη· «Ἐγὼ τὴν πρώτην ἐποιησάμην οἴκησιν

παρά τινι μοναχῷ, καὶ ἤσθιον λάθρα, ἃ ἡτοίμαζεν ἑαυτῷ ἐδέσματα, καὶ κορεννύμενος ἐλάμβανον, ἃ καὶ τοῖς λοιποῖς παρετίθουν μυσί. Καὶ πολλάκις ὁ μοναχὸς, ἀναρτήσας πασσάλῳ τινὶ τὴν οἰκείαν τροφὴν, οὐκ ἠδυνήθη τὴν ἐξ ἐμοῦ φυγεῖν βλάβην. Ξένος δέ τις καταλύσας παρ' αὐτῷ, ἤρξαντο ἀλλήλοις προσομιλεῖν· διὰ μέσου δὲ ὁ μοναχὸς τὰς χεῖρας ἐκρότει, ἐμὲ δεδιττόμενος. Ὁ δὲ ξένος εὐθὺς ἤρετο τὴν αἰτίαν τοῦ κρότου τῶν χειρῶν. Καὶ ὁ μοναχὸς ἔφη· «Ἐρωτᾷς με, δι' ἣν αἰτίαν ποιῶ τοῦτο; Κἀγώ σοι λέγω, ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ μου ἐστί τις μῦς, βλάπτων με τὰ μέγιστα· ἐσθίει γὰρ τὸ βρῶμά μου, καὶ διαφθείρει αὐτό. «Καὶ ὁ ξένος, «Πολλοί εἰσιν, ἔφη, οἱ μῦες, ἢ εἷς μόνος;» Ὁ δὲ μόναχος ἔφη· «Οἱ μὲν μῦες πολλοί εἰσιν· παρ' ἑνὸς δ' ἐγὼ βλάπτομαι τὰ μέγιςα·» καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ τὰ κατ' ἐμέ.

Ὁ δὲ ξένος εἶπε· «Μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐγὼ, καί τινες ἄλλοι κατελύσαμεν ἐν τῇ πόλει, καὶ δειπνήσαντες ἐκοιμήθημεν· ἦν δὲ μεταξὺ ἡμῶν παραπέτασμα. Ἤκουον δὲ τοῦ οἰκοδεσπότου πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τοιάδε λέγοντος· «Βούλομαι ἐγὼ αὔριον καλέσαι τούτους.» Καὶ ἡ γυνή· «Πῶς δύνασαί, φησι, τοῦτο ποιῆσαι, μηδὲν περισσεύων, μήτε τροφὴν ἔχων ἐν τῷ οἴκῳ σου· πάντα γὰρ καταναλίσκεις;» Ὁ δὲ ἀνὴρ ἔφη· «Μή σοι μελέτω περὶ τῶν δαπανηθέντων· οἱ γὰρ θησαυρίζοντες ἄνθρωποι καὶ πλεονεκτοῦντες, ἀπολλύουσιν ἑαυτούς, ὡς ὁ λύκος. Λέγεται γὰρ, ὡς θηρευτής τις ἐξῆλθε θηρεύσων, τόξον φέρων, καὶ βέλη· καὶ συναντήσας δορκάδι, ἔτρωσεν αὐτὴν, καὶ ἄρας ταύτην ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ πάλιν συναντήσας χοίρῳ, ἔῤῥιψε κατ' αὐτοῦ τὸ βέλος· ὁ δὲ χοῖρος εἰσπηδήσας ἔτρωσε καιρίως τὸν θηρευτήν. Πεσόντες οὖν ἄμφω ἐτεθνήκασιν· ἔπεσε δὲ καὶ τὸ τόξον, ὥσπερ ἦν μετὰ τῆς φαρέτρας πλῆρες μετὰ βέλους. Τύχῃ δέ τινι λύκος ἐλθὼν, καὶ ἰδὼν τούτους τεθνηκότας λιπαρούς

τε πάνυ, καὶ παχεῖς, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· μὴ φανοῦμαι σήμερον γαστρίμαργος, ἀλλὰ φυλάξω τούτους ἐμαυτῷ· ταῦτα γὰρ τὰ εὑρεθέντα μοι βρώματα θησαυρίσω, καὶ ἀρκεσθῶ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μόνῃ τῇ τοῦ τόξου χορδῇ· καὶ ἀψάμενος τοῦ τόξου, θέλων ταύτην καταφαγεῖν, ἀπεπήδησε τὸ βέλος, καὶ ἔτρωσεν αὐτοῦ τὴν καρδίαν, καὶ πεσὼν ἀπέψυξεν. Οὕτως ἄρα καὶ οἱ πλεονέκται διὰ μόχθων τινῶν κατατελευτῶσιν. Ἡ δὲ λέγει αὐτῷ· « Ἄπελθε λοιπὸν, καὶ κάλεσαι ὁπόσους βούλει· ἔχουσα γὰρ ὀρύζην καὶ σήσαμον, ἀπέρχομαι εὐτρεπίσουσα αὐτά. » Καθαρίσασα οὖν τὸ σήσαμον ἐκείνη, ἥπλωσεν αὐτὸ ἐν τῷ ἡλίῳ, τοῦ ξηρανθῆναι· ἀσχολουμένης δὲ αὐτῆς ἐφ' ἕτερα, ἐλθὼν ὁ κύων οὔρησεν ἐν τῷ σησάμῳ. Ἰδοῦσα δὲ τοῦτο ἡ γυνὴ ἐβδελύχθη, καὶ λαβοῦσα τὸ μὴ κεκαθαρμένον σήσαμον, ἔμιξε μετὰ τοῦ κεκαθαρμένου ἐπίσης. Ἐγὼ δὲ πάντα ἔβλεπον, παρὼν ἐκεῖσε, καὶ ἤκουσά τινος τῶν ὑπὸ τῶν σὺν ἐμοὶ λέγοντος· « Αὕτη ἡ γυνὴ δι' αἰτίαν τινὰ κατέμιξε τὸ καθαρὸν αὐτῆς σήσαμον τῷ μὴ κεκαθαρμένῳ. »

Οὕτω καὶ ὁ μῦς οὗτος ὁ ἀναιδὴς, οὐκ ἄνευ αἰτίας τῶν τοιούτων κατατολμᾷ· ἀλλ' ἐρευνήσομεν ὁμοῦ τὰ κατ' αὐτὸν, καὶ κατορύξωμεν τὴν εἴσδυσιν αὐτοῦ. » Ἔτυχον δὲ τηνικαῦτα ἐγὼ ἐν ἑτέρᾳ ὀπῇ, ἀκούων τῶν λεγομένων παρ' αὐτοῦ· ἦσαν δὲ ἐν τῇ ἐμῇ μυωξίᾳ χρυσοῦ νομίσματα χίλια, ἅτινα ὑπεστρώννυον ἐμαυτῷ, καὶ μέγα ἐπὶ τούτοις ἐφρόνουν. Καὶ κατορύξαντες ἐκεῖνοι τὴν ὀπὴν, καὶ εὑρόντες τὸν χρυσὸν, ἀφείλοντο τοῦτον, καὶ εἶπον· « Ὁ χρυσὸς διερέθιζε τὸν μῦν, καὶ διανίστα τῶν τοιούτων κατατολμᾶν· καὶ ὄψῃ ἀπό γε τοῦ παρόντος, ὡς ἀνίσχυρος ὁ μῦς καὶ ἀδύνατος γενήσεται. Καὶ εὐθέως κατεβλήθη μου ἡ ἔπαρσις, καὶ ἀπέλειπέ με ἡ οἴησις, καὶ κατεφρονήθην ὑπὸ τῶν μυῶν· καὶ μέλλων τῇ ἑξῆς εἰσπηδῆσαι τῇ χύτρᾳ τῶν ἐδεσμάτων, οὐκ ἠδυνήθην· καὶ διὰ τοῦτο ἀντέστησάν μοι καὶ οἱ λοιποὶ μύες, καὶ ἐχθροί μοι ἐγένοντο.

Ἐγὼ δὲ ἐθαύμαζον, ὅπως διὰ τὸν χρυσὸν καὶ οἱ φίλοι, καὶ οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ ὑπήκοοι συνίστανται· ἀλλ᾽ οὐδὲ αὐτὴ ἡ ἀγαθὴ προαίρεσις δείκνυται, εἰ μὴ δἰ αὐτοῦ. Καὶ μὴν καὶ ὁ λογισμὸς, καὶ ἡ ἰσχὺς δἰ αὐτοῦ ἐπιγίνονται· ὁ δὲ τούτου ἀπορῶν οὐ δύναταί τι τῶν ἐφετῶν καταλήψασθαι. Καὶ ἐμνήσθην ὡς καλῶς εἴρηκεν ὁ εἰπών· *ὅτι δεῖ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων*· καὶ ὡς *χρὴ πενίην φεύγοντα, (ἑαυτὸν) εἰς μεγακήτεα πόντον ῥίπτειν*· καὶ ὅτι τὸ ὀλίγον ὕδωρ ἀδύνατον τὸν οἰκεῖον τόπον, ὅ ἐστι τὴν θάλατταν, καταλαβεῖν. Ὁ γὰρ πενίᾳ συζῶν, κινδύνων κατατολμᾷ, καὶ ἁμαρτήμασιν ἐπιχειρεῖ· δἰ ἃ πολλάκις ἀπόλλυσι καὶ τὴν ἐνταῦθα ζωὴν, καὶ τὴν ἐκεῖσε ἀπόλαυσιν. Ὁ γὰρ τῶν ἀναγκαίων ἐπιδεὴς λυπηρὸς γίνεται, καὶ τοιοῦτος γενόμενος μισεῖται· καὶ μισούμενος ἐπὶ πλέον λυπεῖται, καὶ λυπούμενος οὐκ εὐφρονεῖ· οὐ φρονῶν δὲ εὖ, τὰ συμφέροντα αὐτῷ οὐκ ἐργάζεται. Εἶδον δ᾽ὅτι, ὅσα παρὰ τοῖς πλουσίοις εἰσὶν ἐπαινετὰ, παρὰ τοῖς πένησιν ὄντα τὰ τοιαῦτα μεμπτά· εἰ γὰρ ὁ πένης ἀνδρεῖος τύχοι ὢν, θρασὺς καὶ ῥιψοκίνδυνος ὀνομάζεται· εἰ δὲ εὐμετάδοτος, ἄσωτός τε καὶ εὐδάπανος· εἰ δὲ πρᾷος καὶ προσηνὴς, ἀδύνατος· εἰ δὲ καὶ εἰδήμων, ἠλίθιος· εἰ δὲ λόγιος, φλύαρος· εἰ δὲ σιωπηλὸς, ἀνόητος. Καὶ ἄμεινον τοῦ βίου προαπελθεῖν, ἢ τὸν ἥλιον καὶ τὸν εἰπόντα αἰχύνης κτήσασθαι μάρτυρας καὶ μάλιστα, ὅταν τις πρός τινα τῶν ἐξουσιαστῶν ποιεῖται τὴν αἴτησιν.

Ταῦτα διαλογιζόμενος εἶδον τὸν ξένον, ὅτε τὴν τοῦ χρυσοῦ ἐποιεῖτο διαίρεσιν, ἔν τινι βαλαντίῳ τὸ ἴδιον ἐμβαλόντα μέρος, καὶ ὑπὸ τῇ κεφαλῇ ἀποκρύψαντα· καὶ δεῖν ᾠήθην τοῦτο λάθρα ἑλκύσαι, δοκῶν τοῦτον τῷ ὕπνῳ κατέχεσθαι. Ἐκεῖνος δὲ ἔξυπνος ὢν, λαβὼν τῇ χειρὶ κλάδον τινα αὐτοῦ προκείμενον, ἔτυψέ με κατὰ κεφαλῆς, κἀκεῖθεν ὑπέστρεψα· εἶτα πάλιν τοῦ βαλαντίου κατετόλμησα, καὶ πάλιν ἰδὼν ἔτυ-

ψέ με τῷ κλάδῳ κατὰ κεφαλῆς σφοδρότερον, καὶ εὐθὺς αἷμα ἐῤῥύη μοι ἐκ τῶν ῥινῶν, καὶ λειποθυμία μοι ἐγένετο, καὶ μόλις ἕλκων ἐμαυτὸν κατέλαβον τὴν ὀπὴν, καὶ ἄφωνος ἐκεῖ ἦν ὥρας ἱκανάς. Καὶ ἐμίσησα τότε τὸν χρυσὸν, ὡς μηδὲ ἀκοῦσαι ἀνέχεσθαί με μνείαν χρυσοῦ· καὶ ἔγνων, ὡς πάντων αἴτιον τῶν κακῶν, τῶν ἐν τῷ βίῳ, ἡ πλεονεκτικωτάτη γνώμη· καὶ ὁ ἔχων ταύτην, ῥᾷον ἂν τῶν τε κατὰ γῆν, τῶν τε κατὰ θάλατταν κατατολμήσειεν, εἴπερ ὁ λελογισμένος μόλις ἐπιχειρήσει λαβεῖν ἕτοιμον χρυσὸν προκείμενον. Πεπληροφόρημαι δὲ, ὡς οὐκ ἔστι μεῖζον τῆς αὐταρκείας ἀγαθὸν, καὶ ὡς ἐκείνῳ μάλιστα ἡ καρτερία, καὶ ἡ ὑπομονὴ ἕπεται, καὶ ἐπαινεῖται, ἐν οἷς οὐκ ἔστι πόρον, ἢ δίοδον ἐφευρεῖν· λέγεται γὰρ, ὡς πρώτη τῶν ἀρετῶν ἡ ἐλεημοσύνη, καὶ ἐξαίρετον χρῆμα τῆς φιλίας, τὸ ἁπλοϊκῶς φέρεσθαι, καὶ ἀρχὴ φρονήσεως, τὸ γνῶναι τὰ ἐσόμενα· καὶ μὴν καὶ προτίστη εὐθυμία, τὸ μὴ ἀδυνάτοις ἐπιχειρεῖν. Διὰ ταῦτα μὲν μετήμειψα τὸν βίον τὸν ἐμὸν, ἀνταλλαξάμενος τοῦ ἐν οἰκήμασι λαμπροῖς τὴν ἐρημίαν οἰκεῖν. Εἶχον δὲ καὶ φίλην περιστερὰν, ἥτις πρὸ τοῦ κόρακος ἐφιλιώθη μοι· ἔπειτα δὴ οὐδεμία τέρψις ἐστὶν ἐν τῷ βίῳ, ὡς τὰ ἀρκοῦντα ἐπιζητεῖν· ῥᾴδια γὰρ ταῦτα τῷ βουλομένῳ παντί, ὡς τῆς μακαρίας φύσεως δαψιλῶς προσφερούσης αὐτά· τὴν ἀναγκαίαν φημὶ τροφὴν καὶ τὸ ὕδωρ. Εἰ γὰρ ὑποθώμεθά τινα τοῦ κόσμου παντὸς κυριεύσαντα, οὐκ ἂν οὗτος τούτων ἁπάντων ἀπώνατο, πλὴν τῶν ἐλαχίστων. Ταῦτα διαλογιζόμενος συνοδοιπορήσας, καί σε αὖθις φίλην προσελαβόμην.»

Ἡ δὲ χελώνη ὑπολαβοῦσα εἶπεν· «Ἔγνων, ἅπερ διεξῆλθες κάλλιστά τε καὶ τελειώτατα, καὶ εἶδόν σε ἔναυλον διατηροῦντα τὴν μνήμην τῶν ἐπιγινομένων σοι δεινῶν· καὶ δεῖ σε εἰδέναι, ὡς ἡ πρᾶξις κοσμεῖ τοὺς λόγους, καὶ ὁ ἄῤῥωστος, εἰ μὴ χρήσεται, οἷς οἶδεν ἑαυτὸν ὠφελεῖσθαι, εἰς κενὸν ἂν εἴη ἡ γνῶσις αὐτῷ, μὴ δυναμένῳ ταύτης τῆς νόσου εὑρεῖν

4*.

κουφισμόν. Μὴ οὖν φρόντιζε τοῦ οἴκοι πλούτου· ὁ γὰρ μεγαλόνους ἀνὴρ, καὶ χωρὶς τούτου, σεβάζεται παρὰ πάντων, ὡς ὁ κοιμώμενος λέων· ὁ δὲ ἀσύνετος πλούσιος ἀτιμάζεται, καὶ παροραται, ὥσπερ καὶ ὁ περιδέραια χρυσᾶ περικείμενος κύων· μήτε περὶ τῆς ξενιτείας σου διαλογίζου καὶ ἀλαζωνεύου· οὐδεὶς γὰρ τῶν συνετῶν ξένος. Μὴ οὖν μνημόνευε τῶν προτέρων, λέγων, ὡς ἧς ποτε ὄλβιος, καὶ γέγονας ἠπορημένος· τὸ γὰρ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ εὐροή ἐστι καὶ ἀπορῤοή· καθάπερ τις σφαῖρα, τάχιστα μετακινουμένη καὶ μεταῤῥιπτομένη. Λέγεται γάρ, ὡς ταῦτα τῶν ἄλλων ἀστατώτερα· τὸ τοῦ νέου φρόνημα, ἡ τῶν μοχθηρῶν ἀνδρῶν ὁμιλία, ὁ τῶν γυναικῶν ἔρως, ὁ ψευδὴς ἔπαινος, καὶ ὁ πλοῦτος. Ὁ δὲ νουνεχὴς καὶ φρόνιμος, οὔτε τῇ τούτου δαψιλείᾳ ἐπιτέρπεται, οὔτε μὴν ἀλύει τῇ ὀλιγότητι.» Ὡς οὖν ἤκουσεν ὁ κόραξ τὴν τῆς χελώνης διάλεξιν, ἥσθη ἐπὶ τούτῳ, καὶ εἶπεν· «Ὡς οὐδὲν ἡδύτερόν ἐστι φίλῳ τῆς τῶν φίλων συναντιλήψεως, καὶ συναγαλλιάσεως· οὐδεὶς γὰρ ἕτερος σπουδαίου ἀνδρὸς ἀντέχεται, εἰ μὴ ὁ σπουδαῖος· ὥσπερ οὐδὲν ἕτερον ἐγείρει πεσόντα τὸν ἐλέφαντα, εἰ μὴ ὁ ἐλέφας.»

Ταῦτα καὶ τούτοις παραπλήσια τοῦ κόρακος λέγοντος, δορκάς τις ἄφνω παραγίνεται, ἣν ἰδὼν ὁ κόραξ ἐπὶ δένδρον ἀνέπτη, καὶ ἡ χελώνη τῷ ὕδατι περιεκαλύφθη· ὑπεισῆλθε δὲ καὶ ὁ μῦς κατάδυσίν τινα. Ὁ δὲ κόραξ ἐφ' ὕψους ἀρθεὶς περιεσκόπει, εἴ ποῦ τι καταδιώκει τὴν δορκάδα θηρίον· καὶ πανταχόθεν περιβλεψάμενος, ὡς οὐδὲν ἐθεάσατο, κατῆλθε, καὶ τὴν χελώνην καὶ τὸν μῦν ἐκάλεσεν, ἀναγνωρίσας, ὡς οὐδὲν ὑποπτεύεται· καὶ πρὸς τὴν δορκάδα εἶπεν, ὡς οὐδὲν τῶν θηρίων εἶδεν. Ἡ δὲ χελώνη ἐξελθοῦσα, καὶ τὴν δορκάδα, τοῦ πιεῖν μὴ κατατολμῶσαν, πείθει ταύτην πιεῖν καὶ «Πιέ, φησι, φιλτάτη, οὐδεὶς γὰρ ἐνταῦθα νῦν σε καταλαμβάνει· καὶ ἀνάγγειλόν μοι πόθεν ἥκεις.» Ἡ δὲ δορκὰς ἔφη· «Ἐδιωκόμην μέχρι

τοῦ νῦν παρὰ τῶν θηρευτῶν, τόπον ἐκ τόπου ἀμείβουσα, καὶ ἐνταῦθα κατήντησα.» Ἡ δὲ χελώνη εἶπε· «Θάῤῥει φιλτάτη· οὐδέποτε γὰρ θηρευτὴς παρ' ἡμῖν ἐπεδήμησε, καὶ ὁμοζώει μεθ' ἡμῶν· ἰδοὺ γάρ σοι πρόκειται τροφὴ δαψιλὴς, καὶ ὕδατος νᾶμα διαφανές.» Ἠρεσθήσατο οὖν ἡ δορκὰς συνδιαιτᾶσθαι, καὶ συνδιάγειν μετ' αὐτῶν, καὶ ἐποιοῦντο ἑκάστοτε τὴν ὁμιλίαν καὶ πανδαισίαν ὑπὸ δένδρῳ συνηρεφεῖ.

Ποτὲ γοῦν ὁ κόραξ, ὁ μῦς, καὶ ἡ χελώνη εἰς ταὐτὸν συνελθόντες, εἶδον τὴν δορκάδα παγίδι περιπεσοῦσαν. Καὶ ἀναπτὰς ὁ κόραξ εἶδε ταύτην συμπεπλεγμένην σχοινίῳ παγίδος θηρευτοῦ, καὶ ὑποστρέψας ἀνήγγειλε τὸ θεατόν. Ἡ δὲ χελώνη πρὸς τὸν μῦν ἔφη· «Ἐν σοὶ ἡ τῆς ἡμετέρας δορκάδος σωτηρία κεῖται.» Ὁ δὲ μῦς μετὰ τάχους δραμὼν τὴν δορκάδα κατέλαβε, καὶ ὁ κόραξ ὁμοῦ. «Καὶ πῶς, ἔφασαν, ὦ φιλτάτη, τοῖς τοιούτοις δεινοῖς σαυτὴν περιέπλεξας;» Ἡ δὲ εἶπε· «Καί τις ἀπόναιτο τῆς οἰκείας συνέσεως, ὅτε δεῖ τὸ ὡρισμένον τελεσθῆναι;» Ταῦτα λεγούσης αὐτῆς, ἔφθασε καὶ ἡ χελώνη, καί φησι πρὸς αὐτὴν ἡ δορκάς· «Τί ἔδρασας, ἐλθοῦσα ἐνταῦθα; ἐγὼ γὰρ λυθεῖσα παρὰ τοῦ μυὸς τῶν δεσμῶν, διαδράσω, ὡσαύτως καὶ ὁ κόραξ δι' ἀέρος, καὶ ὁ μῦς εὑρήσει κατάδυσιν· σὺ δὲ μόνη καταληφθεῖσα τῷ θηρευτῇ γενήσῃ φεῦ! παρανάλωμα.» Ἡ δὲ ὑπολαβοῦσα ἔφη· «Ἀβίωτος ὁ μετὰ τὴν τῶν φίλων στέρησιν βίος, καὶ τίς ἑτέρα ἐν τούτῳ τέρψις καταλιμπάνεται;» Ταῦτα λεγούσης τῆς χελώνης ἐπῆλθεν ὁ θηρευτὴς, ἅμα τῷ τὴν δορκάδα λυθῆναι παρὰ τοῦ μυὸς, καὶ ἀποδράσαι. Καὶ ὁ μὲν κόραξ εἰς τὸν ἀέρα ἀπέπτη, ὁ δὲ μῦς καταδύσει ἐκρύβη. Ὁ δὲ θηρευτὴς μόνην τὴν χελώνην εὑρὼν, καὶ συλλαβὼν ταύτην κατέδησεν.

Ἰδόντες δὲ ὁ κόραξ, ὁ μῦς, καὶ ἡ δορκὰς τὸ γεγονὸς, σφόδρα περιαλγεῖν ἐοίκασι. Καί φησιν ὁ κόραξ· «Ἴδε πῶς τὰ τοῦ βίου ἐξετράπη ἡμῖν! καλῶς γὰρ ἔφησεν ὁ εἰπών· ὡς ὅτε τις

ἅπαξ προσκόψει, πολλοῖς περιπίπτει συμπτώμασιν. Οὐκ ἤρκει μοι τὸ πατρίδος στερεθῆναι, συγγενῶν, καὶ φίλων ἀποπεσεῖν· ἀλλ' ἐστερήθην, οἴμοι! καὶ τῆς φιλτάτης χελώνης, ἥτις οἶδε θεσμοὺς φιλίας τηρεῖν. Ἀλλ' ἐῤῥέτω τὸ θνητὸν τοῦ σώματος, καὶ μυρίοις περιεστοιχισμένον δεινοῖς, καὶ μηδέποτε μένον ἐν ταὐτῷ, ἀλλὰ λυόμενον εἰς τὸ διηνεκὲς, καὶ καταβαλλόμενον. Καὶ ὥσπερ ὁ ἀστὴρ ὁ ἀνατέλλων, οὐ προσμένει τῇ ἀνατολῇ, ἀλλὰ περιφερόμενος διὰ τάχους δύει, καὶ ὁ ἑῷος ἑσπέριος γίνεται, καὶ τὸ ἐν τῇ ἀνατολῇ μέρος δύει, καὶ τὸ δῦνον ἀνατέλλει· οὕτω τὰ παρ' ἡμῖν εἰσιν εὐμετάβλητα. Ἀνεμνήσθην οὖν ἔγωγε τῶν προτέρων μου συμφορῶν διὰ τῆς παρούσης λύπης, καθάπερ ἡ ἐκ τραύματος ἐνσκιῤῥωθεῖσα οὐλὴ, ὅτε ἐπλήγη τις, ὁμοῦ τε καὶ τῆς ἐκ τῆς πληγῆς ἀλγηδόνος ἐπαισθάνεται, καὶ τὸ πρότερον τραῦμα αὖθις, ὡς ἔκ τινος ἀρχῆς ἀνακαινίζεται.»

Ἡ δὲ δορκὰς ἔφη· «Ἡ ἡμετέρα φιλτάτη ἄρτι λυπεῖται, οἱ δέ σοι περιώδυνοι λόγοι, καίπερ ῥητορείας ἔχονται, τὴν χελώνην οὐκ ὠφελοῦσιν· ἀλλ' ἔασον ταῦτα, καὶ εὑρὲ πόρον ζωῆς καὶ σωτηρίας. Λέγεται γὰρ, ὡς ὁ μὲν ἀνδρεῖος, ἐν καιρῷ συμπλοκῆς ἑτοιμάζεται, ὁ δὲ πιστὸς ἐν ταῖς δόσεσι καὶ λήψεσι, καὶ οἱ φίλοι ἐν καιρῷ πειρασμοῦ γνωρίζονται.» Ὁ δὲ μῦς, «Ἐμοὶ δοκεῖ, ἔφη, συμφέρειν σε τὴν δορκάδα ἀπελθεῖν, καὶ ὡς νεκρὰν ἐν μέσῳ τῆς ὁδοῦ τῶν θηρευτῶν πεπτωκέναι, καὶ ἐπιμαρτυρῆσαί σοι τὴν νέκρωσιν τὸν κόρακα, (ἐν τῷ) ἐπικαθεσθῆναί σοι, καὶ ὑποκρίνεσθαι ἐσθίειν τὰς σάρκας σου. Οἶμαι γὰρ, ὡς τοῦτο ἰδὼν ὁ θηρευτὴς ἀποθήσεται τὸ τόξον αὐτοῦ, καὶ τὴν φαρέτραν, καὶ προσελεύσεταί σοι. Ὅτε οὖν ἴδῃς τοῦτον προσεγγίζοντα, ἀναστᾶσα σχολιαίτερον βάδιζε, ἐλπίδι τοῦ καταλαβεῖν σε αὐτὸν ὑποσαίνουσα, καὶ καταλαμβάνοντος, χρῶ ἐπὶ πλέον τῇ τῶν ποδῶν ὠκύτητι· ἐν γὰρ τῷ μεταξὺ ἔγωγε τῶν δεσμῶν τὴν χελώνην ἀπολύσω, τοῖς ὀδοῦσι

καταφαγὼν τὸ δίκτυον.» Ἡ δὲ δορκὰς τὸ προσταχθὲν ἐποίησε, καὶ οὕτω λυθεῖσα παρὰ τοῦ μυὸς ἡ χελώνη, σῶοι ἅπαντες οἴκαδε ἐπανέζευξαν. Οὕτως ἄρα καὶ οἱ ὀρθῶς φιλοῦντες τῶν οἰκείων φίλων ἀντέχονται.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Μετὰ ταῦτα δὲ ὁ Βασιλεὺς πρὸς τὸν φιλόσοφον ἔφη· «Ἔγνων διὰ τούτου σου τοῦ παραδείγματος τὰ τῆς εἰλικρινοῦς φιλίας. Λοιπὸν ἀνάγγειλόν μοι ὑποδείγματι, πῶς δεῖ τινα παρατηρεῖν τὸν ἐχθρὸν, εὔνοιαν ὑποκρινόμενον.»

Ὁ δὲ φιλόσοφος ἔφη· «Ὁ ἐχθρῷ καταπιστευόμενος πείσεται τὸ τῶν γλαυκῶν. Λέγεται γὰρ, ὡς ἔν τινι ὄρει, ἐν ὑπερμεγέθει δένδρῳ, κόρακες διῆγον χίλιοι, παρ' ἑνὸς κυριευόμενοι, καὶ πρὸς τὰς γλαῦκας ἀεὶ ἐχθρωδῶς διακείμενοι. Νυκτὸς γοῦν αἱ γλαῦκες ἐπελθοῦσαι τούτοις, πολλοὺς μὲν ἀπέκτειναν, ἑτέρους δὲ ἐτραυμάτισαν. Ἕωθεν δὲ ὁ κοράκων βασιλεὺς τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἐπισυνάξας, καὶ συνέδριον ποιήσας, εἶπεν· «Εἴδετε, ἃ τὸ τῶν γλαυκῶν γένος εἰς ἡμᾶς ἔδρασε, καὶ ὅπως τὴν ἡμετέραν δύναμιν κατετροπώσατο, καὶ ὅσους ἀπέκτειναν, καὶ ἐτραυμάτισαν, τά τε πτερὰ ἔτιλαν· ὧν δὴ πάντων χείριστον, τὸ κατατολμῆσαι ἡμῶν, καὶ ὄψεσθαι δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὰ ἑπόμενα.» Ἦσαν δὲ παρὰ τῷ τοιούτῳ Βασιλεῖ προτοσύμβουλοι πέντε, ὧν ὁ εἷς ὑπολαβὼν εἶπεν· «Οὐδὲν ἕτερον σώσει ἡμᾶς ταύτης τῆς ἐπιδρομῆς ἄλλο, ἢ τὸ φυγεῖν, καὶ τὴν ἐνταῦθα διατριβὴν καταλιπεῖν, καὶ τὸν ἐπὶ ξένης βίον ἀσπάζεσθαι, μὴ ἐξὸν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἀντιπαρατάττεσθαι.»

Ὁ δὲ ἕτερος ἔφη· «Οὐ κρίνω συμφέρον εἶναι ἐπὶ τοσοῦτον ὑπὸ μιᾶς προσβολῆς ταπεινωθέντας, τὴν πατρίδα καταλιπεῖν, καὶ τὸν ἐπὶ ξένης ἀσπάζεσθαι βίον· ἀλλ' ἑτοιμάζεσθε, ὦ φί-

λοι, καὶ πρὸς ἀγῶνα ἀποδύεσθε, καὶ εἴ ποτε οἱ ἐχθροὶ ἐπελεύσονται, συμπλακῆναι δεῖ τούτοις, καὶ φυλάττεσθαι τὸ εἰσδῦναι τούτους μέσον ἡμῶν. Καὶ εἰ μὲν νικήσωμεν ταύτας, εἶτ' οὖν ἄμεμπτοι περὶ τὴν πρώτην προσβολὴν ἐσόμεθα.»

Ὁ δὲ τρίτος εἶπεν· «Οὐ καλῶς, ὦ Βασιλεῦ, οἱ τοιοῦτοι λέγουσιν· ἀλλὰ δεῖ ἡμᾶς ἀναμαθεῖν, εἰ βούλονται οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν φιλιωθῆναι ἡμῖν, καὶ σπονδὰς εἰρηνικὰς ποιήσασθαι διὰ δώρων ὑπαγόμενοι, ἃ δὴ καὶ πέμψομεν αὐτοῖς, καὶ ἀμερίμνως βιώσομεν· ἀεὶ γὰρ οἱ Βασιλεῖς περὶ τῶν οἰκείων χωρῶν δεδιότες, καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀδυνατοῦντες, ἀντάλλαγμα ποιοῦνται τὸν χρυσόν, δι' οὗ συντηροῦσι τοὺς ὑπ' αὐτούς.»

Ὁ δὲ τέταρτος ἔφη· «Οὐ καλῶς βουλεύῃ· ἀλλὰ κρεῖττόν ἐστι τῷ βίῳ στενοῦσθαι καὶ ὠδινᾶσθαι, ἢ τοσοῦτον τοῖς ἐχθροῖς ὑποπεσεῖν, ὧν κρείττονές ἐσμεν καὶ τιμιώτεροι. Ἀλλ' εἰ καὶ τοῦτο, ὃ παραινεῖς, ποιήσομεν, οὐκ ἀρκεσθήσονται τοῖς ὀλίγοις· ἀλλὰ τὰ ὑπὲρ δύναμιν ἐπιζητήσουσι. Λέγεται γάρ, ὡς δεῖ πρὸ τῆς χρείας τοὺς ἐχθροὺς διὰ μετρίων ἀφέλκεσθαι δώρων πρὸς φιλίαν, μὴ μὴν διὰ πολλῶν· τοῦτο γὰρ μὲν τὴν ἐκείνων δύναμιν ἐπιτείνει, τὴν δ' ἡμετέραν ἐκλύσει. Τῆς γὰρ ἐν ἡλίῳ ἱσταμένης ῥάβδου μετρία κλίσις τὴν σκιὰν ἐπιτείνει, ἡ δὲ ἄμετρος ταύτην συστέλλει· δεῖ οὖν καὶ τὴν εἰρήνην ἀσπάζεσθαι, καὶ τὸ πολεμεῖν.»

Ὁ δὲ πέμπτος εἶπεν· «Οὐ δυνατὸν ἡμῖν ἐστι τὸ πολεμεῖν· ἐπικρατέστεραι γὰρ ἡμῶν αἱ γλαῦκες. Ὁ γὰρ ἀγνοῶν, ἑαυτὸν μᾶλλον, ἢ τοὺς ἐναντίους ἔβλαψεν· εἰ τάχα ὁ συνετὸς οὐκ ἀδύνατόν ποτε λογίζεται τὸν ἐχθρόν. Ἔγωγε οὖν καὶ νῦν τε καὶ πρότερον τὸν ἐχθρὸν δέδοικα, καὶ πρὸ τούτου ἐδεδοίκειν· οὐδεὶς γὰρ ἐχέφρων ἀνὴρ τοῦ ἰδίου ἐχθροῦ περιφρονεῖ, οὗπερ ἐγγὺς διάγει. Καὶ ὁ ἄριστος στρατηγός, ἑτέρας μηχανῆς οὐχ αἱρεῖται τὸ πολεμεῖν· ἐν πᾶσι γὰρ τοῖς ἄλλοις αἱ δαπάναι περὶ πλοῦτον, ἐν δὲ τῷ πολέμῳ περὶ αὐτάς τε ψυχάς.» Ὁ δὲ

Βασιλεὺς ἔφη· «Εἰ τὸ πολεμεῖν οὐ συναινεῖς, τί ἕτερον προτρέπεις;» Ὁ δὲ εἶπε· «Δεῖ σε, ὦ βασιλεῦ, συμβούλοις χρήσασθαι τοῖς ὑπόσε συνετωτάτοις· ἡ γὰρ ἀρίστη βουλὴ μυρίων στρατευμάτων καὶ παρασκευῶν ἐπικρατεστέρα ἐστί, καὶ προτίθησιν αὐτὴ σκοποὺς ὀνησίμους τῷ βίῳ, ὥσπερ οἱ ποταμοὶ τῷ θαλαττίῳ ὕδατι. Καὶ οὐδέποτε νουνεχὴς τὴν τοῦ ἐχθροῦ δύναμιν καὶ πονηρίαν ἐπὶ βλάβῃ ἐπάγεται, καὶ ὅσα καὶ οἷα βούλεται ἐν τοῖς πρὸς αὐτὸν στρατεύμασι χρήσηται, καὶ ἐπιτηδείοις καὶ παρασκευαῖς. Ἐπεὶ οὖν μοι συμβούλῳ ἐχρήσω, ὦ Βασιλεῦ, βούλομαί σοι ἰδίᾳ τε, καὶ δημοσίᾳ προσομιλῆσαι· καὶ δημοσίᾳ μὲν λέγω σοι, ὅτι καθάπερ οὐ συνορῶ λυσιτελὲς τὸ πολεμεῖν, οὕτως οὐδὲ τὸ φόρους τελεῖν, καὶ ὑπόπτωσιν τοιαύτην ἀσπάζεσθαι· ὁ γὰρ μεγαλόνους ἀνὴρ αἱρεῖται μᾶλλον μετὰ δόξης θάνατον, ἢ τὴν ἐν ἀτιμίᾳ ζωήν. Μὴ οὖν ἀμελήσῃς καὶ ἀναβάλῃ περὶ τὰ τοιαῦτα· *ἀεὶ γὰρ ἀμφιβολοεργὸς ἀνὴρ ἄτησι παλαίει*, κατὰ τὸν ποιητήν. Ἰδίᾳ δέ σοι διαλέξομαι, ὅτι ἀκούω τῶν πάλαι λεγόντων, ὡς οἱ Βασιλεῖς τροπαιοῦχοι γίνονται διὰ τῆς ἀρίστης οἰκονομίας· ἡ δὲ ἀρίστη οἰκονομία ἐπιγίνεται διὰ τῆς πολυειδοῦς βουλῆς· ἡ δὲ βουλὴ ἐνεργεστέρα γίνεται, ὅτε μὴ ἐκφαυλισθῇ. Ἐκφαυλίζεται δὲ τὰ μυστήρια ἐξόχως, ἢ παρὰ τοῦ προσκαλοῦντος εἰς τὴν συμβουλὴν, ἢ παρὰ τῶν καλουμένων, ἢ διὰ τῶν ταῦτα συνεργούντων, ἢ παρὰ τῶν εἰς πρεσβείαν ἀποστελλομένων, ἢ παρὰ τῶν τὰ ἑπόμενα τισὶ τῶν προδήλων ἔργων συντηρούντων, ἢ παρὰ τῶν οὐκ ὀρθῶς συλλογιζομένων, καὶ στοχαζομένων. Ὁ δὲ τὸ οἰκεῖον μυστήριον συντηρῶν κατὰ δύο τρόπους ὠφελεῖται· ἢ γὰρ τυγχάνει τοῦ ἐφετοῦ, ἢ ἀποτυγχάνων, τὴν τῆς ἀτυχίας μέμψιν ἐκφεύγει. Οὐ δεῖ δὲ τὸν προσκαλοῦντα εἰς τὴν συμβουλὴν, συνετώτατον ὄντα, τῶν προσκαλουμένων τοὺς λόγους περιφρονεῖν· βεβαιοῦται γὰρ, καὶ προστίθεται διὰ τούτων ἡ τοῦ λογισμοῦ αὐτοῦ ἀκρίβεια.

Εἰ γὰρ ὁ Βασιλεὺς συντηρεῖ τὰ οἰκεῖα μυστήρια, καὶ ἀνδράσι νουνεχέσι πρὸς τὰς οἰκονομίας χρήσηται, φοβερὸς ἔσται τοῖς πολλοῖς, καὶ τὴν διάνοιαν ἀκατάληπτος. Καὶ εἰ τὴν τοῦ εὐνοοῦντος καὶ εὐγνωμονοῦντος ἐνέργειαν μὴ παρορᾷ, μήτε τὰ παρά τινος ἡμαρτημένα παρατρέχει, οὕτως ἐν ἅπασιν εὐοδωθήσεται, καὶ κράτιστος ἔσται. Τάξις δέ ἐστιν ἐν τοῖς μυστηστηρίοις· τὰ μὲν γὰρ δύο, τὰ δὲ καὶ ἐπέκεινα ἀκουστὰς ἐπιδέχεται. Ἐν ᾧ δέσοι μέλλω ἀναγγεῖλαι, δεῖ στομάτων μὲν δύω, ὦτα δὲ τέσσαρα συνδραμεῖν βούλομαι.»

Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἀνέστη, καὶ κατὰ μόνας αὐτῷ προσωμίλησε, καὶ ἠρώτησε περὶ τῆς αἰτίας τῆς μεγίστης ἔχθρας. Ὁ δὲ πρωτοσύμβουλος ἔφη· «Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐνέξεως τοιάδε ἐστί· λέγεται γὰρ, ὅτι πετεινῶν ποτε γένος τι συναθροισθὲν ἀνηγόρευε γλαυκά τινα ἑαυτοῖς Βασιλέα. Κόραξ δέ τις, ἐκεῖσε τυχὼν, ἔφη· «Εἰ μή τι, ὡς ἀτιμότερον τῶν πετεινῶν παρεωράθη ὑμῖν ὁ ταὼς, γερανὸς, καὶ περιστερὰ, καὶ νῆττα, οὐκ ἔδει ὑμᾶς τὸ δυσῶδες τοῦτο ζῶον ἀναγορεῦσαι· ὁμοῦ τε γὰρ καὶ τὸ τῆς ψυχῆς κάλλος ἀφήρηται, καὶ ἄνουν ἐστὶ, καὶ ἀσύνετον, καὶ ὀργίλον, καὶ ἄτακτον, καὶ ὄψεως ἡμερινῆς ἐστερημένον, καὶ δόλιον, καὶ πανοῦργον· καὶ ὃ, δὴ πάντων χείριστον, οὐ δύναταί τι τῶν πτηνῶν αὐτῷ προσεγγίσαι, διὰ τὴν αὐτοῦ οἴησίν τε καὶ ὑπερηφανίαν, καὶ πονηρίαν. Καὶ γὰρ ὁ Βασιλεὺς, εἰ τύχοι ἀσύνετος, οἱ ἐγγὺς καὶ πλησιάζοντες αὐτῷ, ἐὰν νουνεχεῖς ὦσι καὶ σώφρονες, ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἀπαράλλακτος μένει, καὶ εὐθύνονται τὰ πράγματα αὐτοῦ, ὥσπερ ἐκείνου τοῦ λαγωοῦ, τοῦ πορευθέντος ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς τοὺς ἐλέφαντας ἐκ προσώπου τοῦ φέγγους, καὶ κατορθωκότος τὰ πράγματα τοῦ Βασιλέως σὺν πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτόν.»

Τῶν δὲ, καὶ πῶς ἦν τοῦτο; πυθομένων, ὁ κόραξ ἔφη πρὸς αὐτούς· «Λέγεται, ὥς ποτε ἀνομβρία ἐγεγόνει μεγίστη, τῶν πηγέων ἐκλελοιπότων ὑδάτων, ὥστε ξηρανθῆναι τὰ φυτὰ

πάντα· ἐστενοχοροῦντο δὲ πάντα τὰ ζῶα, ἐξαιρέτως δὲ οἱ ἐλέφαντες, καὶ προσελθόντες εἶπον τῷ Βασιλεῖ αὐτῶν· «Δέον ἐστὶν ἡμᾶς, ὦ Βασιλεῦ, μετοικῆσαι ἐν ἄλλῳ τινὶ τόπῳ χλοηφόρῳ καὶ ὑδατώδει, μήποτε τεθνηξώμεθα ἐνθάδε.» Ὁ δὲ Βασιλεὺς αὐτῶν ἔπεμψέ τινας ἐξ αὐτῶν τοῦ εὑρεῖν ἑαυτοῖς τόπον ἀνήκοντα. Ἀπελθόντες δὲ ἐκεῖνοι καὶ εὑρόντες ὑπέστρεψαν, καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Βασιλεῖ, ἐν τῷδε, λέγοντες, τῷ τόπῳ πηγὴ ὕδατος καὶ χλόη δαψιλής· καὶ εὐθὺς μετοικήσαντες ᾤκησαν ἐκεῖ.

Ἦσαν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ὀπαὶ λαγωῶν· καὶ προσελθόντες οἱ ἐλέφαντες κατεπάτησαν ἐκεῖσε τοὺς λαγωοὺς, καὶ ἀπέκτεινάν τινας ἐξ αὐτῶν. Ἐν δὲ τῷ ὑποστρέψαι αὐτοὺς συνήχθησαν οἱ λαγωοὶ, καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Βασιλεῖ αὐτῶν, ἃ πεπόνθασι παρὰ τῶν ἐλεφάντων. Καὶ ᾐτήσαντο αὐτὸν, ὅπως γένηται μηχανή τις παρ' αὐτοῦ, τοῦ λυτρωθῆναι τῆς ἐπηρείας τῶν ἐλεφάντων. Ἀναστὰς οὖν εἷς ἐξ αὐτῶν, ἔφη· «Ἐγὼ ἀπελθὼν πρὸς αὐτοὺς, πείσω τούτους τὸν ἡμέτερον ἐάσαι χῶρον· πέμψατε οὖν μετ' ἐμοῦ τινας, ἀκοῦσαι τοὺς λόγους, οὓς μέλλω εἰπεῖν αὐτοῖς.» Ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν λαγωῶν εἶπεν· «Σὺ πιστὸς εἶ, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν χρεία τοῦ μετὰ σοῦ πέμψαι μάρτυρας· εἶδον γὰρ τὴν σὴν πρὸς ἡμᾶς εὔνοιαν. Ἄπελθε οὖν, καὶ ποίει, καὶ λέγε, ἃ βούλει.» Ἀνατείλαντος δὲ τοῦ φέγγους ἀπῆλθεν ὁ λαγωὸς πρὸς τοὺς ἐλέφαντας, καὶ φοβηθεὶς, μὴ καταπατηθῇ παρ' αὐτῶν, ἀνῆλθεν ἐπί τι ὄρος ὑψηλὸν, καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἐδημηγόρησεν οὕτως· «Ὦ Βασιλεῦ τῶν ἐλεφάντων, πρέσβυς πρός σε ἀπεστάλην παρὰ τοῦ φέγγους· σὺ δὲ οἶδας, ὅτι ὁ ἀπεσταλμένος, κἂν θρασυλογῇ, ἀβλαβὴς μένει. Λέγει σοι τὸ φέγγος· ἄτακτον καὶ μέμψεως οὐκ ἐκτὸς, πολεμεῖν τὸν δυνατὸν τῷ ἀδυνάτῳ· ἐπαινετότερον δὲ τὸν ἰσοδύναμον τῷ ἰσοδυνάμῳ. Σὺ δὲ ἦλθες ἐν τῷδε τῷ τόπῳ, ἀδικῶν καὶ βλάπτων τοὺς ὑπ' ἐμὲ λα-

γωούς, οἳ καὶ ἀσθενέστεροί εἰσι πάντων τῶν ζώων, καὶ ἀπέκτεινας αὐτούς, καὶ κατέλυσας αὐτῶν τὰς ὀπάς, καὶ ἐθόλωσας τὸ ὕδωρ, ἐν ᾧ εἰμι. Ἀλλ' ἰδοὺ κἀγὼ διὰ τὰ ἃ πεποίηκας αὐτοῖς ἀδίκως, σβεννύω τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ ἀποκτενῶ ὑμᾶς· καὶ εἰ τούτοις ἀπιστεῖς, ὦ Βασιλεῦ, ἐλθὲ πρὸς τὴν πηγήν, καὶ ὄψει με.» Ἀκούσας δὲ ὁ τῶν ἐλεφάντων Βασιλεύς, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πάντες τοῦ λαγωοῦ, ὡς ἐκ προσώπου τοῦ φέγγους, ἐθαύμασαν· καὶ εὐθὺς αὐτὸς καλέσας τὸν λαγωὸν ἀπῆλθε σὺν αὐτῷ πρὸς τὴν πηγήν. Ὁ δὲ λαγωὸς δείξας τῷ ἐλέφαντι τὸ τῆς σελήνης ὁμοίωμα ἐν τῇ πηγῇ, «Νίψαι, ἔφη, ἐκ τοῦ ὕδατος, καὶ προσεύχου, ὅπως ἀξιωθῇς τῆς ὁμιλίας αὐτῆς.» Ὁ δὲ Βασιλεὺς τῶν ἐλεφάντων φοβηθεὶς εἶπε· «Μὴ ὀργίζου κατ' ἐμοῦ, Κύριέ μου· οὐ γὰρ ἐλεύσομαι ἔτι ἐνθάδε, οὐδέ τις τῶν ὑπ' ἐμέ.» Καὶ οὕτως ἀπηλλάγησαν οἱ λαγωοὶ τῆς τῶν ἐλεφάντων βλάβης.

Ταῦτα ὑμῖν διῆλθον διὰ τὴν ὀξυθυμίαν καὶ μεγαλαυχίαν τῶν γλαυκῶν, καὶ πονηρίαν αὐτῶν, καὶ ὅτι οὐ δύναταί τις προσεγγίσαι αὐταῖς, ἢ συμβουλεύσασθαι, ἢ ὁμιλῆσαι· διότι οὐκ εἰσὶν ἐξ αἵματος βασιλικοῦ. Πάλιν δὲ οἱ προβάλλοντες μετὰ τοῦ κακοῦ Βασιλέως διαβολάς τινας, καὶ ἀδικίας καὶ πονηρίας, πείσονται τὸ τοῦ λαγωοῦ καὶ τοῦ σκιούρου, παρὰ τῆς γαλῆς.» Τὰ δὲ πετεινὰ εἶπον· «Καὶ πῶς ἦν τοῦτο;» Ὁ δὲ κόραξ πάλιν ὑπολαβὼν ἔφη· «Ἦν πλησίον τινὸς δένδρου ὀπὴ σκιούρου· ἦν δέ μοι ὁ σκίουρος φίλτατος πάνυ. Συνέβη δὲ τὸν σκίουρον ἀπελθόντα καταλεῖψαι τὴν ὀπὴν μόνην· ἐγὼ δὲ ἀπελθὼν ἐν αὐτῇ, καὶ μὴ εὑρὼν αὐτόν, ἐνεκαρτέρουν καὶ οὐχ ὑπέστρεφεν· ἐθλίβην δὲ μεγάλως περὶ αὐτοῦ. Ἐξ ἄλλου δέ τινος τόπου ἐλθὼν λαγωός τις ᾤκησεν ἐν τῇ τοῦ σκιούρου ὀπῇ. Ἐπανελθὼν δὲ ἐκεῖνος, καὶ εὑρὼν τὸν λαγωόν, «Ἔξελθέ φησιν, ἐκ τῆς οἰκίας μου.» Ὁ δὲ λαγωός, μὴ θέλων ἐξελθεῖν, «Ὁ τόπος οὗτος, ἔφη, ἐμὸς ἦν τὸ πρῶτον, καὶ εἰ βούλει, δικα-

σθῶμεν.» Ὁ δὲ ἔφη· «Ἔχω ἐπὶ τοῦτο μάρτυρας, καὶ πλησίον ἡμῶν ἐςὶν ὁ δικαςής.» Καὶ ὁ λαγωὸς, «Καὶ τίς ἐςὶν οὗτος;» —«Γαλῆτις ἀσκήτριά, φησιν ὁ σκίουρος, παρὰ τὸν αἰγιαλὸν, εὐσεβὴς καὶ δικαία, μηδέποτέ τινι ὀργιζομένη.»—«Ἀπέλθωμεν τοιγαροῦν, φησιν ὁ λαγωὸς, πρὸς αὐτήν.» Ἡ δὲ γαλῆ τούτους ἰδοῦσα πρὸς αὐτὴν ἐρχομένους, ἤρξατο εὔχεσθαι καὶ ὑποψιθυρίζειν, καὶ γονυκλινεῖν, ὅτι πανοῦργος ἦν, καὶ ἐβούλετο καταφαγεῖν αὐτοὺς, ὃ καὶ ἐποίησεν. Ἐγγίσαντες οὖν αὐτῇ, ἤρξαντο διαλέγεσθαι καὶ ἀντιμάχεσθαι. Ὁ δὲ κριτὴς εἶπεν αὐτοῖς· «Ἵνα τί, ἀδελφοί, οὕτω μάχεσθε πρὸς ἀλλήλους; Ἐγγίσατε πρός με, ἵνα ἀκούσωμαι ὑμῶν· γεγήρακα γὰρ, καὶ τετύφλωμαι, καὶ οὐκ ἀκούω. Ἐγγίσατε πλησίον, καὶ ἄρατε τὰς φωνὰς, ὅπως νοήσω τὰ λεχθέντα παρ' ὑμῶν.» Οἱ δὲ ἄφρονες καὶ τοῦτο ἐποίησαν. Ἀκούσασα δὲ τὰ λεχθέντα παρ' αὐτῶν, ἤρξατο παραινεῖν αὐτοῖς. Οἱ δὲ, ἀκούοντες τὰς παραινέσεις, θαῤῥοῦντες προσήγγισαν αὐτῇ. Ἡ δὲ εἰσπηδήσασα ἀπέκτεινεν αὐτούς. Καὶ τοῦτον τὸν μῦθον ἔλεξα ὑμῖν, ὦ οὗτοι, ὅτι ἡ γλαὺξ πανοῦργος τυγχάνει καὶ σαρκοφάγος, καὶ οὐ δεῖ ὑμᾶς καταπιστεῦσαι αὐτῇ.»

Ταῦτα ἀκοῦσαν τὸ τῶν πτηνῶν ἐκεῖνο γένος καθεῖλον τῆς ἀρχῆς τὴν γλαῦκα. Καθαιρηθεῖσα δὲ ἡ γλαὺξ εἶπε πρὸς τὸν κόρακα· «Οὐ σύνοιδα ἐμαυτῇ, ὦ κόραξ, ὅτι ἔδρασά ποτε ἐναντίον τι κατά σου, καὶ διὰ τί τοιαύτην κατ' ἐμοῦ ἐποίησας δημηγορίαν καὶ ἀντεκδίκησιν; Ἀλλ' ἴσθι, ὡς τὸ τεμνόμενον ξύλον διὰ τῆς ἀξίνης αὖθις ἐκφύει, καὶ τὸ διὰ ξίφους τραῦμα πάλιν συνουλοῦται, καὶ ἐνσκιῤῥοῦται· ἡ δὲ τῆς γλώττης δῆξις ἀνίατός ἐστιν, ὡς ἁπτομένης αὐτῆς μέσης τῆς καρδίας. Καὶ γὰρ τὸ πῦρ σβέννυσι τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ δηλητήριον φαρμάκοις τισὶν ἀντικρούεται, καὶ ὁ ἔρως τῇ ἐπιτυχίᾳ παύεται· τὸ δὲ τῆς μνησικακίας πῦρ ἀεὶ ζῶόν ἐςι. καὶ ὃ ἀνεσπάρη μέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν, ὦ κόραξ, δένδρον γενήσεται,

οὐδέποτε ἐκριζούμενον.» Ταῦτα εἰποῦσα ἡ γλαὺξ ἀπηλλάγη, θυμοῦ πνέουσα· καὶ μετεμελήθη ὁ κόραξ, ὅτι κατηναιδεύσατο. Αὕτη γοῦν ἐστιν ἡ μεγίστη ἔχθρα, καὶ οὐκ ἄλλη.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔφη· «Ἔγνων τὰ τοιαῦτα· λοιπὸν οὖν εἰπὲ περὶ τῶν προκειμένων ἡμῖν ἀναγκαίων, καὶ τί δεῖ ἔτι ποιεῖν;» Ὁ δὲ πρωτοσύμβουλος εἶπε· «Τὰ περὶ τοῦ πολέμου οὐ συναινῶ, οὐδὲ προτρέπω εἰς τοῦτον. Ἀλλ' ἴσως δυνηθείημέν τι διά τινος κατορθῶσαι μηχανῆς· μεγάλα γὰρ αὕτη δύναται· καθάπερ ἐμηχανήσαντο καί τινες κατά τινος ἀσκητοῦ. Λέγεται γὰρ, ὡς ἀσκητὴς ἠγόρασε τράγον, καὶ ἀπήρχετο εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἰδόντες δὲ αὐτόν τινες, συνεβουλεύσαντο ἆραι ἀπ' αὐτοῦ τὸν τράγον διὰ μηχανῆς. Ἐγγίσαντες οὖν αὐτῷ, εἶπεν ὁ πρῶτος αὐτῶν· «Ὁρᾷς, πῶς αἴρει οὗτος ὁ ἀσκητὴς τὸν κύνα τὸν μικρόν;» Ὁ δὲ δεύτερος ἔφη· «Ὁρῶ μὲν ἀσκητὴν, ἔργον δὲ ἀσεβοῦς· εἰ γὰρ ἦν ἀσκητὴς, οὐκ ἂν ἔσυρε τὸν κύνα.» Ὁ δὲ ἀπέλυσεν αὐτόν· καὶ ἀπελθὼν ἔπλυνε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν τῷ ποταμῷ καὶ ἐκαθαρίσθη. Καὶ λαβόντες τὸν τράγον ἔσφαξαν καὶ διεμερίσαντο ἑαυτοῖς.

Ταύτην τὴν παραβολὴν διεξείην ὑμῖν, ἵνα ἐπιγνῶτε ὁμολογουμένως, ὡς ἄνω μοι εἴρηται, ὅτι ἡ μηχανὴ μεγάλα δύναται ποιῆσαι. Κρίνω οὖν συμφέρον εἶναι, ὀργισθῆναί σου τὴν μεγαλειότητα κατ' ἐμοῦ, πάντων ὁρώντων, καὶ προστάξαι τυφθῆναί με ἀφειδῶς ἐπὶ μέσου· ὥστε με αἱματωθῆναι τοῖς ὤμοις[1]· εἶτα καὶ τὰ πτερά μου ἐκτίλασθαι καὶ τὴν οὐρὰν, καὶ ῥιφῆναι πλησίον τούτου τοῦ δένδρου. Εἶτα τούτου γενομένου ἀπᾶραί σε μετὰ τῶν ὑπό σε, καὶ ἐᾶσαί με κείμενον.» Τοῦτο οὖν ποιήσας ὁ Βασιλεὺς τῶν κοράκων μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀπεδήμησε. Νυκτὸς δὲ αἱ γλαῦκες ἐπὶ τὸ δένδρον παραγενόμεναι οὐκ εἶδόν τινα ἐν αὐτῷ, εἰ μὴ μόνον τὸν τυφθέντα κόρακα κείμενον, καὶ ἀνήγγειλαν τοῦτο τῷ

(1) Τὸ κείμενον τοῦ πρώτου ἐκδ. φέρει α ι ν ο ι ς.

οἰκείῳ αὐτῶν Βασιλεῖ. Ὁ δὲ τῷ κόρακι προσεγγίσας ἐπηρώτησε, πόθεν τε ἐστὶ, καὶ ὅπῃ οἱ λοιποὶ ἐτράπησαν κόρακες; Ὁ δὲ κόραξ εἶπεν· «Ἐγώ εἰμι ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνα. Ὅπῃ δὲ οἱ κόρακες ἐτράπησαν, οὐκ ἐπίσταμαι· πῶς γὰρ ἂν τὰ ἐκείνων εἰδείην μυστήρια οὑτωσί διακείμενος;» Καὶ ὁ Βασιλεὺς ἔφη· «Τῷ ὄντι οὗτος ὁ πρωτοσύμβουλός ἐστι τοῦ τῶν κοράκων ἀρχηγοῦ· ἐρωτήσα τε οὖν αὐτὸν, διὰ ποίαν αἰτίαν τοσαῦτα πέπονθε δεινά;» Ὁ δὲ κόραξ εἶπεν· «Ἡ ἐμὴ κακοβουλία τοῖς τοιούτοις με κακοῖς περιέπλεξεν· ὅτε γὰρ παρ' ὑμῶν ἡττήθησαν οἱ κόρακες, βουλευτήριον τούτοις συνέστη, καὶ ἕκαστος, ὡς εἶχε σκέψεως, ἐφθέγξατο, καὶ συνεβούλευσεν. Ἐγὼ δὲ ἐπαῤῥησιάσθην ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ εἶπον, ὡς δυνατώτεραί ἐςε τῶν κοράκων, καὶ τῷ πλήθει ὑπερβάλλουσαι· καὶ διὰ τοῦτο δεῖ μὴ ἀντιπαρατάξασθαι πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ τὴν εἰρήνην ἐπιζητεῖν, καὶ φόρους τελέσαι, εἴπερ δέχονται, καὶ σπένδεσθαι, καὶ ςέργειν, καὶ χάριτας τούτου ἕνεκα Θεῷ καθομολογεῖν. Τῷ γὰρ ἐπικρατεστέρῳ ἐχθρῷ δεῖ τὸν νοῦν ἔχοντα εἴκειν, καὶ τὴν ἐκ τούτου βλάβην ἐκφεύγειν· ἢ οὐχ ὁρᾶτε, ὅπως ὁ σφοδρὸς ἄνεμος τὰ ὑπερμεγέθη τῶν δένδρων ἐκριζοῖ καὶ συνθραύει· τὰ δὲ ἀδρανῆ τῶν φυτῶν τούτῳ συμπεριφερόμενα οὐ καταβάλλει; Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ κόρακες ὑπόπτευόν με, καί τινα τρόπον εὐνοεῖν ὑμῖν, καὶ διὰ τοῦτο ταῦτα διαλέγεσθαι· καὶ θυμοῦ πλησθέντες τοιαύτῃ με καταδίκῃ ὑπέβαλον, τὸ πολεμεῖν τοῦ εἰρήνην ἄγειν προαιρούμενοι.»

Τούτων ἀκούσας τῶν λόγων ὁ Βασιλεὺς, ἔφη πρός τινα τῶν αὐτοῦ συμβούλων· «Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τούτου;» «Ὡς τάχιον ἀναιρηθήτω, φησί· τρόπαιον γὰρ ἡμῖν γενήσεται μέγιστον ἡ τούτου ἀναίρεσις. Ἀπαλλαγησόμεθα γὰρ αὐτοῦ τῶν σκευωριῶν καὶ μηχανῶν, ἃς ὑπὲρ τῶν κοράκων συῤῥάπτειν οὐ παύεται· ὁ γὰρ περί τι τῶν αὐτῷ πρακτέων ἀμελῶν τῶν λόγου ἀξίων, ἐν χερσὶν ἤδη τοῦτο ἔχων, καὶ

ἀπολέσας, οὐ ῥᾳδίως ἄλλοτε τεύξεται τούτου. Καὶ ὁ τὸν ἐχθρὸν ἐν ἀσθενείᾳ εὑρίσκων, καὶ μὴ ἀναιρῶν αὐτὸν, ἐςνέωτα μεταμεληθήσεται, μὴ δυνάμενος τότε τοῦτο ποιῆσαι.»

Ἕτερος δέ τις τῶν τοῦ Βασιλέως πρωτοσυμβούλων ἔφη· «Οὐ δεῖ τοῦτον ἀναιρεθῆναι· γέγραπται γὰρ, ὡς κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξεις, καὶ λύχνον τυφώμενον οὐ σβέσεις· μᾶλλον δὲ καὶ οἰκτείρειν δικαιότατον, ὅτι τοιάςδε ὑπέστη συμφορὰς, καὶ τοιαῦτα ῥαπίσματα. Δεῖ οὖν τὸν τοιοῦτον περιέπειν· τὸ γὰρ διαφέρεσθαι τοὺς ἐχθροὺς πρὸς ἀλλήλους μέγιστον εὐτύχημα, ἴσως γὰρ ὠφεληθείημεν ἐξ αὐτοῦ, ὡς ὁ ἔμπορος παρὰ τοῦ κλέπτου. Λέγεται γὰρ, ὡς ἔμπορός τις γηραιὸς, πολύολβος ὢν, καὶ γυναῖκα ἔχων νέαν, ἐπόθει αὐτὴν λίαν· ἡ δὲ αὐτὸν ἀπεστρέφετο. Μιᾷ δὲ τῶν νυκτῶν, κοιμωμένων αὐτῶν, εἰσῆλθε κλέπτης, τοῦ συλῆσαι τὴν οἰκίαν· ἡ δὲ γυνὴ τοῦτον ἰδοῦσα καὶ φοβηθεῖσα, περιεπλάκη τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, καὶ ἐνηγκαλίσατο τὸ στῆθος αὐτοῦ. Ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, «Πόθεν μοι, ἔφη, τοῦτο; καὶ τίς οὗτος ὁ πόθος;» Καὶ ἀναβλέψας εἶδε τὸν κλέπτην, καὶ ἔγνω, ὅτι δι' αὐτόν ἐστιν ἡ ἀγάπη αὕτη τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν κλέπτην· «Λάβε ἐκ τοῦ οἴκου μου, ὅσα βούλει, ἀκώλυτος, διὰ τὸ πεποιηκέναι μοι τουτὶ τὸ ἀγαθόν· διά σε γὰρ περιεπλάκη μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἡ περιπόθητός μου γυνὴ πολλὰ πρότερον μισοῦσά με.» Οὕτως καὶ ἡμεῖς ἴσως ἐξ αὐτοῦ ὠφεληθῶμεν.»

Ἄλλος δέ τις πρωτοσύμβουλος τοῦ Βασιλέως εἶπε· «Καλῶς ἔφη οὗτος, ὦ Βασιλεῦ· ὁ γὰρ νοῦν ἔχων εὑρὼν τὸν τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ φίλον, τυφθέντα καὶ μαστιχθέντα παρ' αὐτοῦ, εὐεργετεῖ τὸ κατὰ δύναμιν, ἵνα ἐξ αὐτοῦ ὠφεληθῇ. Ὠφεληθήσεται δὲ (καθὼς) ὁ ἐκ τοῦ θανάτου, καὶ τοῦ δαίμονος (διὰ κλέπτου) ῥυσθεὶς ἄνθρωπος. Λέγεται γὰρ, ὡς ἀσκητής τις εἶχε δάμαλιν καλλίστην· ἰδὼν δὲ αὐτὴν ἔν τινι τόπῳ ὁ κλέπτων,

ἠβουλήθη μετὰ πανουργίας κλέπτειν αὐτήν. Ὁδοιποροῦντι δὲ αὐτῷ ἐφάνη ὁ διάβολος ἐν μορφῇ ἀνθρώπου, καί φησι πρὸς αὐτὸν ὁ κλέπτης· «Πόθεν ἔρχῃ; καὶ ποῖ πορεύῃ; καὶ τί βούλει ποιῆσαι;» Ὁ δὲ «Βούλομαί, φησι, τὸν ἀσκητὴν τοῦτον ἀποπνίξαι.» Καὶ ὁ κλέπτης πρὸς τὸν διάβολον· «Κἀγὼ βούλομαι τὴν δάμαλιν αὐτοῦ κλέψαι.» Ἀμφότεροι δὲ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ μοναχοῦ. Ὁ δὲ μοναχὸς, λαβὼν τὴν δάμαλιν εἰς τὸ οἰκίδιον αὐτοῦ, ἀπῆλθε τοῦ δειπνῆσαι. Ὁ δὲ κλέπτης εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· ἐὰν εἰσέλθῃ ὁ διάβολος πνίξαι τὸν ἀσκητὴν, φωνήσει ἴσως, καὶ συναχθέντος τοῦ λαοῦ ἀποτύχω τοῦ σκοποῦ. Καὶ εὐθέως ἔφη τῷ διαβόλῳ· «Ἡσύχασον, ἕως ἂν ἔλθω πρῶτος ἐγὼ, καὶ λήψομαι τὴν δάμαλιν, καὶ ἔσται ἡμῖν κοινή.» Φοβηθεὶς δὲ ὁ διάβολος, μήπως ἐν τῷ εἰσελθεῖν τὸν κλέπτην τοῦ λαβεῖν τὴν δάμαλιν νοηθῇ παρὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀστοχήσωσιν ὁμοῦ, εἶπε τῷ κλέπτῃ· «Ἀνέχου, ἕως ἂν ὑπνώσωσι πάντες, καὶ εὐθέως ὁμοῦ τύχωμεν τοῦ ποθουμένου.» Ὁ δὲ κλέπτης εἶπεν·«Οὐ τοῦτο.» Καὶ ἤρξαντο μάχεσθαι πρὸς ἀλλήλους, ἕως οὗ ἐφώνησεν ὁ κλέπτης τὸν μοναχὸν, καὶ εἶπεν· «Μοναχὲ, οὗτος ὁ διάβολος βούλεταί σε πνίξαι.» Καὶ αὖθις ὁ διάβολός φησι τῷ μοναχῷ· «Οὗτός ἐστι κλέπτης, καὶ βούλεται κλέψαι σου τὴν δάμαλιν.» Ὁ δὲ ἀσκητὴς ἔξυπνος γενόμενος ἐδίωξεν αὐτοὺς, καὶ ἐῤῥύσθη ἐκ θανάτου. Ταῦτα ὑμῖν εἶπον, ἵνα γνῶτε, ὅτι δεῖ τὸν ἐχέφρονα τιμῆσαι καὶ εὐεργετῆσαι τὸν φίλον τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ, καὶ ἴσως ὠφεληθήσεται, ὥσπερ καὶ οὗτος ὁ ἀσκητής.

Ὁ δὲ τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ συμβουλεύσας εἶπεν· «Ἀναιρεθήτω τάχιον, ὦ Βασιλεῦ, καὶ μὴ πιστεύσῃς τοῖς λόγοις αὐτοῦ τοῖς ψευδέσι καὶ ματαίοις. Ὁ γὰρ εὐφρονῶν οὐ πιστεύει τὸ ψεῦδος· ὁ δὲ ἄνους, ὁ προσέχων τοῖς ψευδέσι καὶ ματαίοις (λόγοις,) ὅμοιός ἐστι τέκτονί τινι, ἀπιστήσαντι τοῖς, ἃ εἶδε, καὶ ἃ ἤκουσε. Λέγεται γὰρ, ὡς τέκτων τις γυναῖκα

εἶχε πάνυ ὡραίαν καὶ περικαλλῆ· ἡ δὲ γυνὴ ἐφίλει τὸν γείτονα αὐτῆς. Νοήσαντες δὲ τοῦτο οἱ τοῦ τέκτονος συγγενεῖς, ἀπήγγειλαν αὐτῷ. Ὁ δὲ εἶπεν· «Ἐὰν μὴ αὐτὸς ἴδω τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, οὐ πιστεύω τοῦτο.» Καὶ θέλων δοκιμάσαι τὴν ἰδίαν γυναῖκα, εἶπεν αὐτῇ· «Βούλομαι ἀπελθεῖν εἰς τόν δέ τινα τόπον, ὅπως οἰκοδομήσω οἶκον τῷ Βασιλεῖ· ἑτοίμασον οὖν μοι τὰς πρὸς τὴν χρείαν δαπάνας.» Ποιησάσης δὲ αὐτῆς τοῦτο συντόμως, «Κλεῖσον, φησὶν ὁ ἀνὴρ, τὴν θύραν, καὶ τήρησον τὸν οἶκόν σου, ἕως ἔλθω.» Ἀπελθὼν δὲ μικρὸν ἐπανουργεύσατο, καὶ στραφεὶς ἐκρύβη ὑποκάτω τῆς κλίνης αὐτοῦ. Ἡ δὲ γυνὴ ἀπέστειλε πρὸς τὸν φίλον αὐτῆς λέγουσα· «Ἐλθὲ τάχιον πρός με· ὁ γὰρ ἀνήρ μου ἀπεδήμησεν εἴς τινα τόπον μακρὰν, διά τινα ὑπηρεσίαν.» Ἐλθὼν δὲ ἐκεῖνος ἔμενε παρ' αὐτῇ. Ὁ δὲ τέκτων, ἀκούων καὶ βλέπων τὰ γενόμενα ὕπνωσεν, ἐν ᾧ ἦν τόπῳ, καὶ ἐξέτεινε τὸν πόδα αὐτοῦ ἔξω τῆς κλίνης. Ἐκείνου δὲ κοιμωμένου, στραφεῖσα ἡ γυνὴ, καὶ ἰδοῦσα τὸν πόδα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐκτεταμένον, ἔφη τῷ μοιχῷ· «Φωνήσας ἐρώτησόν με, λέγων τίνα μᾶλλον φιλεῖς, τὸν ἄνδρα σου, ἢ ἐμέ;» Ὁ δὲ ἔφη τοῦτο πρὸς αὐτήν. Κἀκείνη πάλιν πρὸς αὐτόν· «Τίς ἡ χρεία τοῦ ἐρωτήματος τούτου; Οὐκ οἶσθα, ὅτι κρίνω οὐδένα κρείττονα τοῦ ἐμοῦ ἀνδρός; ἢ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς γῆς; Καὶ γὰρ αἱ γυναῖκες ἐὰν κτήσωνται φίλους, διὰ μικρὰν ἡδονὴν, καὶ διὰ χρήματα τοῦτο ποιοῦσιν· ὁ δὲ νόμιμος ἀνὴρ κρείττων ἐστὶ χιλίων φίλων· ὁ γὰρ κόπος αὐτῶν, καὶ ὁ μόχθος οὐδέν ἐστι. Καὶ εἴγε φιλῶ σε, τὸν τοῦ ποδὸς μέν τοι γε τοῦ ἐμοῦ ἀνδρὸς δάκτυλον ὅλης τῆς σῆς προτιμῶ κεφαλῆς.» Διυπνισθεὶς δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἀκούσας ταῦτα πάντα, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· «Ἀληθῶς ἡ ἀγάπη τῆς ἐμῆς γυναικὸς πολλὴ καὶ σταθερά ἐστι πρός με.» Πρωΐας δὲ γενομένης ἀπῆλθεν ὁ φίλος αὐτῆς· ἡ δὲ ἀφύπνωσεν ἐν τῷ κειτῶνι

αὐτῆς. Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ λαβὼν ῥιπίδιον ἤρξατο ῥιπίζειν αὐτήν, ὅτι καῦμα ἦν. Διυπνισθείσης δὲ αὐτῆς, καὶ ἰδούσης αὐτόν· «Ἀναπαύου, ἔφη φιλτάτη.» Διὰ γὰρ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ, ἃ εἶδεν εἰς αὐτὴν αἰσχρά, καὶ ἃ ἤκουσεν, οὐκ ἐπίστευε. Ταῦτά σοι διῆλθον, ὦ Βασιλεῦ, ἵνα μὴ πιστεύσῃς τοῖς λόγοις τοῦ κόρακος, τοῦ λήρου καὶ ἀναιδοῦς, ἀλλὰ θᾶττον ἀναιρεθήτω.» Ὁ δὲ Βασιλεὺς τῶν γλαυκῶν ὑπ' ἀνοίας καὶ μωρίας οὐκ ἤκουσε τοῦ πρωτοσυμβούλου, ἀλλὰ προσέταξε διὰ τιμῆς ἄγειν τὸν κόρακα. Ὁ δὲ τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ συμβουλεύων ἔφη· «Ἐπεὶ τοῦτον οὐ κατακτείνετε, ἔσω ἐν παραφυλακῇ, καὶ διαγέτω παρ' ἡμῖν, ὡς ἐχθρὸς παρατηρητέος· δεινὸς γὰρ ὁ κόραξ καὶ δόλιος, καὶ οἶμαι τοῦτον διὰ πανουργίαν καὶ ἀπάτην ἐνθάδε ἀφικέσθαι.»

Ἤρξατο οὖν ὁ κόραξ ταῖς γλαυξὶ προσομιλεῖν κατὰ μόνας, καὶ συνοικειοῦσθαι ταύταις, καὶ συμφιλιοῦσθαι. Καί φησί ποτε πρὸς αὐτάς· «Ἀκήκοα τῶν πάλαι λεγόντων, ὡς εἴ τις ἑαυτῷ πυρὶ ἀφειδῶς παρεμβάλῃ, τηνικαῦτα, ὃ ἐὰν αἰτήσεται τὸ θεῖον, δοθήσεται αὐτῷ. Βούλομαι οὖν κἀγὼ τοιοῦτόν τι διαπράξασθαι, καὶ ἀξιῶσαι τὸ θεῖον μετατρέψαι μου τὴν φύσιν εἰς γλαῦκα, ὡς ἂν τοῖς κόραξι πολεμήσω μεθ' ὑμῶν, καὶ ἀμύνωμαι τούτους, ὑπὲρ ὧν ἔδρασαν εἰς ἐμέ.» Παρὼν δὲ τηνικαῦτα ὁ τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ συμβουλεύσας εἶπεν· «Ὅμοιοί εἰσιν οὗτοί σου οἱ λόγοι πόματι δηλητηρίου μεστῷ, οὗ τίς ἂν γεύσοιτο, εἰ καὶ δίψῃ συνέχοιτο; εἰ γὰρ καὶ πυρίκαυστόν σε ποιήσωμεν, οὐκ ἄν σου δυνηθείημεν τὴν γνώμην μεταβαλεῖν, ἢ ἀποβαλεῖν· ἀλλ' εἰς τὸ ἀρχαῖόν σου πλάσμα στραφείσῃ, ὡς ἡ μῦς, ἡ στραφεῖσα εἰς τὴν ἰδίαν φύσιν, καὶ συζευχθεῖσα τῷ μυΐ, τῷ ὁμογενεῖ αὐτῆς, τόν τε ἥλιον καὶ τὰ λοιπὰ κτίσματα βδελυξαμένη.»

Ὁ δὲ τῶν γλαυκῶν Βασιλεὺς τοῦτο ἀκούσας, «Ἄγε εἰπὲ ἡμῖν,

φησι, πῶς τοῦτο συνέβη;» Ὁ δὲ πρωτοσύμβουλος εἶπε· «Λέγεται, ὡς ἀσκητής τις, ἀρετῇ συζῶν, ἵςατο παρὰ τὸν ποταμὸν προσευξόμενος. Καὶ ἰδοὺ, νίβλα βαστάζουσα μῦν, ἐλθοῦσα ἔῤῥιψεν αὐτὸν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἀσκητοῦ ἡμιθανῆ. Ὁ δὲ λαβὼν τὴν μῦν, καὶ σπλαγχνισθεὶς, ᾐτήσατο τὸ κρεῖττον μεταβαλεῖν αὐτὴν εἰς κοράσιον· καὶ εὐθέως ἐγένετο τὸ αἴτημα αὐτοῦ. Καὶ λαβὼν ταύτην ἀπῆλθεν εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ, καὶ ἔθρεψεν αὐτήν. Αὐξηθείσης δὲ ταύτης, καὶ ἡλικίας γενομένης ἐννόμου, ἠβουλήθη ταύτην ἀνδρὶ συζεύξειν, καί φησι πρὸς αὐτήν· «Βούλομαί σε ἀνδρὶ δοῦναι· εἰπὲ οὖν μοι, τίνι θέλεις συζευχθῆναι;» Ἡ δὲ «Ζεῦξαί μέ, φησιν, ἀνδρὶ, ὃν οἶσθα πάντων κτισμάτων δυνατώτερον.» Ὁ δὲ μοναχὸς ἔφη· «Τοῦ ἡλίου δυνατώτερον οὐδέν.» Κἀκείνη «Θέλω,» ἔφη. Καὶ ἀπελθὼν πρὸς τὸν ἥλιον ᾐτήσατο τοῦ ζευχθῆναι μετ᾽ αὐτῆς. Ὁ δὲ ἥλιος εἶπεν· «Ἀληθῶς δυνατός εἰμι, πλὴν τὸ νέφος σκεπάζει τὸ φῶς μου.» Ἐλθὼν δὲ εἰς τὸν νέφος, ἤκουσε καὶ παρ᾽ ἐκείνου· «Ὅτι δυνατὸν μέν εἰμι, ἀλλ᾽ οὖν ὁ ἄνεμος ἐμοῦ δυνατώτερός ἐστι· διώκει γὰρ καὶ σκορπίζει με.» Εἶτα πάλιν ἐλθὼν ὁ μοναχὸς πρὸς τὸν ἄνεμον, ἤκουσε καὶ παρ᾽ ἐκείνου· «Ὅτι δυνατός εἰμι· πλὴν τὸ ὄρος δυνατώτερόν μου ἐστὶ, διότι οὐ δύναμαι αὐτὸ παρασαλεῦσαι.» Ἐλθὼν δὲ καὶ πρὸς τὸ ὄρος, ᾔτει τὰ ὅμοια. Τὸ δὲ ἀποκριθὲν ἔφη· «Δυνατὸν μέν εἰμι, ὁ δὲ μῦς ἐστιν ἐμοῦ δυνατώτερος· κατατρυπᾷ με γὰρ ἔνθεν κἀκεῖθεν, καὶ τῆς βλάβης αὐτοῦ ἀποφυγεῖν οὐ δύναμαι.» Ἀπῆλθε δὲ πρὸς τὸν μῦν, τὰ παραπλήσια περὶ τοῦ γάμου τῆς κόρης λέγων. Ὁ δὲ μῦς ἔφησεν· «Ἐγώ εἰμι μικρὸς, αὕτη δὲ μεγάλη ἐστὶ τὴν ἡλικίαν, καὶ οὐ χωρεῖ εἰς τὴν ἐμὴν κατάδυσιν.» Στραφεὶς δὲ ὁ ἀσκητὴς πρὸς τὴν κόρην, ἀνήγγειλεν αὐτῇ πάντα, ὅσα ἤκουσε παρὰ τῶν κτισμάτων, καὶ τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ μυός. Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ· «Λοιπὸν αἴτησε τὸν Θεὸν, ὅπως ἐπιστρέψῃ με εἰς τὸ παλαιὸν

καὶ ἀρχαῖόν μου σχῆμα.» Ὁ δὲ μοναχὸς ἠτήσατο τὸν Θεὸν, καὶ μετεστράφη εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς φύσιν, καὶ συνέζευξεν αὐτὴν τῷ μυΐ. Ἀλλὰ ταῦτά σοι ἔφην, ὦ Βασιλεῦ, ἵνα γνῷς, ὅτι κἂν τῷ πυρὶ οὗτος κατακαυθήσεται, πάλιν εἰς τὴν ἰδίαν στραφήσεται γνώμην.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς οὐκ ἤκουσεν αὐτοῦ τοιαῦτα λέγοντος, ἀλλ' εἴασε τὸν κόρακα ἐκεῖσε ταῖς γλαυξὶ συνδιάγειν. Ὁ δὲ κόραξ ἔμενε κατανοούμενος τὰ τῶν γλαυκῶν ἅπαντα· καὶ κατανοήσας τὴν αὐτῶν φρόνησιν, καὶ δύναμιν, διέμενεν ἀμέριμνος μετ' αὐτῶν, καὶ παχυνθέντι ἀνεφύη τούτῳ πτερά. Καί ποτε καιροῦ δραξάμενος ἀπέδρασε, καὶ πρὸς τοὺς κόρακας παρεγένετο, καί φησι τῷ Βασιλεῖ· «Χαῖρε, ὦ Βασιλεῦ· ἰδού σοι τετέλεκα τὸ κατὰ σκοπόν. Λείπετε οὖν διαστῆναι ἡμᾶς, καὶ πέρας ἀΐδιον τῇ μάχῃ ἐπιθεῖναι· ἰδοὺ γὰρ ἅπασαι αἱ γλαῦκες τῷ δεινὶ ἄντρῳ ὑπεκρύβησαν. Ἀναλαβέτω οὖν ἕκαστος ἡμῶν ἐκ τῆσδε τῆς ὕλης, ὅσα δύναται τῶν ξυλίσκων, καὶ περιθήσομεν ταῦτα τῷ τοῦ ἄντρου στόματι, καὶ πῦρ ἐπανάψομεν, καὶ τοῖς πτέρυξι τοῦτο διαφυσήσομεν, ὡς ἀέριον τὴν φλόγα ἀπεργάζεσθαι. Τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ αἱ μὲν ἔνδοθεν τῷ καπνῷ συμπνιγήσονται· αἱ δὲ ἔξω ἐρχόμεναι καταφλεγήσονται κακαὶ κακῶς.» Ὃ δὴ καὶ ποιήσαντες οἱ κόρακες, τέλεον τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐξηφάνισαν· καὶ ἐπανέζευξεν ὁ τῶν κοράκων Βασιλεὺς τροποιοῦχος πρὸς τὴν ἰδίαν κατοίκησιν.

Καὶ ἔφη πρὸς τὸν κόρακα· «Πῶς ἠνέσχου τῆς τῶν γλαυκῶν ὁμιλίας καὶ πονηρίας; (Ὁ δὲ πρωτοσύμβουλος ἔφη·) «Ὁ νουνεχὴς ἀνὴρ, δεινοῖς περιπεσὼν, ὑπείκει τοῖς εὐτελέσιν, ἄχρις οὗ τὸ κατ' ἔφεσιν λήψηται.» Καὶ ὁ Βασιλεὺς πάλιν «ἔφη· «Ἀνάγγειλόν μοι τὰ τῶν γλαυκῶν φρονήματα, οἷά εἰσιν.» Ὁ δὲ κόραξ εἶπεν· «Οὐκ εἶδον ἐν αὐταῖς συνετωτέραν τῆς τὴν ἐμὴν συμβουλευσάσης ἀναίρεσιν· αἱ δὲ λοιπαὶ

πόῤῥω που τοῦ δέοντος ἐξετρέποντο. Δεῖ γὰρ τοὺς Βασιλεῖς τὰ οἰκεῖα τηρεῖν μυστήρια, καὶ μὴ ἐᾷν ἀλλότριόν τινα ταῖς οἰκείαις γραφαῖς πλησιάζειν, ἢ τῷ ὕδατι, ᾧ μέλλει ἀπονίπτεσθαι, ἢ τῇ στρωμνῇ, ἢ τοῖς ἱματίοις, ἢ τοῖς ὅπλοις, ἢ τῇ βρώσει καὶ πόσει, ἢ τῇ συζύγῳ, ἢ τοῖς μύροις. Ἀλλ' οὐ δυνατὸν ἦν, ὑπερηφάνους ὄντας τοὺς ἡμετέρους ἐχθροὺς, νικᾷν· σπανίως γάρ τις τρόπαιον συνιστᾷ τῶν ὑπερηφάνων. Ὁ σπανίως ἀδδηφάγος μέχρι τέλους ἄνοσος διατελεῖ, καὶ ὁ οὐ ῥαδίως τοῖς ἀσυνέτοις συμβούλοις χρώμενος ἐκφεύγει τὴν ἀπώλειαν. Ἔγωγε οὖν ὑπετάγην καὶ ἐταπεινώθην τοῖς ἐχθροῖς, ἵνα τύχω τοιούτου κατορθώματος, καθάπερ ὁ ὄφις τῷ βατράχῳ ἐκείνῳ ἐν τῷ λιμνηδίῳ ὑποπεσών.

Λέγεται γὰρ, ὡς ὄφις τις παραβεβηκὼς καὶ γεγηρακὼς, πρὸς τὴν θήραν ἠτόνησε, καὶ τῆς ἀναγκαίας ἠπορεῖτο τροφῆς, καὶ ἕρπων, λιμνήδιόν τι κατέλαβε, βατράχων μεστὸν, ἐξ οὗ τὴν ἀρχὴν ἤγρευε. Καὶ σκυθρωπὸν καὶ κατηφῆ ταύτης πλησίον ἐκτείναντι ἑαυτὸν, βάτραχός τις (ὁρῶν) «Τί ὄφι, φησὶν, ἀλύεις ἐνταῦθα καὶ κατηφιᾷς;» Ὁ δὲ, «Καὶ πῶς οὐ σκυθρωπάσω; ἔφη· ἀπὸ γὰρ ταύτης ἀεὶ τῆς λίμνης τὰς πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίας ποριζόμενος τροφὰς, ἄνευ κόπου καὶ φροντίδος, τῶν ἀσκητῶν τινος νυνὶ ἐπαρασαμένου, αὐτῷ οὐκ ἔτι βοηθῆσαι δύναμαι. Ἀνθ' ὅτου βούλομαι πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν, Βασιλεῖ τε ὑμετέρῳ ὑποζύγιος ἔσεσθαι.» Ταῦτα μαθὼν ὁ τῶν βατράχων Βασιλεὺς προσελάβετο τοῦτον, καὶ ἐπέβαινεν αὐτῷ· καὶ δύο βατράχους ἐδίδου αὐτῷ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πρὸς διατροφήν. Οὕτω κἀγὼ διὰ τοιοῦτον καλὸν πρόσκαιρα ὑπέστην ἀλγεινά.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔφη· «Ὁρῶ τὴν διὰ ὑπουλότητος καὶ μηχανῆς εὐόδωσιν καὶ νίκην κρείττονα τῆς δι' ἔριδος καὶ πολέμου. Τὸ γὰρ πῦρ, θερμότατον καὶ ὀξύτατον ὂν, μόνα τὰ ὑπὲρ γῆν ἀπόλλυσι· τὸ δὲ ὕδωρ, ψυχρὸν ὂν καὶ γαληνὸν,

καὶ κώτωθεν αὐτῆς διεισδύνει καὶ ἐκριζοῖ τὰ ἐν αὐτῇ Εἴρηται γὰρ, ὡς οὐ δεῖ καταφρονεῖν τινος τουτωνὶ τῶν τεσσάρων· πυρὸς, ἐχθροῦ, νόσου, καὶ χρέους. Τὰ τοιαῦτα φοβοῦ.» Ὁ δὲ κόραξ εἶπεν· «Ὅσα κατόρθωται, ὦ Βασιλεῦ, διὰ τῆς σῆς εὐτυχίας κατώρθωται. Δύο γάρ τινες ἐπιτυγχάνουσι. τῶν τροπαίων· ὁ κρείττων κατὰ τὴν συνείδησιν τῶν ἄλλων, καὶ ὁ νουνεχέστερος. Εἰ δὲ καὶ κατὰ τοῦτο παρόμοιοί εἰσιν, ὁ κρειττόνων εὐπορῶν ὑπηκόων· εἰ δὲ καὶ κατὰ τοῦτο ἰσάζουσιν, ὁ εὐτυχέστερος.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔφη· «Εὗρόν σε τοῖς ἔργοις αὐτοῖς τὴν εὔνοιαν ἐπιδεικνύμενον· τοὺς δὲ λοιποὺς λόγους μόνον ἀνοήτους. Διά σου μεγίστη χάρις ἡμῖν νῦν ἐπεγένετο, καὶ ἡ διὰ τοῦ δείπνου, ἢ τῆς τρυφῆς ἡδονὴ, μεγίστη προσεπορίσθη ἡμῖν. Λέγεται γὰρ, ὡς ἄνεσιν μεγίστην εὑρίσκει ὁ ἐκ πυρετοῦ ἀνακαλούμενος, καὶ ὁ βαρὺ φορτίον ἀποτιθεὶς, καὶ ὁ τῆς ἐξ ἐχθροῦ βλάβης ἀπαλλαγείς.»

Καὶ αὖθις εἶπεν ὁ Βασιλεύς· «Πῶς ἐθεάσω τὴν τῶν γλαυκῶν Βασιλέως διαγωγήν;» Καὶ ὁ κόραξ· «Μοχθηρὰν, πονηρὰν, ἀνώμαλον, καὶ ἄτακτον· καὶ τὰς ὑπ' αὐτὸν ὁμοίας αὐτῷ, ἐκτὸς μόνον, τοῦ τὴν ἐμὴν ἀναίρεσιν συμβουλεύσαντος πρωτοσυμβούλου. Οὗτος γὰρ πάντων ὤφθη μοι συνετώτατος.» Καὶ ὁ Βασιλεύς· «Καὶ τί σοι, φησὶν, ἐφάνη ἐκ τῆς συνέσεως αὐτοῦ, καὶ οὕτω μεγάλως ἐπαινεῖς αὐτόν;» Ὁ δὲ κόραξ εἶπεν· «Ἦν, ὦ Βασιλεῦ, ὀξὺς εἰς τὸ νοῆσαι, ταχὺς εἰπεῖν, πεπαιδευμένος ἐς τὰ μέγιστα, καὶ πάσης ἀρετῆς πλέος, κἂν ἐμοίγε ἀγνωμονέστατος.» Οὕτως ἄρα οἱ μὴ παρατηροῦντες τὸν ἐχθρὸν, τὴν εὔνοιαν ὑποκρινόμενον, τὰ τῶν ἀφρόνων γλαυκῶν πείσονται.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς τῷ φιλοσόφῳ εἶπεν· «Ἔγνωκα τὸ ῥηθέν σοι παράδειγμα. Λοιπὸν ἀνάγγειλόν μοι, πῶς πολλάκις ἐπιτυχών τις τοῦ ἐφετοῦ, οὐ καλῶς δὲ τὸ ἐπικτηθὲν τηρεῖν δυνάμενος, ἀπολλύει τοῦτο;»

Ὁ δὲ φιλόσοφος ὑπολαβὼν εἶπε· «Λέγεται, ὡς οἱ πίθηκοι τὸν σφῶν Βασιλέα, παρηβηκότα ἤδη, καὶ ὑπέργηρον γεγονότα, τῆς ἀρχῆς τοῦτον διὰ τὸ γῆρας ἐγύμνωσαν. Παντελεῖ δὲ οὗτος συσχεθεὶς ἀπορίᾳ, ἐπί τινα παράλιον συκῆν, ἐπὶ θάλασσαν ἐξέχουσαν, παρεγένετο· καὶ κατῴκησεν ἐν αὐτῇ, καὶ ἤσθιε τὸν ταύτης καρπόν. Ἐσθίοντος οὖν ποτε τοῦ πιθήκου τὰ σῦκα, πέπτωκεν ἓν ἐξ αὐτῶν, ὃ ἄγριος χελώνη λαβοῦσα κατέφαγεν. Ἐφ' ᾧ γελάσας ὁ πίθηκος, οὐ διέλιπε τὴν χελώνην συκίζων. Ἡ δὲ χελώνη, ἡδίστην εὑροῦσα τροφὴν, τῆς ἰδίας ἐπελάθετο οἰκίας. Καὶ διὰ τοῦτο ἡ σύζυγος αὐτῆς, ἀθυμοῦσα τὰ μέγιστα, πόρον ἐζήτει, πῶς τὸν πίθηκον ἀμυνεῖται, καὶ τὸν σύζυγον λήψεται. Μιᾷ γοῦν τῶν ἡμερῶν οἴκαδε ἐπανιοῦσα, καὶ περίλυπον τὴν σύζυγον εὑροῦσα, εἶπε πρὸς αὐτήν· «Τί, ὅτι σκυθρωπὴν ὁρῶ σε καὶ νοσεράν;» Ἡ δὲ, «Νόσῳ, φησὶ, δεινῇ περιπέπτωκα ἡ ταλαίπωρος, καὶ οὐκ ἔστιν ἴασιν εὑρεῖν με, ἐὰν μὴ καρδίας ἐπιτύχω πιθήκου, καθάπερ ὁ ἰατρός μοι παρήγγειλεν.» Ὁ δὲ σύνευνος αὐτῆς ἀπορήσας καθ' ἑαυτὸν διελογίζετο τὴν τοῦ ζητουμένου δυσχέρειαν, καὶ ὡς οὐχ ἑτέραν εὑρήσει καρδίαν, εἰ μή γε τὴν τοῦ ἑταίρου αὐτοῦ· ὃ καὶ φιλίας παράβασιν εἶναι διανοούμενος, παντοῖος ἐγένετο τοῖς λογισμοῖς.

Καὶ ἀπελθὼν πρὸς τὸν πίθηκον προσεφώνησεν αὐτόν. Ὁ δὲ πίθηκος περὶ τῆς βραδυτῆτος τὴν χελώνην ἠρώτα.

Ἡ δὲ, «Οὐ δι ἄλλο τί, φησιν, ὑστέρησα, εἰ μὴ διὰ τὴν πρὸς σέ μου αἰδῶ, μὴ ἀξίαν τὴν ἀντέκτησιν τῆς εὐποιΐας δυναμένη ἐργάσασθαι.» Ὁ δὲ πίθηκος ἔφη· «Μὴ ὑπολάμβανε τοιαῦτα· οὐ γὰρ ἔγωγε τοιοῦτος, οἷος ἀμοιβὰς παρὰ φίλων ζητεῖν. Μᾶλλον γὰρ σύ μοι εὐεργέτης ἐχρημάτισας, τοιαύταις με περιεστοιχισμένον συμφοραῖς, καὶ τῆς ἀρχῆς ἔκπτωτον.» Ἡ δὲ χελώνη εἶπεν· «Βούλομαι εἰσέτι παγιωθῆναι τὴν μεταξὺ ὑμῶν φιλίαν. Συνίσταται δὲ αὕτη καὶ παγιοῦται διὰ τριῶν· διὰ τῆς εἰς τὴν τοῦ φίλου οἰκίαν ἐλεύσεως, καὶ τῆς τῶν συγγενῶν θέας καὶ ἐπισκέψεως, καὶ τῆς τῶν ὅλων κοινωνίας.» Ὑπολαβὼν δὲ ὁ πίθηκος ἔφη· «Οὐ ταῦτα συνιστῶσιν, ὦ αὕτη, τὴν ἀκραιφνῆ φιλίαν, ἀλλ' ἡ εἰλικρινεστάτη διάθεσις. Τὸ γὰρ ὁρᾷν συγγενεῖς, τοῦτο καὶ τοῦ σκηνίτου· τὸ δὲ ὁμοδίαιτόν ἐστι καὶ πολλοῖς τῶν ἀλόγων ζώων, καὶ ἡμιόνων καὶ ἄλλων τινῶν· ἡ δὲ εἰς τὴν οἰκίαν εἰσέλευσίς ἐστι καὶ τῶν ληστευομένων.» Ἡ δὲ χελώνη ὑπολαβοῦσα εἶπεν· «Ἀληθῶς ἔφης· δεῖ γὰρ τὸν φίλον μόνην φιλίαν παρὰ τῶν φίλων ἀπαιτεῖν. Ὁ δὲ δι' ἄλλο τι τῶν βιωτικῶν πραγμάτων τὴν φιλίαν συνιστῶν, ἐπ' ἀδρανεῖ θεμελίῳ ταύτην ἐπῳκοδόμησεν. Οὐ γὰρ δεῖ παρὰ τῶν φίλων τὰ περιττὰ ζητεῖν· ὁ γὰρ μόσχος, ὅτε πλέον τοῦ δέοντος τὴν μητέρα θηλάσῃ, παροργίζει αὐτὴν, ὥστε διώκεσθαι ὑπ' αὐτῆς. Ἐγὼ δέ σε βούλομαι ἐλθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν μου· οἰκῶ γὰρ ἐν νήσῳ τινὶ ποιηφόρῳ καὶ χλοηφόρῳ καὶ μυρίων πληθούσῃ τῶν καρπῶν· ἐγὼ δέ σε ἐπὶ τῶν ὤμων φέρουσα ἐκεῖσε ἀπαγάγω.» Πεισθεὶς οὖν ὁ πίθηκος ἐπέβη τῆς χελώνης, καὶ ἐφέρετο παρ' αὐτῆς ἐν τῷ πελάγει.

Ἡ δὲ χελώνη τῷ κλύδωνι μέσῳ περιπεσοῦσα, διελογίζετο, ὅπως ποντίσῃ τὸν πίθηκον. Ἰδὼν δὲ ὁ πίθηκος τὴν τῆς χελώνης βραδυτῆτα, ὑπόπτευε τἀναντία καθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἐλογίζετο λέγων· «Μήποτε κατ' ἐμοῦ τι τῶν ἀποτρο-

παίων ἡ χελώνη διαλογίζεται; οἶδα γάρ, ὡς οὐδὲν καρδίας εὐμεταβλητότερον καὶ εὐαλλοιότερον. Δεῖ γὰρ τὸν νουνεχῆ μὴ ἀμελεῖν ποτε τοῦ ἐξετάζειν τὰς τῶν ἀναγκαίων καὶ φίλων καρδίας, καὶ τεκμαίρεσθαι διά τε τῶν λόγων αὐτῶν, καὶ τῶν πέριξ λοιπῶν. Εἶτα πρὸς τὴν χελώνην ἔφη· «Ὁρῶ σε σύννουν καὶ μελετῶσάν τινα, καὶ διὰ τοῦτο δέδοικα· τί οὖν ἐστιν, ὦ χελώνη, τοιαύτης μερίμνης αἴτιον;» Καὶ ἡ χελώνη, «Φροντίς μοι ἐςὶν, ἔφη, οὐχ᾽ ἡ τυχοῦσα, μήποτε καταλαβὼν τὴν οἰκίαν μου οὐκ ἐντύχῃς ἅπασιν, ὡς βούλομαι, κλινοπετοῦς καὶ περιαλγοῦς οὔσης μου τῆς συνεύνου.» Καί φησιν ὁ πίθηκος· «Μὴ περὶ τοῦτο μερίμνα· λυσιτελήσει γὰρ εἰς οὐδὲν ἡ μέριμνα, ἀλλὰ φρόντισον ἑαυτῇ ἀκεσωδύνων φαρμάκων.» Ἡ δὲ χελώνη εἶπε· «Φασὶν ἰατρῶν παῖδες τὴν τοῦ πιθήκου καρδίαν ταύτην ἰᾶσθαι τὴν νόσον.» Τοῦτο ἀκούσας ὁ πίθηκος καθ᾽ ἑαυτὸν τὴν οἰκείαν ὠδύρετο ἀπώλειαν. Φεῦ λέγων τῆς ἐμῆς ἀβελτηρίας. Βαβαί! πῶς ἡ πλεονεκτική μου γνώμη, καί τοι γηραιὸν ὄντα, τοιούτοις με κακοῖς περιέπειρεν; Ὁ γὰρ τοῖς ὀλίγοις ἀρκούμενος, ἄνετον βιοῦται ζωήν· ὁ δὲ πλεονεκτικὴν ἔχων γνώμην ἐν μόχθοις ἀεὶ καὶ πόνοις τῶν ἡμερῶν τῶν αὐτοῦ διαπεραιοῦται τὸν δίαυλον. Εἶτα πρὸς τὴν χελώνην ἔφη· «Διὰ τί, ὦ φιλτάτη, οὐκ ἐδήλωσάς μοι τὸ τοιοῦτον, πρὶν οἰκόν με καταλιπεῖν, ὥστε μου τὴν καρδίαν ἀναλαβέσθαι σὺν ἐμοί; νενομισμένον γὰρ ἡμῖν ἐστιν, ὅταν πρὸς φιλίαν ἀπίωμεν, τὴν καρδίαν οἴκοι καταλιμπάνειν, διὰ τὸ μὴ ὑπολαβεῖν τι περὶ τοῦ φίλου ἐναντίον.» Ταῦτα ἀκούσασα ἡ χελώνη ὀπισθόπους χαίρουσα ἔπλεε, καὶ τὸν πίθηκον τῷ αἰγιαλῷ προσώρμισεν.

Ἐπιβὰς δὲ τῇ χέρσῳ ὁ πίθηκος, ἐπὶ τὴν συκῆν δρομαῖος ἀνῆλθεν. Ἡ δὲ χελώνη κάτωθεν ἐβόα· «Κάτελθε, ὦ φίλος, [illegible], καὶ ἔνεγκε σύν σοι καὶ τὴν καρδίαν σου, ἵνα οἴκαδε ἀπελευσώμεθα.» Ὁ δὲ πίθηκος ἔφη· «Εἰ τοῦτο ποιήσω,

καὶ πλανηθῶ ἐκ δευτέρου, ὅμοιος ἔσομαι τῷ παρὰ τῆς ἀλώπεκος πλανηθέντι ὄνῳ. Λέγεται γάρ, ὡς ᾤκει ποτὲ λέων ἔν τινι τόπῳ· ἦν δὲ μετ᾽ αυτοῦ καὶ ἀλώπηξ τρεφομένη ἐκ τῶν αὐτοῦ περισσευμάτων. Ψωριάσας οὖν ὁ λέων ἠδυνάτησε, καὶ τὰ πρὸς θήραν ἠτόνησε. Ἡ δὲ ἀλώπηξ ἔφη αὐτῷ· «Τί ὅτι ὁρῶ σε ἐν ἀδυναμίᾳ καὶ ταλ[illegible] πολλῇ;» Ὁ δὲ λέων ἔφη· «Ἀπὸ τῆς κατεχούσης με [illegible]σθενείας, ἣν ὁρᾷς ἄλλως ἰαθῆναί με ἀδύνατον, εἰ μὴ [illegible] ὀνείου καρδίας καὶ ὤτων τῶν αὐτοῦ.» Ἡ δὲ ἀλώπηξ ἔφη· «Εὔκολόν μοι ἐστὶ τοῦτο ποιῆσαι· καὶ γὰρ πλησίον ἡμῶν ἐστι πηγή, ἐν ᾗ κναφεὺς σὺν τῷ ὄνῳ αὐτοῦ συχνῶς ἐπιφοιτᾷ. Ἀπελθοῦσα κομίσω σοι τοῦτον.» Ὁ δὲ λέων, «Εἰ τοῦτό, φησι, ποιήσεις, χαριεῖ μοι τὰ μέγιστα.» Πορευθεῖσα οὖν ἡ ἀλώπηξ πρὸς τὸν ὄνον ἔφη· «Ὁρῶ σε στεγνὸν καὶ ἠπορημένον.» Καὶ ὁ ὄνος· «Τῆς τοῦ δεσπότου μου κακίας αἴτιον τοῦτό φησι· δυσβαστάκτοις γάρ με πιέζει φορτίοις, καὶ ὀλιγοτροφεῖ με, καὶ δεδεμένον με ὅλην κατέχει τὴν ἡμέραν.» Ἡ δὲ ἀλώπηξ, «Καὶ ὑπομένεις, ἔφη, σὺ ταῦτα πάντα;» Ὁ δὲ ὄνος εἶπεν· «Ὅπου ἂν ἀπέλθω, καὶ ἄλλος ἄνθρωπος λαμβάνει με, ὁμοίως βασανίσει.» Καὶ ἡ ἀλώπηξ, «Καὶ λοιπὸν ἐλθὲ μετ᾽ ἐμοῦ· οἶδα γὰρ ἐγὼ τόπον χλοηφόρον καὶ ὑδατώδη, ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλη ἐκεῖ ὄνος δεδεμένη, καὶ ἔσῃ ἄφοβος, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, μετ᾽ αὐτῆς· ἐκεῖ γὰρ οὐδέποτε πλησιάζει ἄνθρωπος.» Ταῦτα ἀκούσας ὁ ὄνος ἠκολούθησεν αὐτῇ μέχρι τοῦ λέοντος. Ἐγγίσας οὖν αὐτὸς πρὸς τὸν λέοντα, ἐπεπήδησεν ὁ λέων κατ᾽ αὐτοῦ· διὰ δὲ τὴν ἀσθένειαν ἀπέδρασεν αὐτὸν ὁ ὄνος. Ταῦτα ἰδοῦσα ἡ ἀλώπηξ, ἔφη πρὸς τὸν λέοντα· «Διὰ τί ἐποίησας οὕτως; Εἰ ἑκουσίως τοῦτο πεποίηκας, τί, ὅτι κόπους παρέχεις μοι; εἰ δ᾽ ἀκουσίως, φεῦ ἐμοί, ζωῇ τε τῇ ἐμῇ.» Ὁ δὲ λέων, αἰδούμενος τὴν ἑαυτοῦ δηλῶσαι ἀσθένειαν, εἶπεν· «Ἀγαγέ μοι τοῦτον ἐκ δευτέρου, καὶ εἴπω σοι, διὰ ποίαν αἰτίαν

ἐγὼ κατέλιπον αὐτόν.» Ἡ δὲ ἀλώπηξ πάλιν στραφεῖσα πρὸς τὸν ὄνον, ἔφη αὐτῷ· «Διατί πέφευγας τὴν ὄνον; ἐκείνη γὰρ ἀπὸ τῆς χαρᾶς περιπλεχθῆναί σοι ἤθελε· σὺ δὲ ἀπέδρασας αὐτήν.» Ὁ δὲ ὄνος, μὴ εἰδώς ποτε λέοντα, ἐπίστευσε τῇ ἀλώπεκι, κα[illegible]πέστρεψε μετ' αὐτῆς πρὸς αὐτὸν, καὶ ἤγγισεν αὐ[illegible]ηδήσας δὲ ὁ λέων κατ' αὐτοῦ, ἀπέκτεινεν αὐτόν. Ε[illegible] πρὸς τὴν ἀλώπεκα· «Πρόσεχε τούτῳ, ἕως οὗ ἀπελθὼν πρὸς τὴν πηγὴν νίψομαι.» Ἐξελθόντος οὖν τοῦ λέοντος, ἡ ἀλώπηξ κατέφαγε τοῦ ὄνου τὴν καρδίαν, καὶ τὰ ὦτα. Στραφεὶς δὲ ἐκεῖνος ἐκ τῆς πηγῆς ἐζήτει ταῦτα παρὰ τῆς ἀλώπεκος. Ἡ δὲ, «Εἰ, φησιν, ὁ ὄνος καρδίαν, καὶ ὦτα τοῦ ἀκούειν εἶχεν, οὐκ ἂν ἐκ δευτέρου ἐστρέφετο πρός σε, ἰδὼν τὴν πρώτην ἀνάγκην, ὁπότε ἀπό σου ἀπέδρασε.

Ταῦτα διηγησάμην, ὦ χελώνη, ἵνα γνῷς, ὡς οὐκ εἰμὶ ἄφρων, καθάπερ ὁ ὄνος. Εἰ γὰρ τοῦτο ποιήσω, καρδίας ὄντως τέλεον οὐκ εὐπορήσω.»»

Οὕτω καὶ οἱ καιροῦ δραξάμενοι, καὶ μὴ κατὰ σκοπὸν πληροῦντες, ἀλλὰ τοῦτον παρατρέχοντες, τοῦ ἔργου πάντως ἀποτυγχάνουσιν.

ΤΜΗΜΑ ΕΚΤΟΝ.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς τῷ φιλοσόφῳ ἔφη· «Ἔγνων τὸ τοιοῦτον· περὶ τούτου μοι λοιπὸν ἀνάγγειλον· «Τίνι ὁμοιοῦται ὁ σπεύδων ἐπί τι ἔργον, βουλόμενος τοῦτο πρὸ τῆς ἐπιχειρήσεως καταμαθεῖν;»

Ὑπολαβὼν δὲ ὁ φιλόσοφος ἔφη· «Λέγεται, ὡς ἄνθρωπός τις ἅμα τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ κατὰ μόνας συζῶν ποτε καιροῦ, πρὸς αὐτὴν ἔφη· «Εὔελπίς εἰμι, ὦ γύναι, ὡς ἄῤῥην ἡμῖν τεχθήσεται παῖς, καὶ προθύμως ἡμῖν δουλεύσῃ. Λοιπὸν

οὖν σκεψώμεθα, τί ὄνομα ἐπιθήσομεν αὐτῷ;» Ὑπολαβοῦσα δὲ ἡ τούτου γυνὴ ἔφη πρὸς αὐτόν· «Παῦσαι τοῦ λήρου, ὦ ἄνερ· ἡδὺς γὰρ εἶ, τὰ τοιαῦτα φθεγγόμενος, καὶ ἐκείνῳ ἔοικας τῷ ἀνδρί, τῷ τὸ μέλι καὶ βούτυρον ἐπὶ τὸν ἴδιον καταχέοντι πώγωνα.

Λέγεται γάρ, ὡς πένης τις μέλι τε καὶ βούτυρον ἔν τινι ἀγγείῳ, ἔνθα ἐκάθευδε, πλησίον εἶχε. Μιᾷ δὲ τῶν νυκτῶν ἐν ἑαυτῷ ταῦτα διελογίζετο· Μέλλω τὸ μέλι τοῦτο καὶ τὸ βούτυρον πωλῆσαι νομίσματος τοὐλάχιστον, καὶ ὠνήσασθαι αἶγας (δέκα), αἵτινες ἀποτέξωσιν ἑτέρας τοσαύτας, διὰ πέντε μηνῶν, καὶ διὰ πέντε ἐνιαυτῶν περιστήσονται εἰς τετρακοσίας, αἷς ὠνήσομαι βόας ἑκατόν, καὶ δι αὐτῶν ἄρουραν σπερῶ. Καὶ ἐκ τῶν ἐπιγεννημάτων ὁμοῦ καὶ τῶν καρπῶν, δι ἑτέρων πέντε ἐτῶν πλουτισθήσομαι, καὶ οἰκίαν ἐγερῶ τετράροφον καὶ χρυσοφόρον, καὶ δούλους παντοδαποὺς ἐξονήσομαι, καὶ γυναικὶ ζευχθήσομαι, ἥτις καὶ παῖδά μοι τέξεται, καὶ καλέσω τοῦτον Πάγκαλον· ἄῤῥην γὰρ ἔσται, καὶ παιδεύσω τοῦτον ὡς δεῖ. Καὶ εἴπερ ἀμελοῦντα θεάσομαι, ταύτῃ τῇ ῥάβδῳ αὐτὸν οὑτωσὶ τύψω. Καὶ λαβὼν τὴν παρακειμένην αὐτῷ ῥάβδον, καὶ τὸ ἀγγεῖον ταύτῃ διακρούσας, κατέαξεν ἐς μέσον· τὸ δὲ μέλι καὶ βούτυρον τῷ ἰδίῳ κατέχεε πώγωνι. Οὕτω καὶ σύ, ὡς ἐκεῖνος ὁ ἄνους καὶ ἄγνωστος ἀνήρ, τὰ τοιαῦτα φθέγγῃ.»

Εἶτα ἔτεκε παῖδα ἡ τούτου γυνή. Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπε πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς· «Πρόσεχέ μοι ἐνταῦθα τῷ παιδί, ἄχρις οὗ διά τινα χρείαν ἀπελθοῦσα αὖθις ἐπανακάμψω.» Αὐτῆς δὲ ἀπελθούσης ἤδη, ἐκλήθη ὁ ταύτης ἀνὴρ παρὰ τοῦ ἄρχοντος τῆς κώμης. Ἔτυχε δὲ τηνικαῦτα αὐτὸν ἀποδημῆσαι, ὄφιν δὲ ἐπὶ τὸν παῖδα ἑρπύσαντα, ἡ νύμφη τοῦτον εἰσπηδήσασα κατέκρυψεν. Ὑποστρέψας δὲ ὁ ἀνήρ, καὶ ταύτην ἰδὼν θύραθεν τῷ τοῦ ὄφεως ἡμαγμένην αἵματι, ἔδοξεν

αὐτῷ τὸν παῖδα ταύτην καθαιμάξαι, καὶ μὴ ἀνασχόμενος ἄχρι τῆς τοῦ παιδὸς θέας, κατὰ κεφαλῆς τὴν αὐτοῦ νύμφην τύψας ἀφειδῶς, κατέκτανεν. Εἰσελθὼν δὲ, καὶ σῶον τὸν παῖδα εὑρὼν, τὸν δὲ ὄφιν ἀνῃρημένον, σφόδρα μετάμελος γέγονε, καὶ ἔκλαυσε πικρῶς.

Οὕτως ἄρα καὶ οἱ σπεύδοντες περὶ τὰ πολλὰ τῶν πραγμάτων σφάλλονται.

ΤΜΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς εἶπεν· «Ἔγνωκα καὶ τὸ τοιοῦτον. Λοιπὸν ἀνάγγειλόν μοι πῶς ἔνεστι τὸν Βασιλέα τὴν οἰκείαν Βασιλείαν τηρεῖν; καὶ ἐν τίνι μᾶλλον, ἀνεξικάκῳ γνώμῃ, ἢ τῇ ἀγαθῇ συνειδήσει, ἢ τῇ μεταδόσει αὕτη τηρηθήσεται;»

Ὁ δὲ φιλόσοφος ὑποτυχὼν ἔφη· «Πάντων κρείττων ἡ φρόνησις καὶ ἡ ἀνοχὴ, καὶ πρὸς τούτοις ἡ τῶν ἀγαθῶν καὶ συνετῶν συμβούλων φρόνησις· εἶτα καὶ ἡ ἀρίστη καὶ φρονιμωτάτη γυνή. Ἐστὶ δὲ καὶ παράδειγμα τούτων τὸ εἴς τινα τῶν Ἰνδῶν Βασιλέα συμβάν. Λέγεται γὰρ ὡς ὁ Βασιλεὺς οὗτος ὀκτὼ ποτε ὀνείρους ἐν τῷ καθεύδειν φοβεροὺς ἰδὼν, ἐθροήθη· καὶ διυπνισθεὶς προσεκαλέσατο πάντας τοὺς φιλοσοφοῦντας, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς, ἃ κατ' ὄναρ ἐθεάσατο. Ἐκεῖνοι δὲ «Ἀξιοθαυμάστους, εἶπον, ὦ Βασιλεῦ, ἑώρακας ὀπτασίας, καὶ δεῖ ἡμᾶς ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας τὰ τοιαῦτα σκοπῆσαι, εἴποτέ σε δυνηθείημεν τῆς τούτων ἐξελεῖν βλάβης.»

Ἐξελθόντες δὲ διελέχθησαν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· «Οὐ πολὺς παρῴχηκε χρόνος, ἐξ οὗ ὁ Βασιλεὺς μυρίους τῶν ἡμετέρων ἀνῄρηκε. Νῦν οὖν τὸ θεῖον, ἡμῶν προνοούμενον, ἐνέβαλε τοῦτον ταῖς ἡμετέραις χερσί, καὶ δεῖ ἡμᾶς τοῦτον ἐκμέσου ποιήσασθαι. Ταῦτα οὖν δεῖ ἡμᾶς ξυμφέρειν αὐτῷ

εἰπεῖν· «Ἵνα τὴν σὴν ὁμευνέτιν ἀναιρήσῃς, ὦ Βασιλεῦ, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· πρὸς τούτοις καὶ τὸν σὸν υἱὸν, καὶ τὸν σὸν πρωτοσύμβουλον, καὶ τὸν πρωτονοτάριον. Ἔτι δὲ καὶ τὸν λευκὸν ἐλέφαντα, ἐφ' ὃν ἐπιβαίνεις, καὶ τοὺς ἑτέρους σου δύο μεγίστους ἐλέφαντας, καὶ τὸν ἵππον, καὶ τὴν κάμηλον· καὶ τὸ τούτων αἷμα ἐν φιάλῃ ἀποθήσῃς, ᾧ σε ἀποπλυνοῦμεν, καὶ ἐπάσομεν ἀκεσωδύνους ᾠδὰς, καί σε ῥυσόμεθα τῶν μελλόντων σοι συμφέρειν ἀνιαρῶν.» Ταῦτα δὲ σκεψάμενοι προσῆλθον, καὶ εἶπον τῷ Βασιλεῖ· «Ἠρευνήσαμεν τὰς γραφὰς, καὶ εὕρομεν τὰ τοιαῦτα, καὶ οὐκ ἔστι σοι σωτηρίας ἕτερος πόρος, εἰ μὴ διὰ τούτων.» Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔφη· «Βούλομαι ἐγὼ τούς δε σώους εἶναι, ἐμὲ δ' ἀπολέσθαι.» Οἱ δὲ φιλόσοφοι πρὸς αὐτὸν εἶπον· «Μηδέν τι τῆς σεαυτοῦ προέλῃς ψυχῆς· πάντα γὰρ ταύτης ὑποδεέστερα.»

Τούτων ἀκούσας τῶν λόγων ὁ Βασιλεὺς, καὶ περίλυπος γενόμενος, πέπτωκε πρηνὴς ἐπὶ κλίνης, διαλογιζόμενος τὸ πρακτέον. Διεδόθη οὖν ἡ φήμη πανταχοῦ, περὶ τῆς τοῦ Βασιλέως ἀθυμίας. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ πρωτοσύμβουλος αὐτοῦ, καὶ τὸν δόλον φωράσας, οὐκ ἔγνω δεῖν τῷ Βασιλεῖ περὶ τούτων αὐτοψὶ διαλεχθῆναι, ἀλλὰ τῇ τούτου πρότερον γυναικί. Τῇ δὲ ἔφη· «Ὁρῶ τὸν Βασιλέα περίλυπον, καὶ δέδοικα, μήποτε οἱ ψευδεῖς οὗτοι φιλόσοφοι δόλον τινὰ κατ' αὐτοῦ συνεῤῥάψαντο, διὰ μνησικακίαν τέλεον τοῦτον ἐκ μέσου ποιῆσαι προθυμούμενοι. Σὺ δὲ τὴν αἰτίαν μαθοῦσα, δι' ἣν ἐπὶ τοσαύταις ἡμέραις ἀθυμεῖ ὁ Βασιλεὺς, ἐμοὶ ἀνάφερε.»

Ἐλθοῦσα δὲ ἡ Βασιλὶς πρὸς αὐτὸν, καὶ καθίσασα πρὸς τῇ αὐτοῦ κεφαλῇ, «Ἀνάγγειλόν μοι, ἔφη, ὦ Βασιλεῦ, τί σοι οἱ φιλόσοφοι συνεβουλεύσαντο οὗτοι;» Ὁ δὲ Βασιλεὺς εἶπεν αὐτῇ· «Μὴ προστίθει τῇ λύπῃ μου λύπην· οὐ γὰρ δεῖ σε τὰ τοιαῦτα ἐρωτᾶν.» Καὶ ἡ Βασιλὶς, «Οὐκ ἤλπιζον, φησί, ποτέ σε μυστήριον ἐμοίγε κρύψειν, ἐς τὰ μάλιστα εὐνοού-

ση σοι· εἰ γὰρ ἐμοὶ κρύψεις, σχολῇ γ' ἂν ἑτέροις πιστεύσεις.» Ὁ δὲ Βασιλεύς, «Τί με, ὦ γύναι, περὶ τῆς σῆς πυνθάνῃ ἀπωλείας, καὶ τῶν ἐμοὶ φιλτάτων;» Ἡ δὲ Βασιλίς, «Ἐγὼ μέν, φησι, καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ οὐ φευξόμεθα τὸ μὴ γενέσθαι τῆς σῆς ζωῆς ἀντάλλαγμα· τί γάρ σου ἡμῖν τιμιώτερον; Ἀλλὰ δέομαί σου, ὦ Βασιλεῦ, μετὰ τὴν ἐμὴν ἀναίρεσιν, μὴ πιστεύσῃς ἔτι τῶν φιλοσόφων τινί, μηδὲ ἕτερον τῷ θανάτῳ παραδώσῃς, πρὶν ἢ τοῖς ὑπό σε βούλευμα ἀνακοινῶσαι. Ἢ οὐκ οἶδας, ὡς ἐχθρωδῶς πρός σε οἱ φιλοσοφοῦντες διάκεινται, πλήθη ἱκανὰ τούτων ἔναγχος ἀνῃρηκότα; Μὴ οἴου τούτους τοῦ φόνου ἐπιλελῆσθαι. Ἔδει δέ σε μηδὲ τὴν ἀρχὴν τούτοις τὸν ὄνειρον διηγήσασθαι. Ἀλλ' εἰ ἐμοὶ πείθῃ, ἐρώτησον τὸν παρ' ἡμῖν ἀσκητὴν τὰ περὶ τοῦ ὀνείρου.»

Ἀκούσας δὲ τοῦτο ὁ Βασιλεύς, μηδὲν κατοκνήσας, ἵππον ἐπιβὰς ἀπῄει πρὸς τὸν γέροντα, καὶ ἅπερ καθ' ὕπνους ἑωράκει, τούτῳ ἀνήγγειλεν. Ὁ δὲ ἀσκητής, «Μὴ φοβοῦ φησιν, ὦ Βασιλεῦ, ὀνείρων τούτων γε ἕνεκα· ἀνιαρὸν γάρ σοι συμβήσεται οὐδέν. Δηλοῦσι γὰρ οἱ δύο ἰχθύες, οὓς ἑώρακας, οἱ ἐπὶ τῶν ὀρέων βαδίζοντες, ὡς πρέσβεις σοι ἥξουσιν ἔκ τινος τῶν μεγιστάνων, δύο ἐλέφαντάς σοι κομίζοντες θαύματος ἀξίους. Αἱ δὲ δύο νῆτται, ἅςπερ σὺ πετομένας ἑώρακας, σημαίνουσιν, ὡς Περσῶν ἥξουσι πρέσβεις, δύο ἵππους τῶν γενναίων ἐπιφερόμενοι. Ὁ δὲ ἕρπων ἐπί σοι ὄφις, δηλοῖ τὸ ἐνεχθῆναί σοι σπάθην τινά, οἵαν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε. Τὸ δὲ δι' αἵματος βαπτίζεσθαι, ἐμφαίνει τὸ πεμφθῆναί σοι ἱμάτιον πορφυροῦν, λάμπον ἐν τῇ σκοτίᾳ. Τὸ δὲ ὕδατι, ἀποπλύνεσθαί σε, τὸ διαφόροις στολαῖς δεξιωθῆναι δηλοῖ. Τὸ δ' ἐπ' ὄρους σε λευκοῦ βεβηκέναι, τεκμήριον ἐναργές, τὸ ἐπὶ ἐλέφαντος λευκοῦ ἐποχηθῆναί σε. Τὸ δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου πῦρ, προϋπογράφει σοι τὸ δέξασθαί σε στέφανον πολυτελῆ παρά τινος τῶν μεγίστων Βασιλέων. Περὶ δὲ τοῦ, τὴν

κεφαλήν σου τύπτοντος ὀρνέου, οὐδὲν ἄρτι ἀποφαίνομαι· δηλοῖ δέ τινα μερικὴν λύπην καὶ ἀποστροφὴν ποθουμένου προσώπου. Καὶ ταῦτα πάντα γενήσεταί σοι ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά.»

Ἃ δὴ κατὰ τὴν ἑβδόμην οἱ πρέσβεις ἦξασαν, ἐπιφερόμενοι πάντα, ὅσα εἶπεν ὁ ἀσκητής. Ὅπερ ἰδὼν ὁ Βασιλεὺς, καὶ ἔκθαμβος γεγονὼς, ἔφη· «Ὁ νοῦν ἔχων παρὰ μόνων τῶν φιλτάτων δέξεται λόγους.» Εἶτα ἰδὼν τὰ δῶρα ἔφη· «Οὐ δεῖ μέ τι ἐξ αὐτῶν σφετερίσασθαι, ἀλλὰ λάβετε ταῦτα ὑμεῖς, ἅμα τῇ εὐνουστάτῃ μοι γυναικί· τὰς γὰρ ὑμετέρας ψυχὰς ὑπὲρ ἐμοῦ προτεθήκατε.» Ὁ δὲ πρωτοσύμβουλος ὑπολαβὼν ἔφη· «Οὐ δεῖ τοὺς ὑπηκόους ἡμᾶς τοιαῦτα δῶρα λαμβάνειν· δικαιότεροι γὰρ ταῦτα παρά σου λαβεῖν οἱ τῷ γένει προσήκοντες.» Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔφη· «Σὺ τῆς ἐμῆς προταίτιος γέγονας σωτηρίας, καὶ μυρίων ἄξιος εἶ τῶν εὐεργετημάτων.» Εἶτα ἔλαβεν ὁ Βασιλεὺς ἑαυτῷ τὸν λευκὸν ἐλέφαντα, δεδωκὼς καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἕνα τῶν ἵππων· τῷ δὲ πρωτοσυμβούλῳ τὴν πολύτιμον σπάθην· τῷ δὲ ἀσκητῇ πέπομφε τὰ λοιπὰ πολυτελῆ τῶν ἐνδυμάτων· τὰ δὲ ἐπίλοιπα τούτων προσέταξε τῷ πρωτοσυμβούλῳ, ᾧ ὄνομα Παλάριος. Ἦσαν δὲ οὗτοι τῷ Βασιλεῖ φίλτατοι.

Ἡ δὲ συμβουλεύσασα τῷ Βασιλεῖ περὶ τῶν ὀνείρων ἐπερωτῆσαι τὸν ἀσκητὴν, ἐκαλεῖτο Παλάς· ἦν δὲ αὐτῷ καὶ ἑταίρα φιλτάτη. Ὁ δὲ προτοσύμβουλος παρέθηκε ταύταις τὸν στέφανον καὶ τὴν πορφύραν. Καὶ ὁ Βασιλεὺς πρὸς τὴν Βασίλισσαν· «Ἐπίλεξαι τῶν δύο ὃ προαιρῇ, ἢ τὸ στέμμα, ἢ τὴν πορφύραν, ὡς ἂν καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἑτέρα λάβῃ τῶν δώρων τὸ καταληφθέν.» Ἡ δὲ Βασιλὶς, ἀποροῦσα ὁποῖον προέλοιτο; εἶδε τὸν πρωτοσύμβουλον. Ὁ δὲ ἔνευσε ταύτῃ, προκρίναι τὸν ἱματισμόν. Ἔτυχε δὲ τηνικαῦτα τὸν Βασιλέα τὸν ὀφθαλμὸν ἆραι, καὶ ἰδεῖν τὸν πρωτοσύμβουλον νεύοντα τῇ γυναικὶ, πρὸς τὸ λαβεῖν τὸν ἱματισμόν. Ἡ δὲ γνοῦσα, ὡς οὐ

διέλαθε τὸ νεῦμα, ἔλαβε τὸν στέφανον. Ὁ δὲ πρωτοσύμβουλος Παλάριος ἔκτοτε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἔκλεινεν ἐπὶ ἔτεσι τεσσαράκοντα, ἵνα νομίσῃ ὁ Βασιλεὺς πάθος εἶναι τὸ νεύειν ἐν τῷ τοῦ πρωτοσυμβούλου ὀφθαλμῷ, καὶ οὐ νεῦμα πρὸς τὴν Βασιλίδα ἅπαξ γεγονός· ἐκινδύνευσε γὰρ ἂν περὶ τὸ ζῆν, μὴ δράσας τοῦτο ὁ Παλάριος.

Συνέβη γοῦν ποτε οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας τὴν τὸν στέλαβοῦσαν γυναῖκα, τούτῳ ταινιωθεῖσαν προσελθεῖν τῷ Βασιλεῖ, καὶ κομίσασθαι ἔδεσμα ἐν τῷ πίνακι· τὸ δὲ ἦν ὄρυζα. Ἰδοῦσα δὲ ταύτην ἡ παλλακίς, τὴν πορφύραν καὶ αὐτὴ ἐνδυσαμένη εἰσῆλθε πρὸς τὸν Βασιλέα, καὶ ἔπλησε φωτὸς τὸν τόπον ἐκεῖνον. Ὡς οὖν εἶδε ταύτην ὁ Βασιλεύς, καὶ τὸν τόπον λάμποντα, εἶπε πρὸς τὴν Βασίλισσαν· «Τί παθοῦσα τὴν μὲν πορφύραν τοιαύτην οὖσαν κατέλιπες, τὸν δὲ στέφανον προὔκρινας;» Πλησθεῖσα δὲ ἐκείνη θυμοῦ, τὸν πίνακα κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Βασιλέως, ὡς εἶχε τὸ ἔδεσμα, ἔρριψε, καὶ ἐπεχύθη τούτῳ ἡ ὄρυζα. Ἐφ' ᾧ πάνυ ὀργισθεὶς ἐκεῖνος, ταύτην καρατομῆσαι τῷ πρωτοσυμβούλῳ ἐπέταξεν, ἥκιστα αὐτῆς φεισαμένῳ. Παραβιβάζων δὲ ταύτην αὐτός, διελογίζετο καθ' ἑαυτὸν ἐξελθών, μήποτε ἄρα μετάμελος εἰσέλθῃ τῷ Βασιλεῖ ἐπὶ τῇ ταύτης ἀναιρέσει. Ἀνθ' ὅτου ταύτην γυναιξί τισι παραδούς, διὰ πάσης τιμῆς ἄγεσθαι ἐκέλευσεν.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς σφόδρα μεταμεληθείς, καὶ ἀναμνησθεὶς τῆς εὐνοϊκῆς διαθέσεως, ἠθύμει τὰ μέγιστα. Ἔγνω οὖν ὁ πρωτοσύμβουλος τὴν τοῦ Βασιλέως ἀθυμίαν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· « Οὐδεμία ὄνησις ἐπιγίνεταί τινι ἐκ φροντίδος καὶ μερίμνης, ἀλλὰ σαρκὸς ἔκτηξις, ὥσπερ τις ἔφησε τῶν σοφῶν·

«Νοῦς ἐν μερίμναις, σῆς βιβρώσκων ὀστέα.» Παρακλήθητι οὖν, ὦ Βασιλεῦ, ἐφ' οἷς οὐκ ἔστιν ἀνάκλησις, μὴ ὅμοιόν τι πάθῃς ταῖς περιστεραῖς.

Λέγεται γάρ, ὡς ἄῤῥην καὶ θήλεια περιστερὰ τὸν οἰκεῖον ἐνέπλησαν φωλεὸν σίτου ὑγροτάτου, καὶ συνῆλθον ἄμφω, τοῦ μὴ πρότερον ἀπογεύσασθαι ἐκείνου τοῦ ἀποταμιευθέντος σίτου, πρὶν ἢ τὰς θύραθεν ἐκλεῖψαι διατροφάς. Θέρους δὲ καταλαβόντος, καὶ τοῦ ἡλίου τὴν τοῦ σίτου ἀνιμήσαντος ὑγρότητα, εἰς μικρὸν ὁ τούτου συνεστάλη ὄγκος. Ἰδοῦσα δὲ τοῦτο ὁ ἄῤῥην, ὑπέλαβε τὴν θήλειαν τὸν σίτον καταβεβρωκέναι, καὶ διὰ τοῦτο οὐ διέλειπε ταύτην τύπτων ἀφειδῶς, ἄχρις ὅτου ἀπέκτεινε. Χειμῶνος δὲ ἐπιγεγονότος, καὶ τοῦ σίτου τῇ ὑγρότητι ὀγκωθέντος, ἔγνω ἡ περιστερά, ὡς ἀδίκως τὴν σύζογον ἔκτεινε, καὶ ἐθρήνει διηνεκῶς, καὶ ὑπὸ τῆς λύπης ἐξέπνευσεν. Οὕτω καὶ οἱ τοῦ θυμοῦ μὴ κυριεύοντες πείσονται ἄνθρωποι.

Ἐῤῥέθη δὲ πάλιν, ὡς ἄνθρωπός τις ἐβάσταζε σάκκον φακῶν πλήρη. Καὶ κοιμηθέντος αὐτοῦ, πίθηκός τις κατέκλεψε τῶν φακῶν ὡσεὶ δράκα μίαν, καὶ ἀνῆλθεν ἐπὶ τὸ δένδρον, καὶ ἤσθιεν. Ἐσθίοντος δὲ αὐτοῦ πέπτωκεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ εἷς κόκκος. Τοῦ δὲ τὴν χεῖρα τοῦ λαβεῖν τὴν φακὴν ἐξαπλώσαντος, ἐκπεπτώκασι καὶ οἱ λοιποί. Καί σοι τί μέλει, ὦ Βασιλεῦ, μιᾶς γυναικός, ἔχοντι μυρίων ἐπέκεινα; Ἐάσας τὸ τοσαύταις ἥδεσθαι κοινῶς, τὴν οἰχομένην ὀδύρῃ κενῶς.»

Ὡς οὖν ταῦτα ἤκουσεν ὁ Βασιλεύς, περίλυπος γέγονε, μή τι ἄρα τὴν γυναῖκα ἀνῃρήκει Παλάριος, καί φησιν· «Οὕτω δι' ἓν μου ῥῆμα μύσος τοσοῦτον ἔδρασας;» Καὶ αὖθις ὁ πρωτοσύμβουλος· «Ὁ εἷς τοῦ νουνεχοῦς λόγος ἀμετάτρεπτος.»

Καὶ ὁ Βασιλεὺς πρὸς αὐτόν· «Περίλυπός εἰμι τῆς εὐνουστάτης μου γυναικός, ὦ Παλάριε.» Καὶ ὁ Παλάριος· «Δύο ἀνθρώπους οὐ δεῖ, φησι, λυπεῖσθαι· τὸν ἀγαθοποιόν, καὶ τὸν οὐδέποτε ἁμαρτήσαντα.»

Καὶ αὖθις ὁ Βασιλεύς· «Λελύπημαι σφόδρα περὶ Παλάδος τῆς ἐμῆς· οὐκέτι γὰρ αὐτὴν ὄψομαι.» Καὶ ὁ Παλάριος πρὸς αὐτόν· «Δύο εἰσὶν οἱ μὴ βλέποντες· ὁ τυφλὸς, καὶ ὁ ἄνους. Ὥσπερ γὰρ οὐ βλέπει τὸν οὐρανὸν ὁ τυφλὸς, οὐδὲ γινώσκει τὰ πόῤῥω ἐκ τῶν ἐγγὺς, οὕτως οὐδὲ ὁ ἄνους διακρίνει τὸ πονηρὸν ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ.»

Ὁ δὲ Βασιλεύς· «Οὐκ ἐκορέσθην, ἔφη, τῆς καλῆς Παλάδος ἐγώ ποτε.» Καὶ ὁ Παλάριός φησιν· «Δύω ἄνθρωποι οὐ πλησθήσονταί ποτε· ὁ φιλάργυρος, καὶ ὁ ἀκόλαστος.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔφη· «Μακρυνθῆναί με δεῖ ἀπό σου.» Καὶ πάλιν ὁ Παλάριος· «Μακρυνθῆναί σε δεῖ ἀπὸ τοῦ ἀσεβοῦς, τοῦ μὴ φρονοῦντος, μηδὲ ὁμολογοῦντος κρίσιν καὶ ἀνταπόδοσιν, καὶ ἀπὸ τοῦ μὴ κυριεύοντος τῶν ὀρέξεων, καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν αὐτοῦ.»

Καὶ ὁ Βασιλεύς φησιν· «Οἴμοι ὁ οἶκος τῆς Παλάδος μου! Καὶ ὁ Παλάριος· «Τέσσαρές εἰσιν οἱ ἐστερημένοι· ὁ ἄνυδρος ποταμὸς, ἡ ἀβασίλευτος γῆ, ἡ ἄνανδρος γυνὴ, καὶ ὁ μὴ γινώσκων διακρίναι τὸ ἀγαθὸν τοῦ πονηροῦ.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ· «Ἀπώλετο ἡ Παλὰς, ὦ Παλάριε, καὶ ἄξιος εἶ πολλῶν πεῖραν βασάνων λαβεῖν.» Καὶ ὁ Παλάριος· «Οἱ βασάνων ἄξιοι τρεῖς εἰσιν· ὁ ἀδικῶν τὸν ἀναίτιον, ὁ εἰσερχόμενος εἰς δεῖπνον, μὴ ὢν κεκλημένος, καὶ ὁ ἁρπάζων τὰ μὴ ἴδια.»

Καὶ ὁ Βασιλεὺς πρὸς αὐτόν· «Ἔδει σε πάντως μακροθυμῆσαι εἰς αὐτήν.» Ὁ δὲ Παλάριος ἔφη· «Τρεῖς δεῖ μακροθυμεῖν· τὸν μέγιστόν τι πρᾶγμα ἐργαζόμενον, τὸν ἐπὶ τὸ ὄρος ἀνερχόμενον, καὶ τὸν ἰχθύας ἐσθίοντα.»

Καὶ ὁ Βασιλεύς· «Πολλά μου καταφρονεῖς, φησιν, ὦ Παλάριε, ἀντιλέγων μοι εἰς ταῦτα καὶ τοσαῦτα.» Καὶ ὁ Παλάριος· «Οἱ Βασιλέως καταφρονοῦντες οὗτοί εἰσιν· ὁ ἀκριτόμυθος, ὁ λαλῶν ἐν οἷς οὐκ ἐρωτᾶται, ὁ λέγων, ἅπερ οὐ γινώσκει, καὶ ὁ πλούσιος δοῦλος, ὁ μὴ περι-

ποιούμενος τοῦ ἰδίου δεσπότου, ἅμα δὲ μαχόμενος, καὶ ἕλκων ἐν δικαστηρίῳ.»

Ὁ δὲ Βασιλεύς· «Ληρεῖς, ὦ Παλάριε, ταῦτα λέγων.» Ὁ δὲ Παλάριος ἔφη· «Λῆρός ἐστιν ὁ διδάσκων μωρὸν, καὶ ἀντιλέγων σοφῷ, καὶ ὁ συστρεφόμενος τοῖς ἀχρείοις λόγοις, καὶ μιμούμενος αὐτούς· ὁ πιστεύων γυναικὶ πόρνῃ, καὶ ὁ φανερῶν τὸ μυστήριον αὐτοῦ τῷ μὴ πιστῷ.»

Καὶ ὁ Βασιλεὺς πάλιν ἔφη· «Ἀτάκτως πεποίηκας φονεύσας τὴν Παλάδα.» Ὁ δὲ Παλάριος ἀπεκρίθη· «Ἄτακτοί εἰσιν, ὁ ψεύστης, ὁ μὴ ποιῶν κατὰ τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ὁ νέος, ὁ ἑπόμενος τῷ θυμῷ αὐτοῦ, ὁ ἔχων ἔρωτας ἐπὶ παλλακῇ, καὶ ὁ νικώμενος ὑπὸ τῆς ἀκρασίας αὐτοῦ, καὶ ὁ Βασιλεὺς, ὁ ἐγχειρίσας πρᾶγμα μέγιστον, καὶ μὴ συμβουλευόμενος τοῖς ἑαυτοῦ συμβούλοις.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔφη αὐτῷ· «Οὐ φοβῇ, ταπεινὲ Παλάριε, Βασιλέα;» Ὁ δὲ ἔφη· «Τέσσαρές εἰσιν οἱ φοβούμενοι, ἐν οἷς φόβος οὐκ ἐστιν· ὁ ἀλέκτωρ, ὁ ὑψῶν τοὺς πόδας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, μήπως ὁ οὐρανὸς πέσῃ κατ' αὐτοῦ· ὁ γερανὸς ἱστάμενος δι' ἑνὸς ποδὸς, καὶ φειδόμενος, μήπως δι' ἑτέρου γένηται χάσμα ἐν τῇ γῇ· ὁ σκώληξ ὁ ἐσθίων τὸν χοῦν, καὶ μὴ χορταζόμενος ἐξ αὐτοῦ, φοβούμενος, μήπως ἐκλείψῃ ὁ χοῦς ἐκ τῆς γῆς· καὶ ἡ νυκτερὶς πετομένη ἐν νυκτὶ, ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ κρυπτομένη, μήπως θηρευθῇ διὰ τὸ κάλλος αὐτῆς.»

Καὶ ὁ Βασιλεύς· «Οὐκ ἔτι, φησὶν, ὄψομαι ἐν γυναιξὶν ὁμοίαν τῇ Παλάδι.» Καὶ ὁ Παλάριος ἔφη· «Τέσσαρές εἰσιν οἱ μὴ τρεπόμενοι· ἡ γυνὴ εἰθισθεῖσα εἰς πολλοὺς ἄνδρας, καὶ πάντας παραβλέπουσα, ὡς ὑπὸ πάντων μυκτηρίζεσθαι· ὁ τὸ ψεῦδος εἰθίσας ἀνήρ· ὁ ὑψηλόφρων καὶ κακογνώμων· ὁ πονηρὸς, δόλιος, καὶ συκοφάντης.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς πάλιν ἔφη· «Οὐκ ἐξέρχεταί μου ἡ λύπη τῆς καρδίας, ὦ Παλάριε, διὰ τὴν Παλάδα.» Ὁ δὲ ἔ-

φη· «Δεῖ σε λυπεῖσθαι, Βασιλεῦ, διὰ γυναῖκα ταύτας ἔχουσαν τὰς ἀρετάς· σωφρωσύνην, νουνέχειαν, φειδὼ ἐν τοῖς λόγοις, εὐγένειαν, κάλλος, ὑποταγὴν πρὸς τὸν ἴδιον ἄνδρα, καὶ πόθον πρὸς τὸν αὐτόν.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔφη· «Μεγίστην λύπην ἐφύτευσας ἐν τῇ καρδίᾳ μου, καὶ μῖσος κατά σου, τὴν ἐμὴν ἀποκτείνας Παλάδα.» Ὁ δέ φησιν· «Οἱ ἀληθῶς ἐχθραίνοντες, ὦ Βασιλεῦ, οὗτοί εἰσιν· ὁ λύκος τοῖς προβάτοις, ἡ γαλῆ τῷ μυΐ, ὁ ἱέραξ τῇ πέρδικι, ὁ κόραξ τῇ γλαυκὶ, ὁ καρκῖνος τῷ ὄφει· ὡσαύτως καὶ οἱ ἐκπεπτωκότες μεγάλης φιλίας φίλοι. Φιλία γὰρ παρωφθεῖσα γίνεται ἔχθρα.»

Καὶ ὁ Βασιλεύς· «Οὐ πλησθήσομαι ἔτι ὕπνου, διὰ τὴν πρὸς τὴν Παλάδα λύπην.» Καὶ ὁ Παλάριος ἔφη· «Ὀκτὼ εἰσιν οἱ μὴ ὑπνοῦντες, ὦ Βασιλεῦ· ὁ πολύολβος ἄνθρωπος, μὴ ἔχων πιστὸν δοῦλον· ὁ βουλόμενος τὸν φίλον ἢ τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ ἀποκτεῖναι· ὁ ἐρῶν γυναικός· ὁ ψεύδη καταλαλῶν· ὁ ἄπορος, ἀπαιτούμενος ἃ μὴ ἔχει· ὁ κοιμώμενος ἐν ἀσθενείᾳ δεινῇ, μὴ ἔχων ἰατρόν· ὁ ἔχων γυναῖκα πόρνην· ὁ πλούσιος καὶ φειδόμενος, μὴ γένηται πένης· καὶ ὁ ζητῶν πρᾶγμα, ὃ (οὐ) δύναται καταλαβεῖν.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔφη πρὸς αὐτόν· «Ἀπὸ τοῦ νῦν οὐχ ὁμιλήσω σοι ἔτι.» Καὶ ὁ Παλάριος· «Οἱ τῆς ὁμιλίας ἀνάξιοι οὗτοί εἰσιν· ὁ διὰ ψεῦδος μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· ὁ ὑπερήφανος, ὁ προκρίνων τὸν πλοῦτον τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς· καὶ ὁ ἀντιλέγων τῷ κυρίῳ καὶ τῷ διδασκάλῳ αὐτοῦ.»

Καὶ ὁ Βασιλεὺς πάλιν ἔφη· «Οὐδεὶς ἐν πᾶσι τέλειος· τὸ γὰρ τέλειον παρ' οὐδενὶ τῶν ἀνθρώπων ἐστί.»

Μετὰ γοῦν τὰς πολλὰς ἐκείνας διαλέξεις, καὶ τὴν τοῦ Βασιλέως περὶ τὴν Παλάδα ἀπόγνωσιν, στεφανηφοροῦσαν αὐτῷ παρήνεγκε τὴν Βασιλίδα ὁ Παλάριος. Ἰδὼν δὲ

ταύτην ὁ Βασιλεὺς, καὶ πάνυ περιχαρὴς γεγονὼς, ἐκείνην μὲν ἡδέως ἐδέξατο, τὸν δὲ Παλάριον πολυτελέσι δώροις ἐφιλοτιμήσατο. Τοὺς δὲ εἰς αὐτὸν τὴν μνησικακίαν μεμελετηκότας φιλοσόφους πάντας, συναγαγὼν, ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπέκτεινεν.

Οὕτως ἄρα τῇ φρονήσει, καὶ τῇ ἀνοχῇ, καὶ τῇ τῶν συνετῶν συμβούλων συνέσει, καὶ τῇ φρονίμῳ γυναικὶ φυλάττει ὁ Βασιλεὺς ἀβλαβῆ τὴν οἰκείαν βασιλείαν.

ΤΜΗΜΑ ΟΓΔΟΟΝ.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς τῷ φιλοσόφῳ εἶπεν· «Ἔγνωκα δὴ ταῦτα· ἀνάγγειλον δέ μοι πρὸς τούτοις, πῶς δύο ἐχθροὶ, ἐν περιστάσει γεγονότες, φιλιοῦνται· ἀμφότεροι δὲ, ἐκ τῶν κινδύνων ἐλευθερωθέντες, πάλιν ἐχθροὶ διαμένουσιν.»

Σταθεὶς πάλιν ὁ φιλόσοφος ἔμπροσθεν τοῦ Βασιλέως ἔφη οὕτως· «Οὐ πᾶσαι, ὦ Βασιλεῦ, φιλίαι συνίστανται διὰ τὴν τῶν καιρῶν ἀπαλλαγὴν καὶ ἀποτροπήν· ἀλλ' ὁ νοῦν ἔχων ἐξετάζει τὸν καιρόν, καὶ ἐν περιστάσει μὲν διὰ τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν φιλιοῦται· τοῦ κινδύνου δὲ ἀνώτερος γεγονὼς, πάλιν τῇ πρώτῃ διαμένουσιν ἀντιπαθείᾳ, ὡς ἐπὶ τῆς γαλῆς καὶ τοῦ μυὸς ἰδεῖν ἔνεστι.

Λέγετε γάρ, ὡς ἔν τινι τόπῳ παμμεγεθέστατον ἦν δένδρον· ἐν δὲ τῇ αὐτοῦ ῥίζῃ μυὸς ἦν κατάδυσις, καὶ πλησίον αὐτῆς ὀπὴ γαλῆς. Μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ἐξῆλθέ τις θηρευτὴς, καὶ ἥπλωσε τὰ δίκτυα αὐτοῦ πλησίον τοῦ δένδρου· ἐξελθοῦσα δὲ ἡ γαλῆ ζητῆσαι ἑαυτῇ βρῶσιν, περιεπλάκη τοῖς δικτύοις. Ἐξῆλθε δὲ καὶ ὁ μῦς βοσκηθῆναι, καὶ ἰδὼν τὴν γαλῆν τοῖς βρόχοις περιπεπλεγμένην, ἥσθη ἐπὶ τούτῳ μεγάλως. Στραφεὶς δὲ ὄπισθεν αὐτοῦ ὁρᾷ νύμφην καταλαβοῦσαν τὴν αὐτοῦ μυωπίαν· ἐν δὲ τῇ κορυφῇ τοῦ δένδρου γλαῦκά τινα παρακαθημένην. Φόβῳ δὲ μεγάλῳ συσχεθεὶς, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· εἰ ζητήσω τὴν

κατάδυσίν μου, ἀπολοῦμαι ὑπὸ τῆς νύμφης· εἰ δὲ πάλιν δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ ἐκφύγω, ἁρπαγήσομαι ὑπὸ τῆς γλαυκός· εἰ δὲ καὶ πρὸς τὴν γαλῆν ἀπέλθω, βρωθήσομαι ὑπ' αὐτῆς. Ἀλλὰ σκέψομαι μηχανήν τινα, δι' ἧς σωθήσομαι· δεῖ γὰρ τὸν νοῦν ἔχοντα, ἐν περιστάσει γενόμενον μὴ θροεῖσθαι. Ἀλλ' οὐχ ὁρῶ πόρον σωτηρίας ἕτερον, εἰ μὴ διὰ τῆς πρὸς τὴν γαλῆν φιλίας· καὶ γὰρ καὶ αὐτὴ ἐν δεινῇ ἐστι περιστάσει, καὶ ἀγωνίσομαι, εἴποτε δυνηθῶ, λυτρώσασθαι αὐτὴν τῶν τοῦ θηρευτοῦ βρόχων. Οἶμαι γὰρ τούτου ἕνεκα ταύτην μὲν ἐκδιώξειν τὴν νύμφην ἐκ τῆς ἐμῆς ὀπῆς· ἐμὲ δὲ σωθῆναι, καὶ τὴν ταύτης ἕξειν φιλίαν.

Καὶ προσελθὼν πρὸς τὴν γαλῆν ὁ μῦς ἔφη αὐτῇ· «Πῶς διάγεις;» Ἡ δέ, «Ἐν λύπῃ, φησί, καὶ στενοχωρίᾳ, καθὼς σὺ θέλεις καὶ ποθεῖς.» Καὶ ὁ μῦς, «Ἀληθῶς ἔφης·» ἀλλ' οὖν κἀγὼ συγκοινωνός σοι ἄρτι γέγονα, ἐν περιστάσει πεσών· ὁρᾷς γὰρ δήπου καὶ σὺ τὴν νύμφην, πῶς εἰς τὴν κατάδυσίν μου εἰσῆλθε, καὶ τὴν γλαῦκα ζητοῦσάν με ἀφαρπάσαι, ἀμφοτέροις ἡμῖν ἐχθρὰς οὔσας. Ἀλλὰ δεῖ καὶ ἡμᾶς, χαίρειν εἰπόντας τῇ ἔχθρᾳ, διαλλαγῆναι καὶ φιλικὰς ποιήσασθαι συνθήκας, ὅπως κἀγὼ διά σου τῆς αὐτῶν ῥυσθήσομαι βλάβης, καί συ δι' ἐμοῦ. Ἐγὼ μὲν γὰρ ἐκκόψω τοὺς δεσμούς, οἷς κατέχῃ, σὺ δὲ ἐκδιώξεις τῆς ὀπῆς μου τὴν νύμφην.» Ταῦτα παρὰ τοῦ μυὸς ἀκούσασα ἡ γαλῆ, περιχαρὴς ἐγένετο, καί φησι πρὸς αὐτόν· «Εἰ τοῦτο ποιήσεις, μεγάλην χάριν ἕξεις παρ' ἐμοῦ, μᾶλλον δὲ ἀντάμειψιν.»

Καί τοτε προσελθὼν ὁ μῦς πρὸς αὐτὴν ἐποιήσαντο ἐν ἑαυτοῖς φιλίαν, καὶ εὐθὺς ὁ μῦς ἤρξατο κατεσθίειν τοὺς δεσμοὺς αὐτῆς. Καὶ τούτους καταφαγὼν κατέλιπεν ἕνα δεσμὸν ἐξεπίτηδες, φοβούμενος, μήπως ἀθετήσῃ ἡ γαλῆ τοὺς ὅρκους. Ἡ δὲ γαλῆ ἔφη αὐτῷ· «Τί βραδύνεις,

ὦ ἑταῖρε; Μὴ ἄραγε ἐτράπη ἡ πρὸς ἐμέ σου φιλία; ἡ πρός σε δέ μου φιλία οὐκ ἐτράπη.» Ὑποτυχὼν ἔφη ὁ μῦς· «Ἀλλὰ τὴν σὴν ἐγὼ δέδια φιλίαν· τὸ γὰρ ἐκ φύσεως οὐκ ἀφίσταται· ἐὰν δὲ καὶ ἀφίσταται, οὐ μεθίσταται· εἰ δὲ καὶ μεθίσταται, οὐ συνίσταται. Διὰ τοῦτο κατέλιπον τὸν ἕνα δεσμὸν, ἕως οὗ εὕρω καιρὸν ἐπιτήδειον τοῦ κατακόψαι καὶ αὐτόν.»

Πρωΐας δὲ γενομένης κατέλαβε καὶ ὁ θηρευτὴς τὸν τόπον. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ μῦς μακρόθεν, εἶπε τῇ γαλῇ· «Ὁ καιρὸς τοῦ πληρωθῆναι ἡμῖν τὰς συνθήκας ἤδη πάρεστιν· ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐκ ἀθετῶ ταύτας.» Καὶ κόψας τὸν καταλειφθέντα δεσμὸν ἔφυγεν. Ἡ δὲ γαλῆ τότε τῷ φόβῳ τοῦ θηρευτοῦ διώξασα τὴν νύμφην εἰς τὸ δένδρον ἀνῆλθε, καὶ ὁ μῦς εἰσῆλθεν εἰς τὴν κατάδυσιν αὐτοῦ. Ὁ δὲ θηρευτὴς λαβὼν τὰ δίκτυα κενὰ, ἀνεχώρησεν ἀπ᾽ αὐτῶν.

Οὐ μετὰ πολλὰς οὖν ἡμέρας ἐξῆλθεν ὁ μῦς τοῦ βοσκηθῆναι· καὶ ἰδὼν τὴν γαλῆν μακρόθεν οὐκ ἠθέλησε πλησιάσαι πρὸς αὐτήν. Ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν ἔφη· «Πρόσελθε, ὦ φίλτατε, πρός με, ὅπως ἀνταμείψωμαί σε, περὶ ὧν ἐποίησας εἰς ἐμὲ ἀγαθῶν.» Καὶ ὁ μῦς εἶπεν αὐτῇ· «Ἡ ἡμετέρα φιλία οὐ δεῖται ἐγγύτητος· πῶς γὰρ ἐγγίσω σοι βρῶσίς σοι ὤν; οὐ γὰρ δεῖ που τὸν ἀδύνατον πλησιάζειν τῷ δυνατωτέρῳ αὐτοῦ ἐχθρῷ. Ἡ γοῦν προλαβοῦσα ἡμῶν φιλία ἀναγκαία γέγονε διὰ τὴν ἀμφοτέρων σωτηρίαν. Ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ ἔστω ἡμῶν ἡ φιλία μακρόθεν· τὸ γὰρ ἐγγίσαι με πρός σε ἀδύνατόν ἐστι, καὶ οὐ λυσιτελεῖ μοι.»

Οὕτως ἄρα, εἶπεν ὁ φιλόσοφος, δύω ἐχθροὶ ἐν περιστάσει μὲν φιλιοῦνται, ἀνώτεροι δὲ τῶν κινδύνων γεγονότες ἐν τῇ προτέρᾳ πάλιν διαμένουσιν ἔχθρᾳ.

ΤΜΗΜΑ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς τῷ φιλοσόφῳ εἶπεν· «Ἔγνων καὶ τοῦτο· διασαφήνισον δὲ ἡμῖν, πῶς δεῖ τινα τὰς ἔχθρας εὐλαβεῖσθαι, καὶ τὰς μνησικακίας παρατηρεῖν.»

Ὁ δὲ φιλόσοφος ὑπολαβὼν ἔφη· «Βασιλεύς τις ψιττακὸν ἐκέκτητο μιμηλὸν καὶ ὡραῖον, ἔχοντα καὶ οἰκεῖον νεόττόν. Τοῦτον προσέταξεν ὁ Βασιλεὺς, ἅμα τῷ νεοττῷ, τῷ οἰκείῳ συνδιαιτᾶσθαι παιδί. Συνέπαιζον οὖν ἀλλήλοις, οἷα εἰκὸς, καὶ μετελάμβανον πάντοτε τῆς αὐτῆς τροφῆς. Ὁ δὲ ψιττακὸς ὁσημέραι ἐπὶ τὸ ὄρος ἀπήρχετο, καὶ δύο τινὰς καινὰς ὀπώρας μετεκόμιζε, καὶ ἐδίδου τὴν μὲν μίαν τῷ οἰκείῳ νεοττῷ, τὴν δὲ ἑτέραν τῷ Βασιλέως παιδί. Ἀμφότεροι δὲ ταχέως αὐξηθέντες εἰς ἰσχύος ἐπίδοσιν καὶ ἡλικίας ἦλθον ἀκμήν. Ἀποδημοῦντος οὖν τοῦ ψιττακοῦ, ὁ τούτου νεοττὸς ἐπί τι πτηνὸν, προσφιλὲς τῷ παιδὶ τοῦ βασιλέως, ἐπεισπηδήσας ἐτραυμάτισε τοῦτο. Ἐφ' ᾧ ὀργισθεὶς ὁ παῖς ἐκεῖνον ἀπέκτεινεν. Ἐλθὼν οὖν ὁ ψιττακὸς καὶ ἰδὼν τὸν οἰκεῖον νεοττὸν ἀνῃρημένον, καὶ πάνυ τῇ λύπῃ συσχεθεὶς, ἔφη· «Οὐαὶ τοῖς βασιλεῦσι, τοῖς μήτε συνθήκας τηροῦσι, μήτε φιλίας δεσμούς! Οὐαὶ δὲ καὶ τοῖς ἐξυπηρετοῦσιν αὐτοῖς, οἳ οὔτε τιμῶσιν, οὔτε ὁρῶσί τινας, εἰ μήγε πολλάκις ἐπιδεεῖς αὐτῶν γένωνται! Ὅτε δὲ οὐκ ἐπιδέονται τούτων, οὐδὲ προσφωνοῦσιν αὐτοὺς, μὴ εἰδότες ἀρετῆς ἀμοιβὴν, μήτε συγγνώμην ἁμαρτημάτων, οἱ πᾶν πλημμέλημα ἐργαζόμενοι, καὶ μηδαμῶς τοῦτο λογιζόμενοι.» Εἶτα, «Ἀμυνοῦμαι ἔφη, σήμερον τὸν παλαμναῖον καὶ ἀλιτήριον, καὶ πρὸς οἶκτον ἀκαμπῆ, καὶ τῆς συναυλίας ἀθετητὴν, καὶ τῆς συνδιαιτήσεως ἐπιλήσμονα.» Καὶ ἐπεισπηδήσας τῷ τοῦ παιδὸς προσώπῳ, τοῖς ὄνυξι τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν ἐξέβαλε. Καὶ τοιοῦτον οὗτος ἔργον κατατολμή-

σας, ἐπί τινα ὑψηλότατον καὶ ὀχυρώτατον ἀνῆλθε τόπον.

Ὁ οὖν Βασιλεὺς τὸ γενόμενον ἀναμαθὼν, καὶ θυμοῦ πλησθεὶς, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ψιττακὸν, καὶ προσεκαλεῖτο αὐτόν. Ὁ δὲ ψιττακὸς ἔφη· «Γίνωσκε, ὡς ὁ τῶν συνθηκῶν παραβάτης εὐάλωτος τῇ οἰκείᾳ παραβάσει γίνεται. Καὶ εἰ πρός τινα καιρὸν ἀνέξεται τούτου ἡ θεία πρόνοια, οὐκ ἀπολυθήσεται τῆς καταδίκης, ἀλλ' εἰς αἰῶνας κολασθήσεται· διαβαίνει δὲ κόλασις καὶ ἐπὶ υἱοὺς καὶ υἱωνοὺς, καὶ εἰς τὸ ἑξῆς. Ὁ γοῦν σὸς υἱὸς τὴν ἀντέκτισιν τῆς δίκης ταχεῖαν εἴληφεν.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ὑπολαβὼν ἔφη· «Καλῶς εἴρηκας, καὶ οὐδὲν ἀμφίβολον καταλέλοιπας· κάτελθε λοιπὸν ἀνενδοιάστως.» Ὁ δὲ ψιττακὸς ἔφη· Οὐ δεῖ με ταῦτα ποιῆσαι· οἱ γὰρ ἐχέφρονες παραινοῦσιν ἀεὶ παρατηρεῖσθαι τὸν μνησίκακον, καὶ ὅσον ὁ τοιοῦτος ὑποκολακεύει καὶ ὑποσαίνει, τοσοῦτον φευκτέος καὶ παροπατέος· καὶ οὐκ ἄλλως τις ἐκφεύξεται τὴν ἐξ αὐτοῦ βλάβην, εἰ μήγε τῇ τούτου ἀποχῇ καὶ τῇ τῶν οἰκείων σωτηρίᾳ. Φασὶ γὰρ, ὡς δεῖ τοὺς νοῦν ἔχοντας, τοὺς μὲν γονεῖς λογίζεσθαι φίλων τάξιν ἐπέχειν, τοὺς δὲ ἀδελφοὺς συνοδοιπόρων, τὰς δὲ ὁμοζύγους συνήθων, τοὺς δὲ υἱοὺς μνήμης ἕνεκα προσειλημμένους, τὰς δὲ θυγατέρας ἀντιδίκους, τοὺς δὲ συγγενεῖς δανειστὰς καὶ χρεῶν ἀπαιτητὰς, ἑαυτὸν δὲ μεμονωμένον καὶ πάσης συγγενείας ἔρημον. Κἀγὼ οὖν τῇ τοιαύτῃ παραινέσει ἑπόμενος ἤδη μεμόνωμαι.»

Ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν· «Εἰ μέν συ πρῶτος κατήρξω τῆς ἡμετέρας βλάβης, ἔδει σε ἡμᾶς παραφυλάττεσθαι· ἐπειδὴ δὲ ἡ προκάταρξις ἀφ' ἡμῶν γέγονε, τί σοι πάρεστιν ἐμποδὼν ἐν τούτοις τοῦ μὴ πιστεύειν ἡμῖν;» Ὁ δὲ ψιτακὸς ἔφη· «Αἱ μνησικακίαι μέγιστα πάθη περὶ τὴν καρδίαν ἐργάζονται, καὶ γλῶσσαι

οὐκ ἐμφαίνουσιν ἀληθέστατα τὰ τῶν ψυχῶν διανοήματα, καὶ τῶν καρδιῶν ὑπὲρ τὰς γλώσσας. Οὔτε οὖν ἡ (ἐμὴ) καρδία μαρτυρεῖ σου τῇ γλώττῃ, οὔτε ἡ σὴ τῇ ἐμῇ μαρτυρεῖ γλώττῃ.»

Ὁ δὲ **Βασιλεὺς** ἔφη· «Οὐκ οἶσθα, ὦ ψιττακέ, ὡς ὁ ἐχέφρων ἀνὴρ ὀφείλει τὴν μνησικακίαν ἐκριζῶσαι μᾶλλον, ἢ αὐξῆσαι;» Ὁ δὲ ψιττακὸς ἔφη· «Ἔστι τοῦτο, ὦ Βασιλεῦ, ἔστι καθὼς εἴρηκας, ἀλλ' οὐ δεῖ τὸν ἐχέφρονα ἄνδρα ὑπολαμβάνειν, ὡς ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ τῆς προκειμένης μεταξὺ ἐπιλέλησται ἀμφισβητήσεως, ἀλλὰ παρατηρεῖσθαι τὸ ἀπατᾶσθαι· πολλοὶ γὰρ, μὴ δυνάμενοι τῇ βίᾳ ἡττηθῆναι, τοῖς ἀπατηλοῖς ἔργοις καὶ λόγοις ἑάλωσαν, καθάπερ ὁ ἄγριος ἔλεφας διὰ τοῦ ἡμέρου ἁλίσκεται.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς εἶπεν· «Ὁ ἐλευθέριος ἀνὴρ οὐ μεταλλάττει τὸν τρόπον, οὔτε μὲν τῆς φιλίας καταφρονεῖ, εἰ περίδειλος περὶ αὐτοῦ γενήσεται· τοῦτο (γὰρ) ἔργον ἀνδρῶν, τὸ φρόνημα χθαμαλῶν.» Ὁ δὲ ψιττακὸς ἔφη· «Αἱ μνησικακίαι πᾶσαι ἐπισφαλέστεραι αἱ ἐν ταῖς τῶν Βασιλέων ψυχαῖς, οἳ δὴ λογίζονται τὴν ἀντέκτισιν τρόπαιόν τε καὶ καύχημα. Ἔοικε γὰρ ἡ μνησικακία ἄνθραξιν ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμμένοις, οἷς ὅτε ἐπιτηδεία ὕλη πρὸς ἐπίκαυσιν προσεγγίσῃ, τὸν πυρσὸν ἀέριον ἀπεργάζεται, καὶ τὴν φλόγα δυσκατάληπτον. Οὔτε γὰρ δυσωπήσεσιν ὁ μνησίκακος ὑπήκει, οὔτε ἱκεσίαις μαλθακίζεται. Πολλάκις δὲ ὁ μνησικακούμενος, δυνάμενος ἰάσασθαι τὸν μνησίκακον διά τινων ἐννοιῶν καὶ ὠφελειῶν, δυναμένων ἀπαλεῖψαι τὰ ἐν ταῖς καρδίαις σκιῤῥωθέντα, ἐπιστρέφει πρὸς τὸ μνησίκακον· ἀλλ' ἐγὼ ἀδυνάτως ἔχω τοιούτοις πρὸς σὲ χρήσασθαι. Ἀλλ' εἰ καθαρὰν διάθεσιν πρὸς ἐμὲ διατηρεῖς, ἄγνωστον τοῦτο ἐμοὶ, καὶ περιδεὴς ἔσομαι κατὰ πάντα τὸν τῆς συναυλίας καιρόν. Οὐδὲν οὖν ἄλλο καταλέλειπται σκοποῦ ἐχόμενον ὀρθοῦ,

ἀλλ' ἢ τὸ ἀποσχισθῆναί σου, καὶ ἀποχωρισθῆναι, καὶ ἀποικισθῆναι. Λοιπὸν οὖν ἔῤῥωσό μοι.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς εἶπεν· «Οἶδα, ὡς ἀδυνάτως ἔχει ἕκαστος τὸ ὠφελεῖν καὶ βλάπτειν, καὶ ὡς οὐδέν ἐστι τῶν ὄντων, ἢ μεῖζον ἢ ἔλαττον, ὃ μὴ κατ' εἱμαρμένην καὶ πεπρωμένην τινὰ μοῖραν γίνεται. Καὶ ὥσπερ οὐκ αἴτιός τις ἐστὶν τῆς γενέσεως τῶν γενομένων τοῖς ἀνθρώποις, οὕτως οὐδὲ τῆς φθορᾶς τῶν φθειρομένων. Οὐδὲν οὖν ἔγκλημα προσάπτεταί σοι ἕνεκα τῆς τοῦ υἱοῦ μου πηρώσεως, οὐδὲ ἐκείνῳ ἕνεκεν τῆς τοῦ σοῦ νεοττοῦ ἀναιρέσεως· εἵμαρτο γὰρ τάδε γενέσθαι, καὶ συνεργοί τινες ἡμεῖς τῇ τῆς εἱμαρμένης ἀνάγκῃ ἐχρηματίσαμεν.» Ὁ δὲ ψιττακὸς ἔφη· «Ἀληθῶς εἶπας περὶ τῆς εἱμαρμένης· ἀλλὰ δεῖ τὸν νουνεχῆ παρατηρεῖν τὰ ἐπισφαλῆ, καὶ μὴ πιστεύειν τῇ εἱμαρμένῃ, ὑπέρτερον δὲ ταύτης τὸν οἰκεῖον δοξάζειν λογισμόν. Ἔγωγε οὖν οἶδα, ὡς ἡ γλῶσσα ὤμωκεν, ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος. Σὺ οὖν τὴν ἐμὴν ψυχὴν ζητεῖς, αἱ δε ψυχαὶ τὸν θάνατον ἀπαναίνονται. Λέγονται γάρ, ὡς ἡ πενία, καὶ ἡ λύπη, καὶ ἡ τῶν φιλτάτων στέρησις μέγισται συμφοραί εἰσιν, καὶ ὁ ταῦτα μαθὼν, ἀκριβέστερον οἶδε τὰς τῶν παθόντων ἀλγηδόνας. Κἀγὼ οὖν ἔχω τινὰ παρὰ τῇ ἐμῇ ψυχῇ ὑποδείγματα τῶν ἐν τῇ σῇ ψυχῇ παθημάτων, καὶ ἀσύμφορον ἔσται μοι τὸ συνέπεσθαί σοι. Ὅταν γὰρ ἀπομνημονεύεις σὺ τὸ τοῦ υἱοῦ σου πάθος, κἀγὼ τὸ τοῦ ἐμοῦ νεοττοῦ, ἀλλοίωσις μεγίστη περὶ τὰς καρδίας ἑκατέρων γίνεται.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔφη· «Οὐκ ἀγαθὸς ὁ μὴ δυνάμενος ἀπαλείψαι τὰ ἐν τῇ ψυχῇ παθήματα, ἀλλὰ μνημονεύει τινῶν ἐξ αὐτῶν.» Ὁ δὲ ψιττακὸς ἔφη· «Ὁ τὸν πόδα ἀλγῶν, κἂν τάχιον βαδίζειν ἐπιτηδεύηται, οὐκ ἀνάλγητος

διατελεῖ. Καὶ ὁ ὀφθαλμιῶν, εἰ καὶ πρὸς ἀνέμων ἀντωπήσει πνοὰς, πάντως, κἂν μὴ βούληται, ἀμβλυωπήσει. Καὶ ὁ μνησίκακος, εἰ πρὸς τὸν μνησικακούμενον διαλέξηται, πάθος τῷ πάθει προστίθησιν. Δεῖ οὖν τὸν ἐχέφρονα πόρον σωτηρίας εὑρίσκοντα, μὴ παρέρχεσθαι τοῦτον. Κἀμοὶ δὲ πολλοὶ σωτηρίας πρόκεινται πόροι. Φασὶ δὲ καὶ οἱ φιλόσοφοι, ὡς πέντε τινὰ ἔθη δοξάζουσι τὸν ἄνθρωπον· τὸ μὴ βλάπτειν, τὸ πεπαιδευμένον εἶναι, τὸ τὰς ἐναντίας ὑπολήψεις ἐκφεύγειν, τὸ προσηνὲς καὶ φιλότιμον ἐν τοῖς ἤθεσι, καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐν τοῖς ἔργοις. Καὶ φρόνιμος, ὅστις δεδοικὼς περὶ ἑαυτοῦ, ἀποσχοινίζεται συγγενῶν, υἱέων, πλούτου, καὶ αὐτῆς τῆς πατρίδος· ἀπάντων γὰρ τούτων εὑρήσει ἀντάλλαγμα, τῆς δὲ ψυχῆς ἥκιστα εὑρήσει. Εἴρηται δὲ, ὡς χείρων πλοῦτος τῶν ἄλλων, ὁ μὴ μεταδιδόμενος, καὶ χείρων σύζυγος, ἡ τῷ ἀνδρὶ μὴ εὐνοοῦσα, καὶ χείρων παῖς, ὁ ἀπειθὴς, καὶ χείρων Βασιλεὺς, ὃς προσποιεῖται ἀθῶος, καὶ χείρων φίλος, ὁ ἄπιστος, καὶ χείρονες πόλεις, αἱ περίφοβοι καὶ ἐπισφαλεῖς. Κἀγὼ οὖν, εἰπερπεισθήσομαί σοι, ἀεὶ περίφοβος ἔσομαι.» Ταῦτα εἰπὼν ὁ ψιττακὸς ἀφιπτάμενος ἀπηλλάγη.

Οὕτως ἄρα χρή τινα, ὡς τὸν ψιττακὸν, εὐλαβεῖσθαι καὶ παρατηρεῖν τὰς μνησικακίας.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς πάλιν τῷ φιλοσόφῳ εἶπε· «Τὸ μὲν παράδειγμα τῶν πρὸς ἀλλήλους ἀπεχθανομένων, ἱκανῶς ἔγνων· ὑποδειγμάτισον δέ μοι, ὅπως δεῖ τοὺς Βασιλεῖς ἐπιστρέφειν πρὸς ἑαυτοὺς τοὺς οἰκείους, οὓς ἀδίκως ποτὲ λαθόντες ἐτιμώρησάν τε καὶ ἀπεσόβησαν.»

Ὁ δὲ φιλόσοφος αὖθις ὑπολαβὼν ἔφη· «Εἴρηται, ὡς ἐν

τινι τόπῳ θώς τις διῆγεν. Ἦν δὲ ἄρα οὗτος σώφρων καὶ ἐπιεικὴς παρά τε τοῖς ὁμογενέσι, καὶ ταῖς ἀλώπηξι, καὶ τοῖς λοιποῖς, οὐδέποτε ποιῶν τὰ αὐτῶν ἔργα, μήτε αἷμα ἐκχέων ἀθῶον, μήτε σαρκοφαγῶν. Ἐφ' ᾧ τὰ ἄλλα θηρία ὀργισθέντα εἶπον αὐτῷ· «Γίνωσκε, θώς, ὡς ἀπαρεσκόμεθά σου τῇ διαγωγῇ, καὶ τῷ βίῳ, ὃν προείλου· λυσιτελοῦσι γὰρ οὐδέν σοι αἱ ἀρεταί, ἐπεὶ ἀδύνατόν σε ἡμῖν συμβαδίζειν.» Καὶ ὁ θώς, «Ἡ μὲν ὑμετέρα, φησί, φιλία καὶ συνοδοιπορία, οὐδέν μοι ἁμάρτημα προξενεῖ· ἐπεὶ μηδὲ οἱ τόποι καὶ αἱ συναυλίαι τοποῦσι τὰ ἁμαρτήματα, ἀλλ' αἱ καρδίαι καὶ τὰ ἔργα· πλὴν εἰ καὶ τῷ σώματι ὑμῖν συναυλίζομαι, τῇ ψυχῇ πόῤῥω ἀπῴκισμαι.» Ἐπέμενε δὲ ὁ τοιοῦτος θὼς τῇ ἀρετῇ οὕτως, καὶ διαβόητος ἐγένετο ἐπὶ ταύτῃ.

Λέων δέ τις τῶν θηρίων Βασιλεὺς, μαθὼν τὰ κατ' αὐτὸν, προσεκαλέσατο τοῦτον, καί φησι πρὸς αὐτόν· «Μεγάλη μου ἡ δυναστεία, καὶ εὐρύχωροι οἱ τόποι, καὶ δέομαι πιστοτάτου ὑπηρέτου· ἤκουσται γάρ μοι τὰ περί σου, καὶ τῶν ἀρετῶν σου, καὶ δοξάσαι σε βούλομαι, καί τινα σοι ἀρχὴν ἐγχειρῆσαι μεγάλην.» Ὁ δὲ θὼς ἔφη· «Χρὴ τοὺς Βασιλεῖς ἑκόντας ἐπιλέγεσθαι τοὺς ὑπηρέτας, καὶ τούτοις παραδιδόναι τὰς ἀρχάς· ἐπεὶ εἴτις ἀκουσίως μεταχειρίζεταί τι τῶν ἔργων, οὐ προθύμως αὐτὸ μέτεισι· κἀγὼ οὖν τὰς ἐξουσιαστικὰς ἀεὶ ἀποτρέπομαι μεταχειρήσεις, ἄπειρος ὢ τῶν τοιούτων. Καί σοι, ὦ Βασιλεῦ, πάρεστι πολλὰ θηρίων γένη, καὶ περὶ πᾶν ἔργον προθυμότατα, ἃ δή σοι ἐξυπηρετήσει, ὡς δεῖ, καὶ ἑαυτὰ ὠφελήσει προσηκόντως.»

Ὁ δὲ λέων εἶπε πρὸς αὐτόν· «Ἀρκεῖ· οὐ γὰρ ἐάσω σε τοῦ μὴ ἐξυπηρετεῖσθαί μοι.» Ὁ δὲ θὼς ἔφη· «Δύο τινες μόνοι δύνανται τοῖς ἐξουσιασταῖς δουλεύειν· ὅ,τε δόλιος ἀ-

νὴρ, ὁ συγκαλύπτων τὰ ἔργα αὐτοῦ διὰ δώρων καὶ μεταδόσεων, καὶ ὁ ἠλίθιος, ὁ καὶ δυσαίσθητος, ὁ τοσοῦτον διὰ τῆς ἠλιθιότητος ἐκφεύγων τὸν τῶν κακῶν φθόνον. Ὁ δὲ σωφρόνως καὶ εὐσεβῶς ὑπηρετεῖσθαι πειρώμενος, σπανίως τὰς ἔχθρας ἐκφεύγει· ὅ,τε γὰρ ἐχθρὸς τοῦ ἐξουσιαστοῦ ἀπεχθάνεται πρὸς τοῦτον, ὡς εὐνοοῦντα πρὸς αὐτὸν, καὶ ὁ φίλος ἐρίζει, βουλόμενος οἰκειότερος τούτου ἔσεσθαι. Ἕτοιμος οὖν ἐστιν ὁ τοιοῦτος διὰ ταῦτα ἀπολέσθαι.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔφη· «Μή σοι μελέτω τῶν ἐμῶν ὑπηκόων ἕνεκα· ὑπέρτερόν σε γὰρ τούτων τῇ τιμῇ ἀναδείξω.» Καὶ ὁ θὼς, «Μεγίστη, ἔφη, πρὸς ἐμὲ εὐεργεσία, τὸ ἐάσαι με ἐν ταύτῃ τῇ ἐρήμῳ ἀδεῶς διαιτᾶσθαι, ἀρκούμενον τῇ τῆς χλόης καὶ τοῦ ὕδατος μεταλήψει· ἀκούω γάρ, ὡς ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ, ὁ τοῖς Βασιλεῦσιν ὑπηρετῶν πάσχει τῇ ψυχῇ ὑπὸ τοῦ δέους τοσοῦτον, ὅσον ἕτερος παρ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ζωὴν οὐχ ὑφίσταται. Καὶ μετρίως ζῶν καὶ ἀδεῶς, κατὰ πολὺ κρείττων τοῦ ἐν δόξῃ καὶ μυρίαις φροντίσιν.»

Ὁ δὲ λέων εἶπεν· «Ἔγνων, ἅπερ εἶπας, φοβεῖσθαι δέ σε οὐ χρή· ἀνάγκη δέ σε ἡμῖν ἐξυπηρετήσεσθαι.» Καὶ ὁ θώς· «Ἐπεὶ ἀδύνατόν μου ἐστὶ γίνεσθαι τὸ αἴτημα, ἀξιῶ λοιπόν, εἴ τις τῶν ὑπό σε κατηγορήσει μου, μὴ συναρπαχθῆναί σε τοῖς τούτου λόγοις εὐθὺς, ἀλλὰ ἀνέχεσθαι μετὰ τὴν ἔρευναν τὴν κρίσιν ἐπενεγκεῖν· φιλία γὰρ ἄκαιρος, ἴσόν ἐστι τῷ μισεῖν. Καὶ βουλευόμενος μετά τινος τῶν κατά σε, σκόπει πρῶτον, πῶς ἐκεῖνος τὰ οἰκεῖα διῴκησεν· ὁ γὰρ κακῶς ὑπὲρ τῶν οἰκείων διατεθεὶς, οὐδέπω καλῶς βουλεύσεται περὶ τῶν ἀλλοτρίων. Καὶ τὸν προσομιλοῦντά σοι τριχῇ δεῖ σκοπεῖν, ἢ ὡς μείζονα, ἢ ὡς ἐλάττονα, ἢ ὡς ἴσον. Καὶ εἰ μὲν μεί-

ζων σου, δεῖ ἀκούειν καὶ πείθεσθαι αὐτῷ· εἰ δὲ ἥττων, πείθειν· εἰ δὲ ἴσος, συμφωνεῖν, καὶ οὐδέποτε ἐμπέσῃς εἰς φιλονεικίαν.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς, πληροφορήσας περὶ τούτου τὸν θῶα, παρέδωκεν αὐτῷ τὰ ἴδια ταμεῖα, καὶ πάντων προέκρινε, καὶ συμβούλῳ ἐχρῆτο, καὶ δι' αἰδοῦς καὶ σεβασμοῦ τοῦτον εἶχεν. Οὐ πολὺ δὲ τὸ ἐν μέσῳ, καὶ ἀγανακτήσαντες οἱ περὶ τὸν λέοντα, καὶ φθόνου πλησθέντες, πάντα λίθον κεκινήκασιν, ἵνα τὸν τοῦ λέοντος θυμὸν δολίως κατὰ τοῦ θωὸς διεγείρωσι. Καί ποτε τροφὴν ἡδίστην, τοῦ λέοντος προστάξαντος εἰς τὴν αὔριον ἑαυτῷ τηρηθῆναι, λαθόντες ταύτην ἔκλεψαν· ἣν ὁ λέων ἐπιζητήσας, καὶ μὴ εὑρὼν, πάνυ ἐπλήσθη θυμοῦ.

Ἀπῆν δὲ τὸ τηνικαῦτα ὁ θώς· μόνοι δὲ παρῆσαν οἱ τὸν δόλον συῤῥάψαντες. Θυμῷ δὲ ἡττηθέντα τὸν λέοντα θεασάμενοι, πρὸς ἀλλήλους ἔφασκον· «Ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμᾶς ἀναγγεῖλαι τῷ Βασιλεῖ τὰ ὠφελοῦντα τοῦτον καὶ βλάπτοντα, κἂν τινες ἐπὶ τοῦτο δυσχεραίνωσιν· ἀνεμάθομεν γάρ, ὡς ὁ θὼς εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν τὴν τροφὴν τοῦ Βασιλέως ἐκόμισεν.» Ἕτερος δὲ αὐτῶν ὑπολαβὼν ἔφη· «Ἔοικεν ἡ πρᾶξις αὕτη ἐκείνου ὑπάρχειν· πλὴν ἐρευνήσατε ἀκριβῶς περὶ τούτου.» Ἄλλος δὲ εἶπεν· «Εἰ τοιοῦτόν τι φανῆται ἐργασάμενος, ἀληθῆ εἰσι πάντα, ὅσα κατ' αὐτοῦ ἐλέγοντο.» Ἕτερος δὲ ἔφη· «Τῷ ὄντι οὐδεὶς δόλιος καὶ πανοῦργος ἀνὴρ ὢν, λαθεῖν δυνήσεται. Μέγα τι ἔγκλημα περὶ τοῦ τοιούτου ἀκήκοα θωός· ἀλλ' οὐκ ἐπίστευον τούτῳ, ἄχρις οὗ τὸν ὑμέτερον νυνὶ λόγον ἀκήκοα.» Καὶ ἕτερος τῶν συκοφαντῶν ἔφη· «Οὐ λέληθέ με ὁ τοιοῦτος ἅμα τῷ θεάσασθαι αὐτόν. Πολλάκις τε πρὸς τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα εἶπον, ὡς μόναι ὑποκρίσεις εἰσὶ πάντα τὰ κατ' αὐτόν.» — «Εἰ τοῦτο φανῆται ἀληθὲς, ἕτερος ἔφη, οὐ κλοπή

ἐστι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀσέβεια καὶ θρασύτης.» Καὶ ἄλλος οὖν ἔφη· «Εἰ ὁ Βασιλεὺς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ψηλαφήσῃ, πάντως εὑρήσει τὸ ἀληθές.» Καὶ αὖθις ἄλλος· «Γενέσθω τοιγαροῦν ἡ ἔρευνα.» Καὶ ἕτερος· «Οἶδά φησι, ὡς ὁ θὼς τῇ συνήθει πανουργίᾳ χρησάμενος, κεναῖς ἀπολογίαις τὸν Βασιλέα πείσει.» Καὶ διελέγοντο οὕτωσὶ πρὸς ἀλλήλους, ἄχρις οὗ πρὸς θυμὸν τὸν λέοντα ἐκίνησαν.

Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ λέων τὸν θῶα, ἠρώτα πρῶτον περὶ τοῦ ἐδέσματος, τί γέγονεν; Ὁ δὲ θὼς ἔφη· «Τῷ δεῖνα τοῦτο ἐπέδωκα, τοῦ φυλάξαι αὐτό.» Ἐκεῖνος δὲ ἐρωτηθεὶς ἠρνήσατο· ἐφρόνει γὰρ τὰ τοῖς συκοφάνταις ἐκείνοις. Καὶ δὴ σταλέντες τινὲς παρὰ τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν τοῦ θωὸς οἰκίαν, εὗρον ἐν αὐτῇ τὸ ἔδεσμα, καὶ λαβόντες αὐτὸ προσήνεγκαν τῷ Βασιλεῖ. Παρῆν δὲ ἐκεῖσε λύκος τις, ἀγαθὸς τοῖς ἄλλοις λογιζόμενος, καὶ δίκαιος, ὃς τηνικαῦτα προσεγγίσας τῷ Βασιλεῖ ἔφη· «Οὐ δεῖ σε, ὦ Βασιλεῦ, συγγνώμην ἀπονεῖμαι τῷ ἀλιτηρίῳ τούτῳ· εἰ γὰρ οὗτος τῆς δίκης ἀφεθῇ, οὐδεὶς ἔτι τολμήσει δόλον τινὸς ἀποκαλύψαι τῷ κράτει σου φανερῶς.»

Προσέταξεν οὖν ὁ Βασιλεὺς τὸν θῶα τηρεῖσθαι ἀκριβῶς ἐν τῇ φυλακῇ. Καί τις τῶν συγκαθέδρων αὐτοῦ ἔφη· «Θαυμάζω πῶς λέληθεν ὁ θὼς, τοιοῦτος ὤν, ἄχρι τοῦ νῦν τὴν τοῦ λέοντος ἀγχίνοιαν, πανοῦργος καὶ δόλου πλήρης ὤν.» Ἕτερος δὲ εἶπε· «Τοῦτο θαυμαστότερον, εἴγε ἐρευνήσει μετὰ τὴν τοῦ ἐκγλήματος φανέρωσιν.» Ἀπέστειλεν οὖν ὁ λέων τινὰς ἐπὶ τὸν θῶα ἐπερωτήσοντας αὐτὸν, ὅπως ἔχει. Οἱ δὲ ὑποστρέψαντες ἐπλάσαντό τινας λόγους, ὡς ἀπὸ τοῦ θωὸς, τὸν λέοντα παροξύναντες, οὓς ἀκηκοὼς ὁ λέων, ἀναιρεθῆναι παραυτίκα τὸν θῶα προσέταξεν.

Ὅπερ μαθοῦσα ἡ τοῦ λέοντος μήτηρ, καὶ γνοῦσα τὸ σκευώρημα, ἀναβαλέσθαι τὴν τοῦ θωὸς ἀναίρεσιν διεπράξατο.

Καὶ πρὸς τὸν λέοντα παραγενομένη, «Δι' ἣν αἰτίαν, ὦ τέκνον, ἀναιρεῖς, φησι, τὸν θῶα;» Καὶ ὁ λέων εἶπεν αὐτῇ τὰ γεγονότα. (Η δὲ μήτηρ ἔφη· οὐ καλῶς ἔσπευσας ἐν τούτῳ τέκνον)· χρὴ γὰρ τὸν νουνεχῆ σπεύδειν ἐκφεύγειν τὸν εἰς νέωτα μετάμελον, καὶ δεῖ περὶ τούτου πάντων μάλιστα ἀνέχεσθαι καὶ μὴ σπεύδειν. Ἥτε γὰρ γυνὴ διὰ τοῦ ἰδίου ἀνδρὸς συνίσταται, καὶ ὁ παῖς διὰ τῶν γονέων, καὶ ὁ μαθητὴς διὰ τοῦ διδασκάλου, καὶ ὁ στρατὸς διὰ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ ὁ βασιλεὺς διὰ τῶν νόμων, καὶ οἱ νόμοι διὰ τῆς φρονήσεως, καὶ ἡ φρόνησις διὰ τῆς ἀνοχῆς. Καὶ ἀρχὴ συνέσεως βασιλέως, τὸ γινώσκειν τοὺς ὑπ' αὐτόν, καὶ ἑκάστῳ τὴν κατ' ἀξίαν ἀπονέμειν τιμήν, καὶ εἰδέναι, ὡς οὐ παύσονται οὗτοι πρὸς ἀλλήλους ἐρίζοντες, καὶ ἀλλήλων κατηγοροῦντες. Καί συ οὖν ἐδοκίμασας πολλάκις τὸν θῶα, καὶ εὑρὼν τοῦτον πιστότατον, ἀρτίως δι' εὐτελῆ τροφὴν βιοθάνατον ἀπεργάζῃ, διὰ κατηγορίαν μοχθηρῶν τινων. Ἢ ἀγνοεῖς, ὡς οἱ βασιλεῖς, ὅτε ἑτέροις ἐπιτρέψωσιν, ἃ αὐτοὶ ὀφείλουσι δι' ἑαυτῶν μετέρχεσθαι, ἀπόλυνται; Οὐχ ὁρᾷς τοὺς τὸν οἶνον ἐξωνουμένους, ὅπως ἀκριβολογοῦνται περὶ τὴν χρόαν αὐτοῦ καὶ τὴν γεῦσιν, καὶ τὴν ὀσμήν, μήπως ἀδικηθῶσι; Πόσον γε δεῖ μᾶλλον τοὺς βασιλεῖς ἀκριβολογεῖσθαι ἕνεκα τῶν προκειμένων μεγίστων ἔργων; Δεῖ οὖν σε, ὦ Βασιλεῦ, διασκέψασθαι περὶ τοῦ θωὸς ἀκριβέστιρον· θαυμάζω γάρ, πῶς ὁ τοιοῦτος ἐν χρόνῳ τοσούτῳ κρεῶν ἀπεχόμενος, μικρὸν νυνὶ ἑαυτῷ ἐσφετερίσατο ἔδεσμα; Πόθεν οὖν οἶδας, εἰ οἱ κατήγοροι αὐτοῦ τὸ ἔδεσμα λάθρα ἐν τῇ αὐτοῦ κατέκρυψαν οἰκίᾳ, τῷ φθόνῳ βαλλόμενοι; ἢ οὐχ ὁρᾷς τὸν γῦπα, ὅταν πτῶμα φέρῃ, ὑπὸ πολλῶν ὑπὲρ τούτου πτηνῶν συμπολεμούμενον; καὶ τὸν κύνα, ὅταν δράξηται ὀστοῦν, ὑπὸ πολλῶν κυνῶν καθυλακτούμενον; Δύο γάρ εἰσιν αἱ μέγισται βλάβαι,

τοῖς τε ἄρχουσι, τοῖς τε ἀρχομένοις, καὶ μάλιστα τοῖς ἄρχουσι· τὸ ἀγαθῶν συμβούλων καὶ φίλων στερηθῆναι, καὶ τὸ πονηροὺς ἔχειν συμβούλους καὶ φίλους. Ὁ οὖν θὼς, ὅλος σοι προσανακείμενος, καὶ μηδέν σοι ἀποκρύπτων, ἔργον φθόνου γέγονε.»

Ταῦτα τῆς μητρὸς τοῦ λέοντος δημηγορησάσης, εἰσῆλθέ τις τῶν πονηρῶν ἐκείνων συνομωτῶν, καὶ ἀνήγγειλε τῷ λέοντι ἅπαν τὸ κατὰ τὸν ἀθῶον θῶα σκευώρημα. Τὸ δὲ διαγνοῦσα ἡ τοῦ Βασιλέως μήτηρ, ἔφη πρὸς αὐτόν· «Ἐπειδὴ ἔγνως τ' ἀληθὲς, ἀποδίωξον τοὺς ἀλιτηρίους τούτους καὶ πονηροὺς συκοφάντας, καὶ μὴ καταφρονήσῃς τούτων, ὡς μηδαμινῶν· ὁ γὰρ ἀσθενὴς χόρτος συνδεδεμένος σχοινίον ἀποτελεῖ, δυνάμενον τὸν παμμεγέθη κατέχειν ἐλέφαντα. Οἰκείωσον δὲ αὖθις τὸν θῶα· πρὸς γὰρ τὴν προτέραν ἀποκαταστήσεταί σοι εὔνοιαν.»

Ὁ δὲ Βασιλεὺς λέων, ἐνθυμηθεὶς τῶν τοῦ θωὸς ῥημάτων, εἰπόντος αὐτῷ· «Ὡς, εἴτις κατηγορήσειεν αὐτοῦ, μὴ ἀκοῦσαι τοὺς λόγους αὐτοῦ, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἔρευναν τὴν δίκην ἀποδοῦναι,» μετεκαλέσατο αὐτὸν, καὶ ὑπέσχετο τούτῳ, ὡς διὰ τιμῆς πλείονος αὐτὸν ἕξει. Ὁ δὲ θὼς εἶπε· «Γίνωσκε, Βασιλεῦ, ὡς μέγιστον προτέρημά ἐστι τὸ ἀνέχεσθαι τὸν ἄρχοντα τοῦ ὑπηκόου, παῤῥησιαζομένου τὴν ἀλήθειαν. Κἀγὼ οὖν εὐνοϊκῶς λέγω, ὡς οὐ χρή με εἰσέτι σοι ὑπουργεῖν· δεῖ γὰρ τοὺς βασιλεῖς παρατηρεῖν τοὺς παρ' αὐτῶν ἀδίκως βλαπτομένους, καὶ τοὺς πλοῦτον ὁμοίως ἀφαιρουμένους, καὶ τοὺς ποτὲ οἰκείους, ἀναιτίως ἀπομακρυθέντας, καὶ τοὺς στερηθέντας μισθοῦ τινος, καὶ τοὺς πλεονέκτας καὶ ἀπλήστους, καὶ λογιζομένους τὴν τῶν βασιλέων ὠφέλειαν οἰκείαν βλάβην, καὶ τὴν ἐκείνου βλάβην ἰδίαν ὠφέλειαν· οὗτοι γὰρ πάντες ἐχθρῶν τάξιν ἐπέχουσι, καὶ φευκτέοι εἰσί. Καὶ πρὸς τούτοις δέδοικα, μήπως πά-

λιν τὸ πονηρὸν τοῦτο ἄθροισμα δόλον τινὰ κατ' ἐμοῦ συῤῥάψῃ, καὶ τῇ παρούσῃ ὑπολήψει συνεργῷ πρὸς τοῦτό σοι χρήσηται.» Ὁ δὲ λέων ὑπολαβὼν ἔφη· «Ἔγνων σου τὴν φύσιν, ὡς ἀγαθή ἐστι καὶ πάσης ὑπολήψεως ἀλλοτρία· τὸν δὲ ἀγαθὸν ἄνδρα μυρίων ἐπιλαθέσθαι ἁμαρτημάτων εὐεργεσία μία παρασκευάζει. Λοιπὸν προθύμως ἡμῖν ὑπούργει.» Ἀπεκατεστάθη οὖν ὁ θὼς εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ ὑπεροχὴν καὶ τιμήν.

Οὕτω δεῖ τοὺς βασιλεῖς ἐπιστρέφειν πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἑαυτῶν φίλους, οὓς ἀδίκως ποτὲ ἐδίωξάν τε καὶ ἀπεσόβησαν.

ΤΜΗΜΑ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς τῷ φιλοσόφῳ ἔφη· «Καὶ τοῦτό σου τὸ παράδειγμα ἔγνων· ἀνάγγειλόν οὖν μοι, τίνα δεῖ τὸν Βασιλέα εὐεργετεῖν, καὶ πῶς δεῖ καταπιστεύεσθαι;»

Ἀρξάμενος οὖν πάλιν ὁ φιλόσοφος, τοιαῦτα τῷ Βασιλεῖ ἔφασκε ῥήματα· «Δεῖ τὸν Βασιλέα εὐεργετεῖν τοὺς εὐχαρίστους, καὶ ἀξίους τῆς εὐεργεσίας, καὶ μὴ προκρίνειν αὐτὸν τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ, καὶ φίλους, καὶ πλουσίους, τῶν δὲ πενήτων καταφρονεῖν· ἀλλὰ τὸν νουνεχῆ καὶ φρόνιμον εὐεργετεῖν, καὶ προσδέχεσθαι τοὺς εὐγνώμονας καὶ πιστούς, καὶ εἴπερ εἰσὶν ἐκ τῶν ἀχρηστοτέρων. Καὶ γὰρ οὗτοι ἐν καιρῷ ἀνάγκης ἀνταμείψονται αὐτῷ· φησὶ γάρ που τις τῶν σοφῶν· «Ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ τὴν ἀπάντησιν προσποιεῖται· ἀνθρώπου δὲ ἀχαρίστου μὴ φείδεσθαι, μηδὲ καταπιστεύειν αὐτῷ.» Καὶ φέρω σοι ἐκ τῶν ἀλόγων ζώων τοιοῦτόν τι παράδειγμα·

Λέγεται γάρ, ὡς ὤρυξάν τινες λάκκον τοῦ θηρεῦσαι λέοντα· ἔτυχε δὲ πεσεῖν ἐν αὐτῷ τινα χρυσοχόον, καὶ πίθηκον, καὶ δράκοντα, καὶ ὄφιν. Ἰδὼν δέ τις αὐτοὺς ἐρη-

μίτης, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· «Προξενήσω ἐμαυτῷ μισθὸν ἀΐδιον, λυτρωσάμενος τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκ τῆς βλάβης τῶν θηρίων.» Χαλάσαντος οὖν τὸ σχοινίον, πρῶτος ἀνῆλθεν ὁ πίθηκος. Ἐκ δευτέρου δὲ τοῦτο τοῦ ἐρημίτου χαλάσαντος, ἀνῆλθεν ὁ ὄφις. Τρίτον δὲ ὁ δράκων. Ἀνελθόντα οὖν τὰ ζῶα χάριτας ὡμολόγουν τῷ τούτων σωτῆρι ἐρημίτῃ. Ἔλεγον δὲ αὐτῷ· «Κατάλειψον τὸν ἄνθρωπον ἐν τούτῳ τῷ λάκκῳ· ἀχάριστος γάρ ἐστι.»

Καί φησιν ὁ πίθηκος· «Ἐγὼ οἰκῶ πλησίον πόλεως Ζάνζουρ, καὶ εἰ συμβῇ σοι ἐκεῖθεν διαπεράσαι, ἀμείψομαί σε τὴν εἰς ἐμὲ γενομένην εὐεργεσίαν.» Τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ὁ ὄφις, καὶ ὁ δράκων ἔφασαν, ἐν τοῖς τείχεσι τὴν οἴκησιν ποιεῖσθαι τῆς αὐτῆς πόλεως. Τούτων δὲ ἀπελθόντων, οὐδένα λόγον τῆς τῶν ζώων συμβουλῆς ποιησάμενος ὁ ἀσκητής, χαλάσας τὸ σχοινίον, ἀνήγαγε καὶ τὸν χρυσοχόον. Εὐχαριστήσας δὲ καὶ οὗτος, καὶ εἰπὼν ἐν τῇ αὐτῇ καὶ αὐτὸς εἰκεῖν πόλει, ἀπῆλθε, παραγγείλας τῷ ἀσκητῇ, εἴπερ ποτὲ τὴν διάβασιν ἐκεῖθεν ποιήσηται, ἐρευνῆσαι αὐτὸν, καὶ ἕτοιμον εἶναι τὴν εὐποιΐαν τῷ πεποιηκότι ἀμείψεσθαι.

Τῷ δὲ ἀσκητῇ ἱκανῶς διατρίψαντι ἐν τῇ ἐρήμῳ, συνέβη ποτὲ διὰ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐλθεῖν. Διερχομένῳ δὲ συνήντησεν ὁ πίθηκος, καὶ ἀσπασάμενος αὐτὸν, «Ἐπίμεινον, ἔφη, μικρὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἀνάσχου, ἕως ἐπιστρέψω.» Καὶ ἀπελθὼν προσήνεγκεν αὐτῷ ὀπώρας παντοδαπάς. Ὁ δὲ μοναχὸς λαβὼν τὰς ὀπώρας ἀπῆλθε περαιτέρω. Ἀπερχομένῳ δὲ συνήντησε καὶ ὁ δράκων, καὶ περιχαρὴς γενόμενος, ἔφη αὐτῷ· «Ἀνάσχου μικρὸν, ἕως οὗ ἀπελθὼν ταχέως πρός σε ὑποστρέψω.» Καὶ ἀπάρας ἐκεῖθεν ὁ δράκων ἀπῆλθε, καὶ ἀπέκτεινε τὴν θυγατέρα τοῦ Βασιλέως· καὶ ἀγαγὼν τὸν κόσμον αὐτῆς, δέδωκε τῷ ἀσκητῇ. Λαβὼν δὲ αὐτὸς τὸν γυναικεῖον κόσμον, εἰσῆλθεν εἰς τὴν

πόλιν, καὶ ἐρωτήσας εὗρε τὸν χρυσοχόον. Ὁ δὲ ὑπεδέξατο αὐτόν.

Ἰδὼν δὲ παρὰ τῷ ἀσκητῇ τῆς τοῦ Βασιλέως θυγατρὸς τὸν περιτραχήλειον κόσμον, ἀπῆλθε πρὸς τὸν Βασιλέα, καί φησι πρὸς αὐτόν· «Εὗρον, ὦ Βασιλεῦ, τὸν ἀποκτείναντά σου τὴν θυγατέρα, καὶ λαβόντα τὰ αὐτῆς περιδέραια· στεῖλον οὕντινας εἰς τὸν οἶκόν μου τοῦ κρατῆσαι αὐτόν.» Ἀποσταλέντες οὖν ἐκράτησαν αὐτὸν, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. Ἰδὼν δὲ ὁ Βασιλεὺς τὰ χρυσεῖα, προσέταξε τυφθῆναι τοῦτον. Ξαινόμενος δὲ ἔκραζεν· «Εἰ ἐγὼ τοῦ πιθήκου, καὶ δράκοντος καὶ τοῦ ὄφεως ἤκουον, οὐκ ἂν τὰ τοιαῦτα νῦν ἔπασχον.»

Μαθὼν δὲ τὸ συμβὰν ὁ ὄφις, σφόδρα τε λυπηθεὶς, ἀπελθὼν ἔδηξε τὴν χεῖρα τοῦ υἱοῦ τοῦ Βασιλέως ἰσχυρῶς· ἐλθόντες δὲ οἱ σοφοὶ καὶ ἰατροὶ τοῦ θεραπεῦσαι αὐτὸν, οὐκ ἠδυνήθησαν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ Βασιλέως παῖς· «Οὐ θεραπευθήσομαι ὑπό τινος, εἰμὴ διὰ τῆς εὐχῆς τοῦ ἐρημίτου· ὁ γὰρ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἀδίκως αὐτὸν ἐτιμωρήσατο.» Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Βασιλεὺς, ἤγαγε τὸν ἀσκητὴν πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ. Ὁ δὲ, στὰς ἐνώπιον πάντων, διηγήσατο τὰ κατ᾽ αὐτόν· τὴν τῶν θηρίων εὐχαριστίαν, καὶ τοῦ χρυσοχόου ἀχαριστίαν τε καὶ προδοσίαν, καὶ συκοφαντίαν. Καὶ αὖθις εὐξάμενος ἰάσατο τὸν παῖδα. Ὁ δὲ Βασιλεὺς τιμήσας, ὡς ἐχρῆν, τὸν ἀσκητὴν, καὶ χρήματα δοὺς αὐτῷ ἱκανὰ, ἀπέπεμψε· τὸν δὲ χρυσοχόον, ὡς συκοφάντην, ἀπέκτεινεν.

Εἶτα ὁ φιλόσοφος εἶπε τῷ βασιλεῖ· «Οὕτως ἄρα δεῖ τοὺς μὲν καλοὺς εὐεργετεῖν, καὶ πιστεύειν αὐτοῖς· τοὺς δὲ ἀχαρίστους καὶ ἀπανθρώπους ἐᾶν ἄνευ τῆς ὁποιασοῦν εὐεργεσίας.»

ΤΜΗΜΑ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔφη· «Ἔγνων καὶ τοῦτο· ἀνάγγειλόν μοι λοιπὸν, πῶς συμβαίνει τινὶ πλουτεῖν ἀπὸ πτωχείας· ἀπὸ δὲ εὐημερίας δυστυχεῖν;»

Ὁ δὲ φιλόσοφος τοῖς προλαβοῦσι ῥήμασι προσθεὶς καὶ ταῦτα, ἔφη· «Δυσνόητον πρᾶγμα ἠρώτησας, ὦ Βασιλεῦ· καὶ γάρ τινες πλουτοῦσιν ἀπὸ συμβεβηκότος κόπου, καὶ συντυχίας τινός· τινὲς δὲ καὶ ἀπὸ πείρας καὶ τέχνης· ἄλλοι δὲ ἀπὸ δυναστείας καὶ πονηρίας· ἄλλοι ἀπὸ ἐμπορίας· ἕτεροι δὲ ἀπὸ ἀσελγείας· ἀπὸ εὐγενείας ἄλλοι· καὶ ἄλλοι ἀπὸ ἀλλοτρίων κόπων· καί τινες ἀπὸ εὑρημάτων.

Εἴρηται γάρ, ὡς τέσσαρές τινες ἄνδρες, ἀτυχίᾳ περιπεσόντες ἐν ὁδῷ τινι, οἷα συμβαίνει, τούτους γνωσθῆναι συνέβη· ἦν δὲ τούτων ὁ μὲν εἷς Βασιλέως υἱὸς, ὁ δὲ ἕτερος ἐξ ἐνδόξων εὐγενὴς, καὶ λίαν εὐειδής· ὁ τρίτος δὲ ἐμπόρου, καὶ ὁ τέταρτος γεωργοῦ ἦσαν υἱοί. Ὁδευόντων δὲ αὐτῶν εἶπεν ὁ τοῦ Βασιλέως υἱός· «Πάντα τὰ τοῦ βίου τούτου προωρισμένα εἰσὶ, καὶ τῇ εἱμαρμένῃ ὑπόκεινται.» Ὁ δὲ τοῦ ἐμπόρου υἱὸς, «Ἡ φρόνησίς, φησι, πάντων κρείττων ἐστίν.» Ὁ δὲ ἐξ εὐγενῶν ὢν, «Τὸ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ κάλλος, φησὶ, πάντων, ὧν εἴπετε, κρεῖττόν ἐστι.» Ὑπολαβὼν δὲ καὶ ὁ τοῦ γεωργοῦ υἱὸς, «Τὸ πονεῖν, ἔφη, καὶ μοχθεῖν, πάντα ὑπερβαίνει.»

Πλησιάσαντες δέ τινι πόλει, καὶ τῶν πρὸς τροφὴν ἐν ἀπορίᾳ ὄντες, ἔφησαν τῷ τοῦ γεωργοῦ υἱῷ· «Ἀπελθὼν μοχθήσας τε καὶ πονήσας προσένεγκε ἡμῖν βρώματα σήμερον.» Ἀπελθὼν δὲ ἐν τῷ ὄρει ἐκεῖνος, καὶ ξύλα κομίσας πέπρακεν εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ διὰ τῆς τιμῆς ὠνήσατο αὐτοῖς τροφὰς, καὶ ἔφαγον. Καὶ ἐξελθόντες τῆς πύλης τῆς πόλεως, ἔγραψαν ἐν αὐτῇ· «*Μιᾶς ἡμέρας μ όχθος ἄνδρας ἐκόρεσε τέσσαρας*.

Τῇ δὲ ἑξῆς εἶπον τῷ υἱῷ τοῦ εὐγενοῦς τῷ ὡραίῳ· «Ἄπελθε καὶ σὺ σήμερον, καὶ ἔνεγκε ἡμῖν διὰ τοῦ σοῦ κάλλους τροφὰς, ὅπως φάγωμεν· πεινῶμεν γάρ, ὡς οἶσθα, καὶ οὐκ ἔχομέν τι φάγωμεν.» Ὁ δὲ ἀπελθὼν διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· «Τέχνην οὐ γινώσκω, κενὸς πρὸς τοὺς ἐμοὺς ὑποστρέψαι ἐρυθριῶ.» Ἐβουλήθη οὖν οἷα μὴ ἐπανακάμψαι πλέον πρὸς αὐτούς. Διαλογιζόμενον δὲ τὰ τοιαῦτα, κόρη τις τῶν εὐγενῶν, ἰδοῦσα ἐκ τῆς θυρίδος, ἠράσθη τούτου, καὶ πέμψασα τὴν δούλην αὐτῆς, προσεκαλέσατο αὐτόν. Διημερεύσασα δὲ μετ' αὐτοῦ, ἤσθιε καὶ ἔπινε σὺν αὐτῷ· ὀψίας δὲ γενομένης, δοῦσα αὐτῷ χρήματα ἱκανὰ, ἀπέπεμψεν αὐτόν. Ὁ δὲ λαβὼν αὐτὰ, ἔθρεψε καὶ αὐτὸς τοὺς ἑταίρους αὐτοῦ, γράψας καὶ αὐτὸς ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως· *Μιᾶς ἡμέρας κάλλος, τροφὰς ἀνδράσιν ἐχορήγησε τέσσαρσιν.*

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἶπον τῷ υἱῷ τοῦ ἐμπόρου· «Ἀπελθὼν καὶ σὺ σήμερον θρέψον ἡμᾶς, γνώσει τε, καὶ φρονήσει τῇ σῇ.» Ὁ δὲ ἀπελθὼν πρὸς τὸν τῆς πόλεως λιμένα, ὁρᾷ πλοῖον ἱκανὰς ἐμπορίας ἔχον. Ἐλθόντων δὲ τῶν τῆς πόλεως ἐμπόρων, καὶ μηδὲν ὠνησάντων, ἔσχατον ἦλθε καὶ αὐτὸς, καὶ ἐτιμήσατο μετὰ τοῦ ναυκλήρου τὴν τιμὴν πάσης τῆς ἐμπορίας εἰς ἑαυτὸν χίλια νομίσματα. Καὶ λαβὼν αὐτὰ, ἀπῆλθε πρὸς τοὺς φίλους, καὶ ἐξελθὼν ἔγραψε καὶ αὐτός· *Ἡ ἐμπορία μιᾶς ἡμέρας ὠφέλησε χίλια νομίσματα.* Καὶ ἐτρύφησαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πάνυ καλῶς.

Τῇ δὲ ἐπαύριον εἶπον τῷ υἱῷ τοῦ Βασιλέως· «Ἄπελθε καί σοι, καὶ ποίησον τὸ κατὰ δύναμιν.» Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἐκάθισε παρὰ τὴν πύλην τῆς πόλεως περιχαρὴς, τί διαπράξασθαι οὐκ εἰδώς. Συνέβη δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τελευτῆσαι τὸν Βασιλέα τῆς πόλεως ἐκείνης ἄτεκνον, μὴ καταλιπόντα κληρονόμον τῆς αὐτοῦ Βασιλείας. Ἐξερχόμενοι δὲ τοῦ κηδεῦσαι αὐτὸν, ὁρῶσι τὸν νέον ἀτάκτως καθήμενον καὶ περιχαρῆ, καὶ

ἤρξαντο ὑβρίζειν αὐτόν. Ἀτιμάσαντες δὲ, ἔβαλον αὐτὸν εἰς φυλακήν. Κηδεύσαντες δὲ τὸν βασιλέα, καὶ ὑποστρέψαντες ἐβουλεύοντο, τίνα καταστήσωσιν ἑαυτοῖς βασιλέα. Ὁ δὲ τούτων προέχων· «Ἀγάγετέ, φησι, πρῶτον τὸν νέον ἐκεῖνον, καὶ ἐτάσωμεν αὐτὸν, πόθεν ἐστὶ, μήπως κατάσκοπος εἴη τῆς ἡμετέρας πόλεως.»

Ἀχθεὶς οὖν καὶ ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς· «Ἐγὼ μὲν εἰμι υἱὸς Σανταμὰν τοῦ βασιλέως, καὶ τελευτήσας ὁ πατήρ μου κατεκράτησε τῆς αὐτοῦ βασιλείας ὁ ἐμὸς ἀδελφός· ἐγὼ δὲ φοβηθεὶς ἀπέδρασα ἀπ' αὐτοῦ, καὶ εἰμὶ τὰ νῦν ἐν ἐχάτῃ πενίᾳ καὶ κακῇ ταλαιπωρίᾳ.» Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ πολῖται καὶ γνωρίσαντες τοὺς λόγους αὐτοῦ, ἔστεψαν αὐτὸν βασιλέα τῆς αὐτῶν πόλεως· καὶ καθίσαντες αὐτὸν ἐπὶ ἐλέφαντος, ἐποίησαν αὐτῷ προπομπὴν ἐν πάσῃ τῇ πόλει ἐκείνῃ. Ἐλθὼν οὖν καὶ αὐτὸς ἐν τῇ πύλῃ, ἰδών τε καὶ ἀναγνωρίσας τῶν ἑταίρων αὐτοῦ τὰς γραφὰς, προσέταξε γραφῆναι καὶ τὸ αὐτοῦ ὄνομα. Οἱ δὲ γεγράφασιν οὕτως· *Πόνος, κάλλος, γνῶσις καὶ πᾶν ἀγαθὸν ἐκ τῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας ἐστίν.* Εἶτα ἀπελθὼν εἰς τὰ βασίλεια, ἐκαλέσατο τοὺς συνοδοιπόρους αὐτοῦ, καὶ δέδωκεν αὐτοῖς χρήματα ἐκ τῆς βασιλείας ἱκανὰ, καὶ μεγάλως τιμήσας αὐτοὺς, ἀπέλυσεν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν, τὸν διδόντα καὶ εὐεργετοῦντα ἕκαστον κατὰ τὴν αὐτοῦ πρόνοιαν.

Οὕτως ἄρα, ὦ Βασιλεῦ, οἱ πάντες πλουτοῦσιν, ἐκ τῆς ἰδίας τύχης, πόνου, συγγενείας, εὐγενείας καὶ γνώσεως, δυνάμει τε καὶ Θεοῦ προνοίᾳ.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν· «Ἔγνωκα δὴ καὶ τοῦτο τὸ ὑπόδειγμα· λοιπὸν ἀνάγγειλόν μοι· πῶς ἐπιλανθάνεταί τις τῆς εἰς ἑτέρους

γενομένης βλάβης, άβλαβὴς αὐτὸς ὤν· βλαφθεὶς δὲ παραίνεσις καὶ παιδεία αὐτῷ γίνεται ἡ δι' ἑτέρου ἐπιγενομένη συμφορά ;»

Ἀρξάμενος δὲ πάλιν ὁ φιλόσοφος εἶπε· «Πᾶς ὁ ἐπιχειρῶν ἕτερον βλάπτειν, ἵνα ἑαυτὸν ὠφελήσῃ, ἄφρων ἐστὶ καὶ ἀσύνετος. Καὶ ἐὰν εἰς νοῦν μὴ ἔχῃ τὴν τοῦ ἐκδικήματος ἀντέκτισιν, καὶ τῆς τελευταίας ἡμέρας ἀντάμειψιν, πάσχει κακῶς, καὶ μετανοήσας ἴσως ὠφεληθήσεται οὐδέν, καὶ πάλιν παιδευθήσεται διὰ τῆς ὑφ' ἑτέρων εἰς αὐτὸν γενομένης βλάβης, ὥσπερ δὴ καὶ ἡ λέαινα πέπονθε.

Λέγεται γάρ, ὡς λέαινά τις εἶχε δύο σκύμνους· καὶ ἐξελθοῦσα πρὸς θήραν κατέλιπεν αὐτοὺς ἐν ὕλῃ τινί. Διελθὼν δὲ διὰ ταύτης ὁ θηρευτής, καὶ εὑρὼν τούτους ἀπέκτεινε, καὶ λαβὼν τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπῆλθεν. Ἐλθοῦσα δὲ ἡ λέαινα, καὶ ἰδοῦσα τὸ γεγονός, ἐλυπήθη σφόδρα, καὶ ἔκλαιεν ἀπαραμυθήτως.

Ἀκούσασα δέ τις ἄρκαινα τὸν κοπετὸν αὐτῆς, ἦλθε τοῦ παραμυθήσασθαι αὐτὴν καὶ φησί· «Τί ὅτι περίλυπος εἶ ; καὶ τίσοι γέγονεν ;» Ἡ δὲ λέαινα ἔφη· «Καὶ πῶς μὴ κλαύσω ; ἢ μὴ θρηνήσω, καὶ κόψομαι, ἀποβαλοῦσα τοὺς δύο μου σκύμνους, οὓς ἐν τῷ καλαμῶνι κεκρυμμένους εἴασα ; Τούτους γὰρ εὑρὼν ὁ θηρευτής, οἴμοι ! ἀπέκτεινε, καὶ ἐκδορήσας ἦρε τὰ αὐτῶν κώδια, καὶ ἀπῆλθεν.»

Ἡ δὲ ἄρκαινα ἔφη πρὸς αὐτήν· «Μὴ λυποῦ, μήτε κλαῖε· καὶ γὰρ ἔπαθες, ὅπερ ἔπραττες. Μὴ θλίβου, καὶ γὰρ σὺ πολλοὺς ἔθλιψας, καὶ ἀτέκνους ἐποίησας, καὶ τῷ μέτρῳ, ᾧ ἐμέτρησας, ἀντεμετρήθη σοι· καὶ ὅπερ ἔδρασας, πέπονθας· καὶ ὅπερ ἔσπειρας, τοῦτο καὶ ἐθέρισας. Πᾶς γὰρ ὁ καθ' ἑτέρου δόλον συῤῥάπτων, αὐτὸς εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται.»

Ἡ δὲ λέαινα, «Τῷ τρόπῳ τοῦτο φῆς, ἔφη;» Ἡ δὲ «Πόσα ἔτη, φησίν, ἔχεις ;» Καὶ ἡ λέαινα, «Πολλά,» ἔφη·» —«Τίδὲ ἤσθιες ; »

αὖθίς φησιν ἡ ἄρκαινα. Κἀκείνη, «Ζώων σάρκας.» — «Καὶ τίς σοι, φησὶν ἡ ἄρκαινα, τὰς σάρκας τῶν ζώων ἐδίδου;» (Κἀκείνη·) «Ἐθήρευον αὐτὰς ἐν τῷ ὄρει.» — «Τί δὲ τὰ ζῶα ταῦτα, ὑπολαβοῦσα ἔφη ἡ ἄρκαινα, οὐκ εἶχον γονεῖς;» Ἡ δέ, «Καὶ μάλα.» — «Καὶ διατί οὐχ ὁρῶμεν ἐκεῖνα πενθοῦντά φησιν ἡ ἄρκαινα, ὥσπερ σὺ πενθεῖς πικρῶς τὰ ἴδια;

Τέτλαθι δὴ παθοῦσα ἅπαξ, ὅπερ πεποίηκας πολλάκις· πέπονθας δὲ τοῦτο διὰ τὸ μὴ ἐνθυμεῖσθαί σε τὴν ἀντάμειψιν.» Ἀκούσασα δὲ ταῦτα ἡ λέαινα, καὶ γνοῦσα, ὅτι αὐτὴ ἑαυτῇ τοιαῦτα προὐξένησεν ἀτυχήματα, μετάμελος γέγονε σφόδρα, καὶ χαίρειν εἰποῦσα τῇ σαρκοφαγίᾳ, ἐτρέφετο παρ' ὅλην αὐτῆς τὴν ζωὴν ἐκ τῶν καρπῶν τῶν δένδρων.

Εἶτα ὁ φιλόσοφος εἶπε τῷ βασιλεῖ· «Ὁ ἐάσας τὸ βλάπτειν ἑτέρους, διὰ τῆς εἰς αὐτὸν γενομένης βλάβης διδαχθήσεται πρᾴως τὰς δυστυχίας ὑποφέρειν.»

ΤΜΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Ὁ δὲ βασιλεὺς τῷ φιλοσόφῳ ἔφη· «Καλῶς εἴρηκας, καὶ ἔγνων ταῦτά σου τὰ παραδείγματα. Λοιπὸν ὑποδειγμάτισόν μοι· πῶς χρὴ τοὺς βασιλεῖς εὐνοϊκοὺς συμβούλους προσλαμβάνεσθαι, καὶ τίς ἡ ἐκ τούτων ὠφέλεια.»

Ὁ δὲ φιλόσοφος ὑπολαβὼν εἶπε τοιοῦτον παράδειγμα περί τινος πρωτοσυμβούλου τῶν μυῶν Βασιλέως, συνέσει καὶ ἀγχινοίᾳ κεκοσμημένου· διὸ καὶ οἰκεῖος τῷ βασιλεῖ ἐχρημάτιζεν, οὗ ταῖς ὑποθήκαις καὶ ταῖς παραινέσεσι τὰ μέγιστα ὅ,τε Βασιλεὺς, καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν πάντες ὠφελοῦντο.

Λέγεται γάρ, ὡς ἐν ἐρήμῳ τινὶ πόλις ἦν ἀσφαλῶς κατωχυρωμένη, ἐν ᾗ ἦρχέ τις μῦς Τρωγλοδύτης καλούμενος. Εἶχε δὲ τρεῖς πρωτοσυμβούλους· ὄνομα τῷ ἑνὶ Τυροφάγος, τῷ δὲ ἑτέρῳ Κρεοβόρος, τῷ τρίτῳ δὲ Ὀθονοφάγος. Τούτων ὁ Τυ-

ροφάγος ἦν λίαν ἐχέφρων καὶ συνετὸς, καὶ δι' οἰκείαν, ὡς ἔφην, σύνεσιν λίαν τῷ Βασιλεῖ ᾠκειωμένος. Συνελθόντες οὖν ποτε ἅμα τῷ αὐτῶν Βασιλεῖ ἐμακάριζον τὸν ἑαυτῶν βίον, καὶ τὴν ἐνοῦσαν αὐτοῖς εὐδαιμονίαν ἐδιηγοῦντο, μηδὲν ἕτερον λέγοντες εἶναι αὐτοῖς (παρεμπόδισμα) τῆς ἡδονῆς, ἢ τὸ πλῆθος τῶν κρειττόνων, καὶ βουλεύεσθαί τι περὶ αὐτῶν κυριώτερον προτρέποντες ἑαυτούς.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς Τρωγλοδύτης ὑπολαβὼν εἶπε· «Δεῖ τὸν βασιλέα τὸ οἰκεῖον πρότερον ἐπιτηδεύεσθαι ἀγαθόν· εἶτα καὶ τὸ τῆς ἰδίας ποίμνης. Ἔπειτα φροντίζειν περὶ σωτηρίας τῶν παίδων καὶ τῶν συγγενῶν· καὶ πρὸς δύο σκοποὺς ἀφορᾷν, πρός τε τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἐπίκτησιν, καὶ τὴν τοῦ κακοῦ ἀποδίωξιν. Δεῖ οὖν καὶ ἡμᾶς τὸ ἐπισκοτοῦν τῷ φωτὶ τῆς ἡμετέρας εὐδαιμονίας πάθος ἀφ' ἡμῶν ἀποσοβῆσαι.»

Ὑπολαβόντες οὖν οἵ τε Κρεοβόρος καὶ ὁ Ὀθονοφάγος εἶπον αὐτῷ· «Χαίροις, ὦ Βασιλεῦ, ὡς καλῶς πάνυ ἐσκόπησας, καὶ φιλαγάθως τῆς οἰκείας προενόησας ποίμνης· δεῖ γὰρ πρὸς τὴν κυβέρνησιν ἀνδρὸς φρονίμου, καὶ τύχης δεξιᾶς. Καὶ ἡμεῖς οὖν πάντες σου ἠρτήμεθα, καὶ τῆς σῆς εὐστόχου συνέσεως. Καὶ δεῖ πάντας τοὺς μύας συνδραμεῖν, καὶ τῶν πόνων, καὶ τῶν μόχθων συμμεταλαβεῖν· ὥστε κατορτωθῆναι τὸ μέγιστον τουτὶ ἐπιχείρημα.»

Ταῦτα τῶν δύο πρωτοσυμβούλων εἰπόντων, ὁ Τυροφάγος ἐσιώπα, μηδ' ὅλως φθεγγόμενος. Πρὸς ὃν ὁ Βασιλεὺς ἔφη· «Ἵνα τί σιωπᾷς συ, καὶ τὸ δοκοῦν σοι οὐχ ὑποφάνεις ἡμῖν; ἢ οὐκ οἶσθα, ὡς οἱ ἄνθρωποι βουλευτήρια συνιστῶσι, καὶ περὶ τῶν μελλόντων συμβουλεύονται, καὶ περὶ τῶν πρακτέων, καὶ οὐδὲν αὐτοῖς ὄνειδος; Ἢ τίς ὑπόπτωσις ἐκ τοῦ βουλεύεσθαι γίγνεται;» Ταῦτα ἀκούσας ὁ Τυροφάγος εἶπε· «Μὴ με μέμφου τῆς σιωπῆς, ὦ Βασιλεῦ· καὶ γὰρ δι' οὐδὲν ἕτερον ἐσιώπησα, ἢ διὰ τὸ διαλογίζεσθαι, πῶς ἀνακρινοῦμαί σοι.

Γίνωσκε οὖν, ὦ κραταιότατε Βασιλεῦ, ὡς τὸ ἔργον τοῦτο δυσχερές ἐστι, καὶ διὰ τὴν τούτου δυσχέρειαν, οὔτε οἱ πρόγονοι ἡμῶν, οὐθ' ἕτεροι τοῦτο ἐπεχείρησαν διαπράξασθαι· ἀλλ', ὡς ἀδύνατον, εἴασαν καὶ παρεῖδον.»

Οὕτω δεῖ τοὺς βασιλεῖς τοιούτους ἔχειν συμβούλους, οἷος ἦν ὁ Τυροφάγος οὗτος μῦς, καὶ πάνυ ὠφεληθήσονται.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ὁ δὲ βασιλεὺς τῷ φιλοσόφῳ εἶπεν· «Ἔγνων καὶ τὸ τοιοῦτον παράδειγμα. Λοιπὸν ἔσχατον τοῦτο ἀνάγγειλόν μοι. «Πῶς δεῖ τὸν ἄνθρωπον μὴ ζητεῖν, ὃ οὐ δύναται καταλαβεῖν, ἵνα μὴ καὶ ὅπερ ἔχει ἀπωλέσῃ;»

Ἔσχατον δὲ πάντων ὁ φιλόσοφος οὕτως εἶπε τῷ Βασιλεῖ· «Ἦν ἔν τινι τόπῳ ἀσκητής τις εὐλαβὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεόν. Κατέλυσε δὲ παρ' αὐτῷ ξένος ἀνὴρ λίαν μωρός. Ὁ δὲ ἀσκητὴς παρέθηκεν αὐτῷ τράπεζαν, καὶ προσέφερεν αὐτῷ ἄρτους καὶ φοίνικας καὶ ὕδωρ.

Ὁ δὲ ξένος ἐσθίων ἔλεγε τῷ ἀσκητῇ· «Γλυκέα μοι φαίνονται ταῦτα· οὐκ εἰσὶ δὲ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ οἱ φοίνικες οὗτοι. Ἀλλ' οὖν ἔχομεν ἑτέρας ὀπώρας γλυκέας, οἷον ἰσχάδας, καὶ σταφίδας, καὶ ἕτερά τινα, οἷς ἀρκούμεθα. Ἀλλ' οὗτοι ἤρεσάν μοι, καὶ θέλω ἐκ τούτων κτήσασθαι.» Ὁ δὲ ἀσκητὴς ἔφη· «Καλῶς εἶπας· ἀλλ' ἡ ἀπληστία ἀκόρεστον ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον, καὶ οὐκ ἀρκεῖται ἐν οἷς ἔχει, ἀλλ' ἐφίεται τῶν ἀλλοτρίων, καὶ διὰ τοῦτο κοπιᾷ καὶ μοχθεῖ ἀποκτήσασθαι, ἅπερ οὐκ ἔχει, καὶ ἕνεκεν τούτων ἀπόλλυσι, καὶ ἃ ἔχει.»

Ὁ δὲ ξένος τῷ μοναχῷ ἔφη· «Ἤκουσα παρά σου λέξιν τινὰ χαλδαϊκήν, καὶ θαυμαστή μοι ἐφάνη. Εἰ οὖν βούλει, δίδαξόν μοι ταύτην· ἐπιθυμῶ γὰρ αὐτὴν εἰδέναι, καὶ ταχέως

μαθεῖν αὐτὴν δύναμαι.» Καὶ ὁ ἀσκητὴς πρὸς αὐτόν· «Μὴ βουληθῆς καταλιπεῖν τὰ σὰ, καὶ ζητεῖν ἕτερα, ἃ οὐ δύνασαι καταλαβεῖν, καὶ πάθῃς τὸ τοῦ κόρακος.

Λέγεται γὰρ, ὡς κόραξ τις, ἰδὼν πέρδικα περιπατοῦσαν, ἠβουλήθη μαθεῖν περιπατεῖν ὡς ἐκείνη. Γυμνάσας οὖν ἑαυτὸν, οὐκ ἠδυνήθη μαθεῖν αὐτὸ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἴδιον ἀπώλεσε. Διὰ τοῦτο κατελείφθη ἠπορημένος, μήτε τὸ ἴδιον ἔχων, μήτε τὸ ζητούμενον παραλαβών. Τοῦτό σοι διεξεῖπον, ἵνα μὴ, ζητῶν λέξιν, ἣν οὐ δύνασαι καταμαθεῖν, ἀπωλέσῃς καὶ τὴν ἰδίαν. Εἴρηται γὰρ, ὡς ἄφρων λογίζεται, ὁ καταλιπὼν, ὅπερ ἔχει, καὶ ζητῶν τὰ μὴ αὐτῷ προσήκοντα, καὶ ἀγωνιζόμενος κτήσασθαι. ἃ οὐ δύναται καταλαβεῖν, καὶ ἃ οὐδεὶς τῶν ἑαυτοῦ κατέλαβεν, οὔτε πατὴρ, οὔτε πάππος, καὶ οὐ πρέπον αὐτῷ ἐστι τοῦτο.

Οὕτω δεῖ πάντα ἄνθρωπον μὴ ζητεῖν πρᾶγμα, ὃ οὐ δύναται καταλαβεῖν, ἵνα μὴ, ὅπερ ἔχει, ἀπωλέσῃ.»

Ταῦτα εἰπὼν ὁ σοφὸς ἐσίγησε. Μετὰ δὲ ταῦτα εἶπε τῷ βασιλεῖ· «Βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι! ἐν σοὶ γὰρ πᾶσα ἀρετὴ καὶ δόξα καὶ τιμή. Ἐγὼ δὲ περὶ τῶν σῶν ἐρωτήσεων, καὶ ὑποθέσεων ἀπεκρίθην, καὶ ἡρμήνευσα κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην καὶ γνῶσιν. Καὶ νῦν πρὸς τούτοις ζητῶ τὴν σὴν θεραπείαν καὶ τὴν ἐμοὶ παρὰ σοῦ εὐεργεσίαν.»

Ταῦτα τὰ ιε'. Τμήματα μετέβαλεν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς εἰς τὴν Περσίδα διάλεκτον ὁ σοφὸς ἰατρὸς Περζωὲ, μετακομίσας ἐκ τῆς Ἰνδίας τῷ Βασιλεῖ Χοσρόῃ· ἐκ δὲ τῆς Ἀράβων παρ' ἡμῶν εἰς τὴν Ἑλληνίδα, καὶ εἰσὶ παρ' ἡμῖν μέχρι τῆς σήμερον, εἰς ὠφέλειαν τῶν ἀναγινωσκόντων.

ΤΕΛΟΣ.

ΨΙΤΤΑΚΟΥ
ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΙ ΝΥΚΤΕΡΙΝΑΙ.

«Προσκυνήσας *τὴν θεὰν Σαρασβατὴν, τὴν ἔφορον »πάσης ἐπιστήμης καὶ μαθήσεως, συγγράφω Ψιττακοῦ »Μυθολογίας, εἰς ἡδεῖαν διατριβὴν τῶν νοημόνων ἀν-»θρώπων.*

Ἔστι πόλις, Σανδρακαλὰ τοὔνομα, ἧς ὁ Βασιλεὺς Βικραμασένας ὠνομάζετο. Ἦν δ' ἐκεῖ καὶ ἔμπορος, Χαριδάτας καλούμενος, οὗ ὁ υἱὸς, ᾧ ὄνομα Μαδάνας, γυναῖκα ἔγημε, ᾗ ὄνομα Πραββαβατή. Ἦν δ' αὐτὸς ὁ Μαδάνας ἀμελῶν τοῦ ἐμπορικοῦ ἔργου, ἀνήκοος τῶν λόγων τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, ἡδυπαθής τε καὶ φιλήδονος. Πρὸς ὃν, Βραχμάν τις, φίλος πατρικὸς, Τριβικράμας ὀνόματι, ἤνεγκεν ἕνα Σούκαν, (Ψιττακὸν), καὶ μίαν Σαρικὰν, (Κίσσαν), εἰς νουθεσίαν.

Καί ποτε ὁ Σούκας, ὢν ἐν τῇ κύρτῃ, ἐξεφώνησε πρὸς τὸν Μαδάναν ταῦτα· « Ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν σῶν γονέων, »λυπουμένων, δάκρυα πολλὰ κατὰ γῆς χέονται· ἐκ δὲ τού-»του ἔγκλημά σοι γίνεται, καθὼς τῷ Δεβασσαρμᾶνι. » Ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ Μαδάνα, οἷός τις εἴη αὐτὸς ὁ Δεβασσαρμὰν, ὁ Σούκας ἀπεκρίνατο· « Ἐν πόλει, ᾗ ὄνομα Πανσαπούρα, Βραχμὰν ἦν, Σατεσσαρμὰν καλούμενος, οὗ ὁ υἱὸς, ᾧ ὄνομα Δεβασσαρμὰν, καί τοι ἦν πεπαιδευμένος, ἀπεδήμησεν ἐπὶ προφάσει παιδείας, ἄνευ τῆς πατρικῆς καὶ μητρικῆς ἀδείας· κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν, ὀργισθεὶς, ἀπετέφρωσε θῆλυν λάρον τῇ ἑαυτοῦ Βραχμανικῇ δυνάμει. Ἐλθὼν δ' εἴς τινα χώραν, ἔνθα ἦσαν Βραχμᾶνες σοφοὶ, καὶ τέλειοι εἰς

θεωρίαν καὶ ἁγιότητα, προσῆλθεν οἴκῳ Βραχμᾶνος εἰς ἐπαίτησιν· καὶ ἀποτυχὼν, ὠργίσθη. Ἡ δὲ οἰκοδέσποινα, ᾗ ὄνομα Σατὴ, ἐπέπληξεν αὐτὸν, εἰποῦσα· « Ἄπελθε· ἡ γὰρ ὀργή σου οὐκ ἔχει χώραν ἐν ἐμοὶ, καθὼς ἐν τῷ θήλει λάρῳ. » Θαυμάσας δ' ὁ Δεβασσαρμὰν, ἤρετο· « Πῶς ἔχεις τοιαύτην γνῶσιν ἀγνώστων συμβεβηκότων; » Ἡ δὲ Σατὴ ἀπεκρίνατο· « Πορεύθητι εἰς τὴν πόλιν Βαρανασὴν, ἔνθα ἐστὶν εἷς κρεωπώλης καλοκἀγαθος, παρ' οὗ μαθήσῃ τὴν αἰτίαν τῆς ἐμῆς γνωστικῆς δυνάμεως. » Ἐλθὼν δ' εἰς τὴν πόλιν Βαρανασὴν πρὸς τὸν κρεωπώλην, ὃς εἶχεν ᾑμαγμένας τὰς χεῖρας, ἔστη ἐνώπιον. Δεξιωσάμενος δ' αὐτὸν ὁ κρεωπώλης, ἤγαγεν οἴκαδε· καὶ σιτίσας πρῶτον εὐλαβῶς τοὺς ἑαυτοῦ γονεῖς, ἔδωκε σιτία καὶ τῷ ξένῳ μετέπειτα, πρὸς ὃν καὶ εἶπεν· « Ἐγὼ οἶδα, ὡς παρὰ τῆς Σατῆς ἀπεστάλθης πρὸς ἐμέ. » Ὁ δὲ, θαυμάσας, ἤρετο· « Πῶς σύ τε κἀκείνη τοιαύτην γνωστικὴν ἔχετε δύναμιν ; » Καὶ ὃς ἀπεκρίνατο· « Ὅςτις ποιεῖ προθύμως τὸ διατεταγμένον ἔργον τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς, καὶ εὐσπλαγχνίαν ἔχει πρὸς πάντα τὰ ἔμψυχα, καὶ ὑπήκοός ἐστι τοῖς ἑαυτοῦ γονεῦσιν, οὗτός ἐστιν ἀγαθὸς, δίκαιος, θεωρητικὸς, καὶ θεόφρων, εἴτε κοσμικὸς εἴη, εἴτε ἐρημικὸς, καὶ μοναστικός. Διὰ ταῦτα τὰ αἴτια ἐγώ τε κἀκείνη ἡ Σατὴ τοιαύτην γνωστικὴν ἔχομεν δύναμιν. Ἄκουσον δὲ καὶ τοῦτο τὸ ἱερὸν λόγιον·

« Οἵτινες οὐ σέβονται τοὺς σεβασμίους, οὐδὲ τιμῶσι »τοὺς τιμῆς ἀξίους, οὗτοι καὶ ζῶντες, κατηγορημένοι εἰσὶ, »καὶ ἀποθανόντες, οὐκ ἀνέρχονται εἰς τὸν οὐρανόν. »

Οὕτω νουθετηθεὶς ὑπὸ τοῦ κρεωπώλου ὁ Δεβασσαρμὰν, ἐπανέκαμψεν οἴκαδε, καὶ ὑπήκοος ὢν τοῖς ἑαυτοῦ γεννήτορσιν, ἐδοξάσθη ἔντε τῇ γῇ, καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ σὺ οὖν, ὦ Μαδάνα, μετέρχου τὸ ἐμπορικὸν ἔργον τῆς σεαυτοῦ φυλῆς, καὶ ἔσο ὑπήκοος τοῖς σεαυτοῦ γονεῦσι. » Τοιαῦτα

εἰρηκότος τοῦ Σούκα, ὁ Μαδάνας ὑπήκοος ἦν τοῖς ἑαυτοῦ γονεῦσι· καὶ λαδὼν ἄδειαν παρ' αὐτῶν, καὶ παρὰ τῆς γυναικὸς ἑαυτοῦ, ἐπέδη νηὸς, καὶ ἀπέπλευσεν εἰς ἐμπορίαν. Ἡ δὲ Πραδδαδατὴ πενθίμους ἡμέρας διῆγε διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ οἰκείου ἀνδρός. Ἐρεθισθεῖσα δ' ἔπειτα ὑπὸ γυναικῶν μαστρωπῶν, ἔκλινεν εἰς ἔρωτα ἀλλοτρίων ἀνδρῶν· τοιαῦτα γὰρ αὐτῇ ἔλεγον ἐκεῖναι· « Ἐν τοσούτῳ οἱ οἰκεῖοι ἀγαπητοί εἰσιν, ἐν ὅσῳ ζῶσιν, ἢ πάρεισιν· ἀποθανόντων δὲ, ἢ ἀπόντων, ταχέως ἡ ἀγάπη σδέννυται. Ἀπόλαυε τοιγαροῦν τοῦ καρποῦ τῆς ἐφημέρου νεότητος ἐν τρυφῇ μετ' ἀλλοτρίων ἀνδρῶν. »

Νὺξ πρώτη.

Τοιούτοις λόγοις οἰστρηθεῖσα ὡς Πραδδαδατὴ, ἐκοσμήθη κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν· ἐν ᾧ δ' ἔμελλε πορεύεσθαι πρὸς τὸν ἐρώμενον, ἡ Σαρικὰ ἐξεφώνησεν, ἐπιπλήξασα· « Μὴ πορευθῇς, μή· ἀνοίκειον γάρ. » Βουλομένης δὲ τῆς Πραδδαδατῆς κρατῆσαι, καὶ ἀνελεῖν τὴν Σαρικὰν, αὐτὴ πετασθεῖσα, ἔφυγε. Στᾶσα δ' ὀλίγον ἡ Πραδδαδατὴ, καὶ ἀναπνεύσασα, πάλιν ἤρξατο πορεύεσθαι. Ὁ δὲ Σούκας ἐξεφώνησεν· « Αἰσία ἔστω ἡ πορεία σου· ἀλλὰ πῇ πορεύῃ ; » Ἡ δὲ, νομίσασα τὸν λόγον τοῦ Σούκα ἀγαθὸν οἰωνὸν, ἀπεκρίνατο, χαίρουσα· « Πορεύομαι γευσομένη ἡδονῆς ἀλλοτρίου ἀνδρός. » — « Ἔςω, εἶπεν ὁ Σούκας, γενέσθω κατὰ τὴν σὴν ἔφεσιν· ἐπίψογον μέν τοι τοῦτο ἀξιοπρεπέσι γυναιξὶ, καὶ δύσπρακτον. Πρῶτον περίσκεψαι, εἰ ἔςι σοι ἀγχίνοια ἀποφυγεῖν, ἐναντίου συμπεσόντος, καὶ ἔπειτα πορεύθητι· ὁ γὰρ ποιῶν τι κατὰ τὴν συμδουλὴν ἄλλων, καταγελᾶται κατὰ τὸ λεγόμενον·

« Ὁ πονηρὸς ἐν δεινῷ συμδάματι ἄλλου θεωρεῖ, καὶ γε»λᾷ, καθὼς ἡ Μασοπαδασινὴ ἐν τῇ ἑλκύσει τῆς κόμης τοῦ »ἐμπόρου. »

Ἐρωτησάσης δὲ τῆς Πραββαβατῆς μετὰ τῶν μαστρωπῶν γυναικῶν· «Τί ἐστι τοῦτο, ὃ εἶπες;» ὁ Σούκας ἀπεκρίνατο· «Εἰ ἡ ἐπιθυμία βιάζεταί σε, πορεύθητι πρῶτον πρὸς τὸν ἐρώμενον· εἶτα δ' ἐλθὲ, καὶ ἄκουσον προσεκτικῶς· ἐκτεταμένη γάρ ἐστιν ἡ διήγησις.» — «Εἰπὲ, εἶπεν· ἰδοὺ ἐγὼ κάθημαι καὶ ἀκούω μετὰ προσοχῆς.» Ὁ δὲ Σούκας ἄρχεται τῆς ἀφηγήσεως καὶ ἐξηγήσεως.

«Ἔστι πόλις, Σανδραβατὴ τοὔνομα, ἔνθα ἦν υἱὸς ἐμπόρου, Μοχάνας καλούμενος, ὃς ἠρίετο συνεῖναι ἑτέρου ἐμπόρου γυναικὶ, ᾗ ὄνομα Λαξμή· ἀλλ' αὐτὴ οὐκ ἔστεργε. Καταπείσας δ' ὁ Μοχάνας ἀργυρίοις πολλοῖς μίαν Μασοπαβασινὴν, ἣ ἦν πλήρης πάσης δολιότητος, καὶ ὠνομάζετο φερωνύμως Πουρνὰ, ἐξαπέστειλεν αὐτὴν πρὸς τὴν Λαξμὴν, ὅτε ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὐκ ἦν οἴκοι. Δελεασθεῖσα δ' ἡ Λαξμὴ λόγοις μειλιχίοις, ἔφη· «Ὅ,τι αἰτήσῃς, πληρώσω.» — «Σύνεσο, ἔφη, ἀνδρὶ, ὃν ἐγὼ τιμῶ, καὶ ἀγαπῶ.» — «Τοῦτο, εἶπεν ἡ Λαξμὴ, ἀνοίκειόν ἐστιν μεγαλοπρεπέσι γυναιξί· πληρώσω μέν τοι, ὅ,τι ὑπεσχόμην σοι.» Κατὰ δὲ τὴν ἑσπέραν παραλαβοῦσα τὴν Λαξμὴν ἡ Πουρνὰ, ἡ καὶ Μασοπαβασινὴ, ἤγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν οἰκεῖον οἶκον· ἀλλ' ὁ ἐραστὴς Μοχάνας οὐ παρεγένετο δι' οἵαν δή τινα αἰτίαν. Οἰστρουμένη δὲ τῷ ἔρωτι ἡ Λαξμὴ, ἔφη· «Κόμισόν μοι, ὅν τινα ἄλλον ἄνδρα εὕρῃς.» Ἡ δὲ Μασοπαβασινὴ ἐκόμισεν ἐξ ἀγνοίας τὸν ἄνδρα τῆς Λαξμῆς. Νῦν δὲ πῶς ἡ Λαξμὴ ἀνέγκλητος φανήσεται, καὶ εἰς τὸν οἰκεῖον οἶκον, χαίρουσα, ἀφίξεται; εἴπατέ μοι, σύ τε, ὦ δέσποινα, καὶ αἱ σαὶ φίλαι. «Οὐκ οἴδαμεν, ἀπεκρίνατο ἡ Πραββαβατή· σὺ εἰπέ.» — «Ἂν μὴ πορευθῇς, εἶπεν ὁ Σούκας, λέγω.» Ἡ δὲ, «Οὐ πορεύομαι,» ἔφη. Ὁ δὲ Σούκας ἐπανέρχεται ἐπὶ τὸ προκείμενον. «Ἰδοῦσα ἡ Λαξμὴ τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα παρόντα, ὠργίσθη σφόδρα, καὶ κρατήσασα αὐτὸν ἐκ τῆς κόμης, ἐπέπληττε, λέγουσα· «Σὺ, πονηρὲ καὶ

δόλιε, ἀεὶ λέγεις πρὸς ἐμὲ, ὡς ἐκτὸς ἐμοῦ οὐδεμία σοι ἄλλη ἐρασμία ἐστιν· ἤδη δ' ἐδοκιμάσθης, καὶ ἐγνωρίσθης. » Καὶ ὅς, καθιλαρύνας αὐτὴν, ἐπανήγαγεν οἴκαδε. Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα.

Νὺξ δευτέρα.

Τὴν δὲ δευτέραν ἡμέραν κατὰ τὴν ἑσπέραν, κοσμηθεῖσα ἡ Πραββαβατὴ, ἠρώτησε τὸν Σούκαν· «Βούλει πορευθῶ ;» Πρὸς ἣν ἀπεκρίνατο ὁ Σούκας· «Πορεύθητι κατὰ τὴν οἰκείαν ἔρεσιν, εἰ οἶδας ἀπόκρισιν δοῦναι, ἢ τρόπον ποιῆσαι ἐν δυσκόλῳ ἔργῳ ἢ λόγῳ, καθὼς ἡ Ἰασσοδεβή.» Ἐρωτησάσης δὲ τῆς Πραββαβατῆς, « Ὁποία αὕτη ἡ Ἰασσοδεβή ; καὶ ὁποῖον τὸ δύσκολον ; » ὁ Σούκας ἀπεκρίνατο· «Εἰ εἴποιμι, θυμός σοι ἔσεται κατ' ἐμοῦ, ἐναντιουμένου τῇ σῇ ἐπιθυμίᾳ.» Ἡ δ' ἔφη· «Ἀκουστέος ὁ λόγος τῶν εὐμενῶν, εἴτε γλυκὺς, εἴτε πικρὸς εἴη. » Ὁ δὲ Σούκας ἄρχεται τῆς ἀφηγήσεως.

« Ἐν Νανδάνᾳ τῇ πόλει Βασιλεὺς ἦν, ὀνόματι Νανδάνας· ὃς εἶχεν υἱὸν, ὃς ἐκαλεῖτο Ῥαζασεκάρας. Τούτου τοῦ βασιλικοῦ υἱοῦ τὴν γυναῖκα, ᾗ ὄνομα Σασσηπραββὰ, ἰδών τις νέος, ὃς ἐκαλεῖτο Βήρας, ἐτρώθη τὴν καρδίαν· ἐκ δὲ τούτου οὔτ' ἔτρωγεν, οὔτ' ἔπινεν. Ἐρωτηθεὶς δ' ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς, ᾗ ὄνομα Ἰασσοδεβὴ, ἀνεκάλυψε τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους. Δυσκτήτου δ' οὔσης τῆς Βασιλίδος, πῶς ὁ πάσχων Βήρας ζήσεται; εἰπὲ, ὦ Πραββαβατὴ, εἰ οἶδας. »Ἡ δὲ «Οὐκ οἶδα, ἀπεκρίνατο· σὺ εἰπέ.» — «Εἰ οὐ πορεύῃ σήμερον, ἔφη, λέγω. » Καὶ ἡ Πραββαβατὴ, «Τί δαί ; ἔφη· οὐ πορεύομαι λέγε· » ὁ δὲ Σούκας ἐπάνεισιν ἐπὶ τὸ προκείμενον. «Ἀκούσασα ἡ Ἰασσοδεβὴ, τοιάδε ἐμηχανήσατο εἰς ζωὴν τοῦ ἑαυτῆς υἱοῦ. Ἡμερώσασα μίαν κύνα βρώμασι καὶ πόμασι, καὶ κοσμήσασα, παρέλαβεν αὐτὴν, καὶ ἦλθε πρὸς τὴν Σασσηπραββὰν τὴν βασιλίδα· πρὸς ἣν καὶ εἶπε κατ' ἰδίαν· «Ἐγώ τε

καὶ σὺ, καὶ αὕτη ἡ Κύων, ἀδελφαὶ ἦμεν ἐν τῇ προτέρᾳ γενέσει· καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ μὲν καὶ σὺ συνετρυφῶμεν ἀλλοτρίοις ἀνδράσι, διὰ τοῦτο ἐγενόμεθα ἄνθρωποι ἐν ταύτῃ τῇ γενέσει· αὕτη δὲ, ἐπειδὴ αἰδῶ ἔχουσα καὶ φόβον, μὴ χράνοι τὴν ἑαυτῆς γενεὰν, σωφροσύνην εἶχε, καὶ ἀλλοτρίων ἀνδρῶν ἀπεῖχε, διὰ τοῦτο ἐγένετο Κύων. Καὶ ἐγὼ μὲν, ἐπειδὴ ἀνυποστόλως καὶ ἀφόβως συνετρύφων ἀλλοτρίοις ἀνδράσι, διὰ τοῦτο μνήμην ἔχω τῆς προτέρας φύσεως καὶ πράξεως· σὺ δὲ, ἐπειδὴ μετὰ συστολῆς καὶ φόβου συνετρύφας, διὰ τοῦτο μνήμην οὐκ ἔχεις τῶν ἐν τῇ προτέρᾳ γενέσει. Ὅθεν εὐσπλαγχνίᾳ κινουμένη, ἦλθον συμβουλεύσουσά σοι, ἵνα διδῷς ὅ,τι ἀγαπῶσιν οἱ αἰτοῦντες. Ὅστις γὰρ δίδωσι τὸ ἐφετὸν ἄλλοις, οὗτος ἐπιτυγχάνει πάντων τῶν ἐρετῶν· ἀξείως ἄρα λέγεται·

» Οἱ ἐπαῖται ἀπὸ θύρας εἰς θύραν περιέρχονται, ἔχοντες »ἐν χειρὶ ἀγγεῖον· ἐκ δὲ τούτου αἰνίττονται τοῖς ἀνθρώποις »ὡς τοιαύτη ἔσεται ἡ μέλλουσα κατάστασις τοῦ μὴ διδόντος.»

Ἀκούσασα ἡ Σασσηπραβᾶ, ἠγκαλίσατο τὴν Ἰασσοδεβὴν, καὶ κλαίουσα, ἔφη· «Σύζευξόν με ταχέως, ὦ ἀγαθὴ, ἀλλοτρίῳ ἀνδρί.» Ἡ δὲ Ἰασσοδεβὴ, ἐπελπίζουσα, καὶ παραθαρρύνουσα, ἤγαγεν εἰς τὸν οἰκεῖον οἶκον, καὶ συνέζευξεν αὐτὴν τῷ ἑαυτῆς υἱῷ. Νομίζων δ' ὁ Ῥαζασεκάρας, ὡς ἡ Ἰασσοδεβὴ φίλη ἐστὶ τῆς βασιλίδος, πολλὰ δωρήματα αὐτῇ ἦν δωρούμενος, καὶ τὴν εἴσοδον μὴ κωλύων. Οὕτω μεγάλῃ ἀγχινοίᾳ ἡ Ἰασσοδεβὴ ἐτέλεσε τὸ ποθούμενον. Εἰ τοίνυν καὶ σὺ αὐτὴ τοιαύτην ἀγχίνοιαν ἔχεις, πορεύου πρὸς ἀλλότριον ἄνδρα. Ὕπνωττε, ὦ καλὴ, ἐν τῷ οἰκείῳ οἴκῳ, καὶ πόῤῥω ποίει τὸν ταράττοντα ἔρωτα.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ τρίτη.

Τῇ δ' ἐπιούσῃ περὶ δύσιν ἡλίου κοσμηθεῖσα ἡ Πραβδαβατὴ, εἶπε πρὸς τὸν Σούκαν· «Πορευθῶ;» Ὁ δ' ἔφη· «Τί ἀπορεῖς; πορεύθητι, Κυρία, ἔνθα ἡ σὴ ψυχὴ ἐφίεται, εἰ οἶδας ἀπαλλάξαι σεαυτὴν ἀπὸ τῆς δυσφημίας, καθὼς ὁ Βασιλεύς.» Πυθομένης δὲ τῆς Πραβδαβατῆς, «Τίς αὐτὸς ὁ Βασιλεύς; ἢ πῶς ἀπήλλαξεν ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς δυσφημίας;» Ὁ Σούκας ἀπεκρίνατο·

«Ἐν Βισσαλᾷ τῇ πόλει Βασιλεὺς ἦν Σουδαρσσάνας καλούμενος· ἦν δ' ἐκεῖ καὶ ἔμπορος, Βιμάλας τοὔνομα, ὃς εἶχε γυναῖκας δύω, εὐειδεῖς καὶ εὐπρεπεῖς· ἃς ἰδὼν πονηρός τις καὶ διάστροφος, γνώμην ἔθετο σφετερίσαι αὐτὰς, ἀνθ' ὧν καὶ ἐδέετο τῆς θεᾶς Ἀμβρικᾶς τυχεῖν τῆς μορφῆς τοῦ Βιμάλα. Τυχὼν δὲ διὰ τῆς πρὸς τὴν θεὰν δεήσεως τῆς μορφῆς τοῦ Βιμάλα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ὅτε ἦν ἔξω, καὶ κύριος ἐγένετο τῶν ἐν οἴκῳ πάντων. Δωρεαῖς δὲ μεγάλαις εἰς τὴν ἑαυτοῦ εὔνοιαν εἵλκυσε πάντας τοὺς θεράποντας, καὶ ἀμφοτέρας ὁμοῦ τὰς γυναῖκας, ἀνθ' ὧν καὶ ἔλεγον, ὡς ὁ Βιμάλας ἐξαίφνης μεγαλόδωρος ἐγένετο, γνοὺς, ὡς ἔοικε, τὸ πρόσκαιρον τοῦ Κόσμου. Ἐπανελθὼν δ' ὁ ἀληθὴς Βιμάλας εἰς τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν, ἐκωλύετο ὑπὸ τοῦ θυρωροῦ εἰσελθεῖν· καὶ ἱστάμενος πρὸ τῆς θύρας, ἐβόα· «Ἐφενακίσθην ὑπὸ φένακος καὶ ἀπατεῶνος.» Ἐκ δὲ τῶν βοῶν καὶ ὀδυρμῶν πολλοὶ γνωστοὶ καὶ ἄλλοι συνέδραμον, θεωρίας χάριν καὶ περιεργίας. Ἐλθὼν δ' ὁ Βιμάλας πρὸς τὸν Βασιλέα, προσανεκλαύσατο, εἰπών· «Ἐξεβλήθην, ὦ Βασιλεῦ, ἐκ τῆς ἐμαυτοῦ οἰκίας! ἠπατήθην ὑπὸ πονηροῦ καὶ δολίου!» Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐξαπέστειλε τοὺς οἴσοντας τὸν ἐν οἴκῳ Βιμάλαν· οὗ ἐλθόντος, οἱ θεράποντες, ὡς δωροδοκηθέντες, ἔλεγον, χαριζόμενοι· «Ὦ Βασιλεῦ, ὁ ἐν οἴκῳ ὢν

Βιμάλας, ἀληθής ἐστιν· ὁ δὲ πρὸ τῆς θύρας ἱστάμενος, ἐπείσακτος καὶ πλάνος. » Παῤῥησιασθέντες δ᾽ ἀμφότεροι, οὐδεμίαν διαφορὰν εἶχον τῆς μορφῆς· ἐκ δὲ τούτου οὐ διεκρίνετο, πότερος εἴη ἀληθὴς, ἢ ψευδής. Θόρυβος δ᾽ ἐγένετο ἀνὰ πᾶν τὸ βασιλικὸν συνέδριον· ἦν γὰρ ἀνατροπὴ τῆς ὀρθότητος παντὸς πολιτικοῦ συστήματος, καὶ δυσφημία τῷ Βασιλεῖ, εἰ μὴ ἐγίνετο βεβαίωσις τῆς αληθείας. Δεῖ γὰρ τῷ Βασιλεῖ ἀκριβῶς θεωρεῖν, καὶ τοὺς μὲν κακοὺς κολάζειν, τοὺς δ᾽ ἀγαθοὺς τιμᾷν. Νῦν δ᾽ εἰπὲ, ὦ Πραββαβατὴ, ἂν φανείη τὸ ἀληθές;» — «Οὐκ οἶδα, ἀπεκρίνατο· σὺ εἰπέ.» «Ἂν μὴ πορευθῇς, ἔφη ὁ Σούκας, λέγω.» Ἡ δὲ, «Οὐ πορεύομαι, ἔφη· λέγε.» Ὁ δὲ Σούκας ἐπάνεισιν ἐπὶ τὸ προκείμενον. «Συσκεψάμενος ὁ Βασιλεὺς, εὕρηκε τἀληθὲς κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον. Χωρίσας τὰς γυναῖκας, ἠρώτησεν ἑκάστην ἰδίᾳ, πόσην φερνὴν, καὶ ὁποῖα κοσμήματα ἔδωκεν ὁ ἀνὴρ ἐν γάμῳ, καὶ ὁποῖον λόγον εἶπε κατὰ πρώτην συνέλευσιν, καὶ τίς ὁ πατὴρ, καὶ ἡ μήτηρ, καὶ ἡ γενεὰ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἑκάστη δ᾽ ἀπεκρίνατο, ὡς εἶχε τὸ πρᾶγμα. Χωρίσας δ᾽ ἔπειτα καὶ τοὺς ἄνδρας, ἠρώτησεν ἕκαστον ἰδίᾳ περὶ τῶν αὐτῶν· ἀμφοτέρων δ᾽ οἱ λόγοι ἀσύμφωνοι ἦσαν ἀλλήλοις. Οὗ τινος δ᾽ οἱ λόγοι συνεφώνησαν τοῖς τῶν γυναικῶν, οὗτος ἐφάνη ὁ ἀληθὴς Βιμάλας, ὃς τιμηθεὶς, ἔλαβε τὰς γυναῖκας· ὁ δ᾽ ἕτερος, ὡς πονηρὸς καὶ πλάνος, παιδευθεὶς, ἐξωρίσθη.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ ἐκοιμήθη οἴκοι.

Νὺξ τετάρτη.

Τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ κατὰ τὴν ἑσπέραν, κοσμηθεῖσα ἡ Πραββαβατὴ, ἤρετο· «Βούλει πορευθῶ;» Ὁ δὲ Σούκας ἀπεκρίνατο· «Μὴ ἐρώτα καταφρονητικῶς· λέγεται γάρ·

«Βραχμὰν, καταφρονήσας, καὶ παρακούσας λόγων γε-

»ρόντων, πέπτωκεν εἰς δεινὰ, γήμας τὴν Βισσακανεάν. » Ἐρωτησάσης δὲ τῆς Πραξεβαξατῆς, «Πῶς ἔχει τοῦτο; » ὁ Σούκας διηγεῖται·

« Ἔστι πόλις, Σομαπραββὰ τοὔνομα, ἔνθα ἦν Βραχμὰν σοφὸς, Σομασσαρμὰν καλούμενος, ὃς εἶχε θυγατέρα λίαν εὐπαίδευτον καὶ εὐπρόσωπον, ἣ ὠνομάζετο Βισσακανεὰ, ὅ ἐστι, Φαρμακοκόρη. Ἐκ δὲ τοῦ φόβου τοῦ ὀνόματος οὐδεὶς αὐτὴν ἤθελε γῆμαι. Περιερχόμενος δ' ὁ Σομασσαρμὰν εἰς ἀναζήτησιν γαμβροῦ, παρεγένετο εἰς πόλιν, ᾗ ὄνομα Δδιζασθάνα· ἔνθα ἦν Βραχμὰν μωρὸς καὶ πτωχὸς, καλούμενος Γοβίνδας, ὃς στέρξας, ἔγημε τὴν Βισσακανεὰν, καί τοι ἐκωλύετο ὑπὸ φίλων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Βισσακανεὰ ἦν εὔφρων καὶ εὐειδὴς, ὁ δὲ Γοβίνδας ἄφρων καὶ δυσειδὴς, διὰ τοῦτο ἐκείνη ἐλυπεῖτο τὴν ἑαυτῆς χαρίεσσαν νεότητα· λέγεται γάρ.

« Καθὼς ὁ ὀλίγος πλοῦτος λύπην προξενεῖ τῷ μεγαλο»πρεπεῖ καὶ ἐλευθερίῳ, οὕτω καὶ ὁ ἄχαρις ἀνὴρ τῇ χαριέσ»σῃ καὶ μεγαλόφρονι γυναικί. »

Καί ποτε εἶπεν αὕτη ἡ ἀγλαὰ πρὸς τὸν Γοβίνδαν· «Πολὺς χρόνος διῆλθεν, ἐξ οὗ ἦλθον ἀπὸ τοῦ πατρικοῦ οἴκου· διὸ βούλομαι πορευθῆναι σὺν σοί. » Ἀναβὰς δ' ὁ Γοβίνδας ἐφ' ἁμάξης, ἐπορεύετο μετὰ τῆς Βισσακανεᾶς εἰς τὸν πενθερικὸν οἶκον. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν συνέτυχε Βραχμᾶνι ὁδοιπόρῳ, ὃς ἦν ὡραῖος, ῥωμαλέος, καὶ λόγιος· οἵ, συμπορευόμενοι, καὶ συλλαλοῦντες, καὶ συναστεϊζόμενοι, φιλίαν ἐποιήσαντο πρὸς ἀλλήλους. Ὁ δὲ Γοβίνδας, ἅ τε ὢν ἁπλοῦς καὶ ἄκακος, πιστεύσας τῷ Βισνοῦ, ἀνεβίβασεν αὐτὸν εἰς τὴν ἅμαξαν· καὶ καταβὰς ἐπορεύθη εἰς ἀποσκευὴν τῶν ἐνοχλούντων. Ἐν τούτῳ ὁ Βισνοῦς καὶ ἡ Βισσακανεὰ ἠράσθησαν ἀλλήλων· φιλήματά τε ἀμοιβαῖα ἐγένοντο, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἴδια ἔρωτος. Εἶπε δ' ἡ Βισσακανεὰ τῷ Βισνοῦ καὶ τὸ ἑαυτῆς ὄνομα, καὶ τὸ τῆς φυλῆς, καὶ τὸ τῆς γενεᾶς, καὶ τῶν

λοιπῶν συγγενῶν. Ἀναστρέψας δ' ὁ Γοβίνδας, βουλόμενος ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν ἅμαξαν, ἀπεδιώκετο, καὶ ἀπωθεῖτο, ὡς ξένος, καὶ κλέπτης· δι' ἣν αἰτίαν βοὴ μεγάλη, καὶ φιλονεικία, καὶ ἀλληλομαχία ἐγένετο. Ὢν δ' ὁ Βισνοῦς ῥωμαλέος, καὶ ὑπὸ τῆς γυναικὸς προσέτι βοηθούμενος, κατέβαλε κατα γῆς τὸν Γοβίνδαν· καὶ παραλαβὼν τὴν γυναῖκα, ἀπήρχετο οἴκαδε. Ὁ δὲ Γοβίνδας, παρακολουθῶν, ἔδραμεν εἰς κώμην, οὖσαν παρὰ τῇ ὁδῷ, καὶ ἔκραξε, λέγων· «Κλέπτης ἥρπαξέ μου τὴν γυναῖκα! σώσατέ με, ὦ ἄνθρωποι! βοηθήσατέ μοι!» «Ὁ δὲ πρῶτος τῆς κώμης, ἔστειλε τοὺς οἴσοντας τὸν Βισνοῦν, ὅς, ἐρωτηθεὶς, ἀπεκρίνατο· «Αὕτη ἐμή ἐστι γυνὴ, ἣν κατὰ νόμον ἔγημα· οὗτος δὲ, ἰδὼν καθ' ὁδὸν τὴν γυναῖκα, ἠθέλησεν αὐτὴν λαβεῖν βίᾳ. » Ἐρωτηθεὶς δὲ καὶ ὁ Γοβίνδας, τὰ αὐτὰ ἀπεκρίνατο. Χωρισθέντες δὲ, καὶ ἐρωτηθέντες ἀνὰ μέρος ἕκαστος τὸ τῆς γυναικὸς ὄνομα, καὶ τὸ τῆς γενεᾶς, καὶ τὰ τῶν συγγενῶν αὐτῆς, τὰ αὐτὰ ἀπεκρίναντο. Νῦν δὲ πῶς ἂν γένοιτο βεβαίωσις τῆς ἀληθείας; ἐρωτῶ. «Οὐκ οἶδα, ἀπεκρίνατο ἡ Πραββαβατὴ, σὺ εἰπέ.»—«Εἰ οὐ πορεύῃ σήμερον, λέγω, » ἔφη ὁ Σούκας. « Λέγε, ἔφη ἡ Πραββαβατή· οὐ πορεύομαι. » Ὁ δὲ Σούκας λέγει· «Χωρισθέντες δὲ καὶ οἱ τρεῖς, καὶ ἐρωτηθέντες ἕκαστος ἰδίᾳ, πότε ἡ συνέλευσις ἐγένετο, τὰ αὐτὰ ἀπεκρίναντο ὁμοφώνως, ὡς τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν μετὰ τὸ ἑωθινὸν ἄριστον ἡ συνέλευσις ἐγένετο. Ὅτε δ' αὖ πάλιν ἠρωτήθησαν κατὰ μέρος, ὁποῖον εἴη τὸ ἑωθινὸν ἄριστον, ἐνταῦθα ἡ μὲν ἀπόκρισις τοῦ Γοβίνδα καὶ τῆς γυναικὸς εἶχε συμφωνίαν, ἡ δὲ τοῦ Βισνοῦ διαφωνίαν· οὐ γὰρ ᾔδει. Ἐκ τούτου γνωσθεὶς ὁ Βισνοῦς, ὡς αὐτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἅρπαξ, ἀπεδιώχθη. Ὁ μὲν οὖν κριτὴς συνεβούλευσε τῷ Γοβίνδᾳ ταῦτα· «Ἄφες τοιαύτην γυναῖκα, αἰτίαν κακοῦ· χεῖρόν σοι γάρ τι ἔσεται.» Ὁ δὲ οὐκ ἤκουσεν, ἀλλὰ παραλαβὼν τὴν γυναῖκα, γυναικο-

μανὴς ὤν, ἥψατο τῆς ὁδοῦ. Τελευταῖον δ' ἐφονεύθη ἐν ὁδῷ ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς γυναικός. Ἐπαναλαμβάνω οὖν, καὶ λέγω, ὡς ὁ ποιῶν καταφρόνησιν συμβουλῆς γερόντων, ἀπόλλυται, καθὼς ὁ Βραχμὰν Γοβίνδας. » Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐν οἴκῳ ἐκοιμήθη.

Νὺξ πέμπτη.

Κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τῆς ἐφεξῆς ἡμέρας, καλλωπισθεῖσα ἡ Πραββαβατὴ, ἔφη· «Πορεύομαι, ὦ Σούκα. » Ὁ δὲ, «Πορεύθητι, εἶπεν, ὦ Κυρία, εἰ οἶδας ἀπόκρισιν δοῦναι ἐν δεινοῖς, καθὼς ἡ Βαλαπανδιτὰ τῷ Βασιλεῖ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. » Πυθομένης τῆς Πραββαβατῆς, «Τίς αὐτὸς ὁ Βασιλεύς; καὶ τίς αὐτὴ ἡ Βαλαπανδιτά; » ὁ Σούκας ἀπεκρίνατο·

« Ἐν Οὐζζαγινῇ τῇ πόλει Βασιλεὺς ἦν, Βικραμαδιτέας καλούμενος· ἡ δὲ Βασίλισσα, ἣ ἦν ἐκ μεγάλης γενεᾶς, Καμαληλὰ ἐκαλεῖτο· ἦν δ' ἐπέραστος λίαν τῷ βασιλεῖ. Καί ποτε ἀριστῶν ὁ βασιλεὺς μετὰ τῆς Βασιλίστης, ἐγχειρίσαι αὐτῇ ἤθελεν ἄῤῥενας ἰχθύας, πεφρυγμένους. Ἡ δ' ἔφη· «Ἐγὼ, Κύριε, οὐδ' ἀποβλέπειν ἀνέχομαι πρὸς τούτους τοὺς ἄῤῥενας ἰχθύας, πολλῷ μᾶλλον ἅπτεσθαι. » Παραυτίκα δ' οἱ ἰχθύες ἐκεῖνοι τοσοῦτον μέγα ἐξεκάγχασαν, ὥστε πάντας τοὺς ἐν τῇ πόλει ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς. Μαθεῖν δὲ βουλόμενος ὁ Βασιλεὺς, τὴν αἰτίαν τοῦ τῶν ἰχθύων γέλωτος, ἠρώτησε τούς τε σοφοὺς, καὶ τοὺς βουλευτὰς, καὶ τοὺς μάντεις, καὶ τοὺς οἰωνοσκόπους· ἀλλὰ πάντες ἀνεφάνησαν ἀγνοοῦντες, καὶ ἀποροῦντες. Τελευταῖον δ' εἶπε πρὸς τὸν Πουροχίταν, ὃς ἦν πρῶτος τῶν Βραχμάνων· « Σὺ ἀνάπτυξόν τὴν αἰτίαν τοῦ τῶν ἰχθύων γέλωτος· εἰ δὲ μὴ, ἐξόριστος γενήσῃ.» Ὁ δὲ, αἰτήσας προθεσμίαν πέντε ἡμερῶν, ἀπῆλθεν οἴκαδε περίλυπος· ὃς καὶ ἠρωτήθη ὑπὸ τῆς θυγατρὸς ἑαυτοῦ, ᾗ ὄνομα Βαλαπανδιτά· « Διὰ τί, πάτερ, σύννους καὶ ἄθυμος;

εἰπέ μοι τὴν αἰτίαν τῆς ἀθυμίας καὶ συννοίας· δεῖ μέν τοι τοῖς φρονίμοις γενναίως φέρειν τὰ προσπίπτοντα δεινά· διὸ καὶ λέγεται·

« Καθὼς ὁ ἥλιος καὶ ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἐν τῇ δύσει ἐρυ-»θρός ἐστιν, οὕτω καὶ ὁ μεγαλόφρων τὴν αὐτὴν διάθεσιν »ἔχει καὶ ἐν ταῖς εὐτυχίαις καὶ ἐν ταῖς ἀτυχίαις. »

Ὁ δὲ Πουροχίτας διηγήσατο πάντα, τὸν λόγον τῆς Βα-σιλίσσης, τὸν γέλωτα τῶν ἰχθύων, τὴν ἀπορίαν τοῦ Βα-σιλέως, τὴν αἰτίαν τοῦ γέλωτος, καὶ τὴν ἐξορίαν. Ἡ δ' ἔφη· «Δεινῶν ἐπιπεσόντων, δεῖ τοῖς φρονίμοις τρόπους ἀπαλλαγῆς »ποιεῖν, ἀλλ' οὐκ ἀθυμεῖν καὶ ῥαθυμεῖν· διὸ καὶ λέγεται·

« Ὅστις θλιβόμενος πάθει κινδυνώδει, πλάνητι ἀποφρά-»δι, καὶ βασιλεῖ δυσθύμῳ, οὐ ποιεῖ δίαιταν μὲν εἰς θερα-»πείαν τοῦ πάθους, ἐπῳδὴν δὲ εἰς ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀπαισίου »πλάνητος, καὶ τρόπον εἰς ἐξιλέωσιν τοῦ Βασιλέως, οὗτος »οὐκ ἔχει παῦσιν τοῦ κακοῦ.

Ὦ πάτερ, ἔφη, ἐν ταύτῃ τῇ περιστάσει μηδαμῶς ἄχθου, ἀλλὰ θάῤῥει· ἐμὲ προσκόμισον τῷ Βασιλεῖ εἰς διερμήνευσιν τῆς αἰτίας τοῦ τῶν ἰχθύων γέλωτος. » Ἐλθὼν δ' ὁ Πουρο-χίτας πρὸς τὸν Βασιλέα, ἀνήγγειλεν αὐτῷ ταῦτα. Ἡσθεὶς δ' ὁ Βασιλεύς, ἐκάλεσε τὴν Κόρην· ἡ δέ, ἐλθοῦσα, εὐλό-γησε τὸν Βασιλέα, κἄτα ἔλεξεν ὧδε·

« Αἰσχύνη ἐστί, τὸ ἐρωτᾷν τὴν αἰτίαν τοῦ τῶν ἰχθύων γέλωτος· ὁ γὰρ Βασιλεύς, ὅς ἐστι θεοείκελος, οὐκ ἔστιν ὅμοιος παντὶ ἀνθρώπῳ· πολλῷ μᾶλλον σὺ ὁ Βικραμαδιτέας, ὁ ὢν ἡλιοειδὴς φερωνύμως· ὅθεν καὶ λέγεται·

« Ὁ Βασιλεὺς παρὰ μὲν τοῦ Ἴνδρα κέκτηται τὴν κυριό-»τητα, παρὰ δὲ τοῦ Ἀγνῆ τὴν θερμότητα, παρὰ δὲ τοῦ »Ἰάμα τὸν θυμόν, παρὰ δὲ τοῦ Κουβέρα τὸν πλοῦτον, παρὰ »δὲ τοῦ Ῥάμα καὶ τοῦ Κρισνᾶ τὸν νοῦν καὶ τὴν σταθερό-»τητα· οὕτω τὸ σῶμα τοῦ Βασιλέως συνίσταται.

« Διὰ τί ἄρα σὺ αὐτὸς οὐ σκέψιν ποιεῖς, ὦ Βασιλεῦ; σὺ εἶ ὁ τομεὺς πάσης ἀμφιβολίας· διὰ τί σὺ μόνος αὐτὸς οὐ τέμνεις τὸν δεσμὸν καὶ ταύτης τῆς ἀμφιβολίας; Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔρεσίς σοί ἐστιν, ἀκοῦσαι παρ' ἄλλου, ἄκουσον, ὦ Βασιλεῦ. Αὕτη ἡ σωφρονεστάτη Βασίλισσα οὐχ ἅπτεται, λέγει, οὐδὲ πεφρυγμένων ἰχθύων, ἐπειδὴ ἄῤῥενές εἰσί· διὰ τοῦτο καὶ ἐγέλασαν οἱ ἰχθύες μεγάλως. Νῦν γοῦν περίσκεψαι ἀκριβῶς τὴν ἔννοιαν τούτου μου τοῦ λόγου. » Καί τοι δὲ ἡ ἔννοια τοῦ λόγου ἦν φανερά, ὁ Βασιλεὺς ὅμως οὐκ ἐνόησεν. Ἰδοῦσα δ' ἡ Βαλαπανδιτὰ, ὡς ὁ Βασιλεὺς οὐκ ἐννοεῖ, ἀναστᾶσα, ἀνέστρεψεν οἴκαδε. Τὰ ἐπίλοιπα τῆς διηγήσεως αὔριον διηγήσομαι, ἂν μείνῃς ταύτῃ τῇ νυκτὶ οἴκοι. » Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ ἕκτη.

Τὴν δ' ἀκόλουθον ἡμέραν ἤρετο ἡ Πραββαβατὴ τὸν Σούκαν· « Ἔγνω ὁ Βασιλεὺς τὴν αἰτίαν τοῦ τῶν ἰχθύων γέλωτος; ἢ τί ἐγένετο; » Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· « Μὴ νοῶν ὁ Βασιλεὺς τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου τῆς Βαλαπανδιτᾶς, οὐκ ἔσχεν ὕπνον ἐν νυκτί· λέγεται γάρ·

« Πόθεν ὕπνος ἐκείνοις, οἳ κατατρύχονται δανείοις, πά-
»θεσιν, ἢ φροντίσι, καὶ ἀπειθεῖς ἔχουσι γυναῖκας, καὶ πολ-
»λοὺς ἐχθρούς;

Ὁ μὲν οὖν Βασιλεὺς, κακῶς διαγαγὼν τὴν νύκτα ἐξ αἰτίας τῆς ἀϋπνίας, καλέσας περὶ τὴν ἕω τὴν Βαλαπανδιτὰν, εἶπε· « Τὸ νόημα τοῦ λόγου σου ἄγνωστόν μοι ἐστί· σαφήνισόν μοι οὖν τὴν αἰτίαν τοῦ τῶν ἰχθύων γέλωτος. » Ἡ δ' ἔφη· « Μὴ πολυπραγμόνει, ὦ Βασιλεῦ. » — « Διὰ τί; » ἐπήρετο ὁ Βασιλεύς. « Διότι, ἀπεκρίνατο ἡ Βαλαπανδιτὰ, μεταμέλεια καὶ λύπη σοι γενήσεται, καθὼς τῇ τοῦ ἐμπό-

ρου γυναικί, ἡ διϊσχυρίζετο μαθεῖν, πόθεν ἔρχονται οἱ ἄρτοι. » Ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ Βασιλέως· «Πῶς ἔχει τοῦτο ;» ἡ Βαλαπανδιτὰ διηγεῖται·

« Ἐν Οὐζζαγινῇ τῇ πόλει ἔμπορος ἦν, Σουματὴς καλούμενος· ὅς, ἀπολέσας πάντα τὸν ὅν εἶχε πλοῦτον, ὑπὸ πάντων ἐμισεῖτο· οἱ γὰρ ἄνθρωποι τοῦ πλούτου εἰσὶ φίλοι· διὸ καὶ λέγεται·

« Ἐν τούτῳ τῷ Κόσμῳ τῷ μὲν πλουσίῳ καὶ ὁ ἐχθρὸς, »φίλος φαίνεται· τῷ δὲ πτωχῷ καὶ ὁ φίλος ἐχθρὸς γί»νεται.

«Ἀνάγκη δὲ βιαζόμενος, ἔφερεν ἐξ ἀγροῦ φρύγανα, καὶ ἐπώλει ἐν τῇ πόλει, ἐξ ὧν καὶ ἐτρέφετο. Καί ποτε, μὴ εὑρὼν φρύγανα, εἶδεν ἐν ναῷ ξόανον ξύλινον τοῦ Θεοῦ Γανέσσα, καὶ διενοήθη κατατεμεῖν εἰς λεπτὰ αὐτὸ τὸ ἐκ ξύλου ἄγαλμα, εἰς ἀπεμπόλησιν· ὀρθῶς ἄρα λέγεται·

« Ὁ μὲν πεινῶν πᾶν ἀνόμημα πράττει· ὁ δ' ἐνδεὴς καὶ »ἄπορος ὤν, ἄσπλαγχνος γίνεται, καὶ φόνον προσέτι »ποιεῖ, μηδαμῶς ἐν νῷ βάλλων τὰ τῶν ἁγίων ἀνδρῶν λόγια.

Ἐν ᾧ δ' ἔμελλε κατοίσειν τὸν πέλεκυν, ἠσθεὶς ὁ θεὸς Γανέσσας, ἔφη· «Μή με κατακόψῃς· ἐγὼ δὲ καθ' ἑκάστην πέντε ἄρτους δίδωμί σοι μεγάλους· οὓς λάμβανε, ἐρχόμενος εἰς τοῦτον τὸν ναόν μου. Μηδενὶ δ' ὅμως εἴπῃς τοῦτο· φύλαττε δὲ μυστικὸν καὶ ἀπόῤῥητον· εἰ γὰρ ἐξείποις, τοὐναντίον ἔσεται, τοὐτέστιν, ἀποτυχία. » Ὁ μὲν οὖν Σουματὴς καθ' ἡμέραν ἐπορεύετο εἰς ἐκεῖνον τὸν ναὸν, καὶ ἐλάμβανε πέντε ἄρτους, συμπεφυρμένους βουτύρῳ καὶ σακχάρει, ἐξ ὧν καὶ ἔτρεφε τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν. Ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ, ᾗ ὄνομα Παδμινὴ, ἀεὶ ἔπεμπε μοῖραν αὐτῶν τῶν χαριέντων ἄρτων καὶ πρὸς μίαν φίλην, ᾗ ὄνομα Μανδοδαρή. Καί ποτε ἡ φίλη ἠρώτησε τὴν Παδμινὴν περὶ τῶν ἄρτων. Ἡ δ' ἀπεκρίνατο, ὡς οὐκ οἶδε, πόθεν ἢ πῶς ἔρχονται. Πρὸς

ἣν ἔφη ἐκείνη ἡ πονηρά· « Εἰ μὴ εἴποις μοι, πόθεν φιλία; λέγεται γάρ·

« Ἓξ εἰσι τὰ σημεῖα τῆς φιλίας· δίδωσι, καὶ λαμβάνει· »λέγει, καὶ ἐρωτᾷ περὶ μυστικῶν· εὐωχεῖται, καὶ εὐωχεῖ.»

« Ἐγὼ πολλάκις, ἔφη, ἠρώτησα· ἀλλ' ὁ ἀνήρ μου ἔχει τοῦτο μυστικόν. » Ἡ δ' ἔφη· « Ματαία ἄρα ἐστὶν ἡ σὴ εὐμορφία καὶ νεανικὴ ἡλικία, εἰ οὐκ οἶδας τὰ μυστικὰ τοῦ οἰκείου ἀνδρός· » Ἀκούσασα ἡ Παδμινὴ, ἠρώτησε τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα· « Πῶς εὑρίσκεις τοὺς πέντε ἄρτους; Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· « Τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι. « Εἰ μὴ ἐξείποις μοι, ἔφη, ἀσιτίᾳ ἀποθνήσκω.»—«Ἀνακαλυφθέντος, ἔφη, τοῦ μυστικοῦ, μεγάλη βλάβη καὶ μεταμέλεια γενήσεται. » Διϊσχυριζομένης δὲ τῆς γυναικὸς, ὁ ἀνὴρ, μωρανθεὶς, ἐξεῖπε πάντα. Ὀρθῶς ἄρα λέγεται·

» Ὃν οἱ θεοὶ ἀπολέσαι βούλονται, τοῦτον μωραίνουσι· »διὰ τοῦτο ἀγνοεῖ τὸ οἰκεῖον ὄφελος.

Ἀκούσασα ἡ Παδμινὴ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς τὸν τρόπον καὶ τὸν τόπον τῆς εὑρέσεως τῶν ἄρτων, διηγήσατο τῇ φίλῃ ἐκείνῃ, ἣ ἐξαπέστειλε περὶ τὴν ἕω τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα μετὰ πελέκυος εἰς τὸν ναὸν ἐκεῖνον. Ἐπορεύθη δ' ἐν ταὐτῷ, ὡς σύνηθες, καὶ ὁ Σουματὴς εἰς λῆψιν τῶν ἄρτων. Ὁ δὲ θεὸς Γανέσσας ἀμφοτέρους ἔδησεν ἀλύτοις δεσμοῖς. Μὴ τοίνυν πολυπραγμόνει, ὦ Βασιλεῦ· μαθὼν γὰρ, γνωσιμαχήσεις, ὡς καὶ ἡ τοῦ ἐμπόρου γυνή. Ὅ,τι δ' ἔγωγε εἶπον πρότερον, ὡς οἱ ἰχθύες ἐγέλασαν ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς Βασιλίσσης, τοῦτο ἀκριβῶς περίσκεψαι. » Εἰποῦσα ταῦτα ἡ Βαλαπανδιτὰ, οἴκαδε ἀπῆλθε. Τὰ δὲ λοιπὰ αὔριον διηγήσομαι, ἂν μὴ πορευθῇς ἔξω. » Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη οἴκοι.

Νὺξ ἑβδόμη.

Τῇ δ' ἐπιούσῃ, ἐρομένης τῆς Πραββαβατῆς, « Ποῖά ἐστι τὰ ἑξῆς τῆς διηγήσεως ; » ὁ Σούκας ἀπεκρίνατο· « Καλέσας πάλιν τὴν Βαλαπανδιτὰν ὁ Βασιλεὺς, ἔφη· « Διασάφησόν μοι τὴν αἰτίαν τοῦ τῶν ἰχθύων γέλωτος. » Ἡ δ' ἔφη· »Ἡ διασάφησις οὐκ ἔσεταί σοι εἰς τέρψιν καὶ χαρὰν, καθὼς οὐδὲ τῇ πόρνῃ καὶ τῷ Βραχμᾶνι ἡ ἀποκάλυψις τῆς κινναβάρεως. » Πυθομένου δὲ τοῦ Βασιλέως, πῶς ἔχει τοῦτο, ἡ Βαλαπανδιτὰ ἀπεκρίνατο·

« Ἔστι πόλις, Βατσαναντὰ τοὔνομα· ἔνθα ἦν Βραχμάν τις, Κεσσάβας καλούμενος, ὃς οὐκ ἤθελε τρέφεσθαι τοῖς τοῦ πατρὸς χρήμασι· κατηγορημένον γάρ ἐστι, κατὰ τὸ λεγόμενον·

« Οἱ μὲν ἄριστοι ζῶσι τοῖς ἐκ τῶν ἰδίων πόνων προσπο»ρισθεῖσι χρήμασιν, οἱ δὲ μέσοι τοῖς τοῦ πατρὸς, οἱ δ' ἥτ»τονες τοῖς τοῦ μητραδέλφου, οἱ δ' ἐλάχιστοι τοῖς τοῦ πενθεροῦ· » διὸ καὶ ἀνεχώρησεν εἰς χρηματολογίαν, πλανώμενος εἰς πόλεις, εἰς τεμένη, καὶ εἰς νεκρικοὺς τόπους. Ἐλθὼν δέ ποτε εἰς τόπον νεκρικὸν ἐν ἐρήμῳ, εἶδεν ἐκεῖ που ἕνα κρανιοφόρον, ἀσκήσει καὶ θεωρίᾳ χρώμενον, καὶ ἔστη πρὸ αὐτοῦ εὐλαβῶς. Παυσάμενος δ' ὁ ὅσιος ἀπὸ τῆς θεωρίας, ἐξεφώνησε ταῦτα· « Τίς ξένος ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ βούλεται »λαβεῖν ὅ,τι ἂν αἰτήσῃ ; τίς θέλει διαπλεῦσαι αἰσίως, ὡς »πέλαγος, τοῦτον τὸν κόσμον ; τίς τὸ δυσκατόρθωτον εὐ»κατόρθωτον βούλεται γενέσθαι ; »

Ὁ δὲ Βραχμὰν, ἀνατείνας τὰς χεῖρας, ἔφη· « Ἐγὼ ὁ παρὰ σοὶ ξένος πλοῦτον αἰτῶ. » Ἀποβλέψας δ' ὁ ὅσιος πρὸς τὸν Βραχμᾶνα, ἐλυπήθη· (ὁ γὰρ μεγαλόδωρος λυπεῖται,

---

(1) Ἐλυπήθη, διότι οὐκ ἤτησε βασιλείαν οὐράνιον, ἢ ἐπίγειον.

ὅταν βλέπῃ ἄνθρωπον, μικρὰ αἰτοῦντα) καί, « Ὦ Βραχμὰν, ἔφη, λάβε ταύτην τὴν κινάβαριν, ἣ δώσει σοι καθ' ἑκάστην πεντακοσίους χρυσοῦς στατῆρας διὰ μόνης τῆς προσψαύσεως. Μηδενὶ δ' ὅμως ἐγχειρίσῃς αὐτήν· εἰδὲ, ἐπανελεύσεται πρὸς ἐμέ. » Ταῦτα εἰπὼν, ἐνεχείρισεν αὐτῷ κινάβαριν, ἣ ἦν ὑπεστρωμένη ὡς στρωμνή. Καθ' ἑκάστην δ' ὁ Βραχμὰν, ὅτε ἔθιγε τῆς κιναβάρεως, πεντακοσίους χρυσοῦς Στατῆρας εἶχεν ἐν χειρί. Ἐλθὼν δ' ἔπειτα εἰς Ῥατναβατὴν τὴν πόλιν, κατέλυσεν ἐν οἴκῳ πόρνης· ἧς ἡ μήτηρ, ἀποροῦσα, πόθεν τῷ Βραχμᾶνι τοσαῦτα ἀναλώματα, εἶπεν· « Οὗτος ὁ Βραχμὰν, ὦ θύγατερ, καθ' ἑκάστην ἀφειδῶς πολλὰ καταναλίσκει, οὐδὲν δ' ὅμως ἔργον μετέρχεται· πόθεν πόρος χρημάτων τοσούτων ; » Ἐρωτώμενος δ' ὁ Βραχμὰν ὑπὸ τῆς πόρνης πολλάκις, καὶ κολακευόμενος, εἶπεν, ὡς ἐκ τῆς ἧς ἔχει κιναβάρεως ὁ πλοῦτος ἔρχεται. Ἀκούσασα ἡ πόρνη, ἔκλεψε τὴν κινάβαριν, τοῦ Βραχμᾶνος κοιμωμένου· κἄπειτα ἐξέβαλεν αὐτόν. Ὁ δὲ, μὴ βλέπων τὴν κινάβαριν, ἔδραμε πρὸς τὸν Βασιλέα, κραυγάζων, καὶ λέγων· « Ἐσυλήθην ! ἐσυλήθην ! καὶ διηγήσατο τὰ τῆς κιναβάρεως. Κληθεῖσα δ' ἡ πόρνη, εἶπεν εἰς ἀπολογίαν· « Οὗτος ἐρωτομανής ἐστι καὶ δύστροπος, καὶ διὰ τοῦτο τοιαῦτα ἀνάρμοστα καὶ ψευδῆ λέγει. Δύναταί ποτε χρυσίον γενέσθαι ἐκ κιναβάρεως ; ἕκαστος κρίνει, ὡς ψευδές ἐστι, πολλῷ μᾶλλον ὁ Βασιλεύς. » Ὁ μὲν δὴ Βραχμὰν ἀπεδιώχθη, ὡς ψευδολόγος· ἡ δὲ κινάβαρις ἐπανῆλθε πρὸς τὸν κρανιοφόρον. Καθὼς οὖν τέρψεως καὶ χαρᾶς ἐστερήθησαν ὅ,τε Βραχμὰν καὶ ἡ πόρνη διὰ τῆς διασαφήσεως, οὕτω καὶ σοὶ αὐτῷ, ὦ Βασιλεῦ, οὐκ ἔσεται τέρψις καὶ χαρά. » Τοιαῦτα εἰποῦσα ἡ Βαλαπανδιτά[1], οἴκαδε ἀπῆλθεν. Αὔριον δὲ διηγήσομαι τὰ ἐπίλοιπα, ἂν μὴ ἐξέλθῃς τῆς οἰκίας. Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη οἴκοι.

(1) Βαλαπανδιτὰ μεθερμηνεύεται Νηπιοσόφη.

Νὺξ ὀγδόη.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἤρετο ἡ Πραββαβατή· « Τί ἐγένετο μετέπειτα, ὦ Σοῦκα; » Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· « Ἂν μὴ πορευθῇς, διηγοῦμαι. » « Οὐ πορεύομαι, » ἔφη. Ὁ δὲ διηγεῖται· « Καλέσας ὁ Βασιλεὺς τὴν Βαλαπανδιτάν, ἠρώτησεν αὐτὴν πάλιν περὶ τῆς αἰτίας τοῦ τῶν ἰχθύων γέλωτος· ἡ δ' ἔφη· «Μὴ διϊσχυρίζου, ὦ Βασιλεῦ· δηλωθείσης γὰρ τῆς αἰτίας, ἔσεταί σοι τὸ τῆς γυναικὸς τοῦ ἐμπόρου, ἣ οὔτε τῶν ἐν οἴκῳ, οὔτε τῶν ἔξω ἀπήλαυσεν. » Ἐρομένου δὲ τοῦ Βασιλέως, πῶς ἔχει τοῦτο, ἡ Βαλαπανδιτὰ ἀπεκρίνατο·

« Ἐν Τριπούρᾳ[1] τῇ πόλει Βασιλεὺς ἦν, Βικράμας καλούμενος· ἦν δ' ἐκεῖ καὶ ἔμπορος, ὃς ἐκαλεῖτο Σουνδάρας. Ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ, ᾗ ὄνομα Σουββαγά, ἐπειδὴ ἦν ἀσελγής, ἐκωλύετο ἐξελθεῖν τῆς οἰκίας, ὅτε ἤθελε· καιρὸν ὅμως εὑρίσκουσα, συνῆν ἐρωμένῳ ἐν γειτονικῷ οἴκῳ. Ὅτε δέ ποτε ἐξήρχετο, παρετηρεῖτο καὶ παρεφυλάττετο· διά τοι τοῦτο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, ἐπιθυμήσασα συνεῖναι τῷ ἐρωμένῳ, εἶπε τῇ θεραπαίνῃ, ἣ ἦν μαστρωπός· « Κάλεσον σήμερον τὸν ἐρώμενον εἰς τὸν γειτονικὸν οἶκον· ὅταν δ' ἐξέλθω, σὺ τότε βάλε πῦρ εἰς τὸν ἡμέτερον οἶκον, ἵνα οἱ ἐν οἴκῳ ἐνασχολούμενοι τῇ κατασβέσει τῆς πυρκαϊᾶς, μὴ ἴδωσι τὴν ἔξοδόν μου, μηδ' ἐρευνῶσι, ποῖ ἐπορεύθην· ἐπὰν δὲ συνευφρανθῶ τῷ ἐρωμένῳ, ἐπανέρχομαι οἴκαδε, λυπουμένη ἐπὶ τῇ πυρπολήσει τοῦ οἴκου. » Ἐπανελθοῦσα δ' ἡ θεράπαινα, καὶ εἰποῦσα, ὡς ἐμήνυσε τῷ ἐρωμένῳ, ἔβαλε πῦρ εἰς τὸν οἶκον, ὅτε ἡ οἰκοδέσποινα ἔμελλεν ἐξελθεῖν. Ὁ μὲν οὖν ἐρώμενος, ἰδὼν τὴν πυρκαϊὰν, ἔδραμεν εἰς θεωρίαν· ἡ δὲ τοῦ ἐμπόρου γυνὴ, ἀναμένουσα ἐν τῷ γειτονικῷ οἴκῳ, καὶ τὸν ἐρώμενον μὴ βλέπουσα, ἐπανέστρεψεν οἴκαδε, ἀσχάλ-

(1) Τριπούρα μεθερμηνεύεται Τρίπολις.

λουσα· καὶ οὕτως οὐκ ἀπήλυσεν οὔτε τῶν ἔξω, δηλονότι τῆς μετὰ τοῦ ἐρωμένου ὁμιλίας, οὔτε τῶν ἐντὸς τοῦ οἴκου κτημάτων, ἃ κατεπυρπολήθησαν. Ταῦτα μὲν ἐς τοσοῦτον· εἰ δ' ἀναγκαίως βούλει γνῶμαι τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου μου, αὔριον σὺ αὐτὸς γνώσῃ.» Ταῦτα εἰποῦσα ἡ Βαλαπανδιτὰ, οἴκαδε ἀπῆλθεν. Ἀκούσασα ἡ Πραϐϐαϐατὴ, ἐκοιμήθη οἴκοι.

Νὺξ ἐννάτη.

Τῇ δ' ἐπιούσῃ ἠρώτησεν ἡ Πραϐϐαϐατὴ τὸν Σούκαν· «Ἔγνω ὁ Βασιλεὺς τὴν αἰτίαν τοῦ τῶν ἰχθύων γέλωτος;» Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· «Οὐκ ἔγνω· διὰ τοῦτο καλέσας τὴν Βαλαπανδιτὰν, εἶπε· «Σὺ, ἔφης χθὲς, ὡς ἐγὼ αὐτὸς γνώσομαι· ἀλλ' οὐδαμῶς ἔγνωκα.» Ἡ δὲ, «Εἰ οὐκ ἐννοεῖς, ἔφη, τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου μου, ἄκουσον, καὶ δός μοι ἀπόκρισιν, πυθομένῃ. «Διὰ τί δέσμιός ἐστιν ὁ πρῶτος τῶν βουλευτῶν καὶ ἄψογος Πουσπαχάσας;» Καὶ ὁ Βασιλεὺς ἀπεκρίνατο· «Αὐτὸς ὁ Πουσπαχάσας, ὅτε πρώην ἐγέλα ἐν τῷ ἐμῷ βουλευτηρίῳ, ἄνθη πολλὰ ἐκ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἔπιπτον· ἀκουσθὲν δὲ, ἅπαντες οἱ Βασιλεῖς ἄνδρας σπουδαίους ἔπεμψαν εἰς θεωρίαν τοῦ παραδόξου τούτου πράγματος. Ἐλθόντων δ' ἐκείνων εἰς τὸ ἐμὸν βουλευτήριον, αὐτὸς οὐκ ἐγέλασεν, οὐδ' ἄνθη ἔπεσον ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ· δι' ἣν αἰτίαν δέσμιος ἐγένετο.» Ἡ δὲ Βαλαπανδιτὰ ἐπύθετο· «Ἔγνως ἆρα τὴν αἰτίαν, δι' ἣν οὐκ ἐγέλασεν, ἢ οὔ;—«Οὐκ ἔγνων,» ἀπεκρίνατο ὁ Βασιλεύς. «Πῶς οὖν, ἔφη, τοιοῦτο πράξας ἄνευ σκέψεως, ἔνοχος φαίνῃ καὶ ἄδικος; λέγεται γάρ·

«Ὁ Βασιλεὺς, ὁ ὢν ἀπαλλακτικὸς πάντων τῶν δεινῶν,
»δικαίως κρίνει, καὶ θεωρεῖ, καὶ δικαίως κυϐερνᾷ, καὶ διοικεῖ.»

Καθὼς διϊσχυριζόμενος, ἐρωτᾷς ἐμὲ τὴν αἰτίαν τοῦ τῶν ἰχθύων γέλωτος, οὕτως ἐρώτησον καὶ αὐτὸν τὴν αἰτίαν, διότι οὐκ ἐγέλασεν· αὐτὸς γὰρ ἐρεῖ σοι καὶ τὴν αἰτίαν,

διότι αὐτὸς οὐκ ἐγέλασε, καὶ τὴν αἰτίαν, διότι οἱ ἰχθύες ἐγέλασαν. » Ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς, ἔλυσεν ἐκ τῶν δεσμῶν τὸν Πουσπαχάσαν, καὶ δωρησάμενος αὐτῷ ἄμφια λαμπρὰ, καὶ κοσμήματα πολύτιμα, καὶ τὸ ὑπατικὸν πρὸς τούτοις ἀξίωμα, ἠρώτησε τὴν αἰτίαν, διότι οὐκ ἐγέλασεν. Ὁ δ' ἔφη· « Εἰ καὶ τὸ ἐν οἴκῳ αἶσχος ἀπόῤῥητόν ἐστι κατὰ τὸ λεγόμενον·

«Ὁ φρόνιμος οὐκ ἂν λέγοι παῤῥησίᾳ τὸ ἐν οἴκῳ αἶσχος, »τὴν ἣν ἔχει ἀθυμίαν, καὶ τὴν ἣν ἔλαβε χρηματικὴν ζη»μίαν, ἀπάτην, ἢ ἀτιμίαν.»

Ἀλλὰ καὶ οὕτω ῥητέον· μεγάλη γάρ ἐστιν ἡ βασιλικὴ προσταγή. Ἐγὼ, ὦ Βασιλεῦ, ἐβεβαιώθην τότε, ὡς ἡ γυνή μου ἐμοιχεύετο ὑπ' ἄλλου, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἄχθος οὐκ ἐγέλασα. » Ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς, ἔπληξε τὴν Βασίλισσαν δι' ἑνὸς ἄνθους, ὃ εἶχεν ἐν χειρὶ, καὶ ἔφη, γελῶν· « Ἀκούεις ; » Ἡ δὲ ἐκ ταύτης τῆς ἀνθοπληξίας πλαστὴν ἔδειξε λειποθυμίαν. Ἰδὼν δ' ὁ Πουσπαχάσας τὴν Βασίλισσαν, οὕτω διακειμένην, ἀνεγέλασε· καὶ ἄνθη πολλὰ ἐξέφυσαν ἐκ τοῦ προσώπου αὐτοῦ. Ἀναψύξας δ' ὁ Βασιλεὺς τὴν Βασίλισσαν, εἶπε μετὰ θυμοῦ τῷ Πουσπαχάσᾳ· « Διὰ τί σὺ ἐν τῷ ἐμῷ ἄλγει ἀνεγέλασας, καὶ ἄνθη τοσαῦτα ἀνέδωκας ; » Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· «Ἡ Βασίλισσα χθὲς τῇ νυκτὶ οὐκ ἐλειποθύμησε, πληγὰς λαβοῦσα πολλὰς παρὰ τῶν μαστρωπῶν, παίζουσα· νῦν δὲ λειποθυμεῖ, πληγεῖσα ἄνθει· διὰ τοῦτ' αὐτὸ ἐγέλασα. »—«Εἶδες τοῦτο ; ἢ ἤκουσας ; » ἐπήρετο ὁ Βασιλεὺς, θυμωθείς. Ὁ δ' ἔφη· «Ἂν μὴ πιστεύῃς, γυμνώσας αὐτὴν, ἰδέ.» Οὕτω ποιήσας ὁ Βασιλεὺς, εἶδε τοὺς μώλωπας, καὶ ἔγνω, ὡς οὕτως ἔχει· καὶ ἀποβλέψας πρὸς τὸν Πουσπαχάσαν, καὶ πρὸς τὴν Βαλαπανδιτὰν, εἶπεν, ἀπορῶν· « Τί τοῦτο ; » Ὁ δὲ Πουσπαχάσας ἀπεκρίνατο· «Ὅ,τι εἴρηκεν ἡ Βαλαπανδιτὰ αἰνιγματωδῶς περὶ τοῦ γέλωτος τῶν ἰχθύων, τοῦτο

ἐγὼ ἐδήλωσα. » Τηνικαῦτα ὁ Βασιλεὺς ἀπέλυσε τὴν σύνοδον, καὶ ἐρευνήσας ἐν παντὶ τῷ οἴκῳ, εὗρηκεν ἐν κιβωτῷ τὸν μοιχόν· καὶ αὐτὸν μὲν ἀπέκτεινε, τὴν δὲ Βασίλισσαν ἐξώρισε. Πρόσεχε οὖν, ὦ Κυρία, καὶ μένε ἐν οἴκῳ· πᾶν γὰρ κρυπτὸν, φανερὸν γίνεται. » Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη οἴκοι.

Νὺξ δεκάτη.

Τῇ δ' ἑξῆς ἡμέρᾳ κατὰ τὴν ἑσπέραν, κοσμηθεῖσα ἡ Πραββαβατὴ, ἐπύθετο· « Τί ποιητέον; εἰπὲ, ὦ εὔλαλε Σούκα. » Ὁ δ' ἔφη· « Εἰ ἔστι σοι φίλη συνέριθος τοιαύτη, οἵα ἡ Σρηγκαρὴ, πορεύθητι. » Ἐρωτησάσης δὲ, πῶς ἔχει τοῦτο, ὁ Σούκας ἀπεκρίνατο·

« Ἐν Ῥαζαπούρᾳ τῇ πόλει ἐγκατοικόν τις ἦν, Δασσάξας τοὔνομα, οὗ ἡ γαμετὴ πρὸς ἀλλοτρίους ἄνδρας εἶχε κλίσιν. Καί ποτε, οὔσης ἐν τῷ ἐνδοτέρῳ τοῦ οἴκου μετὰ τοῦ μοιχοῦ, ἐπέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἄνθη φέρων ἐν χειρί. Νῦν δ' ἐρωτῶ: « Πῶς ἐν τοιούτῳ καιρῷ ἀθῴα φανήσεται; » — « Οὐκ οἶδα, » ἀπεκρίνατο ἡ Πραββαβατή. « Ἄκουσον, » εἶπεν ὁ Σούκας· Φίλη τις, ᾗ ὄνομα Σρηγκαρὴ, ἰδοῦσα τὸν ἄνδρα ἐρχόμενον, ἐγύμνωσε τὴν μοιχαλίδα, καὶ ἐξέβαλεν αὐτὴν ἐκ τοῦ οἰκίσκου. Ὁ δ' ἀνὴρ, ἰδὼν τὴν γυναῖκα, οὕτω γυμνὴν, εἶπε, διαταραχθείς· « Τί τοῦτο; » Ἡ δὲ φίλη, ἡ καὶ μαστρωπὸς ἀπεκρίνατο· « Ἐπειδὴ ἤνεγκας ταῦτα τὰ ἄνθη, ἃ ἐσυλήθησαν ἀπὸ τοῦ κήπου τῆς Θεᾶς, διὰ τοῦτο αὕτη τοιαύτη παράφρων ἐγένετο. Ἀπελθὼν ἐν τάχει, ἄφες ἐκεῖ αὐτὰ, ἵν' αὕτη ὑγιάνῃ. » Ὁ δὲ μωρὸς ἐκεῖνος, πιστεύσας, ἀπῆλθε τρέχων· ἐν δὲ τούτῳ ἀπῆλθε καὶ ὁ μοιχός. » Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη οἴκοι.

Νὺξ ἐνδεκάτη.

Κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν, περὶ λύχνων ἀφὰς, εἶπε τῷ Σούκᾳ ἡ Πραδδαβατὴ, οἰστρηθεῖσα τῷ ἔρωτι· « Πορεύομαι, ἂν κρίνῃς εὔλογον. » Ὁ δὲ, « Πορεύθητι ἀφεύκτως, ἔφη, ὅποι ἀγαπᾷς· ἄκουσον δέ. Πορευθεῖσα, ποίησόν τι παράδοξον τέχνασμα, καθὼς ἡ Ῥαμβδικὰ ὑπὲρ τοῦ Βραχμᾶνος.» Ἐρωτησάσης δὲ, πῶς ἔχει τὸ τῆς Ῥαμβδικᾶς, ὁ Σούκας ἀπεκρίνατο·

«Ἔστι κώμη, Δαββιλὰ τοὔνομα, ἔνθα ἦν κωμήτης, Βιλοτσάνας καλούμενος· οὗ ἡ γυνὴ, ᾗ ὄνομα Ῥαμβδικὰ, ἦν ἀνδρομανὴς, καὶ ἀσελγής· ἀλλ᾽ οὐδεὶς τῶν τῆς κώμης ἤθελε συνεῖναι αὐτῇ, φοβουμένη τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Ἐρχομένη δέ ποτε ἐπὶ φρέαρ εἰς κομιδὴν ὕδατος, εἶδε Βραχμᾶνα ὁδοιπόρον ὡραῖον, καὶ νεῦμα ἐποίησεν αὐτῷ ἐρωτικὸν διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ. Ὁ δὲ, εἰδήμων ὢν τῶν ἐρωτικῶν νευμάτων τῶν γυναικῶν, προσελθὼν αὐτῇ θαῤῥαλέως, εἶπε· « Τί ποιήσω, ὦ καλή;»—«Ἀκολουθῶν μοι, ἔφη, ἐλθὲ εἰς τὸν ἐμὸν οἶκον, καὶ προσκύνησον τὸν ἐμὸν ἄνδρα· καὶ ὅ,τι ἐγὼ εἴπω πρὸς αὐτὸν, συναίνεσον, καὶ συμφώνησον. » Ταῦτα εἰποῦσα, ἦλθεν οἴκαδε· ἠκολούθει δὲ καὶ ὁ ἐρώμενος. Ὁ μὲν οὖν ἀνὴρ τῆς γυναικὸς, ἰδὼν νεανίαν, ὃν οὐδέ ποτε εἶδεν, ἠπόρησεν· ἡ δὲ, ἀφεῖσα τὴν στάμνον, εἶπεν· « Γινώσκεις τοῦτον, ὦ ἄνερ; » Ὁ δ᾽ ἔφη, « Οὔ. »—«Οὗτός ἐστιν, ἔφη, ὁ υἱὸς τῆς μητραδέλφης μου, ὃς ἦν παῖς, ὅτε μετὰ τὸν γάμον ἐξῆλθον τῆς πατρικῆς οἰκίας· ἤδη δ᾽ ἐλήλυθεν, ὀψόμενος ἡμᾶς· παρ᾽ οὗ ἔμαθον πάντα τὰ τῶν οἰκείων καὶ συγγενῶν. » Συνεφώνει δὲ κἀκεῖνος τοῖς τῆς γυναικὸς ῥήμασιν. Ὁ δ᾽ ἀνὴρ, δεξιωσάμενος αὐτὸν, τὸν νομιζόμενον συγγενῆ, εἶπε τῇ ἑαυτοῦ γυναικὶ, δοῦναι αὐτῷ φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ τὴν προσήκουσαν περιποίησιν ποιῆσαι· καὶ πεσὼν, ἐκοιμήθη. Δοῦσα δ᾽ ἡ Ῥαμβδικὰ κλίνην τῷ Βραχμᾶνι, συνανεκλίθη καὶ αὐτή.

Ὁ δ᾽ ἔφη· «Καὶ σὺ αὐτὴ πρὸ τοῦ οἰκείου ἀνδρὸς ὡμολόγησας, καὶ ἐγὼ αὐτὸς συνωμολόγησα, ὡς ὁμαίμονες ἐσμέν· τοῖς δ᾽ ὁμαίμοσιν οὐ δεῖ μίξιν ποιεῖν.» Ἡ δὲ Ραμβδικὰ ἀπεκρίνατο· «Ἡ ἐρωτομανὴς γυνὴ, ἡ ὑπεξούσιος οὖσα πατρὶ καὶ μητρὶ, ἢ ἀνδρὶ, πληροῖ τὴν ἑαυτῆς ἐπιθυμίαν μετ᾽ ἀνδρῶν, ὑποκρινομένων ἀγχιστείαν καὶ συγγένειαν. Λέγεται δὲ καὶ ἐν τῷ νόμῳ.

« Ὅστις οὐ σύνεστι γυναικὶ, ἢ ἔρωτι θλίβεται, καὶ ἐξ »ἰδίας θελήσεως ἔρχεται, οὗτος ἐκ τοῦ ἀναστεναγμοῦ ἐκεί»νης ἀπόλλυται, καὶ εἰς τὸν τάρταρον κατέρχεται.

« Ἱστορεῖται, ὡς ὁ Κρισνᾶς ἥρπασε τὴν Ρουκμινὴν, θέ»λουσαν, ὅτε ἐτελεῖτο ὁ γάμος αὐτῆς μετὰ τοῦ Σισσουπά»λα, ὃς συγγενὴς ἦν αὐτοῦ· τίς ἄρα τοῦ ἔρωτος καταφρο»νήσειεν ἄν;

« Ὁ Βραχμᾶς, ἐρασθεὶς τῆς ἑαυτοῦ θυγατρὸς, ἔλαβεν »ἐλάφου μορφὴν, ὑπὸ τοῦ Σίβα διωκόμενος· ὃς ὁρᾶται μέχρι »τοῦδε ἐν οὐρανῷ.

« Ὁ Σίβας, ἰδὼν τὴν Παρβατὴν ἐν τῷ γάμῳ, ἔρρευσε »τὸν γόνον· ἐξ ἐκείνου δὲ τοῦ γόνου ἐγένοντο οἱ ἑξηκοντα»κισχίλιοι Βαλακκιλέαι.»

Ἐπειδὴ δ᾽ ὁ Βραχμὰν, οὕτω συμβουλευόμενος, οὐκ ἔνευεν, ἡ Ραμβδικὰ ἤρξατο παραυτίκα ἀναβοᾶν· «Μέγα κακόν! δράμετε! βοηθήσατε!» Ὁ δὲ Βραχμὰν, φοβηθεὶς, προσέπεσε τοῖς ποσὶ τῆς γυναικὸς, εἰπών· «Σῶσόν με, Κυρία· ἐγὼ δὲ, ὅ,τι ἂν θέλῃς, ποιήσω σοι.» Ἀκούσας δ᾽ ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς τῆς φωνῆς, ἔδραμε μετὰ τῶν ἐν οἴκῳ· ἡ δὲ, ῥίψασα πρότερον γάλα καὶ ὄρυζαν κατὰ γῆς, καὶ πῦρ ἅψασα, ἀπεκρίνατο· « Οὗτος δυσπεψίαν ἔσχε, καὶ στρόφον ἐν κοιλίᾳ· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἤμεσε, διὰ τοῦτο νῦν καλῶς ἔχει.» Ταῦτα δὲ λέγουσα, ἐδείκνυε τὴν διεσπαρμένην ὄρυζαν καὶ τὸ γάλα, ὡς δῆθεν ἐμετός ἐστιν. Ὁ μὲν οὖν ἀνὴρ τῆς γυναι-

κὸς, νομίσας, ὡς οὕτως ἔχει, πεσὼν ἐκοιμήθη· ἡ δὲ Ραμβ-βικὰ ἐπλήρωσε τὴν ἑαυτῆς ἐπιθυμίαν μετὰ τοῦ ἐρωμένου, ὃς καὶ ἔμεινεν ἐν οἴκῳ πολλὰς ἡμέρας, ἀσθένειαν πλαττόμενος· κἄπειτα ἀνεχώρησεν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ δωδεκάτη.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ, δείλης ὀψίας, ἔφη ἡ Πραββαβατή· «Πορεύομαι, ὦ Σούκα.» Ὁ δὲ, «Πορεύθητι, εἶπεν, εἰ οἶδας τοιαῦτα ποιῆσαι ἐν καιρῷ ἐναντίῳ, οἷα ἡ Σοββικά.» Πυθομένης δὲ τῆς Πραββαβατῆς, οἷα ἐποίησεν ἡ Σοββικὰ, ὁ Σούκας ἀπεκρίνατο·

«Ἔστι κώμη, Ναλαγούδα τοὔνομα, ἔνθα ἦν κεραμεὺς, Μαχαδδάνας καλούμενος· οὗ ἡ γυνὴ, ᾗ ὄνομα Σοββικὰ, ἀνδρομανὴς ἦν καὶ ἀσελγής. Ἐξελθόντος δέποτε τοῦ ἀνδρὸς, ἐμοιχεύετο ἔνδον τοῦ οἴκου. Ἐπανελθόντος δὲ κατὰ τὴν ἑσπέραν, καὶ κρούσαντος τὴν θύραν, εἶπε τῷ μοιχῷ ἀναβῆναι ἐπὶ δένδρου, ὄντος ἐν τῇ αὐλῇ τῆς οἰκίας, καὶ πάλιν ἐμοιχεύετο κατὰ τὴν νύκτα, καταβάντος τοῦ μοιχοῦ ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὅτε ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐκάθευδεν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐν οἴκῳ ἐκοιμήθη.

Νὺξ δεκάτη τρίτη.

Βουλομένης πορευθῆναι τῆς Πραββαβατῆς κατὰ τὴν ἑξῆς ἡμέραν, εἶπεν ὁ Σούκας· «Εἰ οἶδας φενάκῃ χρήσασθαι τοιαύτῃ, οἷα ἡ Σοββικὰ, περὶ ἧς χθὲς ἦν ἡ διήγησις, πορεύθητι.» Ἐρομένης δὲ, οἵᾳ πάλιν φενάκῃ ἀχρήσατο, ὁ Σούκας, διηγεῖται·

« Ὁ κεραμεὺς Μαχαδδάνας, περὶ οὗ χθὲς εἴρηκα, ἦλθέ ποτε οἴκαδε, πεινῶν, ὅτε ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡ Σοββικὰ ἤθελε πορευθῆναι εἰς τόπον προαποδειχθέντα, ἔνθα ἦν ὁ ἐρώμενος·

Καὶ προφασιζομένη, ὡς οὐκ ἔστιν ἐν οἴκῳ βούτυρον, ἐξῆλθε δῆθεν εἰς ἀγοράν· ἀλλ᾽ ἀντὶ τοῦ πορευθῆναι εἰς κομιδὴν βουτύρου, ἐπορεύθη πρὸς τὸν ἐρώμενον. Χρονίσασα δὲ, ἤλειψε χοῒ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ οὕτως ἦλθεν οἴκαδε, στένουσα, καὶ κλαίουσα· ὁ δὲ κεραμεὺς, πεινῶν καὶ ἀγανακτῶν, ἤρετο· «Διὰ τί ἐβράδυνας; ἢ τί τοῦτο τὸ σχῆμα;» Ἡ δ᾽ ἀπεκρίνατο, ὡς ταχύνουσα, προσέκρουσε, καὶ χαμαὶ ἀναίσθητος ἔπεσε· τὸ δὲ βούτυρον διεσκορπίσθη. Ὁ δὲ καθιλάρυνεν αὐτὴν, ἀποσμήχων τῷ ἑαυτοῦ ἱματίῳ τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ τὰς χεῖρας. Εἰ τοίνυν οἶδας καὶ σὺ τοιαῦτα ποιεῖν, πορεύθητι πρὸς τὸν ἐρώμενον.» Ἀκούσασα ἡ Πραβδαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ δεκάτη τετάρτη.

Δύσαντος τοῦ ἡλίου κατὰ τὴν ἑξῆς ἡμέραν, εἶπεν ἡ Πραββαβατὴ πρὸς τὸν Σούκαν· «Πορεύομαι.» Ὁ δ᾽ ἔφη· «Εὖ ἔχει· πορεύθητι, εἰ οἶδας τοιαῦτα λέξαι καὶ πρᾶξαι, οἷα ἡ Δανασρὴ, ἐλθόντος ἀνελπίστως τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς.» Ἐρωτησάσης δὲ τῆς Πραββαβατῆς, πῶς ἔχει τοῦτο, ὁ Σούκας ἀπεκρίνατο·

« Ἐν Παδμαβατῇ τῇ πόλει ἔμπορος ἦν, Δαναπάλας καλούμενος, ὃς ἠγάπα τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ᾗ ὄνομα Δανασρὴ, πλεῖον τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς. Ἀποδημήσαντος δὲ τοῦ Δαναπάλα εἰς ἐμπορίαν, ἡ Δανασρὴ οὔτ᾽ ἐλούετο, οὔτ᾽ ἤσθιεν, οὔτ᾽ ἐλάλει μετὰ τῶν ἄλλων γυναικῶν, οὔτ᾽ ὅλως φροντίδα εἶχε τοῦ ἑαυτῆς σώματος. Ἐπέστη δ᾽ ἡ ὥρα τοῦ ἔαρος, ἡ Βασιλὶς πασῶν τῶν ὡρῶν, ὅτε τὰ ἄνθη εὐωδίαν παρέχουσιν, οἱ κόκκυγες ᾄδουσι, καὶ οἱ βομβύλιοι βομβοῦσιν, ἐξ ὧν καὶ τῶν ἐγκρατῶν ἡ καρδία γαργαλίζεται. Ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ ἱσταμένη ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ οἴκου ἡ Δανασρὴ, καὶ θεω-

ροῦσα τὴν ἀγλαΐαν τοῦ Ἔαρος, γαργαλισθεῖσα, ματαίαν ἐνόμισε τὴν ἑαυτῆς ὡραιότητα. Φίλη δέ τις, γνοῦσα τὸ πάθος τῆς Δανασρῆς ἐκ τοῦ ἤθους αὐτῆς, ἔφη· «Μὴ ποιῇς, ὦ καλὴ, ματαίαν τὴν οἰκείαν ἀγλαΐαν καὶ νεανικὴν ἡλικίαν· ὁ κόκκυξ οὗτος, ᾄδων ταῦτα κηρύττει, ὡς κῆρυξ τοῦ Βασιλέως Ἔρωτος·

« Ἀφέτωσαν πάντες οἱ μεγαλόφρονες τὴν μεγαλοφροσύνην,
»καὶ ἀσπαζέσθωσαν τὸν Ἔρωτα· ῥέουσα γάρ ἐστιν ἡ νεότης,
»καὶ ἡ ζωὴ ἐφήμερος. »

Ἀκούσασα ἡ Δανασρὴ, ἔφη· «Οὐδαμῶς φέρω ἐπὶ πλέον· κόμισόν μοι σύνευνον.» Κληθέντος δὲ τοῦ ἐρωμένου, ἡ Δανασρὴ συνῆν αὐτῷ ὑπερήδιστα· ὅς, γνοὺς τὴν ἣν ἔχει πρὸς αὐτὸν μεγάλην ἀγάπην ἡ Δανασρὴ, ἔτεμε τὸν πλόκαμον αὐτῆς, κοιμωμένης. Ἐν τούτῳ ἦλθεν ἐκ τῆς ἀποδημίας ὁ Δαναπάλας, ὁ νόμιμος ἀνὴρ τῆς Δανασρῆς, καὶ ἔκρουσε τὴν θύραν. Ἐνταῦθα τί πράξει ἡ Δανασρὴ εἰς ἀθώωσιν ;»—«Οὐκ οἶδα» ἀπεκρίνατο ἡ Πραβδαβατή. «Ἄκουε οὖν, ἔφη ὁ Σούκας, καὶ μένε ἐν οἴκῳ. Γνοῦσα ἡ Δανασρὴ, ὡς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐφέστηκε, καὶ πρὸ τῆς θύρας ἔστηκεν, ἐξεφώνησεν· «Ἀνάμεινον μικρόν τι, ἕως ἂν πάντα διευθετήσω.» Καὶ λαβοῦσα τὸν ἀποκεκαρμένον πλόκαμον, ἔθετο αὐτὸν πρὸ τῆς θεᾶς· κἄπειτα ἀνοίξασα τὴν θύραν, ἤγαγε τὸν ἄνδρα ἐνώπιον τῆς θεᾶς εἰς προσκύνησιν. Ὁ δὲ, ἰδὼν τὸν πλόκαμον πρὸ τῆς θεᾶς, ἤρετο· «Τί τοῦτο ;» Ἡ δ' ἔφη· «Ἐγὼ τοιαύτην εὐχωλὴν ἐποίησα τῇ θεᾷ· «Ὦ θεὰ, ἔφην, ὅταν ὁ ἐμὸς ἀνὴρ ὑγιὴς ἔλθῃ, κείρασα τὸν ἐμαυτῆς πλόκαμον, ἀναθήσομαί σοι· διά τοι τοῦτο ἤδη ἐν τῇ σῇ ἐπιδημίᾳ οὕτως ἔπραξα, πληρώσασα τὴν ἐμαυτῆς ὑπόσχεσιν.» Ὁ δὲ μωρὸς Δαναπάλας, προσκυνήσας τὴν θεὰν, εὐχαριστίας ὡμολόγησε τῇ ἑαυτοῦ πιστῇ γυναικί.» Ἀκούσασα ἡ Πραβδαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ δεκάτη πέμπτη.

Τῇ ἐπιούσῃ περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, παρασκευαζομένης τῆς Πραβδαβατῆς πορευθῆναι, γελάσας ὁ Σούκας, εἶπε· «Πορεύθητι, εἰ οἶδας ποιῆσαι, ὅ,τι ἐποίησεν ἡ Σρηδαβή, ἀφαιρεθέντος τοῦ περιπεζίου.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, πῶς ἔχει τοῦτο, ἀπεκρίνατο·

«Ἐν Σαλιπούρᾳ τῇ πόλει ἔμπορος ἦν, Σαλιγόπας καλούμενος· οὗ ὁ υἱὸς, ᾧ ὄνομα Γουνακάρας, εἶχε γυναῖκα, ἣ ἐκαλεῖτο Σρηδεβή. Καί τοι δὲ ἡ γυνὴ ἐψέγετο ὑπὸ πάντων, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ ἐκ σφοδροῦ φίλτρου οὐδαμῶς ἤκουεν, οὐδ' ἐπίστευε. Καί ποτε συγκοιμωμένης μοιχῷ, ἀφείλετο ἐκ τοῦ ποδὸς αὐτῆς τὸ περιπέζιον ὁ πενθερός· ἡ δὲ, αἰσθομένη, ἀπέπεμψεν εὐθέως τὸν μοιχόν· καὶ ἀφυπνίσασα τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα, ὃς ὕπνωττεν ἐν ἑτέρᾳ κλίνῃ, ἤγαγεν αὐτὸν ἐπ' ἐκείνην, ἐφ' ἧς αὐτὴ ἐκοιμᾶτο μετὰ τοῦ μοιχοῦ. Περὶ δὲ τὸν ὄρθρον, ἐξεγερθέντος τοῦ ἀνδρὸς, εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνή· «Ὁ πατήρ σου ἀφείλετό μου τὸ περιπέζιον ἐκ τοῦ ποδὸς, κοιμωμένης μετὰ σοῦ· τοιοῦτο δ' ἀνόμημα οὐδέ που ὡράθη.» Ὁ δ' ἔφη· « Περὶ τὴν ἕω λαβὼν, ἐγχειρίσω σοι τὸ περιπέζιον. »Ἡμέρας δὲ διαλαμψάσης, ὀνειδίσας ὁ υἱὸς τὸν πατέρα, ἔλαβε τὸ περιπέζιον παρ' αὐτοῦ, ὃς καὶ εἶπεν εἰς ἀπολογίαν· « Ἐπειδὴ ἐγὼ εἶδον, ὡς αὕτη ἐκοιμᾶτο μετὰ μοιχοῦ, διὰ τοῦτο ἀφειλόμην τὸ περιπέζιον.» Ἡ δὲ, «Ἐγὼ, ἔφη, ἐκοιμώμην μετὰ τοῦ οἰκείου ἀνδρός· ἐπὶ δὲ τούτου ὅρκον ποιῶ. Ἐνταῦθά ἐστιν, ἔφη, ναὸς θεοῦ Ἰάξα, οὗ διὰ τῶν σκελῶν διεξέρχομαι· δῆλον δ' ἐστιν, ὡς, ὅςτις ἐστὶν ἀθῶος, οὗτος διεξέρχεται ἀκωλύτως διὰ τῶν σκελῶν ἐκείνου τοῦ θεοῦ.» Ὁ μὲν οὖν πενθερὸς ἔστερξε τοιαύτῃ συνθήκῃ. Ἡ δὲ μοιχαλὶς, προσελθοῦσα τῷ μοιχῷ κατ' ἰδίαν εἶπεν· «Ὅταν αὔριον μετὰ παντὸς τοῦ λαοῦ πορευθῶ εἰς τὸν

ναὸν τοῦ θεοῦ Ἰάξα, ἐλθὲ ἐξαίφνης, καὶ ἀγκάλισαί με, μανίαν πλασάμενος.» Ὁ δ' ὡμολόγησεν, οὕτω ποιῆσειν. Τῇ δ' ἐπιούσῃ συνήχθη ὁ λαὸς περὶ τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ Ἰάξα. Ἡ δὲ μοιχαλὶς, λαβοῦσα ἄνθη καὶ λίβανον, ἐπορεύθη πρῶτον εἰς παρακειμένην λίμνην, καὶ ἐλούσατο· καὶ ἐρχομένης εἰς τὸν ναὸν, ἐξαίφνης ὁ μοιχὸς ἐκεῖνος ἠγκαλίσατο αὐτήν· ἀλλ' ἐξώσθη καὶ ἀπεδιώχθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ὡς μανιώδης, καὶ δαιμονιώδης. Ἡ δὲ, δυσανασχετήσασα, καὶ εἰποῦσα, «Ὦ! τί τοῦτο;» πάλιν ἐλούσατο· καὶ ἐλθοῦσα ἐπὶ τὸν ναὸν ἐλάτρευσε τῷ θεῷ θυμίαματι καὶ ἄνθεσι, κἄπειτα ἐξεφώνησεν εἰς ἐπήκοον πάντων· «Ὦ Θεὲ, εἰ ἄλλος τις ἐκτὸς τούτου τοῦ δαιμονιώδους ἥψατό μου, μὴ ἔστω μοι διεξέλευσις διὰ τῶν σῶν σκελῶν.» Ταῦτα εἰποῦσα, διεξῆλθεν ἀκωλύτως διὰ τῶν σκελῶν τοῦ θεοῦ, πάντων ὁρώντων. Ὁ μὲν οὖν θεὸς ἐπῄνεσε τὴν ἀγχίνοιαν τῆς γυναικός· ὁ δὲ λαὸς ἐτίμησεν αὐτὴν ὡς ἁγνὴν καὶ ἄμωμον, καὶ παρέπεμψεν οἴκαδε μετὰ χαρᾶς. Εἰ οὖν καὶ σὺ αὐτὴ οἶδας τοιαῦτα ποιεῖν, οἷα ἡ Σρηδεβὴ, πορεύθητι.» Ἀκούσασα ἡ Πραδδαδατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ·

Νὺξ δεκάτη ἕκτη.

Κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἑσπέραν εἶπεν ἡ Πραδδαδατή· «Πορεύομαι, ὦ Σούκα, πρὸς ἀλλότριον ἄνδρα.» Ὁ δὲ, «Καλῶς ἔχει, ἔφη· ποίησον τὸ θιμῆρές σοι, εἰ οἶδας τρόπον τοιοῦτον, οἷον ἡ Μουγδδικὰ, ῥίψασα λίθον.» Ἐρομένης δὲ, «Τί ἐστι τοῦτο;» ὁ Σούκας ἀπεκρίνατο·

«Ἔστι πόλις, Βισσαδὰ τοὔνομα· ἔνθα ἦν ἔμπορος, Ζαναβαλλάδδας καλούμενος, οὗ ἡ γυνὴ, ᾗ ὄνομα Μουγδδικὰ, μοιχαλὶς οὖσα, ἔξω τῆς οἰκίας ἐκοιμᾶτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ὁ δ' ἀνὴρ, συγκαλέσας τοὺς συγγενεῖς, ἔφη· «Αὕτη ἡ γυνὴ ἔξω τῆς οἰκίας πολλάκις κοιμᾶται κατὰ τὴν νύκτα.» Ἐρω-

τησάντων δὲ τῶν συγγενῶν τὴν αἰτίαν, «Καὶ οὗτος, εἶπεν ἡ γυνή, ἔξω ἀεὶ κοιμᾶται. » Οἱ δὲ συγγενεῖς, ἀκούσαντες, ἔφασαν, ὡς ὁπότερος εἰς τὸ ἑξῆς ἔξω κοιμηθήσεται, οὗτος ἔνοχος ἔσεται. Καί τοι δὲ τοιαύτη συμφωνία ἐγένετο, ἡ γυνὴ ὅμως, κοιμωμένου ἔνδον τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, πάλιν ἐξῆλθεν ἐν νυκτί· ὁ δὲ, ἀναστὰς, ἔκλεισε τὴν θύραν. Ὁμιλήσασα δὲ τῷ ἐρωμένῳ, ἐπανέστρεψεν· ἀλλ' ὁ ἀνὴρ οὐκ ἠνέωγε τὴν θύραν. Πάταγον δὲ ποιήσαντος λίθου, ὃν ἔῤῥιψεν ἡ γυνὴ εἰς φρέαρ, ὁ ἀνὴρ, εἰκάσας ἐκ τούτου, ὡς αὐτὴ ἑαυτὴν ἔῤῥιψε, καὶ φοβηθεὶς, ἠνέωξε τὴν θύραν. Ἡ δὲ γυνὴ, ἱσταμένη παρὰ τῇ θύρᾳ, εἰσέρπυσεν εἰς τὸν οἶκον, ὅτε ὁ ἀνὴρ ἐξῆλθεν, ὃς καὶ ἔλεγε μεγαλοφώνως, κλαίων, καὶ ὀδυρόμενος· «Ὦ ἀγαπητή! » Ἡ δὲ, τῆς οἰκίας ἐξελθοῦσα, εἰσήγαγεν αὐτόν· οἱ συμφωνίαν ἐποίησαν, ἵνα μὴ εἰς τὸ ἑξῆς ἔρις καὶ φιλονεικία γένοιτο·» Ἀκούσασα ἡ Πραϐϐαϐατὴ, ἐκοιμήθη οἴκοι.

Νὺξ δεκάτη ἑϐδόμη.

Τὴν δ' ἑσπέραν τῆς ἑξῆς ἡμέρας ἔφη πάλιν τῷ Σούκᾳ ἡ Πραϐϐαϐατὴ, γελῶσα· «Ἄπειμι εἰς ἔντευξιν ἀλλοτρίου ἀνδρός. » Ὁ δὲ, «Ποίησον, ἔφη, ὅ,τι σοι καταθύμιον· λέγεται μέν τοι·

«Τιθέτω ὁ ἄνθρωπος τὸν πόδα ἐν τόπῳ, ὃν εἶδεν, ὡς »εὐθύς ἐστι· πινέτω ὕδωρ, ὃ διήθησε δι' ὀθονίου, καὶ ἐκά»θηρε· λεγέτω λόγον, ὃν ἔγνω, ὡς ἀληθής ἐστι, καὶ πραττέ»τω, ὃ ἀκριϐῶς ἐσκέψατο.

Ποίησον τὸ καταθύμιον, εἰ δύνασαι φέρειν τὸ ἐπισυμϐὰν κακὸν, καὶ λέγειν λόγον καταπειστικὸν, καθὼς ὁ Βραχμὰν Γουναδέας. » Ἐρωτηθεὶς δὲ, πῶς ἔχει τὸ τοῦ Βραχμᾶνος, ἀπεκρίνατο·

«Ἐν Βισσαλᾷ τῇ πόλει Βραχμὰν ἦν, Γουναδέας τοὔνομα.

ὅς ἀποδημήσας, εἰς πόλιν ἀφίκετο, Ζαϊαντὴν καλουμένην, ἔνθα σκεψάμενος τρόπον, ὅπως ζήσεται, ἐμηχανήσατο τάδε· Ἐπισάξας βοῦν, καὶ σχῆμα θέμενος ἐμπόρου, ἦλθεν εἰς οἶκον πόρνης, καὶ ἰδὼν παρὰ τῇ θύρᾳ τὴν πορνοβοσκὸν, εἶπε πρὸς αὐτήν· «Ἐγώ εἰμι ἔμπορος, αὔριον δὲ οἱ λοιποί μου βόες ἐλεύσονται μετὰ φορτίων πολυτίμων. Ἦλθον δ' ἔγωγε σήμερον εἰς γνῶσιν τῆς ἀγορᾶς· νῦν δὲ τόπον ζητῶ, ἵνα καταλύσω καὶ ἐγὼ, καὶ ὁ ἐμὸς οὗτος βοῦς.» Ἡ δὲ πορνοβοσκὸς, νομίσασα ἕρμαιον, εἰσήγαγεν αὐτόν· ὃς δήσας τὸν βοῦν, φαγών τε καὶ πιὼν, ἡδυπάθησε μετὰ τῆς πόρνης καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Περὶ δὲ τὸν ὄρθρον ἀναστὰς, ἐσύλησε τὴν χρυσῆν ζώνην τῆς πόρνης, καὶ ἀπέδρασε. Μὴ εὑρίσκουσα δ' ἡ πόρνη τὴν ζώνην, εἶδε μόνον τὸν βοῦν· καὶ ὑπονοήσασα, εἶπε πρὸς τὴν πιρνοβοσκόν· «Αἴ! τί τοῦτο; ἡ χρυσῆ ζώνη ἐσυλήθη· ὁ δὲ συλήσας, ὁ ἔμπορός ἐστιν.» Ἡ δὲ πορνοβοσκὸς ἔφη· «Ἔχε σιωπὴν, λέγεται γάρ·

«Μὴ δημοσιευέτω ὁ φρόνιμος τὴν χρηματικὴν ζημίαν, »τὰ ἐν οἴκῳ αἴσχη, τὴν ἣν ἔχει ἀθυμίαν, καὶ τὴν ἣν ἔλαβεν »ἀπάτην καὶ ἀτιμίαν,» καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν εἰς ἀναζήτησιν. Ὁ δὲ Γουναδέας, ὁ πεπλασμένος ἔμπορος, ἀπολέσας τὴν ζώνην τὴν χρυσῆν ἐν παιδιᾷ κύβων, ἄλλα ἐμηχανήσατο. Ἔχων γραφικὸν κάλαμον ἐν χειρὶ, ὡράθη καθ' ὁδὸν ὑπὸ τῆς πορνοβοσκοῦ· ἣ, κρατήσασα αὐτὸν, καὶ ὀνειδίσασα, ἔφη· «Ἔχω σε, ὦ κάκιστε· πῶς δὲ νῦν ἀπαλλαγήσῃ;» Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· «Μὴ ἐνόχλει· καταγράφω γὰρ τοὺς ὅρους τῆς γῆς τῶν οἰκιῶν ἐκ προσταγῆς τοῦ Βασιλέως.» Φοβηθεῖσα δ' ἡ Πορνοβοσκὸς τὸ ὄνομα τοῦ Βασιλέως, ἀφῆκεν αὐτὸν ἀνενόχλητον, καὶ, εἰς θωπείαν καὶ ἐξιλέωσιν, ἐξελοῦσα ἐκ τῆς ἑαυτῆς χειρὸς ψέλλιον χρυσοῦν, ἐδωρήσατο αὐτῷ κατ' ἰδίαν.» Ἀκούσασα ἡ Πραβδαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ δεκάτη ὀγδόη.

Περὶ δύσιν ἡλίου τῆς ἐπιούσης ἡμέρας εἶπεν ἡ Πραβδαβατή· «Πορεύομαι, ὦ Σούκα.» Ὁ δ' ἔφη· Οὐκ ἔστι σοι ψόγος πορευθῆναι εἰς οἶκον ἀλλότριον, ἂν ἔχῃς ὀξύνοιαν τοιαύτην εἰς ἀπαλλαγὴν καὶ ἀθώωσιν, οἵαν ὁ Σινηπιοκλέπτης.» Ἐρωτηθεὶς δέ, πῶς ἔχει τοῦτο, ἀπεκρίνατο·

Ἐν Σουββασθάνᾳ τῇ πόλει ὀσπριοπώλης ἦν, Δαρίδρας τοὔνομα· οὗ ἐν τῷ οἴκῳ ἐμβὰς κλέπτης ἐν νυκτί, ὡς οὐδὲν ἄλλο τι εὕρηκεν, ἀναλαβὼν μίαν πήραν πλήρη σινήπεως, ἀπιὼν, ᾤχετο. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν ἐφωράθη ὑπὸ τῶν νυκτοφυλάκων· οἵ, κρεμάσαντες τὴν πήραν ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ, ἀπῆγον αὐτὸν, ὡς κατάδικον. Εἰς ὅ,τι δὲ ἐρωτᾶται, πόθεν, ἢ πῶς, τὴν προσήκουσαν ἀπόκρισιν οὐ δίδωσιν, ἀλλ' ἄλλα ἀντ' ἄλλων λέγει. Ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς, ἐκάλεσε τὸν Σινηπιοκλέπτην, πρὸς ὃν καὶ εἶπεν· «Ἀκούω, ὡς ἄῤῥητα λέγεις· τί δηλοῖ ταῦτά σου τὰ ῥήματα;» Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· «Οἱ ἄνθρωποι τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς Δηπαβαλῆς δέουσι περὶ τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς πέντε κόκκους σινήπεος, ὡς φυλακτήρια· ἐγὼ δ' ἔχων μυρίους τοιούτους κόκκους περὶ τὸν λαιμὸν, τί φοβοῦμαι;» Γελάσας δ' ὁ Βασιλεὺς ἐπὶ τῇ κομψότητι τοῦ λόγου, ἀπέλυσεν αὐτόν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη οἴκοι.

Νὺξ δεκάτη ἐννάτη.

Ἐλθόντος εἰς δύσιν τοῦ ἡλίου κατὰ τὴν ἑξῆς ἡμέραν, ἤρετο ἡ Πραβδαβατή· «Τί ποιήσω, ὦ Σούκα;» Ὁ δὲ, «Ποίησον, ἔφη, ὅ,τι ἀρέσκει σοι, εἰ οἶδας λυτρῶσαι σεαυτὴν ἀπὸ τοῦ ἐμπίπτοντος δεινοῦ, καθὼς ἡ Σαντικὰ ἐλύτρωσε τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα.» Ἐρωτηθεὶς, πῶς ἔχει τοῦτο, ἀπεκρίνατο·

«Ἔστι πόλις, καλουμένη Κουρουγάδα· ἔνθα ἦν Βασιλεὺς, Γουναπριᾶς (Φιλόκαλος), φερωνύμως καλούμενος. Ἦν δ' ἐκεῖ καὶ ἔμπορος Σετάκας ὀνομαζόμενος, οὗ ἡ γυνὴ, ᾗ ὄνομα Σαντικὰ, σώφρων ἦν καὶ σεμνή. Ἑτέρου δέ τινος ἐμπόρου ἡ γυνὴ, ᾗ ὄνομα Σβασσανδὰ, μοιχαλὶς ἦν, καὶ ἤρα τοῦ Σετάκα· ἀλλ' αὐτὸς οὐδαμῶς ἀντήρα αὐτῆς. Καί ποτε ὁ Σετάκας κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐπορεύθη εἰς προσκύνησιν θεοῦ Ἰάξα, ᾧ ὄνομα Μανοράθας. Ἠκολούθησε δ' αὐτῷ καὶ ἡ Σβασσανδά· ἣ ἐν τῷ ναῷ εἵλκυσεν εἰς τὴν οἰκείαν ἀγάπην τὸν Σετάκαν ταῖς ἑαυτῆς ἴϋγξιν. Ὀρθῶς ἄρα λέγεται·

«Ἐν τοσούτῳ ὁ ἄνθρωπος βαδίζει, καὶ τῶν αἰσθήσεων κρα»τεῖ, καὶ αἰδῶ ἔχει, καὶ σεμνός ἐστιν, ἐν ὅσῳ οὐ βάλλουσι »τὰ βλέμματα τῶν εὐοφθάλμων γυναικῶν, ὡς βέλη, βαλλό»μενα διὰ τῶν ὀφρύων, ὡς διὰ τόξων.

Σκοπήσαντες δ' οἱ βασιλικοὶ ὑπηρέται, ὡς ἀνὴρ καὶ γυνή ἐστιν ἐν τῷ ναῷ, ψιθυρίζοντες, καὶ γελῶντες, καὶ ὑποπτεύσαντες, ὡς μοιχοί εἰσιν, ἔκλεισαν αὐτοὺς ἔνδον. Ἡ δὲ Σαντικὰ, μαθοῦσα τὸ γεγονὸς, ἦλθε νύκτωρ εἰς τὸν ναὸν, μετὰ πυρσῶν καὶ σαλπίγγων, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς βασιλικοὺς ὑπηρέτας, οἳ ἐκώλυον τὴν εἴσοδον· «Ἐγὼ σήμερον ἐνήστευσα· προσκυνήσασα δὲ τὸν Θεὸν, ἀπελεύσομαι, καὶ βρῶσιν λήψομαι· ἄφετέ με οὖν εἰσελθεῖν, καὶ λάβετε ὀλίγα δῶρα.» Εἰσελθοῦσα ἡ Σαντικὰ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, ἐνέδυσε τὰ ἑαυτῆς ἄμφια τὴν Σβασσανδάν· ἣ, ἐξελθοῦσα, ἀνεχώρησεν ἀγνώριστος μετὰ τῶν αὐτῶν σαλπίγγων καὶ πυρσῶν, μεθ' ὧν ἦλθεν ἡ Σαντικὰ, ἣ ἔμεινεν ἔνδον τοῦ ναοῦ μετὰ τοῦ ἑαυτῆς ἀνδρός. Περὶ δὲ τὴν ἕω, γνόντες οἱ βασιλικοὶ ὑπηρέται, ὡς ἡ ἐν τῷ ναῷ, νόμιμος ἦν γυνὴ τοῦ Σετάκα, ἀπέλυσαν αὐτοὺς, αἰσχυνθέντες.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη οἴκοι.

Νὺξ εἰκοστή.

Ὅτε ὁ ἥλιος ἦν περὶ δυσμὰς κατὰ τὴν ὑστεραίαν, ἐξεφώνησεν ὁ Σούκας πρὸς τὴν Πραδδαδατὴν, βουλομένην πορευθῆναι· «Πορεύθητι, ὦ Δέσποινα, ἔνθα ἡ σὴ καρδία ἔχει ἔφεσιν, εἰ οἶδας ποιῆσαι τοιοῦτο τέχνασμα, οἷον ἡ Καλικὰ ἐποίησεν εἰς ἀπάτην τοῦ οἰκείου ἀνδρός.» Ἐρωτηθεὶς δὲ, τί ἦν, ὃ ἐποίησε, διηγεῖται·

«Πόλις ἐστὶ, Σαγχαπούρα τοὔνομα, ἧς πλησίον ῥεῖ ποταμὸς, ᾧ ὄνομα Σασδατή. Τούτου τοῦ ποταμοῦ περὶ τὸ χεῖλος ᾤκει γεωργὸς πλούσιος, Σούρας καλούμενος, οὗ ἡ γυνὴ, Καλικὰ τὴν κλῆσιν, ἀκόλαστος οὖσα, ἤρα Βραχμᾶνος, ὃς ᾤκει κατὰ θάτερον χεῖλος τοῦ ποταμοῦ ἐν κώμῃ, ἔνθα ἦν καὶ ναὸς τοῦ Θεοῦ Σίδα, καὶ διαπερῶσα τὸν ποταμὸν κατὰ τὴν νύκτα μετὰ φίλης γειτνιαζούσης, συνῆν τῷ ἐρωμένῳ. Μαθὼν δ' ὁ γεωργὸς, ὡς ἡ γυνὴ αὐτοῦ, διαδαίνουσα τὸν ποταμὸν, πορεύεται πρὸς ἐρώμενον, ἠθέλησε βεδαιωθῆναι αὐτοψεί· καὶ προελθὼν εἰς θάτερον χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, παρετήρει. Ἡ δὲ Καλικὰ, διαπεράσασα τὸν ποταμὸν, ἐσκόπησε τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα· καὶ ἐν ταὐτῷ πληρώσασα ὕδατος τὴν στάμνον, ἣν εἶχεν, ὡς σχεδίαν, ἦλθε, καὶ ἔλουσε τὸν θεὸν Σίδαν· κἆτα εἶπε πρὸς τὴν μαστρωπὸν τοῦτο, ὃ ἦν, ὡς σύνθημα· «Σὺ, ὦ φίλη, εἶπάς μοι, ὡς, ἂν μὴ λούσω τὸν θεὸν, ὁ ἐμὸς ἀνὴρ τεθνήξεται μεταξὺ πέντε ἡμερῶν· εἰ οὖν ἀληθής ἐστιν ὁ σὸς λόγος, μακρόδιος ἔστω ὁ ἐμὸς ἀνήρ.» Ἡ δὲ μαστρωπὸς ἐπηύξατο· «Γένοιτο!» Θεασάμενος δ' ὁ γεωργὸς τοιαῦτα, καὶ ἀκροασάμενος, ἐπανέκαμψεν, αἰσχυνόμενος.» Ἀκούσασα ἡ Πραδδαδατὴ, ἐν οἴκῳ ἐκοιμήθη.

Νὺξ εἰκοστὴ πρώτη.

Τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ περὶ λύχνων ἀφὰς εἶπε πάλιν ἡ Πραδδαδατή, κοσμηθεῖσα· «Πορεύομαι, πληρώσουσα τὴν ἐμαυτῆς ἐπιθυμίαν.»—«Πορεύθητι, εἶπεν ὁ Σούκας, εἰ ἔχεις ἀρωγὸν νοῦν τοιοῦτον, οἷον εἶχεν ἡ Μανδοδαρή.» Καὶ ἐρωτηθείς, πῶς ἔχει τοῦτο, διηγεῖται·

«Ἐν Πρατισθάνᾳ τῇ πόλει Βασιλεὺς ἦν, ᾧ ὄνομα Χεμαπράδδας. Ἦν δ' ἐκεῖ καὶ ἔμπορος, Σρηδάτσας καλούμενος· οὗ ἡ γυνή, ᾗ ὄνομα Μανδοδαρή, ὁδηγουμένη ὑπὸ γειτονευούσης μαστρωποῦ, συνεγίνετο ἑτέρῳ ἐμπόρῳ. Οὖσα δ' ἔγκυος, ἐπιθυμίαν εἶχε παντοειδοῦς βρώματος· καὶ σφάξασα, ἔφαγε ἕνα ταὼ τοῦ Βασιλέως, ὃς ἦλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς· λίαν δ' ἠγάπα ὁ Βασιλεὺς αὐτὸν τὸν ταώ, καὶ ἠρίστα, αὐτοῦ παρόντος. Ἐπειδὴ δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν οὐκ ἐφάνη ὁ ταὼς ἐν ὥρᾳ ἀρίστου, διὰ τοῦτο κήρυξ ἀνὰ τὴν πόλιν ἐκήρυττε περὶ τοῦ ἀπολωλότος ταώ. Ἀκούσασα τοῦ κήρυκος ἡ μαστρωπὸς ἐκείνη, ὑπέλαβεν, ὡς ἔγκυός τις ἔφαγε τὸν ταώ, διὰ τὴν ἣν ἔχει ἐπιθυμίαν παντοειδοῦς βρώματος, καὶ προσελθοῦσα τῇ ἐγκύῳ Μανδοδαρῇ, ἐκολάκευσε, καὶ ἠρώτησεν αὐτήν. Ἡ δ' ἐξωμολογήσατο πάντα τὰ τοῦ ταώ, πιστεύσασα. Ἀλλ' ἡ μαστρωπός, ἐπίβουλος ἐγένετο καὶ προδότις· ὀρθῶς ἄρα λέγεται·

«Οὐ μόνον τῷ ἀνεχεγγύῳ, ἀλλ' οὐδὲ τῷ ἐχεγγύῳ δεῖ πι»στεύειν· ἐκ γὰρ τοῦ ἐχεγγύου ὄλεθρος παντελὴς γίνεται.

«Μυστικὸν πᾶν ἔργον φυλαττέσθω πρὸς γυναῖκας· ὀλίγον »δ' ἀνακαλυπτέσθω πρὸς ἄνδρας, πρὸς υἱούς, καὶ πρὸς φί»λους. Σκεπτέσθω ἀκριβῶς ὁ φρόνιμος καὶ καλὸν καὶ κακόν, »καὶ τότε λεγέτω μετὰ μεγάλης προσοχῆς.

«Κρινέτω ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀποφευγέτω τοὺς ἡδεῖς καὶ

»κολακευτικοὺς λόγους· οἱ γὰρ ἔλαφοι, ἡδέσιν ᾄσμασι δελεα-»σθέντες, ὄλλυνται.

«Οἵτινες οὐ γίνονται ἀπατηλοὶ πρὸς ἀπατηλούς, οὗτοι, »ἄφρονες ὄντες, ὄλλυνται· καθὼς γὰρ οἱ ὀϊστοὶ ὀλλύουσιν, »εἰσδύντες εἰς σῶμα ἀκαταφράκτων, οὕτω καὶ οἱ πονηροί, »εἰσδύντες εἰς καρδίαν ἀφυλάκτων.

Μαθοῦσα ἡ μαστρωπὸς τὰ τοῦ ταὼ, ἀνήγγειλε τῷ βουλευτῇ· ὁ δὲ βουλευτὴς τῷ Βασιλεῖ. Ἀλλ᾽ ὁ Βασιλεὺς ἀπεκρίνατο· «Τοιοῦτον ἔργον ἀνοίκειόν ἐστι γυναικὶ ἐμπόρου κορυφαίου τῆς πόλεως· ὅθεν μὴ ἀτιμηθήτω, ἐὰν μὴ ἴδῃς αὐτὸς, καὶ βεβαιωθῇς.» Ὁ μὲν δὴ βουλευτὴς εἶπε τῇ μαστρωπῷ, ὡς ὁ λόγος αὐτῆς δεῖται μαρτυρίας καὶ βεβαιώσεως. Ἡ δὲ, θεῖσα τὸν βουλευτὴν ἐν κιβωτῷ, ἤγαγεν αὐτὴν, καὶ ἀφῆκε παρὰ τῇ Μανδοδαρῇ, ὡς παρακαταθήκην· κἄπειτα εἶπε· «Μακαρία σὺ, ὦ Μανδοδαρὴ, γευσαμένη κρέατος ταώ· λέγεται γὰρ ἐν τῷ νόμῳ·

«Καθαρώτερόν ἐστι πάντων τῶν κρεάτων τὸ τῆς ἐλάφου, »τὸ τῆς δορκάδος, τὸ τῆς τρυγόνος, τὸ τοῦ ὄρτυγος, τὸ »τοῦ ταὼ, τὸ τοῦ ῥινοκέρωτος, καὶ τὸ τῆς χελώνης.» Ἐρωτηθεῖσα δὲ πάλιν ἡ Μανδοδαρὴ, πῶς ἐκράτησε, καὶ πῶς ἔφαγε τὸν ταὼ, ἐξιστόρει πάντα. Ἡ δὲ μαστρωπὸς ἔκρουε τὴν κιβωτὸν διὰ τῶν δακτύλων· τοῦτο δ᾽ ἦν, ὥσπερ σήμαντρον τῷ ἐν τῇ κιβωτῷ βουλευτῇ εἰς τὸ ἀκούειν· ὀρθῶς ἄρα λέγεται·

«Οὐδὲν ἀγαθὸν βλέπει τις ἐξ ὁμιλίας κακῶν ἀνθρώπων· »ὁ γὰρ κακὸς, καίπερ φίλος ὢν, δείκνυσι τὴν ἑαυτοῦ κακὴν »φύσιν.

«Καθὼς ἴδιόν ἐστι τοῦ Μυὸς, οὐ τὸ ἀνορθῶσαι, ἀλλὰ τὸ »ἀνατρέψαι, οὕτω καὶ τοῦ κακοῦ, οὐ τὸ κατορθῶσαι, ἀλλὰ »τὸ καταστρέψαι.

«Οὕτω δ᾽ ἔχοντος τοῦ πράγματος, πῶς ἂν ὁ ἔμπορος καὶ

οἱ περὶ αὐτὸν σωθείησαν; ἐρωτῶ.»—«Οὐκ οἶδα, ἀπεκρίνατο ἡ Πραββαβατή, πῶς σωθήσεται ἡ οἰκία τοῦ ταλαιπώρου ἐμπόρου.»—«Ἄκουε, εἶπεν ὁ Σούκας, καὶ μένε ἐν οἴκῳ. Ἐν ᾧ ἔκρουε τὴν κιβωτὸν ἡ μαστρωπὸς τοῖς δακτύλοις, ἐν τούτῳ ἀναλογισαμένη, καὶ ὑπονοήσασα ἡ Μανδοδαρή, ἔλεξε τελευταῖον τάδε· «Ἐν ὅσῳ ἐγὼ ἔπραττον ταῦτα, παρῆλθεν ἡ νύξ· καὶ ἐξεγερθεῖσα, οὐδὲν εἶδον παρόν. Τοῦτό ἐστι τὸ ὄνειρόν μου, ὦ μῆτερ· σὺ δ' εἰπέ μοι εἰ ἔστι τις ὀνειροκρίτης.» Ἀκούσας ὁ βουλευτής, εὐθέως ἐξῆλθε τῆς κιβωτοῦ, καὶ τὴν μὲν Μανδοδαρήν, τὴν γυναῖκα τοῦ ἐμπόρου ἐπήνεσε, τὴν δὲ μαστρωπὸν ὠνείδισεν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατή, ἐν οἴκῳ ἐκοιμήθη.

Νὺξ εἰκοστὴ δευτέρα.

Περὶ τὸ τέλος τῆς ὑςεραίας εἶπεν ἡ Πραββαβατή· «Πορεύομαι, ὦ Σούκα.» Ὁ δ' ἔφη. «Καὶ ἐγὼ κλίνω εἰς τὴν σὴν γνώμην· πορεύθητι, πάλιν λέγω, πορεύθητι, εἰ οἶδας πρᾶξαι τοιαῦτα, οἷα ἡ Βαχουκά.» Καὶ ἐρωτηθείς, οἷα ἔπραξεν, ἀπεκρίνατο·

«Ἐν Κώμῃ, ᾗ ὄνομα Δαμιλά, γεωργὸς ἦν, ὀνομαζόμενος Σοδούκας· οὗ ἡ γυνή, ᾗ ὄνομα Βαχουκά, καθ' ἑκάστην ἔφερε βρῶμα πρὸς αὐτὸν εἰς τὸν ἀγρόν[1]· κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν ἐμοιχεύετο ὑφ' ἑτέρου, ᾧ ὄνομα Σουραπάλας. Καί ποτε μετὰ τὴν συνουσίαν καθ' ὁδὸν ἔμεινεν ἡ μοιχαλὶς μετὰ τοῦ μοιχοῦ, ὃς καὶ ἔφαγε τὸ φερόμενον βρῶμα πρὸς τὸν γεωργόν. Ἡ δέ, ἀντὶ τοῦ βρώματος ἤγαγε πρὸς τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα μίαν κάμηλον· ὅς, ἰδών, ἤρετο· «Τί τοῦτο;»—«Χθὲς τῇ νυκτί, ἔφη, εἶδον ἐν ὕπνῳ, ὡς κάμηλος κατέφαγέ σε, καὶ διὰ τοῦτο ταύτην ἤγαγον· φάγε οὖν αὐτὴν ἐκ τοῦ ἐναντίου θαῤῥαλέως, ἵνα πόῤῥω τὸ κακὸν γένηται.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατή, ἐν οἴκῳ ἐκοιμήθη.

(1) Τὸ χειρόγρ. φέρει ἀγοράν, κατὰ παραδρομὴν ἴσως.

Νὺξ εἰκοστὴ τρίτη.

Κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς ἐπιούσης αἱ μὲν μαστρωποὶ ἠρέθιζον τὴν Πραβδαβατὴν εἰς τὸ πορευθῆναι πρὸς ἀλλότριον ἄνδρα, λέγουσαι ταῦτα· «Ἄνευ τῆς ἡδείας συνουσίας πάντα ταῦτα οὐδέν ἐστιν ὄφελος, ἡ εὐρωστία, ἡ εὐθυμία, ἡ ἄνεσις, καὶ ἡ δόξα.» Ὁ δὲ Σούκας ἀντέλεγεν· «Ἄκουσον τούτου τοῦ σοφοῦ λόγου, Κυρία·

«Εὐπόριστοί εἰσι καὶ πολλοί, οἱ λέγοντες ἀεὶ ἡδέα καὶ »ἀρεστά· δυσεύρετοι δὲ καὶ σπάνιοι, οἱ λέγοντες καὶ ἀκούον»τες πικρὰ μέν, ὠφέλιμα δέ.

«Τί δὲ πολλὰ λέξω σοὶ τῇ ἐχέφρονι; ἀκούσασα ἓν ἔργον μαστρωποῦ, καὶ καλῶς σκεψαμένη, πορεύθητι, εἴ σοι δοκεῖ.» Καὶ ἐρωτηθείς, ὁποῖόν τι εἴη, διηγεῖται·

«Ἔςι πόλις, Μαδμαβατὴ τοὔνομα· ἧς αἱ ὁδοὶ ἐστρωμέναι ἦσαν ἐκ πολυτίμων λίθων, ἐξ ὧν ὁ ἥλιος μᾶλλον ἀντέλαμπε, καὶ ἐφαίνετο, ὡς ὁ χιλιοκέφαλος Σέσσας, διαῤῥήξας τὴν γῆν, ἐξῆλθε μετὰ τῶν ἐπὶ τῶν κορυφῶν ἑαυτοῦ ἀδαμάντων. Ἦν δ' ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει Βασιλεύς, Σουδαρσσάνας καλούμενος· ἦν δὲ φιλόλαος, καὶ πάντῃ ἀμώμητος, καὶ λαμπρός, ὡς ὁ ἥλιος. Ἡ δὲ Βασίλισσα ὠνομάζετο Σρηγκαρασουνδαρή· ἦν δ' εὐειδεστέρα πασῶν τῶν ἐν Κόσμῳ. Τοιαύτῃ συνεύνῳ συνευφραινομένου τοῦ Βασιλέως, ἐπέστη ἡ ὥρα τοῦ θέρους, ὅτε θερμός ἐστιν ὁ ἥλιος, θερμὴ ἡ ἡμέρα, καὶ μακρά, καὶ δύσφορος, θερμὸς καὶ ὁ ἀήρ, πάντα θερμά· δι' ἣν αἰτίαν ἱμάτια λευκὰ καὶ λεπτὰ ἐθίζονται, καὶ ὕδωρ διειδές, καὶ ψυχρόν· καὶ περὶ μὲν τὴν μεσημβρίαν χρίσμα ἐκ Σανδάνου, περὶ δὲ τὴν ἑσπέραν βάπτισμα ἐν ὕδατι, περὶ τὴν νύκτα ῥιπίδιον, δι' ὧν οἱ ἄνθρωποι καταβάλλουσι τὴν θερμότητα. Ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ τοῦ θέρους ἔμπορός τις, Σάνδρας τοὔνομα, ἀνέβη ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ οἴκου σὺν τῇ ἑαυτοῦ γυναικί, ᾗ ὄνομα Πραββα-

ϐατῆ, ὅτε ὁ μὲν ἥλιος κατεδύετο εἰς τὸν ἑσπέριον ὠκεανόν, ἡ δὲ σελήνη ἀνεδύετο ἐκ τοῦ ἑώου, τὸ σκότος διασκεδαννύουσα, καὶ ἀμβροσίαν διαχέουσα· καὶ ἐν τοιαύτῃ ἀγλαῇ νυκτὶ συνήδοντο ἀμφότεροι ἐπὶ τῆς στέγης, καὶ συνδιελέγοντο. Εἶχε δ' αὐτὸς ὁ ἔμπορος υἱὸν μονογενῆ, Ῥάμαν τὸ ὄνομα, ὃν αὐτὸς ἐδίδαξε πᾶσαν ἐπιστήμην. Ἐνταῦθα εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ἑαυτῆς ἀνδρί· «Σφόδρα λυποῦμαι, ὅτι ἕνα μόνον ἔχω υἱόν.» Πρὸς ἣν ἔφη ὁ Σάνδρας· «Εἰ καὶ εἷς υἱός, ἀλλ' ἀξιόλογός ἐστι πολλῶν· διὸ καὶ λέγεται·

«Καὶ εἷς ὢν υἱός, λυσιτελέστερός ἐστιν, ὅταν ᾖ τοιοῦτος, »φρόνιμος, ἡδὺς ἐλευθέριος, σεμνός, φιλομαθής, ἐπιστημονι-»κὸς καὶ καρτερικός.

«Τί ὄφελος ἐκ πολλῶν γεννηθέντων υἱῶν, οἳ παρέχουσι »λύπας καὶ ἄλγη τοῖς γεννήτορσι; λυσιτελέστερος εἷς μόνος »υἱός, ὅς ἐστι τὸ ἔρεισμα καὶ ἀγλάϊσμα τοῦ γένους.»

«Καλέσας δὲ τὴν πονηροτέραν πορνοβοσκόν, ἔφη· «Χιλίους χρυσοῦς στατῆρας δίδωμί σοι, ἂν διδάξῃς τὸν ἐμὸν υἱὸν τὰς ἑταιρικὰς πλοκὰς καὶ δολιότητας· διπλάσια δ' ὅμως λήψομαι παρὰ σοῦ, εἰ ὁ ἐμὸς υἱὸς ἀπατηθείη ὑπό τινος πόρνης.» Συνθήκης τοιαύτης γεγενημένης, ἐξαπέστειλεν ὁ Σάνδρας τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν εἰς τὸν τῆς πόρνης οἶκον· ἔνθα ἐδιδάσκετο τὰς ἑταιρικὰς πανουργίας καὶ μηχανάς, τὴν ῥαδιουργίαν, τοὺς ψευδεῖς ὅρκους, τοὺς πλαστοὺς λόγους, τὸν πλαστὸν ἀκκισμόν, τὰ πλαστὰ δάκρυα, τὸν πλαστὸν γέλωτα, τὴν πλαστὴν λύπην καὶ χαράν, τὸ ἐπίπλαστον φίλτρον, καὶ τὸ ταπεινὸν αἴτημα. Ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ ἔμαθε ῥαδιουργήματα. Ἐπὶ τούτοις ἡ πορνοβοσκὸς παρέδωκε τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν τέλειον εἰς τὴν μάθησιν, ὡς προϋπέσχετο. Ὁ δὲ πατὴρ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν εἰς τὴν νῆσον Σβαρναδβίπαν πρὸς ἐμπορίαν· ἔνθα συνῆν πόρνῃ, ᾗ ὄνομα Καλαβατή, περί που ἓν ἔτος. Ἀλλ' ἡ πόρνη οὐκ ἠδυνήθη λαβεῖν ὅλον τὸν πλοῦτον

αὐτοῦ πολλοῖς ἑταιρικοῖς τεχνάσμασι καὶ σοφίσμασι, καὶ ἀφηγήσατο πάντα τῇ ἑαυτῆς μητρὶ, τῇ πορνοβοσκῷ. «Πάντως γε οὗτος, ἔφη ἡ πορνοβοσκὸς, πόρνης ἐστὶν υἱός· ἐπειδὴ δὲ οὐχ ἁλίσκεται τοιούτοις δελεάσμασιν, ἄλλοις βιαστικοῖς χρηστέον. Ὅταν αὐτὸς, ὦ θύγατερ, ἔφη, ἀπελθεῖν θέλῃ οἴκαδε, εἰπὲ, ὡς καὶ σὺ ἀπέρχῃ μετ' αὐτοῦ, καὶ ὡς θνήσκεις, ἂν μὴ ἀγάγῃ σε· ἢ, ῥίπτωσε εἰς φρέαρ βαθύ· ὁ δὲ, φοβηθεὶς, δώσει πάνθ' ὅσ' ἔχει.» Ἡ δὲ πόρνη ἔφη· «Τί δ' ὄφελός μοι ἐκ τοῦ πλούτου, ὦ μῆτερ, ὅταν ἐγὼ οὕτω ῥιψοκινδυνεύσω, καὶ ἀποθάνω; ὅθεν καὶ λέγεται·

«Μὴ ἔστω μοι ἐπιθυμία τοιούτου πλούτου, ὃς εἰς κτῆσιν »ἔρχεται διὰ πολλοῦ πόνου, καὶ κινδύνου τῆς ζωῆς, διὰ »παραβάσεως τῶν τοῦ νόμου, καὶ διὰ τῆς πρὸς τοὺς ἐχθροὺς »προσκυνήσεως.»

«Ὦ θύγατερ, ἔφη ἡ πορνοβοσκὸς, μὴ οὕτω λέγε· ἡ γὰρ κτῆσις τοῦ πλούτου ἢ κίνδυνον ζωῆς, ἢ καλὴν ζωὴν δίδωσιν· ὅθεν καὶ λέγεται·

«Ὁ ἄνθρωπος οὐ βλέπει ἀγαθὰ, ἐὰν μὴ ῥιψοκινδυνεύσῃ· ὁ »γὰρ φιλοκίνδυνος ἐν πᾶσιν ἔργοις δοχεῖον ἐξαίρετον τῆς »εὐδαιμονίας γίνεται.

«Μεγάλης δόξης οὐ τυγχάνει ὁ ἄνθρωπος, ἂν μὴ πράξῃ »τὸ δύσπρακτον, ἂν μὴ πλήξῃ τὰ καίρια τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἂν »μὴ κτείνῃ, ὡς ὁ ἰχθυοβόλος.

«Μηδὲ φοβηθῇς, πεσοῦσα εἰς τὸ φρέαρ· ἐγὼ γὰρ, ἔφη, ἐν τῷ ὕδατι ἀναπετάννυμι δίκτυον, ἔνθα ἐρειδομένη, οὐ γίνεταί σοι βυθισμός.» Ἀκούσασα ἡ πόρνη, ἔστερξε· καὶ καταπεσούσης εἰς τὸ φρέαρ, βοὴ ἐγένετο, καὶ κακολογία κατὰ τοῦ ἐραστοῦ Ῥάμα, ὡς ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἐκείνη πέπτωκε, καὶ τέθνηκε. Ὁ δὲ, φοβηθεὶς τὴν παρὰ Βασιλέως ποινὴν, πάνθ' ὅσ' εἶχεν, ἔδωκε τῇ πορνοβοσκῷ εἰς ἐξιλέωσιν, καὶ γυμνὸς καὶ ἄτιμος ἀπέπλευσεν οἴκαδε. Ἰδὼν δ' ὁ πατὴρ τὸν υἱὸν

μόνον καὶ γυμνὸν, ἠρώτησε τὴν αἰτίαν. Ὁ δὲ, αἰσχυνόμενος καὶ ἀχθόμενος, οὐδὲν ἀπεκρίνατο· ἀλλ' ἡ μήτηρ διηγήσατο πάντα. Ἀκούσας ὁ πατὴρ, εἶπε· «Μὴ λυποῦ, υἱέ· τῷ γὰρ ἀνθρώπῳ καὶ εὐτυχίαι καὶ δυστυχίαι γίνονται· ἄκουσον δὲ, ὃ εἶπεν ἀστεῖος ἐλεφαντοκόμος ἐλέφαντι, ὃς ἔπεσεν εἰς τὸν ἐσκαμμένον λάκον, ὅτε ἑάλω.

«Διὰ τί, ὦ ἐλεφάντων ἀγελάρχα, τοιαύτην σύννοιαν ἔχεις, »καὶ ὑποκλείεις τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς θεωρητικός; λάβε τὸν »διδόμενόν σοι ἄρτον, καὶ φάγε, συσκεψάμενος, ὡς θεόθεν γί- »νονται ἀγαθὰ, ἢ κακά.»

«Ὁ πλοῦτος, ὦ υἱὲ, ῥέων ἐςὶ καὶ φθαρτός· διὰ τοῦτο οἱ μεγαλόφρονες οὔτ' ἄχθονται, πλούτου οἰχομένου, οὔτ' ἀγάλλονται, ἐρχομένου.» Οὕτω παρηγορήσας τὸν υἱὸν, καλέσας τὴν πορνοβοσκὸν εἶπεν· «Ὁ διδαχθεὶς ὑπὸ σοῦ υἱός μου, ἀπολέσας πάντα τὸν πλοῦτον δολοπλοκίᾳ πόρνης, παρεγένετο.» Ἡ δ' ἔφη· «Ἑτοίμασον πλοῖον, καὶ ἐξαπόστειλόν με μετὰ τοῦ υἱοῦ σου· ἐγὼ δὲ πάντα τὸν πλοῦτον λήψομαι παρ' ἐκείνης τῆς πόρνης.» Ὁ δ' ἐξαπέστειλεν εἰς τὴν Σδαρναδδίπαν μετὰ τῆς πορνοβοσκοῦ τὸν υἱὸν, ὃς καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸν οἶκον ἐκείνης τῆς πόρνης Καλαβατῆς, συμβουλῇ τῆς πορνοβοσκοῦ, ἣ ἐλθοῦσα μετέπειτα, ἔφη, ἐλέγχουσα· «Μετὰ πολὺν χρόνον εὕρηκά σε, ὦ μιαρὲ, ἐν οἴκῳ πόρνης.» Ἐρωτηθεῖσα δ' ὑπὸ τῆς πόρνης· Τίς εἶ; ἢ τίς οὗτος; «Ἐγὼ εἰμι, ἀπεκρίνατο, ψάλτρια τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀβαντῆς· οὗτος δὲ, ἐμὸς υἱὸς, ὃς ἐσύλησέ μου τὸν πλοῦτον, σὺ δ' ἐσύλησας αὐτὸν παρ' αὐτοῦ· νῦν δὲ πορεύομαι, ἀναγγέλουσα τῷ Βασιλεῖ.» Φοβηθεῖσα δ' ἡ μήτηρ τῆς πόρνης, προσέπεσε τοῖς ποσὶ τῆς πορνοβοσκοῦ, καὶ εἶπε· «Μηδὲν κακὸν ποιήσῃς ταύτῃ μου τῇ θυγατρί· λαβοῦσα δὲ καὶ τὸν υἱὸν, καὶ πάντα τὸν πλοῦτον, ὃν συνήγειρα ἐκ πολλῶν, ἄπελθε ἐν εἰρήνῃ.» Ἡ δὲ πορνοβοσκὸς, παραλαβοῦσα πάντα τὸν πλοῦτον τῆς Καλα-

βατῆς, ἐπανέστρεψεν οἴκαδε μετὰ τοῦ Ῥάμα, χαίροντος, καὶ εὐωχίαν μεγάλην ἐτέλεσεν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατή, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ εἰκοστὴ τετάρτη.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ κατὰ τὴν ἑσπέραν, κοσμηθεῖσα πάλιν ἡ Πραββαβατή, ἠρώτησε τὸν Σούκαν· «Πορευθῶ;» Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· «Πορεύθητι, εἰ οἶδας ἀπολογίαν δοῦναι, καθὼς ἡ Σαζζανή, ληφθεῖσα μετὰ μοιχοῦ, καὶ κρατηθεῖσα ἐκ τῆς κόμης.» Καὶ ἐρωτηθείς, πῶς ἔχει, ἀπεκρίνατο·

«Ἐν Σανδραπούρᾳ τῇ πόλει τέκτων ἦν, Σουραπάλας καλούμενος· οὗ ἡ γυνή, ᾗ ὄνομα Σαζζανή, ἀκόλαστος οὖσα, ἐμοιχεύετο. Ἀκούων δ' ὁ τέκτων παρὰ τῶν ἀνθρώπων, ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἀποδημίαν πλασάμενος, ἀνεχώρησεν ἐξ οἴκου πρωΐ· περὶ δὲ τὴν ἑσπέραν ἀναστρέψας, λαθών, ἐκρύβη ὑπὸ τὴν κλίνην. Ὅτε δ' ἦλθεν ὁ μοιχός, ἐξερπύσας ὁ τέκτων κάτωθεν τῆς κλίνης, ἐκράτησεν ἐκ τῆς κόμης τὴν γυναῖκα, ἀναβῆναι θέλουσαν ἐπὶ τῆς κλίνης. Ἡ δέ, ἀποβλέψασα πρὸς τὸν μοιχόν, εἶπεν, ἀσχάλλουσα· «Ἐγώ, ἄνθρωπε, εἶπόν σοι σήμερον, ὅτε ἦλθες, προτείνων, καὶ αἰτῶν ὀφειλόμενα, ὡς ὁ ἀνήρ μου οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα, καὶ ὡς ἐλθών, δώσει σοι, εἴ τι ἔλαβε παρὰ σοῦ· διὰ τί πάλιν ἦλθες; ἢ ἤκουσας, ὅτι ἦλθε, καὶ διὰ τοῦτο πάλιν ἦλθες; Νῦν δ' ἀμφότεροι παρόντες, θεωρήσατε τὴν ἣν ἔχετε διαφοράν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατή, ἐν οἴκῳ ἐκοιμήθη.

Νὺξ εἰκοστὴ πέμπτη.

Ὀψίας γενομένης τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ, ἠρώτησεν ἡ Πραββαβατή. «Τί ποιήσω;» — «Ποίησον, ἔφη ὁ Σούκας, ὅ,τι ἀρέσκει σοι,

εἰ οἶδας ποιῆσαι τοιοῦτον τέχνασμα, οἷον ὁ πολιορκηθεὶς Σηταμβάρας.» Ἐρωτηθεὶς δὲ, οἷον εἴη τὸ τέχνασμα, διηγεῖται·

«Ἐν Σανδραπουρῇ τῇ πόλει ἐτύγχανεν ὢν εἷς Ξαπανάκας Διγαμβάρας, ὅ ἐστιν, ὁλόγυμνος, ὃς ἐτιμᾶτο ὑπὸ πάντων. Ἦλθε δ᾽ εἰς ἐκείνην τὴν πόλιν καὶ ἕτερος Σηταμβάρας, ὅ ἐςι, λευχείμων, ὃς ἦν μέγας τερατουργός· καὶ διὰ τοῦτο εἵλκυσε πρὸς ἑαυτὸν τούς τε Σραβάκας πάντας, καὶ τοὺς λοιπούς. Μὴ φέρων δ᾽ ὁ Διγαμβάρας τὴν πρὸς τὸν Σηταμβάραν τιμὴν τῶν ἀνθρώπων, εἰσήγαγε κατὰ τὴν νύκτα εἰς τὸν οἶκον ἐκείνου μίαν πόρνην, καὶ συγκαλέσας τοὺς ἀνθρώπους, ἔλεγεν εἰς ἔλεγχον καὶ δυσφημίαν· «Ἴδετε, ὁποῖοι παρθένοι, καὶ σώφρονές εἰσιν οὗτοι οἱ Σηταμβάραι!» Ὁ δὲ Σηταμβάρας περὶ τὴν ἕω, ἅψας πῦρ ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ γυμνωθεὶς, ἐξῆλθε διὰ τοῦ πυρὸς, κρατῶν χειρὶ τὴν πόρνην. Βλέποντες δ᾽ ὁ λαὸς, ἔλεγον· «Οὗτός ἐστι Διγαμβάρας, τουτέστιν, ὁλόγυμνος, καὶ οὐ Σηταμβάρας, τουτέστι, λευκοφόρος.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ εἰκοστὴ ἕκτη.

Κατὰ τὸ τέλος τῆς ἐπιούσης εἶπεν ἡ Πραββαβατή· «Πορεύομαι σήμερον, ὦ Σούκα.» Ὁ δ᾽ ἔφη· «Οὐ γίνεταί σοι μῶμος, πορευθείσῃ, εἰ ἐπίστασαι ἀθῷα φανῆναι, καθὼς ἡ Ῥατναβατὴ, εὑρεθεῖσα μετὰ δύω μοιχῶν.» Ἐρομένης δὲ, πῶς ἔχει τοῦτο, ὁ Σούκας ἀπεκρίνατο·

«Ἐν Ζαλαουδᾷ τῇ κώμῃ Ξατρὴς ἦν, Ξομαραξᾶς καλούμενος· οὗ ἡ γυνὴ ἐκαλεῖτο Ῥατναβατὴ, ᾗ συνεγίνετο εἷς κωμήτης, ᾧ ὄνομα Βαλλαββᾶς, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ᾧ ὄνομα Δεβασᾶς· ἀμφότεροι δ᾽ ἠγνόουν, ὡς ἀντερασταὶ ἦσαν. Καί ποτε ἦλθον ἐνταυτῷ ἀμφότεροι, ὅ,τε πατὴρ, καὶ ὁ υἱὸς, εἰς τὸν οἶκον τῆς Ῥατναβατῆς ἐπὶ φιλότητι, ἦλθε δ᾽ ἐξαίφνης καὶ

ὁ ἀνὴρ αὐτῆς. Ἡ δὲ, ἰδοῦσα τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα, ἐλθόντα, ἀπεδίωξε τὸν ἕτερον μοιχὸν, ὃς ἦν ὁ πατὴρ, ἐπιπλήττουσα, καὶ ὀνειδίζουσα. Ἀπορήσας δ' ὁ ἀνὴρ, ἤρετο· «Τί τοῦτο;» Ἡ δ' ἀπεκρίνατο, γελῶσα· «Οὗτος υἱός ἐστιν ἐκείνου, ὃν ἀπεδίωξα· ἦλθε δ' εἰς τὸν σὸν οἶκον ὡς εἰς καταφύγιον, διά τι παράπτωμα, διὰ τοῦτο οὐ παρέδωκα τοῦτον ταῖς χερσὶν ἐκείνου· ὁ γὰρ καταφεύγων εἰς οἶκον Ξατρῆ, οὐ προδοτέος.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ εἰκοστὴ ἑβδόμη.

Τῇ ἑξῆς ἡμέρα περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εἶπεν ἡ Πραββαβατή· «Πορεύομαι, ὦ Σούκα, εἴσοι δοκεῖ. Ὁ δὲ, «Οὐκ ἐπέχω σου τὴν πορείαν, ἔφη, εἰ ἐπίστασαι ἀποκρύψαι τὸν μοιχὸν ἔμπροσθεν τοῦ οἰκείου ἀνδρὸς, καὶ ἀνέγκλητος φανῆναι, ὡς ἡ Μοχινή.» Ἐρομένης δὲ, πῶς ἔχοι τοῦτο, ἀπεκρίνατο ὁ Σούκας·

«Ἐν Σαγγαπούρα τῇ πόλει ἔμπορος ἦν, Ἀρίας τοὔνομα· οὗ ἡ γυνὴ, ᾗ ὄνομα Ῥοχινὴ, ἐμοιχεύετο ὑπ' ἄλλου, ὅτε τῆς οἰκίας ὁ ἀνὴρ ἐξήρχετο. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ ἀνὴρ, ἐκώλυε τὴν ἔξοδον τῆς γυναικὸς, καὶ εἶχεν ἀεὶ αὐτὴν παρ' ἑαυτῷ. Ἡ δ' ἐμήνυσε τῷ μοιχῷ, ἵν' ἔλθη κατὰ τὴν νύκτα πρὸς αὐτὴν, κοιμωμένην ἐπὶ τῆς κλίνης μετὰ τοῦ ἀνδρός. Ὁ δὲ μοιχὸς οὕτω καὶ ἐποίησε. Στρέψας δ' ὁ ἀνὴρ, ἥψατο τοῦ ἀνδρικοῦ μορίου τοῦ μοιχοῦ, καὶ ἔφη· «Κλέπτην ἔχω ἐν χειρί· φέρε λύχνον, ὦ γύναι! Ἡ δ' ἔφη· «Ἐγὼ φοβοῦμαι ἐξελθεῖν· καὶ διὰ τοῦτο ἐγὼ κρατῶ τοῦτον τὸν κλέπτην· σὺ δ' ἐξελθὼν, κόμισον λύχνον.» Ἐξελθόντος δὲ τοῦ ἀνδρὸς εἰς κομιδὴν λύχνου, ἀφεῖσα ἐκείνη τὸν μοιχὸν, ἐκράτησε τὴν γλῶσσαν μόσχου, ὃς ἦν ἐν οἴκῳ, καὶ οὕτως ἀνέκειτο ἐπὶ τῆς κλίνης. Ἐλθὼν δ' ὁ ἀνὴρ μετὰ λύχνου, καὶ ῥοπάλου, καὶ ἰδὼν, ἤρετο· «Τί τοῦτο; πῶς

γλῶσσα;» Ἡ δ' ἔφη· «Οὗτος ὁ μόσχος ἐπεῖνα, καὶ διὰ τοῦτο προσῆλθε τῇ κλίνῃ· σὺ δ' ἐνόμισας ὅτι κλέπτης ἐστί, κρατήσας τὴν γλῶσσαν τοῦ μόσχου· ἀλλ' ἐκ τοιαύτης τόλμης καὶ ἀνδρείας ὄλεθρόν ποτε εὑρήσεις.» Οὕτως ὀνειδισθεὶς, καὶ αἰσχυνθεὶς ὁ Ἀρίας, ἐκοιμήθη.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ εἰκοστὴ ὀγδόη.

Δύσαντος τοῦ ἡλίου κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν, εἶπε πάλιν ἡ Πραββαβατή· «Πορεύομαι, ὦ Σούκα, σήμερον.» Ὁ δὲ, «Πορεύθητι, ἔφη, εἰ οἶδας ἀθωωθῆναι, καθὼς ἡ Δεβικὰ, συνοῦσα μοιχῷ.» Ἐρωτησάσης δὲ, πῶς ἔχει τοῦτο, ὁ Σούκας ἀπεκρίνατο·

«Ἐν Κουχαδᾷ τῇ κώμῃ γεωργὸς ἦν λίαν ἁπλοῦς, Ζαράσας καλούμενος· οὗ ἡ γυνὴ, ᾗ ὄνομα Δεβικὰ, ἀεὶ ὑπὸ Βραχμᾶνος ἐμοιχεύετο κατὰ τὸν ἀγρὸν ἐν ἰδιαιτέρῳ τόπῳ, πλησίον δένδρου. Μαθὼν δ' ὁ γεωργὸς τὴν ῥᾳδιουργίαν τῆς γυναικὸς, ἀνέβη ἐπ' ἐκεῖνο τὸ δένδρον εἰς κατασκόπησιν καὶ βεβαίωσιν· καὶ ἰδὼν, εἶπε· «Μετὰ πολλὰς ἡμέρας, ὦ κακίστη, εὕρηκά σε μετὰ μοιχοῦ.» «Νῦν δ' εἰπέ μοι, εἶπεν ὁ Σούκας, πῶς ἀνέγκλητος φανήσεται ἡ Δεβικά;»—«Οὐκ οἶδα, ἀπεκρίνατο ἡ Πραββαβατή· σὺ εἰπέ.»—«Εἰ οὐ πορεύῃ, ἔφη, λέγω.» Ἡ δ' ἔφη· «Οὐ πορεύομαι.» Ὁ δὲ Σούκας λέγει· «Ἀκούσασα ἡ Δεβικὰ, ἀπέπεμψε τὸν μοιχόν· ἣν καὶ ἐπέπληττε, καὶ ὠνείδιζεν ὁ γεωργὸς, καταβὰς ἀπὸ τοῦ δένδρου. Ἡ δ' ἔφη· «Ὅστις ἀναβαίνει εἰς τοῦτο τὸ δένδρον, συνουσίαν βλέπει κάτω ἀνδρὸς καὶ γυναικός· τοιαύτην γὰρ φύσιν ἔχει τὸ δένδρον.» Θαυμάσας ὁ γεωργὸς, ἔλεξε πρὸς τὴν γυναῖκα· «Ἀνάβα καὶ σὺ εἰς τὸ δένδρον, καὶ εἰπὲ, τί βλέπεις.» Ἡ δὲ, ἀναβᾶσα, ἔφη· «Μετὰ πολλὰς ἡμέρας, ὦ πονηρὲ, εὕρηκά σε μετὰ μοιχαλίδος.»

Ὁ δὲ μωρὸς γεωργὸς, πιστεύσας, ὡς οὕτως ἔχει, καθιλάρυνε τὴν γυναῖκα, καὶ ἤγαγεν αὐτὴν οἴκαδε.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ εἰκοστὴ ἐννάτη.

Κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς ἐπιούσης, καλλωπισθείσης τῆς Πραββαβατῆς, καὶ ἑτοιμασθείσης πορευθῆναι, «Πορεύθητι, εἶπεν ὁ Σούκας, εἰ ἐπίστασαι τοιαῦτα ποιῆσαι εἰς ἀθῶωσιν, οἷα ἡ Σουνδαρὴ, εὑρεθεῖσα μετὰ μοιχοῦ.» Ἐρωτηθεὶς δὲ, οἷα ἐποίησεν, ἀπεκρίνατο·

Ἐν Σιγχουλῇ τῇ πόλει ἔμπορός τις ἦν, οὗ ἡ γυνὴ, ᾗ ὄνομα Σουνδαρὴ, συνεγίνετο μοιχῷ, ὃς ἤρχετο εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. Καί ποτε ἦλθεν ὁ ἀνὴρ ἀνελπίστως, ὅτε ὁ μοιχὸς ἦν ἐν οἴκῳ. Ἐνταῦθα ἡ μοιχαλὶς ἐμηχανήσατο τοιαῦτα· Ἰδοῦσα τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα ἐρχόμενον, ἐγύμνωσε τὸν μοιχὸν, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐπὶ τῆς Κρεμάθρας· καὶ διαλύσασα τὴν κόμην, ἐξῆλθεν, ἀδημονοῦσα, καὶ λέγουσα· «Ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ, ἄνερ δαιμόνιον γυμνὸν κάθηται ἐπὶ τῆς κρεμάθρας[1]· πορεύθητι εὐθέως, καὶ κάλεσον τοὺς μάντεις.» Καὶ ταῦτα λέγουσα, ἔλαβε δαλὸν ἐν χειρί. Ὁ μὲν δὴ μωρὸς, ἀνὴρ κύψας, καὶ ἰδὼν γυμνὸν δαίμονα, ἐξῆλθε ταχέως, καλέσων μάντιν· ἡ δὲ ἀπέπεμψε τὸν μοιχὸν, καὶ ἐλθόντος τοῦ ἀνδρὸς μετὰ τοῦ μάντεως, εἶπεν, ὡς αὐτὴ ἐξήλασε τὸ δαιμόνιον διὰ τοῦ δαλοῦ.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

---

(1) Ἐκ σχοινίου πλέγμα ποιοῦσιν, ἐφ' οὗ, κρεμαμένου ἀπὸ τῆς ὀροφῆς τοῦ οἴκου ἢ ἀπὸ πασσάλου, τιθέασιν ἄρτον, ἢ βρώματα.

Νὺξ τριακοστή.

Τῇ ἐπιούσῃ, δύσαντος τοῦ ἡλίου, ἠρώτησεν ἡ Πραββαβατή· «Πορευθῶ;» — «Οὐκ ἐπέχω σου τὴν πορείαν, δέσποινα· πορεύθητι, εἰ οἶδας λέγειν εἰς ἀπαλλαγὴν τῶν δεινῶν, οἷα ὁ Μουλαδέβας.» Καὶ ἐρωτηθεὶς τὰ τοῦ Μουλαδέβα, διηγεῖται·

«Ἔν τινι νεκρικῷ τόπῳ δύω δαίμονες διέτριβον, ὧν τὰ ὀνόματα, Καράλας, καὶ Οὐττάλας· αἱ δὲ σύζυγοι αὐτῶν ἐκαλοῦντο, ἡ μὲν Δουμαπραββά, ἡ δὲ Μεγγαπραββά· περὶ ὧν ἔριν εἶχον ἀεὶ καὶ φιλονεικίαν οἱ δαίμονες, ποτέρα εἴη εὐμορφοτέρα. Καί ποτε εὑρόντες ἄνθρωπον, Μουλαδέβαν τοὔνομα, καὶ κρατήσαντες αὐτὸν, ἤροντο· «Ποτέρα τούτων τῶν θηλειῶν χαρίεσσα καὶ ἀγγλαά ἐστιν; εἰ μὴ εἴποις τὴν ἀλήθειαν, καταβροχθήσομέν σε.» Πῶς δ' ἂν οὗτος ἀπαλλαγείη ἀβλαβής; εἰ γὰρ εἴποι τὴν ἀλήθειαν, κρίνας, ὡς ἡ ἑτέρα δαίμων καλλίων ἐστιν, ἡ ἑτέρα ὀργισθήσεται καὶ καταβροχθίσει αὐτόν.» — «Οὐκ οἶδα,» ἀπεκρίνατο ἡ Πραββαβατή. «Ἄκουε οὖν, εἶπεν ὁ Σούκας, καὶ μένε ἐν οἴκῳ. Ὁ Μουλαδέβας ἔσωσεν ἑαυτὸν, δοὺς τοιαύτην ἀπόκρισιν· «Ἥτις ἐστὶν ἀρεστὴ τῷ ἑαυτῆς ἀνδρὶ, αὕτη ἐστιν ἀγλαὰ καὶ χαρίεσσα ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὐκ ἄλλη.» Οἱ δὲ δαίμονες ἀπέλυσαν τὸν Μουλαδέβαν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ τριακοστὴ πρώτη.

Κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τῆς ἑξῆς ἡμέρας ἤρετο ἡ Πραββαβατή· «Τί λέγεις;» Ὁ δὲ Σούκας ἀπεκρίνατο· «Ἄπιθι, ὅποι ἔχεις ἔφεσιν, καὶ ἡδυπάθει, εἰ ἔχεις ἀρωγὸν νοῦν τοιοῦτον, οἷον ὁ λαγωός.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, πῶς ἔχει τὸ τοῦ λαγωοῦ, ἀπεκρίνατο·

«Ἐν ὕλῃ λέων ἦν, Πιγκάλας τοὔνομα· ὃς ἀνῄρει ἀνηλεῶς, ὅ,τι

ζῶον εὕρισκε. Συνελθόντα δὲ πάντα τὰ ζῶα, προσῆλθον τῷ λέοντι, πρὸς ὃν καὶ ἔφασαν· «Μὴ ἀναίρει ἀνιλεῶς πᾶν ὅ,τι ζῶον εὑρίσκεις· ἡμεῖς δὲ εἰς βρῶσίν σου ἓν ζῶον καθ' ἑκάστην πέμπομέν σοι.» Στέρξαντος δὲ τοῦ λέοντος τοιαύτη συνθήκῃ, τὰ ζῶα ἕν τι τῶν ζώων καθ' ἑκάστην αὐτῷ ἔπεμπον. Ἐν δὲ μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐστάλη εἷς λαγωὸς, ὃς σκεψάμενος, γνώμην ἔθετο ἀνελεῖν τὸν λέοντα. Ἐπειδὴ δ' ἦλθεν ὀψὲ, καὶ μικρὸς ἦν, ὁ λέων ὠργίσθη. Ὁ δὲ λαγωὸς ἔφη· «Σήμερον, Κύριε, πέντε λαγωοὶ ἐστάλθημεν εἰς βρῶσίν σου· ἀλλ' ἐν μέσῳ τῆς ὁδοῦ, λέων ἕτερος, ἀναπηδήσας ἐκ λάκκου, ἥρπασε τοὺς τέσσαρας· ἐγὼ δ' ἐσώθην μόνος, φυγών.» Ἀκούσας ὁ λέων, «Δεῖξόν μοι, ἔφη, ποῦ ἐστιν ὁ ἐχθρός.» Ὁ δὲ λαγωὸς ἤγαγεν εἰς φρέαρ τὸν λέοντα· ὃς, κύψας, καὶ ἰδὼν τὴν σκιὰν ἑαυτοῦ ἐν τῷ ὕδατι, ἔρριψεν ἑαυτὸν, νομίσας, ὡς ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἐχθρὸς, καὶ οὕτως ἀπώλετο ἐν τοῖς ὕδασιν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ τριακοστὴ δευτέρα.

Τῇ ἐπιούσῃ, εἰπούσης τῆς Πραββαβατῆς, ὅτι πορεύεται, «Πορεύθητι, εἶπεν ὁ Σούκας, εἰ οἶδας ἀπολογίαν ποιήσασθαι, καθὼς ἡ Ῥαζινὴ, ἀγαγοῦσα χοῦν ἀντὶ σίτου.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, πῶς ἔχει τοῦτο, διηγεῖται·

«Πόλις ἐστὶ, Σαντιπούρα τοὔνομα, ἔνθα ἦν χαλκεὺς Μουχάδας καλούμενος· οὗ ἡ γυνὴ, ᾗ ὄνομα Ῥαζινὴ, ἦν εὐειδὴς μὲν, μοιχαλὶς δέ. Καί ποτε πορευθεῖσα εἰς τὴν ἀγορὰν, ἠγόρασε σῖτον, ὃν καὶ ἔθετο ἐν πήρᾳ. Ἰδοῦσα δ' ἐν ταὐτῷ τὸν ἐρώμενον, ἠκολούθησεν αὐτῷ, ἀφεῖσα τὴν πήραν παρὰ τῷ σιτοπώλῃ. Ἐν τούτῳ ὁ σιτοπώλης, ἀφελόμενος τὸ ἥμισυ τοῦ σίτου ἐκ τῆς πήρας, ἔθετο χοῦν. Ἐλθοῦσα δ' ἔπειτα ἡ Ῥαζινὴ, ἔλαβε τὴν πήραν, καὶ ἀπῆλθεν οἴκαδε. Ἡ δὲ πενθερὰ,

βουλομένη σκοπῆσαι τὸν σίτον, εἶδεν, ὡς πλείων χοῦς ἦν· καὶ ἤρετο· «Τί τοῦτο;» Ἡ δ' ἀπεκρίνατο, ὡς πεσούσης ἐκ τῆς μασχάλης τῆς πήρας καθ' ὁδὸν, ὁ σῖτος διεσκορπίσθη· καὶ συναγομένου τοῦ σίτου, ἐμίγη καὶ χοῦς.» Ἀκούσασα ἡ Πραβδαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ τριακοστὴ τρίτη.

(*Λείπει ἐν τῷ χειρογράφῳ*)

Νὺξ τριακοστὴ τετάρτη.

Κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς ἑξῆς ἡμέρας ἠρώτησεν ἡ Πραβδαβατή· «Πορευθῶ;» —«Πορεύθητι, εἶπεν ὁ Σούκας, εἰ οἶδας λέξαι καὶ πρᾶξαι, οἷα ὁ Σαμβδοῦς.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, τί εἴη, ὃ ἔπραξεν, ἀπεκρίνατο·

«Βραχμὰν, Σαμβδοῦς τοὔνομα, περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο πλανᾶσθαι, καὶ θεωρεῖν πολλὰς χώρας. Ὁδοιπορῶν δέ ποτε εἶδε νεάνιδα ὡραίαν, ἣ ἐφύλαττε λήϊον· καὶ προσελθὼν, ἠσπάσατο αὐτήν· καὶ μετά τινας ἐρωταποκρίσεις ἔφη· «Ἐρῶ σου, ὦ ἀγλαά· σύνεσο ἐμοί, καὶ λάβε ταύτην μου τὴν ἐπωμίδα.» Ἡ δὲ λαβοῦσα τὴν ἐπωμίδα, συνεγένετο αὐτῷ. Μετὰ δὲ τὴν συνουσίαν ὁ Σαμβδοῦς ἐπεβάλλετο λαβεῖν ὀπίσω τὴν ἐπωμίδα παρὰ τῆς νεάνιδος· ἀλλ' αὐτὴ ἀντέτεινε, καὶ ἀνεχώρει οἴκαδε εἰς τὴν κώμην. Ὁ δὲ, κόψας πέντε στάχυας ἀπὸ τοῦ ληΐου, ἠκολούθησεν αὐτῇ· καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν κώμην, ἔκραξε, λέγων. «Ἀκούσατε, ἄνθρωποι· λίαν παράδοξον ἐγένετο ἐν ταύτῃ τῇ κώμῃ! Ἴδετε, διὰ τούτους τοὺς πέντε στάχυας ἀφῃρέθην τὴν ἐπωμίδα.» Λαβόντες δ' οἱ τῆς κώμης τὴν ἐπωμίδα, ἔδωκαν αὐτὴν αὐτῷ. Ἡ δὲ νεᾶνις οὐδέν τι εἶπεν ἐξ αἰσχύνης.» Ἀκούσασα ἡ Πραβδαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ τριακοστὴ πέμπτη.

Τῇ ὑστεραίᾳ κοσμηθεῖσα ἡ Πραββαβατὴ, εἶπε· «Πορεύομαι, ὦ Σούκα.» Ὁ δὲ, «Πορεύθητι, ὦ Κυρία, ἔφη, εἰ οἶδας ποιῆσαι τοιοῦτο τέχνασμα, οἷον ὁ σησαμοπώλης.» Ἐρωτηθεὶς δὲ, τί εἴη τὸ τέχνασμα, ἀπεκρίνατο·

Πάλαι ἔν τινι κώμῃ σησαμοπώλης ἦν, Σαμβάκας τοὔνομα· ὃς ἐπορεύθη εἰς ἑτέραν κώμην, ἔνθα ἠγόρασε μεγάλην ποσότητα σησάμου παρ' ἐμπόρου, μεθ' οὗ φιλίαν ἐποιήσατο. Μετὰ δὲ ταῦτα φιλίαν ἐποιήσατο καὶ μετὰ τῆς τοῦ ἐμπόρου γυναικὸς, ᾗ καὶ ἐχαρίσατο ἕνα δακτύλιον. Βουλόμενος δ' ἔπειτα ὁ σησαμοπώλης λαβεῖν ὀπίσω τὸν δακτύλιον, τοιαῦτα ἐμηχανήσατο. Ἐλθὼν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ἐμπόρου, ἔφη· «Δός μοι ἑτέραν τοσαύτην ποσότητα σησάμου διὰ τὸν ἀῤῥαβῶνα, ὃν ἔδωκα πρότερον.» Ὁ δ' ἤρετο· «Τίς ὡμολόγησε ταῦτα; ἢ τίς ὁ ἀῤῥαβών;» Καὶ ὁ σησαμοπώλης ἀπεκρίνατο· «Ἡ σὴ γυνὴ ἔλαβε τὸν ἐμὸν δακτύλιον, ὡς ἀῤῥαβῶνα.» Θυμωθεὶς δ' ὁ ἔμπορος, ἔστειλε τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν, εἰς τὸ λαβεῖν παρὰ τῆς γυναικὸς τὸν δακτύλιον, καὶ εἰπεῖν, ὡς ἐκ τοιαύτης πραγματείας ὁ οἶκος αὔξησιν λήψεται. Λαβὼν δ' ὁ υἱὸς τὸν δακτύλιον, ἐνεχείρισεν αὐτὸν τῷ σησαμοπώλῃ, ὃς καὶ ἀπῆλθεν, ὅθεν ἦλθεν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐν οἴκῳ ἐκοιμήθη.

Νὺξ τριακοστὴ ἕκτη.

Περὶ τὸ τέλος τῆς ἀκολούθου ἡμέρας εἶπεν ἡ Πραββαβατή· «Πορεύομαι εἰς ἀπόλαυσιν τοῦ ἐρετοῦ.» — «Πορεύθητι, εἶπεν ὁ Σούκας, εἰ ἐπίστασαι ἀπολογίαν ποιῆσαι, καθὼς ἡ Ναγκινή.» Ἐρωτηθεὶς δὲ, ὅπως ἐγένετο, ἀπεκρίνατο·

«Ἐν κώμῃ, ᾗ ὄνομα Σαΐα, κωμάρχης ἦν, Σουραπάλας

καλούμενος· οὗ ἡ γυνή, ᾗ ὄνομα Ναγκινή, σηρικὸν πέπλον ᾔτησεν. Ὁ δ' ἔφη· «Ἡμεῖς γεωργοί ἐσμεν· καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ οὐδεὶς γινώσκει ὄνομα σηρικοῦ ὑφάσματος.» Καί ποτε, ὄντος τοῦ κωμάρχου ἐν συνόδῳ πολλῶν, ἐλθοῦσα ἡ Ναγκινὴ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, ἔφη· «Ἄγε φάγε Ῥαβαῤῥήν.» Ἐλθὼν δ' ὁ κωμάρχης οἴκαδε, εἶπε πρὸς τὴν γυναῖκα, ἀσχάλλων· «Διὰ τί σήμερον ἐπὶ συνόδου λόγον ἔλεξας, αἰσχύνης παραίτιον, ἀνέραστον, καὶ δυσάρεστον;» Ἡ δ' ἀπεκρίνατο· «Πῶς δὲ καὶ σὺ οὐκ ἐποίησας τὸ ἐμοὶ ἐραστόν, καὶ ἀρεσόν;» «Δίδωμί σοι, ἔφη, τὸν σηρικὸν πέπλον, εἰ ἀναίρεσιν καὶ ἀντίῤῥησιν ποιήσεις τοῦ οὗ εἴρηκας.» Τῇ δ' ἐπιούσῃ, λαβοῦσα ἡ γυνὴ τὸν σηρικὸν πέπλον παρὰ τοῦ ἀνδρός, ἔφη αὐτῷ· «Σήμερον πάλιν καλέσω σε εἰς ἄριστον δι' ἐκείνου αὐτοῦ τοῦ λόγου· σὺ δ' ἐλθὲ οἴκαδε μετὰ πάσης τῆς συνόδου.» Ἐλθοῦσα δ' ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς, ὃς ἦν ἐν συνόδῳ πολλῶν, ἔλεξε πάλιν· «Ἄγε φάγε Ῥαβαῤῥήν.» Ταῦτα εἰποῦσα, ἀπῆλθεν οἴκαδε. Ὁ δὲ κωμάρχης παρέλαβε πᾶσαν τὴν σύνοδον· καὶ ἐλθόντες, ἠρίστευσαν ἄριστον πολυειδές, καὶ πολυποίκιλον. Οἱ δὲ κληθέντες ἔλεγον, ὡς ἡ γυνὴ τοῦ κωμάρχου οὐκ ἔστι μεγάλαυχος καὶ ἀλαζών· λέγουσα γάρ, ὡς εὐτελὲς καὶ μικροπρεπές ἐστι τὸ ἔδεσμα, μεγαλοπρεπῆ καὶ πολύοψον παρατίθησι τράπεζαν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατή, οἴκοι ἐκοιμήθη.

(1) Ῥαβαῤῥή, εἶδος ἀθάρας· ἔστι δὲ εὐτελὲς ἔδεσμα. Λέγεται μεταφορικῶς καὶ ὁ βόρβορος.

Νὺξ τριακοστὴ ἑβδόμη.

Δύσαντος τοῦ ἡλίου κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν, εἶπε τῷ Σούκᾳ ἡ Πραββαβατὴ, ὡς πορευθῆναι βούλεται. Ὁ δ' ἔφη· «Τίς ἐμποδίζει σε τυχεῖν τοῦ ἐφετοῦ; πορεύθητι, εἰ οἶδας πρᾶξαι, ὡς ὁ ἐρωτομανὴς Μεσσάκας.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, ὁποῖον εἴη, ὃ ἔπραξεν, ἀπεκρίνατο·

«Πάλαι Βραχμάν τις ὁδοιπόρος, ἐλθὼν εἰς κώμην, Ἀδαρσάναν τοὔνομα, κατέλυσεν ἐν οἴκῳ ὀσπριοπώλου· οὗ ἡ γυνὴ ἦν ἀσελγὴς καὶ ἐρωτομανής. Ὢν δὲ τοιοῦτος καὶ ὁ Βραχμὰν, ἐνόμισεν, ὅτι καλὸν κατάλυμα εὕρηκε· καὶ δοὺς τῇ γυναικὶ τὸν ἑαυτοῦ δακτύλιον, συνεγένετο αὐτῇ ἐν νυκτί. Ἀπελθόντος δὲ πρωῒ τοῦ ὀσπριοπώλου εἰς τὴν ἀγορὰν, ὁ Βραχμὰν, βουλόμενος λαβεῖν ὀπίσω τὸν ὃν ἔδωκε δακτύλιον, λαβὼν ῥόπαλον, ἦλθε πρὸς τὸν ὀσπριοπώλην, ἐλεεινολογῶν. «Ἡ γυνή σου, ἔφη, ἐτυψέ με ἀνιλεῶς διὰ τούτου τοῦ ῥοπάλου, καὶ βίᾳ τὸν ἐμὸν δακτύλιον ἔλαβεν.» Ἐλθὼν δ' ὁ ὀσπριοπώλης οἴκαδε, ἐπέπληξε τὴν γυναῖκα, εἰπών· «Οὐδεὶς ὁδοιπόρος ἐκ τοιαύτης δυσφημίας καταλύσει ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ εἰς τὸ ἑξῆς.» Καὶ λαβὼν τὸν δακτύλιον, ἔδωκεν αὐτὸν τῷ ξένῳ· ὃς καὶ ἀπῆλθεν, ὅθεν ἦλθεν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ τριακοστὴ ὀγδόη.

Ἑσπέρας γενομένης κατὰ τὴν ἑξῆς ἡμέραν, «Πορεύομαι, ἔφη ἡ Πραββαβατὴ, πρὸς ἀλλότριον ἄνδρα.»—«Πορεύθητι εἶπεν ὁ Σούκας, εἰ ἐπίστασαι τοιοῦτον τέχνασμα, οἷον ὁ κύριος τῆς τρυτάνης.» Ἐρωτηθεὶς δὲ, πῶς ἔχει τοῦτο, ἀπεκρίνατο ὁ Σούκας·

Ἔστι πόλις, Κουνδίνα τοὔνομα· ἔνθα ἦν ἔμπορος, Βουδ-

δάρας καλούμενος, οὗ ἅπας ἀπώλετο ὁ πλοῦτος· ἔμεινε δὲ παρ' αὐτῷ μία μεγάλη σιδηρᾶ τρυτάνη, ἣν ἀφεὶς ὡς παρακαταθήκην παρ' ἑτέρῳ ἐμπόρῳ, ἀπεδήμησε. Κερδήσας δ' ὀλίγα ἐν τῇ ἀποδημίᾳ, ἐπεδήμησε· καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν ἔμπορον, παρ' ᾧ κατέθετο τὴν σιδηρᾶν τρυτάνην, ἀπήτησεν αὐτὴν παρ' αὐτοῦ. Καὶ ὃς ἔφη, ὡς μῦες κατέφαγον τὴν τρυτάνην. «Ἐνδέχεται, εἶπεν ὁ Βουδδάρας· φθαρτὰ γὰρ τὰ τοῦ κόσμου πράγματα.» Μετὰ δὲ ταῦτα ἰδὼν τὸν τοῦ ἐμπόρου υἱὸν, παίζοντα, κρατήσας, ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ. Ὁ μὲν οὖν ἔμπορος, μὴ εὑρίσκων τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν, ἔκλαιε, καὶ ἐθρήνει πανοικί. Εἷς δέ τις γείτων, εἶπεν αὐτῷ, ὡς ὁ Βουδδάρας ἔχει τὸν παῖδα. Μαθὼν τοῦτο ὁ ἔμπορος, ἦλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βουδδάρα, ἀναζητῶν τὸν παῖδα. Ὁ δ' ἔφη· «Ἐμοῦ βλέποντος, ἡρπάγη ὁ υἱός σου ὑφ' ἱέρακος.» Δραμὼν ὁ ἔμπορος πρὸς τὸν Βασιλέα, προσανεκλαύσατο κατὰ τοῦ Βουδδάρα, ὃς κληθεὶς, καὶ ἐρωτηθεὶς ἀπεκρίνατο· «Ὅπου οἱ μῦες ἑκατοντάλαντον σιδηρᾶν τρυτάνην καταβιβρώσκουσιν, ἐκεῖ ἐλέφαντα ὁ ἱέραξ ἁρπάζει, πολλῷ μᾶλλον παῖδα.» Ὁ δὲ βουλευτὴς τοῦ Βασιλέως νοήσας, ἔφη· «Δὸς, πονηρὲ τὴν τρυτάνην, ἵνα λάβῃς τὸν παῖδα.» Οὕτω δὲ καὶ ἐγένετο.» Ἀκούσασα ἡ Πραβδαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ τριακοστὴ ἐννάτη.

Τῇ δ' ἐπιούσῃ ἤρετο πάλιν ἡ Πραβδαβατή· «Πορευθῶ;» «Εὖ ἔχει, ἀπεκρίνατο ὁ Σούκας, πορεύθητι, εἰ οἶδας ἀναίρεσιν ποιῆσαι τοῦ γεγονότος, ὡς ὁ Σουβουδδής.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, πῶς ἔχει τοῦτο, ἀπεκρίνατο·

Ἐν πόλει, ᾗ ὄνομα Σιβαναγαρὴ, δύω φίλοι ἦσαν ὀνομαστοί· ὧν ὁ μὲν ὠνομάζετο Σουβουδδὴς, ὅ ἐστιν, εὔνους, ὁ δὲ, Κουβουδδὴς, ὅ ἐστι, κακόνους. Καί ποτε ὁ Σουβουδδὴς

ἀπεδήμησεν εἰς ἐμπορίαν· οὗ τῇ γυναικὶ λάθρᾳ συνεγίνετο ὁ Κουβουδδής. Ἐπιδημήσαντος δὲ τοῦ Σουβουδδῆ, ὁ Κουβουδδὴς πλαστὴν ἔδειξε φιλίαν, καὶ ἤρετο· «Τί ξένον ἐν ξένῃ γῇ εἶδες, φίλε;» Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· «Ἐν τῇ ὄχθῃ τῆς Σαρασβατῆς εἶδον ὀπώραν ἀγλαὰν ἐπὶ δένδρου Ἄμρας παρὰ καιρόν.»—«Ψευδὲς τοῦτο,» εἴρηκεν ὁ Κουβουδδής. Ὁ δὲ Σουβουδδής, «Ἀληθές,» ἀπεκρίνατο. «Εἰ μέν ἐστιν ἀληθές, ἔφη ὁ Κουβουδδής, ἔμβα εἰς τὸν ἐμὸν οἶκον, καὶ λάβε, ὅ,τι ἄραι δύνασαι ἀμφοτέραις ταῖς χερσίν· εἰδὲ ψευδές, ἐγὼ εἰς τὸν σὸν οἶκον ἐμβὰς, λαμβάνω, ὅ,τι ἄραι δύναμαι.» Τοιαύτης συνθήκης γεγονυίας, ὁ Κουβουδδής, πορευθεὶς νύκτωρ, ἔλαβεν ἐκείνην τὴν ὀπώραν. Κατὰ δὲ τὴν ἡμέραν μὴ οὔσης τῆς ὀπώρας ἐπὶ τοῦ δένδρου, ἡ ζημία ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν Σουβουδδήν· ὃς, γνοὺς, ὡς κακὰ φρονεῖ ὁ Κουβουδδής, ἔθετο πᾶν ἀξιόλογον πρᾶγμα καὶ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐπὶ τόπου ὑψηλοῦ. Ὅτε δ' ἦλθεν ὁ Κουβουδδής, εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Σουβουδδής· «Ὅ,τι ἀρέσκει σοι, λάβε.» Τοῦ δὲ, εἰπόντος, ὡς τὴν γυναῖκα λαβεῖν βούλεται, καὶ ἄραντος ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ παρακειμένην κλίμακα ξυλίνην, εἰς τὸ ἀναβῆναι, ὁ Σουβουδδὴς ἔφη· «Ἄρας τὴν κλίμακα ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ, ταύτην λάβε κατὰ τὴν συνθήκην, καὶ μὴ ἄλλο τι, καὶ ἀναχώρει.» Ὁ δὲ Κουβουδδὴς ἀνεχώρησεν, αἰσχυνόμενος, καὶ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὀνειδιζόμενος.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ τεσσαρακοστή.

Ὀψίας γενομένης κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν, ἔφη ἡ Πραββαβατή· «Πορεύομαι, ὦ Σοὺκα, εἰ κρίνεις εὔλογον.» Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· «Οὐκ ἀνοίκειόν ἐστι πορευθῆναι, ὦ δέσποινα, εἰ οἶδας ὑπόκρισιν ποιῆσαι ἐν καιρῷ, καθὼς ὁ ψευδομάντις

Βραχμάν.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, πῶς ἔχει τοῦτο, ἀπεκρίνατο·

«Ἐν Πανσαπούρᾳ τῇ πόλει Βασιλεὺς ἦν ὀνομαζόμενος Σατρουμαρδάνας[1]· οὗ ἡ θυγάτηρ, ᾗ ὄνομα Μαδαναρεκκά[2], οἴδημα ἔσχε κατὰ τὸν λαιμόν. Οἱ δὲ ἰατροὶ, πολλὰ ἔμπλαστρα θέντες, καὶ πολλὰ ποιήσαντες, οὐδὲν κατώρθωσαν· τελευταῖον δ' ὡμολόγησαν, ὡς τὸ πάθος ἀνίατόν ἐστι καὶ ἀθεράπευτον. Ἀκούσας δ' ὁ Βασιλεὺς, ἐκήρυξεν ἀνὰ πᾶσαν τὴν περίχωρον ὧδε· «Ὅστις θεραπεύσει τὴν βασιλικὴν κόρην, τοῦτον ὁ Βασιλεὺς πάμπλουτον ποιήσει.» Βραχμᾶνος δέ τινος γυνὴ ἐν κώμῃ, ἀκούσασα τοῦ βασιλικοῦ κηρύγματος, εἶπε τῷ κήρυκι· «Ὁ ἀνήρ μου μάντις καὶ ἐπαοιδός ἐστιν ἄριστος· τοῦτον παράλαβε, ὃς θεραπεύσει τὴν βασιλικὴν κόρην.» Πρὸς δὲ τὸν ἄνδρα εἶπε ταῦτα· «Ὑποκρινόμενος ὡς μάντις εἶ καὶ ἐπαοιδὸς, πορεύθητι μετὰ θάῤῥους εἰς τὴν πόλιν πρὸς θεραπείαν τῆς βασιλικῆς κόρης· ἐκ δὲ τούτου πολλά σοι ἀγαθὰ γενήσεται.» Ἐλθὼν δ' ὁ Βραχμὰν εἰς τὰ βασίλεια πρὸς τὴν βασιλικὴν κόρην, ἔῤῥανεν ὕδωρ, καὶ ἐφύσησε, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἴδια φαρμακέων ἐτέλεσεν, ὑποψιθυρίζων· καὶ μετὰ ταῦτα ἀνεφθέγξατο μεγαλοφώνως καὶ ἐπιτροχάδην ἔπη πολλὰ δύσφθεγκτα καὶ ἀσήμαντα. Ἐκ δὲ τοιούτων βαρβαροφώνων καὶ ἀλλοκότων ἐπῶν ἐξεκάγχασεν εἰς μέγα ἡ βασιλικὴ κόρη· ἐκ δὲ τοῦ σφοδροῦ καὶ βιαίου καγχάσματος τὸ ἐν τῷ λαιμῷ οἴδημα τῆς κόρης διεῤῥάγη καὶ οὕτως ἰάθη. Χαρεὶς δ' ὁ Βασιλεὺς, πολλὰ τῷ Βραχμᾶνι ἐδωρήσατο.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

---

(1) Σατρουμαρδάνας, Ἐχθροδάμας.

(2) Μαδαναρεκκά, Ἐρωτόγραφος.

Νὺξ τεσσαρακοστὴ πρώτη.

Τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ κατὰ τὴν ἑσπέραν εἶπεν αὖ πάλιν ἡ Πραβαββατὴ τῷ Σούκᾳ· «Πορεύομαι·»—«Ὁ κόσμος οὗτος, ἔφη, εἰς ἀπόλαυσίν ἐστιν τῶν ἐρετῶν· πορεύθητι, εἰ οἶδας λέξαι καὶ πρᾶξαι εἰς ἀπαλλαγὴν τῶν δεινῶν, οἷα ἡ Βεαγραμαρή.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, πῶς ἔχει τὸ τῆς Βεαγραμαρῆς, ἀπεκρίνατο·

«Ἐν κώμῃ, καλουμένῃ Δεουλᾷ, ᾤκει εἷς Ξατρὴς, οὗ ἡ γυνὴ λίαν ἦν φίλερις, καὶ φιλαίτιος. Καί ποτε ὀργισθεῖσα, παραλαβοῦσα δύω παιδία, ἃ εἶχεν, ἀνεχώρησεν, ἀπελθεῖν βουλομένη εἰς ἑτέραν κώμην, ἔνθα ἦν ὁ πατρικὸς αὐτῆς οἶκος. Πολλὰς δὲ κώμας παραμείψασα, ἀφίκετο εἰς μέγαν δρυμὸν, ἔνθα τίγρις, ἀναφανεῖσα, ἐπέδραμεν ἐπ᾽ αὐτήν. « Νῦν δ᾽ εἰπέ μοι, Πῶς αὕτη σωθήσεται;»—«Οὐκ οἶδα'» ἀπεκρίνατο ἡ Πραββαβατή.» Ἄκουε οὖν, εἶπεν ὁ Σούκας, καὶ μένε ἐν οἴκῳ. Ἰδοῦσα ἡ γυνὴ τὴν Τίγριν, ἐπερχομένην, εἶπε πρὸς τοὺς ἑαυτῆς παῖδας· «Ὑμεῖς πρότερον, ὦ παῖδες, ἐφιλονεικεῖτε, καὶ ἠρίζετε, ὡς ἕκαστος μίαν τίγριν χωρὶς διαῤῥήξει, καὶ καταβροχθίσει· νῦν δὲ, διαμερισάμενοι ταύτην, καταφάγετε ἐκ συμφώνου· εἶτα δ᾽ ἑτέρα τις εὑρεθήσεται.» Ἀκούσασα ἡ τίγρις, ὑπέλαβεν, ὡς αὕτη ἐστὶν ἡ λεγομένη Βεαγραμαρή[1]· καὶ φοβηθεῖσα, ἔφυγεν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

---

(1) Βεαγραμαρὴ, Τιγριοφόνος, ἢ Θηριοφόνος· ὄνομα δ᾽ ἐστὶ δαίμονος μυθευομένης.

Νὺξ τεσσαρακοστὴ δευτέρα.

Περὶ δὲ τὴν ἐπιοῦσαν ἤρετο πάλιν ἡ Πραβδαβατή· «Τί λέγεις; πορευθῶ; Ὁ δὲ, «Πορεύθητι, ἀπεκρίνατο, εἰ ἔχεις νοῦν σταθερὸν ἐν δεινοῖς, ὡς ἡ Βεαγραμαρὴ ἐκείνη.»—«Διήγησαι πάλιν, ἔφη, ὅ,τι πάλιν ἐποίησεν ἡ Βεαγραμαρὴ, ἀκοῦσαι γὰρ ἐφίεμαι.» Ὁ δὲ Σούκας διηγεῖται·

Ἰδὼν κυνόλυκος ἐν τῷ δρυμῷ μετὰ φόβου φεύγουσαν ἐκείνην τὴν τίγριν, γελάσας, ἤρετο· «Ἐκ τίνος φόβου φεύγεις, ὦ τίγρι; Ἡ δ' ἀπεκρίνατο· «Φεῦγε καὶ σὺ, ὦ κυνόλυκε, φεῦγε εἴς τινα τόπον ἀπόκρυφον· εἶδον γὰρ τὴν διαθρυλλουμένην ἐκείνην Βεαγραμαρήν· ἐσώθην δὲ, φυγών.» Ὑπολαβὼν δ' ὁ κυνόλυκος, ἔφη· «Αὕτη ἡ Βεαγραμαρὴ ἔκ γε τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος φοβεῖται· ὅθεν ἂν τύχης πάλιν αὐτῆς, μνήσθητι τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος.»—«Εἰ οὕτως ἔχει, εἶπεν ἡ τίγρις, μένε μετ' ἐμοῦ.» Καὶ ὁ κυνόλυκος ἔφη· Ἐπειδὴ οὕτως σοι ἔδοξεν, ἔχε με δεδεμένον περὶ τὸν λαιμὸν, καὶ βάδιζε ταχέως.» Ἡ δὲ τίγρις οὕτω καὶ ἐποίησε· καὶ πάλιν κατὰ συγκυρίαν ἦλθεν ἐνώπιον τῆς Βεαγραμαρῆς· ἣ, ἰδοῦσα, ἐνόμισεν, ὡς ὁ κυνόλυκος ἤγαγε τὴν τίγριν, καὶ εἶπεν, ἐπιπλήττουσα, καὶ ἐκδειματοῦσα· «Σὺ, πονηρὲ κυνόλυκε, εἶπες πρότερον, ὡς τρεῖς τίγρεις ἄξεις πρὸς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἐπίστευσά σοι, ἤδη δὲ μίαν μόνην ἤγαγες· ἀλλὰ πῶς νῦν ἀπαλλαγήσῃ ἐξ ἐμοῦ;» Ταῦτα εἰποῦσα, ἔδραμε μετὰ μεγάλης ὁρμῆς κατὰ τῆς τίγριος. Ἡ δ' ἔφευγε πάλιν ἀνὰ κράτος, ἔχουσα δεδεμένον ἐν τῷ λαιμῷ τὸν κυνόλυκον.» Ἀκούσασα ἡ Πραβδαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ τεσσαρακοστὴ τρίτη.

Τῇ ἐπιούσῃ κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, εἶπεν ἡ Πραββαβατή· «Πορεύομαι, εἴσοι δοκεῖ.»—«Πορεύθητι, ἔφη ὁ Σούκας, εἰ οἶδας ἀπαλλάξαι σεαυτὴν ἀπὸ περιστάσεως, καθὼς ὁ κυνόλυκος.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, πῶς ἔχει τὸ τοῦ κυνολύκου, ἀπεκρίνατο·

«Δεδεμένος ὁ κυνόλυκος περὶ τὸν λαιμὸν ἐκείνης τῆς τίγριος, ὡς χθὲς εἴρηκα, ἔπασχε πολλὰ, περισυρόμενος, καὶ αἵματι περιῤῥεόμενος, ὅτε ἡ τίγρις ἔφευγε, θέουσα εἰς ἀνωφερεῖς καὶ κατωφερεῖς τόπους ἐκ φόβου τῆς Βεαγραμαρῆς. Σκεπτόμενος δὲ, εἰς οἷον δεινὸν πέπτωκε, καὶ βουλόμενος ἀπαλλάξαι ἑαυτὸν, ἐγέλασε καί τοι ἤλγει· καὶ ἐρωτηθεὶς, δι' ἣν αἰτίαν ἐγέλασεν, «Ἐγέλασα, ἀπεκρίνατο, διότι ἔσωσα τὴν ἐμαυτοῦ ζωὴν, διὰ τῆς σῆς χάριτος ἐκ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης Βεαγραμαρῆς. Ἀλλ' ἐὰν ἐκείνη ἡ ἐπάρατος παρέπηται, ὁδηγουμένη ὑπὸ τοῦ χεομένου αἵματος ἐκ τοῦ ἐμοῦ σώματος, πῶς ζήσομαι; νῦν δὲ σκέψαι ἀκριβῶς περὶ οὗ λέγω.» Σκεψαμένη ἡ τίγρις, ὡς ὀρθῶς λέγει ὁ κυνόλυκος, ἀπέλυσεν αὐτόν· ὃς καὶ ἀπηλλάγη τοῦ δεινοῦ, ὡς ἠφίετο. Ὀρθῶς ἄρα λέγεται·

«Ὁ νοῦς μέγα ἀγαθόν ἐστι τοῖς ἐφιεμένοις πλούτου, δό»ξης καὶ ἀνέσεως· οἱ δ' ἄνοες μεγάλου κακοῦ τυγχάνουσιν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐν οἴκῳ ἐκοιμήθη.

Νὺξ τεσσαρακοστὴ τετάρτη.

Κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς ἐπιούσης καλλωπισθεῖσα ἡ Πραββαβατὴ, εἶπε πρὸς τὸν Σοῦκαν. «Πορεύομαι εἰς τὸ ἡδυπαθῆσαι.» Ὁ δ' ἔφη· «Οὗτός ἐστιν ὁ καιρὸς τοῦ ἡδυπαθῆσαι,

εἰ οἶδας μὴ ἀπατηθῆναι, καθὼς ὁ Βραχμὰν Βισνουσαρμάν.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, πῶς ἔχει τὸ τοῦ Βραχμᾶνος, ἀπεκρίνατο·

«Ἔστι πόλις, Βιλασσαπούρα καλουμένη· ἔνθα Βασιλεὺς ἦν Ἀρινδάμας τοὔνομα· ἦν δ' ἐκεῖ καὶ Βραχμὰν, ὀνομαζόμενος Βισνουσαρμὰν, ὃς ἦν ἄγαμος καὶ λίαν θηλυμανής· ἐν δὲ συνουσίᾳ οὐδεμία γυνὴ ἠνείχετο· καὶ διὰ τοῦτο ὄνομα ἐν τῇ πόλει, ὡς οὐδὲ πόρνη δύναται καταβαλεῖν αὐτὸν, πολλῷ μᾶλλον ἄλλη γυνή. Καί ποτε πόρνη, ᾗ ὄνομα Πριὰ, ἔλαβε παρὰ τοῦ Βραχμᾶνος ἑκκαίδεκα δραχμὰς, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν, βουλομένη ἀκουσθῆναι, ὡς ἡττήθη ὑπ' αὐτῆς αὐτὸς ὁ ἀήττητος Βραχμάν. Ἐλθὼν δὲ κατὰ τὴν ἑσπέραν, καταφρονήσας τῶν κολακειῶν καὶ περιποιήσεων τῆς πόρνης, ὤπυεν αὐτὴν μέχρι τοῦ μεσονυκτίου. Ἡ δὲ πόρνη, βλέπουσα, ὡς ὁ Βραχμὰν ἀήττητός ἐστι, καὶ μὴ δυναμένη ἀνασχέσθαι αὐτοῦ, ἔφη τῇ πορνοβοσκῷ· «Ὁ Βραχμὰν δυσανάσχετός ἐστιν· ὅθεν ἀπόδος αὐτῷ, ὅ,τι ἔδωκεν· ἐμοῦ γὰρ ζώσης, πολλὰ χρήματα ἐπιγίνονται.» Ἡ δὲ πορνοβοσκὸς ἀπεκρίνατο· «Ἐγὼ τοῦτον ἐκβάλλω τοιούτῳ ἀπατηλῷ τρόπῳ· ἀναβᾶσα ἐπὶ τοῦ δένδρου Πιππάλα, ὅ ἐστιν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ οἴκου, κοκκύω, ὡς ἀλέκτωρ· σὺ δὲ, εἰποῦσα, ὡς ὄρθρος ἐγένετο, ἔκβαλε αὐτὸν, ὡς ἡττημένον.» Οὕτω δὲ γεγονότος, ἐξεβλήθη ὁ Βραχμὰν, ὡς ἡττημένος· ἀναβλέψας δ' εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐφ' ᾧ σκοπῆσαι τὴν ὥραν, ἔγνω ἐκ τῶν ἀστέρων, ὡς μέσαι νύκτες εἰσί· καὶ ἰδὼν ἐπὶ τοῦ δένδρου τὴν πορνοβοσκὸν, ἔῤῥιψε κατ' αὐτῆς μίαν βῶλον, καὶ κατέῤῥιψεν αὐτήν· καὶ οὕτω νικητὴς φανεὶς κατὰ τῆς πόρνης, ἀνεχώρησεν οἴκαδε, μεσονυκτίου ἔτι ὄντος.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, οὐκ ἐξῆλθεν, ἀλλ' ἔμεινε κατ' οἶκον κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα.

(1) Ἀρινδάμας, Ἐχθροδάμας.

Νὺξ τεσσαρακοστὴ πέμπτη.

Κατὰ τὸ πέρας τῆς ἑξῆς ἡμέρας εἶπεν ἡ Πραβδαβατή· «Πορεύομαι σήμερον, ὦ Σούκα.» Ὁ δὲ, «Πορεύθητι, ἔφη, ἀφεῖσα τὴν οἰκείαν οἰκίαν, εἰ οἶδας τεχνάσασθαι, οἷα ὁ ἀνὴρ τῆς Καραγαρᾶς ἐν τῷ ἐκβαλεῖν τὸ δαιμόνιον.» Ἐρωτηθεὶς δὲ, πῶς ἔχει τοῦτο, ἀπεκρίνατο·

«Ἔστι πόλις, Βατσομὰν τοὔνομα· ἔνθα ἦν Βραχμὰν, σοφὸς μὲν, πτωχὸς δὲ, Κεσσάβας καλούμενος· οὗ ἡ γυνὴ, ᾗ ὄνομα Καραγαρὰ[1], τοσοῦτον ἦν κακὴ πρὸς πάντας, ὥστε καὶ δαιμόνιον, ὃ ᾤκει ἐπὶ δένδρου ἐν οἴκῳ, φυγεῖν εἰς ἔρημον διὰ τὸν φόβον αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ ὁ Βραχμὰν, μὴ φέρων τὴν κακίαν τῆς γυναικὸς, ἀπεδήμησε. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν ἐν ἐρήμῳ εἶδεν αὐτὸν ἐκεῖνο τὸ δαιμόνιον, καὶ ἔφη· «Ἐγὼ σήμερον ξενίαν σοι ποιήσω.» Ἀκούσας δ' ὁ Βραχμὰν, ἐφοβήθη. «Μὴ φοβοῦ, ἔφη τὸ δαιμόνιον· ἐγὼ γὰρ ᾤκουν, ἔφη, πρότερον ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ οἴκῳ σου δένδρου· εἶτα δ' ἔφυγον ἐκεῖθεν διὰ τὸν φόβον τῆς Καραγαρᾶς, καὶ κατέφυγον ἐνθάδε· καὶ ἐπειδὴ πάλαι δεσπότης μου ἐχρημάτισας, διὰ τοῦτο βούλομαι ἀγαθόντι σοι ποιῆσαι. Ὅθεν πορεύθητι εἰς Μριγαβατὴν[2] τὴν πόλιν· ἔνθα Βασιλεύς ἐστι, Μαδάνας τοὔνομα· εἰς οὗ τὴν θυγατέρα, ᾗ ὄνομα Μριγαλοσάνα[3], εἰσελεύσομαι, καὶ οὐκ ἐξελεύσομαι δι' ἐπῳδῶν ἄλλων, ἀλλ' ἢ διὰ τῆς σῆς θέας, ὅταν ἔλθῃς.» Τὸ μὲν οὖν δαιμόνιον, ταῦτα εἰπὸν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βασιλικὴν κόρην. Ὁ δὲ Βραχμὰν ἦλθεν εἰς τὴν βασιλεύουσαν Μριγαβατὴν, καὶ ἀκούσας τοῦ κήρυκος, ἐπορεύθη εἰς τὸν Βασιλικὸν οἶκον· πολλὰ δὲ ἴδια τῶν φαρμακέων ποιήσαντος, καὶ ἐπᾴ-

---

(1) Καραγαρὰ, Χειροφάρμακος.
(2) Μριγαβατὴ, Ἐλαφόπολις.
(3) Μριγαλοσάνα, Ἐλαφῶπις.

σαντος, τὸ δαιμόνιον οὐκ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κόρης. Ἰδὼν δ' ὁ Βραχμὰν, ὡς οὐκ ἄλλως πως ἐξέρχεται τὸ δαιμόνιον, ἐξεφώνησεν· «Ἐν ὀνόματι τῆς Καραγαρᾶς ἔξελθε!» Τὸ δὲ δαιμόνιον εἶπεν· «Ἰδοὺ ἐξέρχομαι·» καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔδωκε τῷ Βραχμᾶνι τὸ ἥμισυ τῆς ἑαυτοῦ Βασιλείας, καὶ τὴν κόρην εἰς γάμον.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ τεσσαρακοστὴ ἕκτη.

Τῇ ἐπιούσῃ, βουλομένης τῆς Πραββαβατῆς πορευθῆναι, «Πορεύθητι, εἶπεν ὁ Σούκας, εἰ οἶδας εἰπεῖν, οἷα ὁ ἀνὴρ τῆς Καραγαρᾶς, διϊσχυριζομένου τοῦ δαιμονίου.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, ὅπως ἐγένετο, ἀπεκρίνατο·

«Ἐξελθὸν ἐκεῖθεν ἐκεῖνο τὸ δαιμόνιον, ἦλθεν εἰς Καρναβατὴν τὴν πόλιν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βασίλισσαν, ἡ ἦν ἀδελφὴ τοῦ πατρὸς τοῦ προειρημένου Μαδάνα, καὶ ὠνομάζετο Σουλοσάνα[1]. Θλιβομένη δὲ λίαν ὑπὸ τοῦ δαίμονος ἡ Βασίλισσα, σκέλετρον ἐγένετο. Ὁ δὲ Βασιλεὺς, ᾧ ὄνομα Σατρούγγνας, μετεπέμψατο παρὰ τοῦ Βασιλέως Μαδάνα τὸν ἐπαοιδὸν Κεσσάβαν· ὃς παρακληθεὶς καὶ ὑπὸ τοῦ Μαδάνα καὶ ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, παρεγένετο εἰς τὴν Καρναβατὴν πρὸς τὴν δαιμονόληπτον Βασίλισσαν. Ὡς δ' εἶδεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον, εἶπεν ὀνειδιστικῶς καὶ ἀπειλητικῶς. «Ἀρκεῖ, ὅτι ἅπαξ ἔνευσα εἰς τὸ βούλημά σου· νῦν δὲ πρόσεχε, καὶ φύλαττε σεαυτόν.» Ἀκούσας ὁ Βραχμὰν, ἔγνω, ὡς ἐκεῖνο αὐτό ἐστι τὸ δαιμόνιον· καὶ προσελθὼν, εἶπε πρὸς τὸ οὖς τῆς δαιμονολήπτου Βασιλίσσης· «Ἡ Καραγαρὰ ἔρχεται κατόπιν μου· ἐγὼ δ' ἦλθον, μηνύσων σοι τοῦτο.» Ὡς δ' ἤκουσε τὸ δαιμόνιον, ὡς ἡ Καραγαρὰ ἔρχεται, ἐφοβήθη, καὶ ἐξῆλθεν εὐθέως. Ὁ δὲ Βραχ-

(1) Σουλοσάνα, Εὐῶπις.

μὰν, τιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἐπανέζευξεν εἰς τὴν Μριγαβατήν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ τεσσαρακοστὴ ἑβδόμη.

Ἐλθόντος εἰς δύσιν τοῦ ἡλίου κατὰ τὴν ἑξῆς ἡμέραν, εἶπε πάλιν ἡ Πραββαβατή· «Πορεύομαι.»—«Ὁ κόσμος οὗτος, εἶπε γελῶν ὁ Σούκας, εἰς τρυφήν ἐστιν· ἀλλ' αἰσχύνη πέφυκε. Πορεύθητι μέν τοι, εἰ οἶδας ποιῆσαι διασάφησιν τῶν δυσκόλων, καθὼς ὁ Σανκαταλής·» καὶ ἐρωτηθεὶς τίς εἴη αὐτὸς ὁ Σανκαταλὴς, ἀπεκρίνατο·

«Ἐν Παταλιπούρᾳ[1] τῇ πόλει Παντάναξ ἦν, Νάνδας ὀνομαζόμενος· ἐκ γὰρ τῆς μεγάλης συνέσεως καὶ ὀρθῆς διοικήσεως τοῦ ἀρχιβουλευτοῦ, ᾧ ὄνομα Σανταλὴς, ἅπαντες οἱ Βασιλεῖς τῆς γῆς, ὑποτελεῖς ἦσαν αὐτῷ τῷ Νάνδᾳ. Ὀρθῶς ἄρα λέγεται·

«Ὅμιλος ἐχθρῶν πολλῶν οὐδεμίαν βλάβην ποιεῖ τῷ κατα»πεφραγμένῳ σώματι ὑπὸ συνέσεως, καθὼς οὐδὲ λάβρος ὑετὸς »τῷ ἔχοντι ἐπὶ κεφαλῆς οὐρανίσκον.

Ἀσπλαγχνος δὲ γενόμενος ὁ Βασιλεὺς Νάνδας, φορολογῶν ἀμέτρως, ἐποίησε τὴν γῆν πτωχήν· καὶ κωλυόμενος ὑπὸ τοῦ συνετοῦ Σανκαταλῆ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς βαθὺν καὶ ζοφερὸν λάκκον· ὃς καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ πολὺν χρόνον, καὶ φήμη διεξῆλθεν, ὡς ἀπέθανεν. Εἷς δέ τις Βασιλεὺς τῆς χώρας Καράλας, βουλόμενος βεβαιωθῆναι, εἰ ἀληθεύει ὁ θάνατος τοῦ συνετοῦ ἀρχιβουλευτοῦ, πέμψας τῷ Νάνδᾳ δύω θηλείας ἵππους ὁμοιοφανεῖς, ἐζήτει, ὁποτέρα εἴη μήτηρ, ἢ θυγάτηρ. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς τῶν ἐκεῖ ἱππιατρῶν καὶ ἱπποκόμων, καὶ ἄλλων εἰδημόνων, ἠδύνατο διαγνῶναι, καὶ διακρῖναι, ὁ Βασιλεὺς Νάνδας ταῦτα διενοεῖτο· «Μεγάλη ζημία μοι ἐγένετο ἐκ τῆς στερήσεως τοῦ εὔφρονος Σανκαταλῆ· ὀρθῶς ἄρα λέγεται·

(1) Λέγεται καὶ Παταλιπούτρα, καὶ Πουσπαπούρα.

«Μέγα τὸ διάφορον τῆς ἀπολωλείας εὐφόρου γῆς, καὶ »τοῦ ἀπολωλότος εὔφρονος βουλευτοῦ· ἡ μὲν γὰρ εὔφορος »γῆ εὔκτητός ἐστιν· ὁ δ' εὔφρων βουλευτὴς, δύσκτητος.»

Ταῦτα διανοησάμενος, ἠρώτησε τὸν δεσμοφύλακα, εἰ ζώη ὁ Σανκαταλῆς ἐν τῷ λάκκῳ. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο, ὡς ζῇ, ὡς δοκεῖ, ἐπειδὴ λαμβάνει τὸ καταφερόμενον αὐτῷ βρῶμα. Ἐξαχθέντος δὲ ἐκ τοῦ λάκκου, εἶπεν αὐτῷ ὁ Βασιλεύς· «Σὺ εἶ ὁ ἐμὸς βουλευτὴς, ὁ ἐμὸς καθηγητὴς, ὁ ἐμὸς φίλος, ὁ ἐμὸς ὁδηγὸς, ὁ ἐμὸς χορηγὸς, τὸ ἐμὸν ἔρεισμα καὶ κυβέρνημα.» Καὶ ὁ βουλευτὴς ἤρετο· «Τί ποιήσω, Κύριε;» Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· «Τούτων τῶν θηλειῶν ἵππων ποτέρα ἐςὶ μήτηρ, ἢ θυγάτηρ; διάλυσιν ποίησον ταχέως τούτου τοῦ προβλήματος καὶ τοῦ γρίφου δολοφρόνων καὶ ἀλαζόνων ἀνδρῶν.» Ἀκούσας ὁ βουλευτὴς ἐπέταξεν ἐξαγαγεῖν τὸ ἐφίππιον καὶ τὸν χαλινὸν, καὶ ἀπολῦσαι τὰς ἵππους· ὧν ἀπολυθεισῶν, ἡ μὲν θυγάτηρ ἔδραμεν εἰς τὴν θηλὴν τῆς μητρὸς, ἡ δὲ μήτηρ ἔλειχε τὴν θυγατέρα. Γενομένης δ' ἐκ τούτου διαγνώσεως καὶ διακρίσεως, χαρεὶς ὁ Βασιλεὺς, τό,τε ὑπατικὸν ἀξίωμα καὶ πολλὰ ὁμοῦ δωρήματα ἔδωκε τῷ Σανκαταλῇ.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ τεσσαρακοστὴ ὀγδόη.

Κατὰ τὴν ἑξῆς ἑσπέραν κοσμηθεῖσα ἡ Πραββαβατὴ, εἶπε πρὸς τὸν Σούκαν· «Πορεύομαι.»—«Πορεύθητι, ἔφη, εἰς ἀπόλαυσιν τοῦ ἐφετοῦ, εἰ σύνεσιν ἔχεις ἐκτελέσαι ἐν δεινοῖς, οἷα ὁ Σανκαταλής·» Καὶ ἐρωτηθεὶς οἷα ἐξετέλεσεν, ἀπεκρίνατο·

«Ὁ Βασιλεὺς τῆς χώρας Βαγκάλας ἔπεμψε τῷ εἰρημένῳ Βασιλεῖ Νάνδᾳ μίαν βακτηρίαν, ἐνειλημένην ὀθονίοις, καὶ ἐζήτει, πότερον τῶν ἄκρων τῆς βακτηρίας εἴη ἡ ῥίζα, ἢ ἡ

κορυφή. Ἀλλ' οὐδεὶς τῶν ἐκεῖ εἰδημόνων ἠδυνήθη διαγνῶναι καί τοι ἐθεώρησαν ἀκριβῶς, καὶ ἐταλάντευσαν ἐπὶ χειρὸς τὴν βακτηρίαν. Ἰδὼν δ' ὁ Βασιλεὺς, ὡς οὐδεὶς διαγνῶναι δύναται, ἔφη τῷ βουλευτῇ Σανκαταλῇ· «Οὐδεὶς ἄλλος ἐκτός σου διαλῦσαι δύναται τὴν ἀπορίαν.» Ὁ δὲ σοφὸς βουλευτὴς ἔρριψε τὴν βακτηρίαν εἰς ὕδωρ, τὸ θάτερον μέρος, ὃ ἦν ἡ ῥίζα, ἐβυθίσθη ὀλίγον εἰς τὸ ὕδωρ, ὡς ὂν παχύτερον, καὶ βαρύτερον· ἐκ δὲ τούτου διελύθη ἡ ἀπορία. Οἱ μὲν οὖν πρέσβεις τοῦ Βασιλέως τῆς Βαγκάλας, ἐλθόντες, ἀνήγγειλαν πάντα. Οἱ δὲ Βασιλεῖς, ἀκούσαντες, ὑπήκοοι ἦσαν, καὶ ὑποτελεῖς τῷ Βασιλεῖ Νάνδᾳ, ὡς πρότερον.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ τεσσαρακοστὴ ἐννάτη.

Κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τῆς ἐπιούσης ἠρώτησεν ἡ Πραββαβατὴ, «Πορευθῶ;» Ὁ δὲ Σούκας ἀπεκρίνατο· «Οὐδέν σοι αἶσχος γίνεται πορευθείσῃ, εἰ οἶσθα ἐν δεινοῖς τὴν οἰκείαν ἀσφάλειαν καὶ σωτηρίαν, ὡς ὁ Δαρμαβουδδής.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, πῶς ἔχει, ἀπεκρίνατο·

«Ἔστιν ἐπὶ γῆς κωμόπολις, Βαϊλαγκάλα τοὔνομα· ἔνθα δύω ἦσαν φίλοι, καλούμενοι, ὁ μὲν Δαρμαβουδδὴς (Ἀγαθόφρων) ὁ δὲ Δουσταβουδδὴς, (Κακόφρων), οἳ συναπεδήμησαν εἰς κτῆσιν πλούτου. Πλουτήσαντες δὲ, ἐπανέστρεφον οἴκαδε· καὶ πλησίον ὄντες τῆς οἰκείας κώμης, συναινέσαντες, κατώρυξαν τὸν πλοῦτον πρὸς τῇ ῥίζῃ δένδρου Πιππάλα, ἵνα μὴ ἐπιβουλευθεῖεν, ὅταν φανῶσιν, ὡς χρήματα ἤνεγκαν πολλά· καὶ γνώμην ἔθεντο ἐλθεῖν μετέπειτα, καὶ λαβεῖν τὸν κατορωρυγμένον πλοῦτον. Ἄκουσον δὲ, τί πεποίηκεν ὁ Δουσταβουδδὴς, καί τοι οὐκ ἐστὶν εὔλογον διηγήσασθαι· λέγεται γάρ·

«Οὐ λεκτέον, ὅ,τι κακὸν ὠράθη, ἢ ἠκούσθη· καὶ ἡ ἀφή-

γησις γὰρ κακῶν, κακόν ἐστι μέγα[1]. Ἐλθὼν μετὰ ταῦτα λάθρα ὁ Δουσταβουδδῆς, ἀφείλετο τὸν πλοῦτον. Μετὰ δὲ παρέλευσιν χρόνου, ἐλθόντων ἀμφοτέρων εἰς τὸ λαβεῖν τὸν πλοῦτον, εὑρέθη ὁ τόπος κενός. Γνοὺς δ' ὁ Δαρμαβουδδῆς, ὡς ὁ Δουσταβουδδῆς ἀφείλετο τὸν πλοῦτον, ἐλθὼν πρὸς τὸν Βασιλέα, προσανεκλαύσατο. Κληθεὶς δ' ὁ Βουσταβουδδῆς, εἶπεν, «ὡς ὁ Δαρμαβουδδῆς ἐστιν ὁ κλέπτης· καὶ ὡς τὸ ἱερὸν δένδρον αὔριον μαρτυρήσει περὶ τούτου.» Στέρξαντος δὲ τοῦ Δαρμαβουδδῆ τοιαύτη, συνθήκῃ ἐλθὼν ὁ Δουσταβουδδῆς πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, ἔφη αὐτῷ· «Εἴσελθε εἰς τὸ κοίλωμα ἐκείνου τοῦ δένδρου· καὶ ὅταν ἐγὼ αὔριον καλέσωμαι αὐτὸ εἰς μαρτυρίαν, τότε σὺ ἐκφώνησον, ὡς ὁ Δαρμαβουδδῆς ἐστιν ὁ κλέπτης.» Ἐλθόντων δ' ἐπὶ τὸ δένδρον πρωῒ τῶν τε διαφερομένων, καὶ τῶν κριτῶν, καὶ ἄλλων θεωρῶν, ὁ Δουσταβουδδῆς, στὰς πρὸ τοῦ δένδρου, εὐλαβῶς, εἶπεν· «Ἐπικαλοῦμαί σε, ὦ ἱερὸν δένδρον, εἰπέ· «Πότερός ἐςιν ὁ κλέπτης;»—«Ὁ Δαρμαβουδδῆς,» ἐξεφώνησεν ὁ ἐν τῷ κοιλώματι τοῦ δένδρου πατὴρ τοῦ Δουσταβουδδῆ. Τηνικαῦτα ὁ Δαρμαβουδδῆς, συλλέξας φρύγανα, ἐξῆψε πῦρ ἐπὶ τοῦ κοιλώματος τοῦ δένδρου. Ὁ δὲ ψευδομάρτυς πατὴρ ἐξεπήδησεν ἐξαίφνης ἡμίφλεκτος. Ἐκ δὲ τούτου ἀναφανέντος τοῦ δόλου, ὁ μὲν Δουσταβουδδῆς ἐπαιδεύθη, ὡς κλέπτης καὶ ψεύστης· ὁ δὲ Δαρμαβουδδῆς ἐτιμήθη καὶ ἐδοξάσθη.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατή, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ πεντηκοστή.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς νυκτὸς τῆς ἐπιούσης ἤρετο ἡ Πραββαβατή· «Τί φῄς; πορευθῶ;»—«Πορεύθητι, ἐπεκρίνατο ὁ Σούκας, εἰς ἀπόλαυσιν τοῦ, οὗ ἐπιθυμεῖς, εἰ οἶδας εἰπεῖν

(1) Ἁμαρτίαν ποιεῖ ὁ λέγων τὰς ἁμαρτίας τῶν ἄλλων.

τοιαῦτα, δεινοῦ ἐπιπεσόντος, οἷα ὁ Γαγκίλας.» Καὶ ἐρωτηθεὶς οἷα εἴρηκεν, ἀπεκρίνατο·

«Ἔστι πόλις, Σαματκάρα τοὔνομα· ἐν ᾗ ᾤκουν Βραχμᾶνες, καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ φυλαὶ καὶ τάξεις. Καί ποτε Βραχμᾶνες οὐκ ὀλίγοι, σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἐπορεύοντο ἐφ' ἵππων καὶ ἐφ' ἁμαξῶν εἰς προσκύνησιν ἁγίου τόπου, καὶ εἰς διατριβὴν, φέροντες καὶ πάντα τὰ ἐφόδια. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν λῃσταὶ ἐπέπεσον ἐπ' αὐτούς· οἳ, διασκορπισθέντες, ἔφευγον τῇ δὲ κἀκεῖσε. Βραχμὰν δέ τις, Γαγκίλας τὸ ὄνομα, χωλὸς ὢν, περιεκυκλώθη ὑπὸ τῶν λῃστῶν· ὃς, ἰδὼν τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν, φεύγοντα σὺν τοῖς λοιποῖς, καὶ ὄντα ἐν δεινοῖς, ἀνεβόησε τολμηρῶς καὶ θαῤῥαλέως· «Στῆθι, ἀδελφὲ, καὶ εἰπέ μοι τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐλεφαντικοῦ καὶ ἱππικοῦ τῶν πολεμίων, ἵν' ἀπολέσω ἅπαξάπαντας δι' ἑνὸς θείου βέλους.» Οἱ δὲ λῃσταὶ, ἀκούσαντες, ἔφυγον, φοβηθέντες. Ὅστις ἄρα λέγειν ἐπίσταται ἁρμοδίως τῷ καιρῷ, τοῦτον οὐδεὶς δύναται βιάσασθαι καὶ καταβαλεῖν.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ πεντηκοστὴ πρώτη.

Διανύσασα τὴν ἑξῆς ἡμέραν ἡ Πραββαβατὴ, εἶπε κατὰ τὴν ἑσπέραν τῷ Σούκᾳ· «Πορεύομαι.» Ὁ δὲ, «Πορεύθητι, εἶπε, εἰ ἐπίστασαι διάλυσιν ποιῆσαι τῶν δυσκόλων, ὡς ἡ Ζαϊασρή[1].» Καὶ ἐρωτηθεὶς, πῶς ἔχει τὸ τῆς Ζαϊασρῆς, ἀπεκρίνατο·

«Ἐν Πρατισθάνᾳ τῇ πόλει Βασιλεὺς ἦν, Σατεσσήλας καλούμενος· οὗ ὁ υἱὸς, ᾧ ὄνομα Δουρδάμας, μὴ θέλων τρέφεσθαι τοῖς πατρικοῖς χρήμασιν, ἀλλὰ τοῖς ἐκ τῶν ἰδίων χειρῶν προσποριοθεῖσιν, ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πόλεως μετὰ τριῶν ἑταίρων ὁμογνωμόνων, ὧν ὁ μὲν ἦν υἱὸς Βραχμᾶνος, ὁ δὲ τέκτο-

(1) Εὐνίκη, ἡ Καλλινίκη.

νος, ὁ δὲ ἐμπόρου. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν, συμβούλιον ποιήσαντες, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλος ταῦτα· «Δεῦτε πορευθῶμεν πρὸς τὸν ὠκεανὸν, ὅς ἐστιν ἡ πηγὴ πολυτίμων πραγμάτων, καὶ σέβας δείξωμεν, καὶ θεραπείαν ποιήσωμεν αὐτῷ, ὡς δεῖ· λέγεται γάρ·

«Τοῖς ἐπιστήμοσι, τοῖς μεγαλόφροσι, τοῖς τεχνίταις, καὶ »τοῖς ἥρωσιν ἁρμόδιός ἐστιν ὁ οἶκος τοῦ Βασιλέως, ἢ ἄλλος »τόπος τούτου ἀνώτερος.

«Οἱ ἀγαθοὶ αἴτιοι γίνονται τῆς λυτρώσεως τῶν ἀγαθῶν »ἐκ τῶν δεινῶν, καθὼς οἱ γενναῖοι ἐλέφαντες αἴτιοι γίνονται »τῆς λυτρώσεως τῶν ἐμπαγέντων ἐν τέλματι ἐλεφάντων.»

Τοιαῦτα συσκεψάμενοι, ἦλθον εἰς τὸν Ὠκεανὸν, καὶ ἔμειναν ἐκεῖ, νηστεύσαντες, τρὶς ἑπτὰ ἡμέρας. Ἡσθεὶς δ' ὁ Ὠκεανὸς, ἔδωκε τοῖς τέσσαρσι τέσσαρας ἀδάμαντας πανδώρους. Ἀναστρέψαι δ' οἴκαδε βουλόμενοι, πιστεύσαντες ἐνεχείρισαν τοὺς τέσσαρας ἀδάμαντας τῷ υἱῷ τοῦ ἐμπόρου, εἰς τὸ φυλάττειν αὐτούς. Ὁ δὲ, γνώμην θέμενος σφετερίσαι τοὺς ἀδάμαντας, ἔμεινεν ὀπίσω κατὰ τὴν ὁδὸν, ἐπὶ προφάσει ἐπισκευῆς τῶν ἐνοχλούντων, καὶ ἔκραξεν, εἰπών· «Ἐσυλήθην!» Γνόντες δ' οἱ λοιποὶ, ὡς αὐτὸς πονηρός ἐστι, καὶ ψευδῆ λέγει, ἐλθόντες εἰς Ἱραβατὴν τὴν πόλιν, ἀνήγγειλαν πάντα τῷ ἐκεῖ Βασιλεῖ, ὃς ἐκαλεῖτο Νητισάρας, καὶ ἐδέοντο τυχεῖν τοῦ δικαίου ἄνευ βίας καὶ τιμωρίας πρὸς τὸν ἐγκαλούμενον. Ὁ δ' Ὕπαρχος, ᾧ ὄνομα Βουδδισάρας, ἀκριβῶς ἀνακρίνας, καὶ ἐξετάσας, οὐκ ἠδύνατο εὑρεῖν τὴν ἀλήθειαν· οἱ μὲν γὰρ τρεῖς ἔλεγον, ὡς ὁ υἱὸς τοῦ ἐμπόρου ἔχει τοὺς ἀδάμαντας· ὁ δ' ἔλεγεν, ὡς ἐσυλήθη. Δυσανασχετήσας δ' ὁ Ὕπαρχος, ἦλθεν οἴκαδε περίλυπος. Ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Ὑπάρχου, ᾗ ὄνομα Ζαϊασρὴ, ἰδοῦσα τὸν πατέρα κατηφῆ καὶ σύννουν, ἠρώτησε τὴν αἰτίαν· ὁ δὲ διηγήσατο, ὡς ἔχει τὸ πρᾶγμα. Ἀκούσασα ἡ θυγάτηρ, εἶπε· «Μὴ λυποῦ, πάτερ· πέμψον

πρὸς ἐμὲ καὶ τοὺς τέσσαρας· ἐγὼ δὲ ἀνακαλύψω τοὺς ἀδάμαντας.»—«Ὅτε ἐγὼ, ἔφη, οὐκ ἔγνων, πῶς σὺ γνώσῃ;» Ἡ δ' ἀπεκρίνατο· «Μὴ λέγε ταῦτα, ὦ πάτερ· ἄλλος μὲν γὰρ· ἐννοεῖ τοῦτο, ἄλλος δ' ἐκεῖνο· διὸ καὶ λέγεται·

«Τὰ δύσκολα διαλύονται παρὰ τοῖς ἔχουσι σύνεσιν καὶ »κρίσιν, καθὼς τὸ σκότος διασκεδάζεται παρὰ τοῖς ἔχουσι »φῶς ἐν χειρί.

Μηδεμίαν φροντίδα ἔχε περὶ τούτου· πέμψον δὲ πρὸς ἐμὲ τοὺς ξένους.» Πεμφθέντες δὲ παρὰ τοῦ πατρὸς εἰστιάθησαν ὑπὸ τῆς θυγατρὸς, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν χωριστοῖς οἰκίσκοις. Ἐν δὲ νυκτὶ, κοσμηθεῖσα ἡ θυγάτηρ τοῦ Ὑπάρχου, ἦλθε πρῶτον πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Βασιλέως, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Δός μοι ἑκατὸν χρυσᾶ νομίσματα, καὶ σύνεσό μοι.» Ὁ δ' ἔφη· «Ἐγὼ πᾶσαν τὴν πατρικὴν Βασιλείαν δώσω σοι· νῦν δ' ὅμως οὐδέν τι ἔχω.» Γνοῦσα δ' αὐτὸν, ὡς οὐδὲν ἔχει, ἦλθε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Βραχμᾶνος, πρὸς ὃν εἶπε τὰ αὐτά. Ὁ δ' ἔφη· «Ὅσην γῆν ἔχει ὁ πατήρ μου, ἢ ἀφιερώθη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ταύτην δώσω σοι.» Γνοῦσα δὲ καὶ αὐτὸν, ὡς οὐδὲν ἔχει ἀνὰ χεῖρας, ἦλθε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Τέκτονος, καὶ εἶπε τὰ αὐτά. Καὶ ὃς ἔφη· «Οὐδὲν ἔχω κατὰ τὸ παρόν· πάντα δ' ὅμως δώσω σοι, ὅσα ἂν κτήσωμαι μετέπειτα.» Γνοῦσα δὲ καὶ τοῦτον ἄπορον, ἦλθε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ ἐμπόρου, πρὸς ὃν καὶ εἶπε τὰ αὐτά. Ὁ δὲ, ἀκούσας, ἔφη, ἐκμανεὶς τῷ ἔρωτι· «Λάβε, Κυρία, τέσσαρας ἀδάμαντας, καὶ σύνεσό μοι·» καὶ ἐκβαλὼν τοὺς τέσσαρας ἐκείνους ἀδάμαντας, οὓς εἶχε δεδεμένους περὶ τὸν μηρὸν, ἔδωκεν αὐτοὺς αὐτῇ. Ἡ δὲ λαβοῦσα, εἶπε, σκηπτομένη, ὡς μετέπειτα ἔρχεται, καὶ σύνεστιν αὐτῷ. Κατὰ δὲ τὴν ἕω ἔδωκε τοὺς ἀδάμαντας τῷ ἑαυτῆς πατρί· ὁ δὲ ἐνεχείρισεν ἕνα ἕκαστον τῶν ἀδαμάντων ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν τεσσάρων ἑταίρων, οἳ καὶ ἀνεχώρησαν εὐθέως οἴκαδε.» Ἀκούσασα ἡ Πραβαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ πεντηκοστὴ δευτέρα.

Τῇ ἐπιούσῃ πάλιν εἶπεν ἡ Πραδδαβατή· «Πορεύομαι ὦ Σούκα.» Ὁ δὲ, «Πορεύθητι, εἶπεν, εἰ οἶδας εἰπεῖν ἐν δεινοῖς τοιαῦτα, οἷα ὁ Βισνοῦς ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως.» Ἐρωτηθεὶς δὲ, πῶς ἔχει τὸ τοῦ Βισνοῦ, διηγεῖται·

«Ἐν πόλει Σανεραβατῇ Βασιλεὺς ἦν, Σομίλας τοὔνομα, οὗ ὁ Ὕπαρχος, ᾧ ὄνομα Σουσσήλας, υἱὸν εἶχε, καλούμενον Βισνοῦν, ὃς ἀπεστέλλετο παρὰ τοῦ Βασιλέως εἰς πρεσβείαν περὶ εἰρήνης ἢ πολέμου. Ἐκπεσὼν δὲ τῆς Βασιλικῆς εὐνοίας, ἰδιώτευε· καί τοι δὲ ἐπτώχευεν, ἦν ὅμως φρονηματίας, καὶ ὑπέροφρυς, δι' ὃ ὁ Βασιλεὺς οὐδὲ συνελάλει αὐτῷ. Καί ποτε ὁ Ὕπαρχος εἶπε πρὸς τὸν Βασιλέα· «Ὁ υἱός μου φιλοβασιλεύς ἐστι, καὶ φιλόφρων, καὶ ἔμπειρος τῶν πολιτικῶν πραγμάτων· ὅθεν πεμφθήτω, παρακαλῶ, εἴς τινα πρεσβείαν.» Ὁ δὲ Βασιλεὺς, ἐναντίος ὢν τῇ γνώμῃ τοῦ Ὑπάρχου, ἐνθεὶς τέφραν ἐν πυξίδι, καὶ σφραγίσας αὐτὴν, εἶπε τῷ υἱῷ τοῦ Ὑπάρχου· «Ἐγχείρισον τοῦτο τὸ δῶρον τῷ Βασιλεῖ τῆς χώρας Ἄγκας.» Ἐλθόντος τοῦ Βισνοῦ, καὶ ἀνοιχθείσης τῆς πυξίδος, ἀνεφάνη, ὡς τέφρα ἐστὶν ἀπαισία· ἐφ' ᾧ καὶ ὠργίσθη ὁ Βασιλεύς. Ἰδὼν δ' ὁ Βισνοῦς τὸν Βασιλέα, ὀργισθέντα, εἶπε ταῦτα, ὡς ἔννους· «Ὁ ἐμὸς Βασιλεὺς ἱπποθυσίαν ἐτέλεσεν· ἐκ δὲ τοῦ θυσιαστηρίου ἔπεμψέ σοι ταύτην τὴν τέφραν, ἣ ἀγνιστική ἐστι, σωτηριώδης, καὶ ἀπαλλακτικὴ τῶν ἁμαρτημάτων.» Ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς, ἀναστὰς, προσεκύνησε, καὶ ἔλαβε τὴν τέφραν εὐλαβῶς· καὶ χαρεὶς, ἐτίμησε τὸν Βισνοῦν, καὶ ἀπέπεμψεν αὐτὸν μετὰ μεγάλων δώρων. Εἰ μὲν οὖν καὶ σὺ οἶδας δοῦναι τοιαύτην ἀπολογίαν ἐν δεινοῖς, πορεύθητι· εἰ δὲ μὴ μένε ἐν οἴκῳ.» Ἀκούσασα ἡ Πραδδαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ πεντηκοστὴ τρίτη.

Κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς ἐπιούσης πάλιν ἠρώτησεν ἡ Πραϐϐαϐατὴ τὸν Σούκαν, εἰ εὔλογον εἴη πορευθῆναι. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· «Πορεύθητι, εἰ οἶδας τοιαῦτα λέγειν, οἷα ὁ Βραχμὰν Σρηδδάρας.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, οἷα ἔλεξεν, ἀπεκρίνατο·

«Ἔν τινι κώμῃ Βραχμὰν, Σρηδδάρας τοὔνομα, ἠγόρασε ζεῦγος σανδαλίων παρὰ σκυτοτόμου· καὶ αἰτηθεὶς τὴν τιμὴν, ἔφη, ὡς μετέπειτα ἀποδώσει· ἀεὶ δ' ᾔτει ὁ σκυτοτόμος τὴν τιμήν· ἀλλ' ὁ Βραχμὰν ἔλεγεν· «Ἐγὼ ἄσμενον καὶ πλήρη ποιήσω σε.» Πολλοῦ δὲ χρόνου παρελθόντος, υἱὸς ἐγένετο τῷ Βασιλεῖ, καὶ διὰ τοῦτο χαρὰ ἦν καὶ ἀγαλλίασις. Ἐν τούτῳ εὑρὼν ὁ Βραχμὰν τὸν σκυτοτόμον, ἔφη, δολοφρονῶν· «Σήμερον πληρώσω, ὃ εἶπόν σοι πολλάκις, ὡς ἄσμενον καὶ πλήρη ποιήσω σε.» καὶ παραλαϐὼν αὐτὸν, ἦλθεν εἰς τὴν Βασιλικὴν αὐλὴν, καὶ εἶπεν· «Υἱὸς τῷ Βασιλεῖ ἐγεννήθη σήμερον· ἄσμενος καὶ πλήρης εἶ; ἢ οὔ;» Ὁ δ' ἀπεκρίνατο καταφατικῶς· «Ἄσμενός εἰμι καὶ πλήρης.» (Εἰ γὰρ ἔλεγεν ἀποφατικῶς, ἐφοϐεῖτο, μὴ τυφθείη, καὶ προπηλακισθείη ὑπὸ τῶν Βασιλικῶν ὑπηρετῶν) «Ἄπιθι οὖν, ἔφη ὁ Βραχμὰν, καὶ μὴ ἐνόχλει μοι εἰς τὸ ἑξῆς· καὶ σὺ γὰρ αὐτὸς ὡμολόγησας, ὡς ἄσμενος καὶ πλήρης εἶ, ὡς ἐγὼ αὐτὸς ὑπεσχόμην.» Ἀκούσασα ἡ Πραϐϐαϐατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ πεντηκοστὴ τετάρτη.

Εἰπούσης τῆς Πραϐϐαϐατῆς κατὰ τὴν ἑξῆς ἡμέραν, ὅτι πορεύεται, «Πορεύθητι, εἶπεν ὁ Σούκας, εἰ οἶδας ποιῆσαι ἐν δεινοῖς, οἷα ὁ δανειστὴς καὶ τοκιστὴς Σαντίκας·» Καὶ ἐρωτηθεὶς, τί πεποίηκεν, ἀπεκρίνατο·

«Ἐν κώμῃ, ἣ ἐκαλεῖτο Τριπάθα, τοκιστὴς ἦν, Σαντίκας

τὸ ὄνομα· ἦν δ' ὑπὲρ τὸ μέτρον φειδωλὸς καὶ πονηρός. Πορευθεὶς δέ ποτε εἰς ἑτέραν κώμην, συνάξων τόκους καὶ δάνεια, ἐπανέστρεφεν οἴκαδε. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν συνήντησε λησταῖς· οὓς ἰδὼν, ἔθετο τὸ φερόμενον ἀργύριον πρὸς τῇ ῥίζῃ δένδρου Βάτα[1], λέξας, καὶ γράψας ταῦτα· «Ὦ θεὲ Ἰάξα, τοσοῦτον ἔλαβον ἐκ τοῦ ὀφειλομένου σοι.» Οἱ μὲν οὖν λησταὶ, ἰδόντες, καὶ ἀκούσαντες, ὅτι τοῦ Θεοῦ ἐστι τὸ ἀργύριον, προσκυνήσαντες, ἀνεχώρησαν, μηδαμῶς βαλόντες χεῖρα· ὁ δὲ τοκιστὴς, ἀναλαβὼν μετέπειτα τὸ ἀργύριον, παρεγένετο οἴκαδε ἀσφαλῶς.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ πεντηκοστὴ πέμπτη.

Κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἔφη τῷ Σούκᾳ ἡ Πραββαβατή· «Πορεύομαι σήμερον εἰς ἀπόλαυσιν ἡδονῆς ἀλλοτρίου ἀνδρός·» «Πορεύθητι, ἔφη, εἰ οἶδας εἰπεῖν τοιαῦτα εἰς ἀπολογίαν τῷ οἰκείῳ ἀνδρὶ, γνωσθεῖσα, οἷα ὁ Σουββαράμας τῷ Βασιλεῖ.» Ἐρωτηθεὶς δὲ, πῶς ἔχει τοῦτο, ἀπεκρίνατο·

«Ἐν Ἀβαντῇ τῇ πόλει Βασιλεὺς ἦν, Βικραμάρκας τοὔνομα· οὗ ἡ γυνὴ, ᾗ ὄνομα Σανδραλεκκὰ, ἤρα Πανδίτου, ᾧ ὄνομα Σουββαράμας, καὶ συνεγίνετο αὐτῷ, εὐκαιρίας τυγχάνουσα. Καί ποτε κατὰ τὴν νύκτα ἐν καιρῷ ὑετίῳ, βροντῶντος, καὶ ἀστράπτοντος, ἐξελθοῦσα ἡ Βασίλισσα, ἐπορεύετο πρὸς τὸν ἐρώμενον Σουββαράμαν· ἠκολούθησε δ' αὐτῇ καὶ ὁ Βασιλεὺς, γνωσόμενος, ποῖ πορεύεται. Ἰδὼν δὲ τὴν Βασίλισσαν ἐκ τῆς θυρίδος ὁ Σουββαράμας, ἐρχομένην ἐν τοιούτῳ καιρῷ, θαυμάσας, εἶπεν ἐκφώνως ταῦτα· «Ἐγὼ νομίζω, ὡς ψευδές ἐστιν, ὃ λέγεται, ὅτι δειλή ἐστιν ἡ θήλεια.» Ἰδών τε καὶ ἀκούσας

(1) Λέγουσι καὶ πιστεύουσιν, ὡς τὸ δένδρον Βάτα ἐνδιαίτημά ἐστι δαιμόνων.

ὁ Βασιλεὺς, ἐπανέκαμψεν οἴκαδε· καὶ περὶ τὴν ἕω καλέσας τὸν Σουδδκράμαν, ἐπύθετο. «Τί δηλοῖ τοῦτο, ὃ εἴρηκας χθὲς τῇ νυκτί; «Ἐγὼ νομίζω, ὡς ψευδές ἐστιν, ὃ λέγεται, ὅτι δειλή ἐστιν ἡ θήλεια.» Ὁ δὲ, ἀγχίνους ὢν, καὶ εὑρεσίλογος, ἀπεκρίνατο εὐθέως· «Θήλειαν ἐνόησα ἀλληγορικῶς τὴν φήμην σου, ὦ Βασιλεῦ, ἣ διῆλθεν ἀφόβως πᾶσαν τὴν ἀπέραντον γῆν, διέβη τὸν δυσδιάβατον ὠκεανὸν, ἀνέβη εἰς τὸν δυσανάβατον οὐρανὸν, καὶ κατέβη εἰς τὸν ὑποχθόνιον κόσμον, ἔνθα φοβεροί εἰσιν ὄφεις καὶ δράκοντες· καὶ διὰ τοῦτο ἐλογισάμην, ὡς ψευδές ἐστιν, ὃ λέγεται, ὅτι δειλή ἐστιν ἡ θήλεια.» Ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς, ἔκρινεν, ὡς τοιοῦτος ἀνὴρ σοφὸς, δυσεύρετός ἐστι· πολλαὶ δὲ αἱ γυναῖκες, καὶ εὐπόριστοι· καὶ διὰ τοῦτο ἔδωκεν αὐτῷ αὐτήν.» Ἀκούσασα ἡ Πραβδαβατὴ, ἐκοιμήθη ἐν οἴκῳ.

Νὺξ πεντηκοστὴ ἕκτη.

Περὶ τὸ τέλος τῆς ἑξῆς ἡμέρας, ἰδὼν ὁ Σούκας τὴν Πραβδαβατὴν ἑτοίμην οὖσαν ἀπιέναι, «Ἄπιθι, ἔφη, Κυρία, εἰ οἶδας τοιαῦτα, οἷα ἡ Ρουδινὴ εἰς ἀπάτην τοῦ οἰκείου ἀνδρός.» Ἐρωτηθεὶς δὲ, πῶς ἔχει τοῦτο, ἀπεκρίνατο·

«Ἐν κώμῃ, ᾗ ὄνομα Μαγκάλα, Ξατρὴς ἦν, Ραχάδας καλούμενος· ὃς, παραλαβών ποτε τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ᾗ ὄνομα Ρουδινὴ, ἐπορεύθη εἰς τέμενος Θεοῦ, ἔνθα ἦν πανήγυρις, ἑορτῆς οὔσης. Σκοπήσας δὲ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, νεῦμα ποιήσασαν ἐρωτικὸν ἑτέρῳ ἀνδρὶ, ἐπανῆλθεν οἴκαδε· καὶ ζηλοτυπῶν κατέκλεισε τὴν γυναῖκα, μὴ ἐῶν αὐτὴν τῆς οἰκίας ἐξέρχεσθαι. Ἡ δὲ, ἀγανακτήσασα, γνώμην ἔθετο συγγενέσθαι τῷ ἐρωμένῳ πρὸ ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνδρὸς ἑαυτῆς. Καιρὸν δ' εὑροῦσα, εἶπε τῷ ἐρωμένῳ· «Ἐλθὲ ταύτῃ τῇ νυκτὶ, καὶ ἀνορύξας τὴν γῆν τῆς αὐλῆς τοῦ οἴκου πρὸς τῇ ῥίζῃ τοῦ δένδρου

τοσοῦτον, ὅσον χωρεῖν τὸ σῶμά σου, ἀνάκεισο, ἀνορθώσας τὸ αἰδοῖον.» Ὁ δ' ὡμολόγησεν οὕτω ποιήσειν. Κατὰ δὲ τὴν νύκτα, ἐλθόντος τοῦ ἐρωμένου, ἡ πονηρὰ γυνὴ, στᾶσα ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ δένδρου πρὸς τῷ ἀνακειμένῳ μοιχῷ, ἔκραξε λέγουσα τῷ ἑαυτῆς ἀνδρί· «Λάβε τὸ τόξον σὺ ὁ ὀνομαστὸς ἐπὶ τῇ τοξικῇ, καὶ ἄγε τόξευσον τὸ σεληνιαῖον σέλας, ἵνα γνῶ τὴν ἐπιτηδειότητά σου.» Ὁ μὲν οὖν μωρὸς Ῥαχάδας, ἐξελθὼν μετὰ τοῦ τόξου, ἐτόξευε κατὰ τὸ σέλας τῆς σελήνης. Ἡ δὲ, συνοῦσα τῷ ἐρωμένῳ, ἔλεγε· «Τόξευσον, τόξευσον.» Ἐξελθόντος δ' ἔπειτα τοῦ Ῥαχάδα, εἰς τὸ ἐρευνῆσαι καὶ εὑρεῖν τὰ πεπτωκότα βέλη, ἐξῆλθε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· καὶ ἀναβᾶσα ἐφ' ἵππου, ὃν ἤγαγεν ὁ μοιχὸς, φεύγουσα, ἔλεγε· «Πρὸ ὀφθαλμῶν σου, μωρὲ, συνεγενόμην ἑτέρῳ ἀνδρί· νῦν δ' ἄπειμι.» Ὁ δὲ, ἰδὼν αὐτὴν φεύγουσαν, ἐλυπήθη, καὶ ᾐσχύνθη. Τίς ἄρα οὐ κακῶς ἔπαθεν ὑπὸ τῶν γυναικῶν; Ὀρθῶς ἄρα λέγεται·

«Τοῦτο τὸ πᾶν, ὡς δένδρον ἐστὶν, οὗ ἡ μὲν ῥίζα ἐστιν, »ἡ γυνὴ, ἡ δὲ γῆ, ἡ βδελυρὰ ἁμαρτία, τὰ δ' ἄνθη καὶ ὁ »καρπὸς, τὰ πάθη. Ἆρα ἀγαθὸν παρέχουσιν αἱ γυναῖκες;

«Ἡ μὲν ἄγνοια αἰτία ἐστὶ τοῦ κόσμου, τῆς δ' ἀγνοίας αἰτία »ἡ γυνή· ἡ δὲ μετὰ γυναικὸς ὁμιλία αἰτία τῶν δεινῶν. Ἀφεὶς ὁ ἄνθρωπος τὴν μετὰ γυναικὸς ὁμιλίαν, εὐδαίμων(εὔθυμος) ἔσεται.»

Ὑπολαβοῦσα δ' ἡ Πραββαβατὴ, ἔφη· «Πῶς κατηγορεῖς τῆς γυναικὸς, ἣ αἰτία ἐστὶ τῆς γεννήσεως, τῆς αὐξήσεως καὶ τῆς τέρψεως; διὸ καὶ λέγεται·

«Ἄνευ τῆς γυναικὸς ὁ ἄνθρωπος οὐ νομίζει ἑαυτὸν εὐτυχῆ, »εὔθυμον καὶ εὐδαίμονα· ἡ γὰρ γυνὴ δεξαμενή ἐστιν ἀμβρο»σίας, σωρὸς ἀγαθῶν καὶ πηγὴ πάσης τέρψεως καὶ ἀνέσεως.»

«Ταῦτα, ὅσα εἴρηκας, εἶπεν ὁ Σούκας, ἀναφέρονται εἰς μόνην τὴν ἀγαθὴν καὶ σώφρονα γυναῖκα· ὅθεν καὶ λέγεται·

«Μεγάλη ἐστιν ἡ διαφορὰ τῶν ἀνδρῶν, τῶν γυναικῶν, τῶν

»ἵππων, τῶν ἐλεφάντων, τῶν ἐκ σιδήρου ὅπλων, τῶν ξύλων, »τῶν λίθων, τῶν ἱματίων, καὶ τῶν ὑδάτων.» Ἀκούσασα ἡ Πραβδαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ πεντηκοστὴ ἑβδόμη.

Κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τῆς ἐρχομένης ἡμέρας εἶπε πάλιν ἡ Πραβδαβατὴ, ὅτι πορεύεται. «Πορεύθητι, ἔφη, ὁ Σούκας, εἰς ἀπόλαυσιν τοῦ ἐφετοῦ, εἰ φρόνησιν ἔχεις μὴ ποιῆσαι ὅ,τι ἐποίησεν ἡ Δουσσηλὰ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ Γανέσσα.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, πῶς ἔχει τοῦτο, ἀπεκρίνατο·

«Ἔστι κώμη, Λοχαπούρα[1] καλουμένη· ἔνθα ἦν Βουκόλος Βιράζης ὀνομαζόμενος, οὗ ἡ γυνὴ, ᾗ ὄνομα Δουσσηλὰ, ἀσελγὴς ἦν καὶ ἀκόλαστος. Καί ποτε ἐπορεύετο σὺν ἄλλαις βουκολικαῖς γυναιξὶν εἰς γειτνιάζουσαν πόλιν πρὸς ἀπεμπόλησιν ὀῤῥοῦ τε καὶ γάλακτος· καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς ναὸν τοῦ θεοῦ Γανέσσα, πλησίον τῆς κώμης, αἱ μὲν ἄλλαι ἄλλην εὐχωλὴν τῷ θεῷ ἐποιήσαντο, αὕτη δὲ ἓν φίλημα, ἂν ταχεῖα καὶ ἐπικερδὴς ἡ ἀπεμπόλησις γένηται. Ἐπαναστρέψασα δὲ, ἔδωκεν ἓν φίλημα τῷ θεῷ Γανέσσα, κατὰ τὴν εὐχωλήν. Ὁ δὲ, ἐλάβετο αὐτῆς ἐκ τῶν χειλέων, καὶ μετεμόρφωσεν εἰς παρδαλὴν κύνα. Ἐλθοῦσαι δ' αἱ λοιπαὶ εἰς τὴν κώμην, διηγήσαντο, γελῶσαι, τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς τὸ γεγονός· ὃς, ἐλθὼν, καὶ ἰδὼν αὐτὴν, οὕτως ἔχουσαν, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔμπροσθεν αὐτῆς, εἰπών· «Ἀξία εἶ προσκυνήσεως[2]!» Ὁ δὲ θεὸς Γανέσσας, ἰδὼν τοῦτο τὸ ἀστεῖον, ἐγέλασε, καὶ ἀφῆκε τὴν γυναῖκα. Προσκυνήσας δ' ὁ Βουκόλος τὸν θεὸν, ἐδεήθη δοῦναι αὐτῇ τὴν προτέραν μορφήν. Πεισθεὶς δ' ὁ θεὸς, ἔδωκε τὴν

(1) Λοχαπούρα, Σιδηρόπολις.

(2) Εἰρωνικὸν τοῦτο οἱονεὶ ἔλεγεν ἀποτροπαία εἶ καὶ φευκτέα· καὶ μετὰ θεοῦ γὰρ ἠθέλησας παῖξαι.

προτέραν μορφὴν τῇ γυναικί· ἣν παραλαβὼν ὁ Βουκόλος, ἐπανέκαμψεν οἴκαδε.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατή, ἐν οἴκῳ ἐκοιμήθη.

Νὺξ πεντηκοστὴ ὀγδόη.

Κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς ἐπιούσης, εἰπούσης τῆς Πραββαβατῆς, ὅτι πορεύεται, «Πορεύθητι, ἔφη ὁ Σούκας, εἰ ἔχεις σύνεσιν διαγνῶναι τὸ ἀμφίβολον, καθὼς ὁ Βασιλικὸς ἐν τῷ βήματι τοῦ Βασιλέως Βήρα.» Ἐρωτηθεὶς δὲ, πῶς ἔχει τοῦτο, ἀπεκρίνατο·

«Ἐν πόλει, ᾗ ὄνομα Σαγχαπούρα[1], Βασιλεὺς ἦν, Βήρας καλούμενος· οὗ τὸ βῆμα ἦν πάνυ ὑπερφυές· ἦν γὰρ τὸ ἔδαφος οὕτω τεχνικῶς κατεσκευασμένον, ὥστε ἐφαίνετο, ὥσπερ εἰ εἶχεν ὕδωρ· καὶ διὰ τοῦτο ἀδιάκριτον ἦν τοῖς ὁρῶσιν. Ἀκούσας δὲ καὶ ὁ Βασιλεὺς τῆς χώρας Κασσέπας, ἐξαπέστειλε πρέσβυν εἰδήμονα πρὸς τὸν Βασιλέα Βήραν μετὰ δώρων πολλῶν, πολυτίμων ξιφέων, καὶ γενναίων ἵππων, εἰς τὸ θεωρῆσαι ἐκεῖνο τὸ διάσημον βῆμα. Ἐλθὼν δ' ὁ πρέσβυς, εἶπε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο τῷ Βασιλεῖ Βήρᾳ· «Δεῖξόν μοι[1], παρακαλῶ, τὸ Βασιλικὸν βῆμα» Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔφη· «Αὔριον δείξω σοι αὐτό·» καὶ περὶ τὴν ἕω καλέσας τὸν πρέσβυν, ἔδειξεν αὐτῷ αὐτό. Ὁ δὲ, θεωρήσας ἀκριβῶς, καὶ μὴ δυνηθεὶς διαγνῶναι, ἔρριψε τὸν ἑαυτοῦ δακτύλιον, ὑποκρινόμενος, ὡς ἔπεσεν ἐξ ἀπροόπτου· καὶ οὕτως ἔγνω, ὡς τὸ ἔδαφος τοῦ βήματος ἦν ἐκ στερεᾶς ὕλης κατεσκευασμένον, καὶ οὐχ ὑδατῶδες, ὡς ἐδόκει τοῖς πολλοῖς.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατή, οἴκοι ἐκοιμήθη.

(1) Σαγχαπούρα, Κεγχόπολις.

Νὺξ πεντηκοστὴ ἐννάτη.

Τῇ ὑστεραίᾳ ἤρετο ἡ Πραββαβατή, «Πορευθῶ;» — «Πορεύθητι, ἀπεκρίνατο ὁ Σούκας, εἰ οἶδας ἀπολαῦσαι τοῦ ἐρωμένου, καὶ ἐντρυφῆσαι, καθὼς ἡ Τεζουκά.» Καὶ ἐρωτηθεὶς πῶς ἐγένετο, ἀπεκρίνατο·

«Ἔστι πόλις Ῥεβὰ τοὔνομα· ἔνθα ἦν ἔμπορος, Παρσβανάγας καλούμενος· οὗ ἡ γυνή, ᾗ ὄνομα Τεζουκά, ἦν εὐειδὴς μέν, μοιχαλὶς δέ. Καί ποτε ἐπορεύθη μετὰ φίλων γυναικῶν εἰς Τέμενος θεοῦ, πανηγύρεως οὔσης, ἔνθα εἶδε νεανίαν εὔμορφον, καὶ ἠράσθη αὐτοῦ. Ὀρθῶς ἄρα λέγεται·

«Ἡ γυνὴ διαφθείρεται ἐν τεμένεσι θεῶν, ἐν γάμοις, ἐν πα»νηγύρεσιν, ἐν ἀλλοτρίοις οἴκοις, καὶ ἐν τοῖς ἀνακτορίοις.» Καλέσασα δ' αὐτὸν διὰ νεύματος, εἶπεν· «Ἐγὼ ἐρῶ σου· ἀλλ' ὁ ἐμὸς ἀνὴρ δύσκολός ἐστιν· οὐ γὰρ συγχωρεῖ μοι ἐξιέναι τῆς οἰκίας, ὅταν θέλω· ὅθεν ἐγὼ μὲν αὔριον πλάσμα ποιήσομαι, ὡς κακῶς ἔχω, νυγεῖσα ὑπὸ σκορπίου· σὺ δ' ἐλθὲ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς ἐμῆς οἰκίας, ὡς ἐπαοιδὸς καὶ ἰατὴρ φαρμάκων.» Τοιαῦτα συνθέμενοι, ἀνεχώρησαν εἰς τὰ ἴδια. Περὶ δὲ τὴν ἕω τῆς ἐπιούσης, ἡ μὲν γυνὴ ἤρξατο θρηνολογεῖν, ὡς λίαν ἀλγεῖ, καὶ θνήσκει, νυγεῖσα ὑπὸ σκορπίου· καὶ παρεκάλει τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα ἀγαγεῖν φαρμακέα· ὁ δ' ἐρώμενος, ἐλθὼν ἔστη πρὸ τῆς θύρας, κράζων, ὡς ἐπαοιδός ἐστι καὶ ἰατὴρ φαρμάκων. Ἐξελθὼν δ' ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικός, εἰσήγαγεν αὐτὸν τὸν πλαστὸν φαρμακέα· πρὸς ὃν καὶ εἶπε· «Χάριν ποίησαι, ἰατρέ, καὶ ἴασαί μου τὴν γυναῖκα, πάσχουσαν.» Ὁ δέ, ἰδὼν αὐτήν, ἔφη αὐτῷ· «Μὴ φοβοῦ, αὕτη γὰρ ζήσεται· καὶ σὺ μὲν μακαριστὸς ἔσῃ ἐπὶ τῇ ἀγαθῇ τύχῃ, ἐγὼ δὲ ὀνομαστὸς ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ τέχνῃ.» Τοιαῦτα εἰπών, ἐπέθετο τοῖς χείλεσι τῆς γυναικὸς κατάπλασμά τι πικρόν· κᾆτα ἔφη τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· «Τοῦτο ἀπαλλακτικόν ἐστι παντὸς φαρμάκου, καὶ ἀκεσώδυνον·

ὅθεν ἐκμύζα τὰ χείλη τῆς γυναικός.» Ὁ δ' ἔμπορος, ἐκμυζῶν, αἰσθόμενος πικρότητος, ἔφη· «Καὶ σὺ, ὦ ἰατρὲ, ἐκμύζα.» Ὁ δὲ, ἀντὶ τοῦ ἐκμυζᾷν, κατεφίλει τὰ χείλη τῆς γυναικὸς, καὶ κατέδακνεν αὐτά· καὶ αὐτὴ τὰ αὐτοῦ ἀμοιβαίως. Πλασαμένης δὲ τῆς ἀσελγοῦς γυναικὸς ἄνεσιν, ὁ ἔμπορος, ἀψάμενος τῶν ποδῶν τοῦ νομιζομένου ἰατροῦ, χάριτας ὡμολόγησεν, εἰπών· «Καὶ ἐγώ εἰμι σὸς καὶ ὁ ἐμὸς οἶκος.» Ἐξ ἐκείνης δὲ τῆς ἡμέρας ἐσύχναζεν ὁ ἐρώμενος εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἐμπόρου θαῤῥαλέως, ὡς εὐεργέτης, καὶ φίλος, καὶ συνεγίνετο τῇ γυναικὶ, ὅτε εὕρισκε καιρόν. Εἰ οὖν καὶ σὺ οἶδας τοιαῦτα κατεργάζεσθαι, πορεύθητι πρὸς ἐρώμενον.» Ἀκούσασα ἡ Πραββαβατὴ, οἴκοι ἐκοιμήθη.

Νὺξ ἑξηκοστή.

Κατὰ τὴν ἑξῆς ἡμέραν, παρασκευαζομένης πορευθῆναι τῆς Πραββαβατῆς, ἔφη ὁ Σούκας· «Πορεύθητι εἰς ἀπόλαυσιν τοῦ ἐφετοῦ, εἰ οἶδας πρᾶξαι τοιαῦτα, οἷα αἱ γυναῖκες τοῦ Κουχάνα.» Καὶ ἐρωτηθεὶς, πῶς ἔχει τοῦτο, ἀπεκρίνατο·

«Ἔστι κωμόπολις, Γαμβδείρα καλουμένη· ἔνθα ἦν Ξατρὴς, Κουχάνας τὸ ὄνομα, ὃς εἶχε δύω γυναῖκας εὐειδεῖς· ὧν ἡ μὲν ἐκαλεῖτο Σοββικὰ, ἡ δε Ῥεζικά. Ὢν δὲ ζηλότυπος καὶ δύσκολος, ἐδείματο οἰκίαν ἔξω τῆς κώμης, παρ' ὄχθῃ ποταμοῦ, καὶ ἀεὶ ἦν παρατηρῶν τὴν θύραν. Καί ποτε εἶπον τῷ ἀνδρὶ αἱ γυναῖκες ἀγαγεῖν κουρέα εἰς ἐξονύχισιν ὃς, ἐλθὼν, ἐξωνύχιζεν αὐτὰς, αἳ ἐξέτεινον τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, οὖσαι ὄπισθεν παραπετάσματος. Ἱσταμένου δὲ πόῤῥω τοῦ ἀνδρὸς, αἱ γυναῖκες, δοῦσαι τῷ κουρεῖ τὰ ἑαυτῶν χρυσᾶ ψέλλια, εἶπον· «Λάβε ταῦτα, ὡς δῶρα, καὶ κόμισον πρὸς ἡμᾶς νεανίαν τρόπῳ κρυφίῳ.» Ὁ δὲ Κουρεὺς, ὑποσχόμενος οὕτω ποιήσειν, ἀπῆλθεν οἴκαδε. Τῇ δ' ἐπιούσῃ, ἀμφιεσάμενος

ὁ Κουρεὺς ἄμφια γυναικεῖα νεανίσκον πανοῦργον, ὃς ἦν φίλος, ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ξατρῆν ἐκεῖνον καὶ ἔφη· «Ἐπειδὴ ἀποδημῆσαι βούλομαι, ἀφεῖναι ἔκρινα ταύτην τὴν ἐμαυτοῦ γυναῖκα οὐκ ἐν ἄλλῳ τινὶ οἴκῳ, ἀλλ' ἢ ἐν τῷ σῷ, ὅς ἐστιν ὥσπερ σωφρονιστήριον·» Ὁ δὲ, νεύσας, ἔφη· «Ἄφες αὐτήν.» Αὐτὸς δὲ ὁ ἐν σχήματι γυναικὸς νεανίας, εἰσδὺς εἰς τὸν γυναικῶνα τοῦ Ξατρῆ, τῇ μὲν ἡμέρᾳ ἐφαίνετο γυνὴ, τῇ δὲ νυκτὶ ἀνὴρ, καὶ ὤπυεν ἀμφοτέρας τὰς γυναῖκας. Μετὰ δὲ χρόνον τινὰ ἠράσθη αὐτῆς τῆς πεπλασμένης γυναικὸς ὁ Κουχάνας· ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὴ ἀπεποιεῖτο, διὰ τοῦτο αὐτὸς δισταγμὸν ἔσχεν εἰς τὴν θηλυκὴν αὐτῆς φύσιν· καὶ βουλόμενος βεϐαιωθῆναι αὐτοψεὶ, εἶπεν· «Αὔριον ἑορτὴν τελέσω τῇ θεᾷ Σανδικᾷ· ὑμεῖς δὲ καὶ αἱ τρεῖς γυναῖκες πρὸ τῆς θεᾶς χορεύσατε γυμναί.» Ὁ δὲ ἐν γυναικείῳ σχήματι νεανίας, δήσας τὸ πόσθιον, καὶ ἑλκύσας αὐτὸ κάτωθεν καὶ ὄπισθεν, ἐσχημάτισεν ἐκεῖνο τὸ ἀπόκρυφον μέρος, ὡς δελφὴν· καὶ κυμβαλίζων, καὶ χορεύων γυμνὸς σὺν ταῖς ἄλλαις γυναιξὶν, οὐκ ἐφάνη ἄῤῥην, ἀλλὰ θήλεια. Τοιούτοις γυναικείοις τεχνάσμασιν ἠπατήθη ὁ μωρόφρων Κουχάνας. Ὁ δὲ πανοῦργος ἐκεῖνος νεανίας ἐν σχήματι γυναικὸς ἀδεῶς ὤχευεν ἀμφοτέρας τὰς γυναῖκας.» Ἀκούσασα ἡ Πραϐδαβατὴ, ἐκοιμήθη κατ' οἶκον.

Νὺξ ἑξηκοστὴ πρώτη.

(Λείπουσιν καὶ αἱ λοιπαὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ.)

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.